

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้ปกครองกับพฤติกรรม
การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน
โรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่ เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
พฤษภาคม 2554

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้ปกครองกับพฤติกรรม
การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน
โรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่ เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

พฤษภาคม 2554

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้ปกครองกับพฤติกรรม
การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน
โรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่ เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
พฤษภาคม 2554

วิวรรณ สารกิจปรีชา. (2554). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้ปกครอง
กับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียน
อนุบาลกุ๊กไก่ เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์ กศ.ม.
(การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พวงรัตน์ เกษรแพทย์.

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้ปกครอง
กับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนอนุบาลกุ๊ก
ไก่ เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร ใน 6 ด้าน ได้แก่ ด้านการอบรมเลี้ยงดูเด็ก ด้านการติดต่อสื่อสาร
ด้านการอาสาสมัคร ด้านการเรียนรู้ที่บ้าน ด้านการตัดสินใจและด้านการมีส่วนร่วมกับชุมชน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นผู้ปกครองของนักเรียนโรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่
เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 199 คน เครื่องมือที่ใช้ใน
การเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบบประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ การวิเคราะห์ข้อมูล
ใช้สถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันและวิเคราะห์
การถดถอยพหุคูณ โดยการคัดเลือกตัวแปรแบบ Enter

ผลการวิจัยพบว่า

1. คุณลักษณะของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่ เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร
ที่มีอาชีพรับราชการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ พนักงานเอกชน ทำงานส่วนตัว มีระดับการศึกษา
ปริญญาตรีและต่ำกว่า กับระดับสูงกว่าปริญญาตรี มีการรับบริการทางวิชาการด้านความรู้
ในการพัฒนานักเรียนและความรู้ทั่วไปอยู่ในระดับมาก

2. พฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียน
อนุบาลกุ๊กไก่ เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน
พบว่า ด้านการอบรมเลี้ยงดูเด็ก ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านการเรียนรู้ที่บ้าน ด้านการตัดสินใจ
มีการส่งเสริมการเรียนรู้ในระดับมาก สำหรับการมีส่วนร่วมกับชุมชน มีการส่งเสริมการเรียนรู้ใน
ระดับปานกลาง ส่วนด้านอาสาสมัคร มีการส่งเสริมการเรียนรู้ในระดับน้อย

3. ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้ปกครองด้านการรับบริการทางวิชาการใน 2 ด้าน
ได้แก่ ความรู้ในการพัฒนานักเรียนและความรู้ทั่วไป มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนอาชีพและระดับการศึกษาของผู้ปกครองไม่มีความสัมพันธ์กับ
พฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

4. การศึกษาตัวแปรที่มีความสามารถในการทำนาย พบว่า การรับบริการทางวิชาการด้าน
ความรู้ในการพัฒนานักเรียนสามารถทำนายพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริม
การเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่ เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร ได้ร้อยละ 17

A STUDY OF THE RELATIONSHIP BETWEEN CHARACTERISTICS OF PARENTS
AND PARENTAL INVOLVEMENT BEHAVIOUR IN PROMOTING CHILDREN'S
LEARNING AT KUKAI KINDERGARTEN SCHOOL, KLONGTOEY, BANGKOK.

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Education Degree in Educational Administration
at Srinakharinwirot University

May 2011

Vivan Sarakitprijia. (2011). *A Study of the Relationship between Characteristics of Parents and Parent Involvement Behaviour in Promoting Children's Learning at Kukai Kindergarten School, Klongtoey, Bangkok*. Master's Project, M.Ed (Educational Administration). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University. Project Advisor: Asst. Prof. Dr.Puongrat Kesonpat.

The purposes of this research were to investigate the relationship between characteristics of parents and parent involvement behavior in promoting children's learning at Kukai Kindergarten School, Klongtoey, Bangkok relating to six educational aspects namely Parenting, Communicating, Volunteering, Learning at Home, Decision Making and Collaborating with the community.

The total sampling groups were 199 parents in Kukai Kindergarten School, Klongtoey, Bangkok in the 1st semester at the school in 2010. The instrument used for this study was a three part questionnaire. A questionnaire with 5 levels rating scales was implemented. The statistics used for data analysis were percentage, mean, standard deviation, Pearson product moment correlation coefficient and enter multiple regression analysis.

The results of this research were as follows:

1. Characteristics of Parents at Kukai Kindergarten School, Klongtoey, Bangkok were government officers and State Enterprise employees, public officers, private businessmen, holding bachelor degrees or lower and higher than bachelor degrees. All parents received academic services from school at high level.

2. Parent involvement behavior in promoting children's learning at Kukai Kindergarten School, Klongtoey, Bangkok in educational aspects as a whole was at high level. When considering educational aspects in relation to parent involvement, the research found that parenting, communicating, learning at home, and decision making were at high level. Collaborating with the community was at a moderate level but Volunteering was at low level.

3. The relationship between characteristics of parents and parent involvement behavior in promoting children's learning by receiving academic services; knowledge in improving children's development and general knowledge were correlated with statistic significance at .01 level.

4. This study found the best variance in predicting the parent involvement behavior that promoted children's learning at Kukai Kindergarten School was the academic services aspect of the knowledge in improving children's development. It could predict the parent involvement behavior in promoting children's learning by 17%.

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และคณะกรรมการสอบ
ได้พิจารณาสารนิพนธ์เรื่อง การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้ปกครองกับพฤติกรรม
การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน โรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่ เขตคลองเตย
กรุงเทพมหานคร ของ วิวรรณ สารกิจปรีชา ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒได้

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พวงรัตน์ เกษรแพทย์)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พวงรัตน์ เกษรแพทย์)

คณะกรรมการสอบ

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระ สุภากิจ)

ประธาน

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พวงรัตน์ เกษรแพทย์)

กรรมการสอบสารนิพนธ์

.....
(อาจารย์ ดร.ราชันย์ บุญธิมา)

กรรมการสอบสารนิพนธ์

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.องอาจ นัยพัฒน์)

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

วันที่ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2554

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จสมบูรณ์ลงได้ด้วยความรู้ณาเป็นอย่างยิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พวงรัตน์ เกษรแพทย์ ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์และคณะกรรมการบริหารหลักสูตร ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระ สุภากิจ ประธานคณะกรรมการสอบ อาจารย์ ดร.ราชนันท์ บุญธิมา ซึ่งเป็นกรรมการสอบสารนิพนธ์ที่ได้กรุณาให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ในสารนิพนธ์ฉบับนี้ให้ถูกต้องและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาเป็นอย่างมาก จึงขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน ได้แก่ อาจารย์ดร.พัฒนา ชัชพงศ์ อาจารย์ดร.ราชนันท์ บุญธิมา อาจารย์ดร.สมชาย เทพแสง นางสาวเกศินี วัฒนสมบัติ และ นางสาวจินตนา ธรรมวานิช ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์ตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ทำให้ได้เครื่องมือที่มีความสมบูรณ์และชัดเจนยิ่งขึ้น

ขอขอบคุณผู้ปกครองนักเรียนทุกคนในโรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่ที่ร่วมมืออย่างดีในการตอบแบบสอบถามเพื่อทำการวิจัยครั้งนี้ และขอขอบคุณเพื่อนนิสิตปริญญาโทร่วมรุ่นทุกคนที่คอยให้กำลังใจด้วยดีเสมอมา ขอขอบคุณทุกท่านที่มีส่วนร่วมในการทำสารนิพนธ์ให้ลุล่วง ซึ่งทำให้ผู้วิจัยประสบความสำเร็จในการศึกษาครั้งนี้โดยเฉพาะอย่างยิ่ง นายวีรพิชัย สารกิจปรีชา นางสาววิภา สารกิจปรีชา และนางสาววรรณ สารกิจปรีชา ซึ่งเป็นบุคคลในครอบครัวที่คอยให้กำลังใจและสร้างความเข้มแข็งให้แก่ผู้วิจัยอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากสารนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอน้อมบูชาพระคุณบิดา มารดา ครู อาจารย์ ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทความรู้ให้แก่ผู้วิจัยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน เป็นผู้ให้โอกาสแก่ผู้วิจัยประสบความสำเร็จตามความมุ่งหมายทุกประการ

วิวรรณ สารกิจปรีชา

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	8
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า.....	8
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	9
ขอบเขตด้านเนื้อหา.....	9
ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	9
ตัวแปรที่ศึกษา.....	9
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	10
โรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่.....	10
ผู้ปกครอง.....	10
นักเรียน.....	10
คุณลักษณะของผู้ปกครอง.....	10
อาชีพ.....	10
ระดับการศึกษา.....	11
การรับบริการทางวิชาการ.....	11
พฤติกรรมการณ์มีส่วนร่วมในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน.....	11
การอบรมเลี้ยงดูเด็ก.....	12
การติดต่อสื่อสาร.....	12
การอาสาสมัคร.....	12
การเรียนรู้ที่บ้าน.....	12
การตัดสินใจ.....	13
การมีส่วนร่วมกับชุมชน.....	13
กรอบแนวคิดในการศึกษาค้นคว้า.....	13
สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า.....	15
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	16
การจัดการศึกษาของโรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่.....	17
การบริหารจัดการของโรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่.....	17

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2 (ต่อ)	
วิสัยทัศน์.....	17
ปรัชญา.....	18
นโยบาย.....	19
พันธกิจ.....	21
เกียรติยศ ชื่อเสียง ผลงาน/โครงการดีเด่นของสถานศึกษา.....	21
หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนอนุบาลภูเก็ต.....	22
กิจกรรมของโรงเรียนที่ให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วม.....	30
กิจกรรมพัฒนาศักยภาพของนักเรียน.....	30
กิจกรรมส่งเสริมพฤติกรรมความร่วมมือของผู้ปกครอง.....	32
หลักการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้.....	35
แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง.....	35
ทฤษฎีสังคมวิทยา.....	35
ทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล.....	36
ทฤษฎีขอบเขตทับซ้อนของอิทธิพล.....	37
ทฤษฎีเกี่ยวกับมีส่วนร่วม.....	45
การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้.....	46
ความหมายของการมีส่วนร่วม.....	46
ความสำคัญของการมีส่วนร่วม.....	47
บทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน.....	52
แนวทางการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้ปกครอง.....	54
ด้านความรู้.....	55
ด้านพฤติกรรม.....	56
ด้านอาชีพ.....	57
พฤติกรรมความร่วมมือของผู้ปกครอง.....	57
การอบรมเลี้ยงดูเด็ก.....	63
การติดต่อสื่อสาร.....	65
การอาสาสมัคร.....	68
การเรียนรู้ที่บ้าน.....	71

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2 (ต่อ)	
การตัดสินใจ.....	74
การมีส่วนร่วมกับชุมชน.....	76
คุณลักษณะของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน.....	79
อาชีพ.....	80
ระดับการศึกษา.....	81
การรับบริการวิชาการ.....	81
การให้ความรู้ในการพัฒนานักเรียน.....	82
การให้ความรู้ทั่วไป.....	86
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	88
งานวิจัยในประเทศ.....	88
งานวิจัยต่างประเทศ.....	93
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	100
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	100
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	100
การสร้างและการพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	101
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	104
การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	105
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	106
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	108
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	108
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	109
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	124
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	124
สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า.....	124
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	125

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5 (ต่อ)	
การเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาค้นคว้า.....	125
การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	126
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	127
การอภิปรายผล.....	128
ข้อเสนอแนะ.....	132
ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้.....	132
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป.....	133
บรรณานุกรม.....	134
ภาคผนวก.....	146
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือ.....	147
ภาคผนวก ข แบบประเมินความสอดคล้องของแบบสัมภาษณ์	
แบบสัมภาษณ์ผู้ปกครอง การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิด	
(Open ended).....	153
ภาคผนวก ค รายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์.....	179
ภาคผนวก ง แบบประเมินความสอดคล้องของแบบสอบถาม	
ค่าสถิติแสดงดัชนีความสอดคล้องข้อคำถามกับลักษณะที่ต้องการวัด.....	181
ภาคผนวก จ แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	190
ภาคผนวก ฉ หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม.....	198
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	201

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 ความถี่และร้อยละของอาชีพของผู้ปกครองนักเรียน.....	110
2 ความถี่และร้อยละของระดับการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน.....	110
3 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการรับบริการทางวิชาการ ของผู้ปกครองนักเรียน.....	111
4 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการรับบริการทางวิชาการ ด้านความรู้ในการพัฒนานักเรียนของผู้ปกครองนักเรียน (n = 197 คน).....	111
5 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการรับบริการทางวิชาการ ด้านความรู้ทั่วไปของผู้ปกครองนักเรียน (n = 197 คน).....	112
6 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของการมีส่วนร่วม ของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน.....	113
7 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของพฤติกรรมการมีส่วนร่วม ของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ด้านการอบรมเลี้ยงดูเด็ก ในรายข้อและรายด้าน.....	114
8 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมการมีส่วนร่วม ของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ด้านการติดต่อสื่อสาร ในรายข้อและรายด้าน.....	115
9 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมการมีส่วนร่วม ของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ด้านการอาสาสมัคร ในรายข้อและรายด้าน.....	116
10 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมการมีส่วนร่วม ของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ด้านการเรียนรู้ที่บ้าน ในรายข้อและรายด้าน.....	117
11 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมการมีส่วนร่วม ของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ด้านการตัดสินใจ ในรายข้อและรายด้าน.....	118
12 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมการมีส่วนร่วม ของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ด้านการมีส่วนร่วมกับชุมชน ในรายข้อและรายด้าน.....	119

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
13 คำสัมประสิทธิ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้ปกครองกับพฤติกรรม การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน โรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่ เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร.....	120
14 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนของปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรม การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน.....	121
15 แสดงการวิเคราะห์คุณลักษณะของผู้ปกครองที่สามารถทำนาย พฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ ของนักเรียน.....	122

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการศึกษาค้นคว้า.....	15
2 ความสัมพันธ์ระหว่างสถาบันการศึกษากับสถาบันครอบครัว.....	36
3 องค์ประกอบ 3 ประการที่ทำให้เด็กนักเรียนมีคุณภาพ.....	39
4 ขอบเขตทับซ้อนของอิทธิพลของครอบครัว โรงเรียนและชุมชน ในการส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็ก.....	40
5 ขอบเขตทับซ้อนของอิทธิพลของครอบครัวโรงเรียนและชุมชน ในการส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็ก.....	42

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การศึกษาเป็นกระบวนการในการพัฒนาคนที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง เป็นรากฐานในการสร้างสรรค์ความเจริญและช่วยแก้ไขปัญหาต่างๆ ของสังคมในปัจจุบัน การจัดการศึกษาให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นเป้าหมายที่สำคัญ ที่นักการศึกษาได้ตระหนักและเห็นพ้องด้วยกันว่า ผู้ปกครองเป็นปัจจัยหลักปัจจัยหนึ่งที่สำคัญในการนำพาเด็กสู่เป้าหมายทางการศึกษา การศึกษาไม่ได้เป็นเรื่องเฉพาะที่สถานศึกษาและครูดำเนินการจัดเท่านั้น ดังจะเห็นได้จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ได้กำหนดหลักในการจัดการศึกษาที่สำคัญไว้ในมาตรา 8(2) ว่าให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา (All for Education) โดยในมาตรา 9(6) กล่าวถึงการมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน สถานประกอบการ สถาบันทางศาสนาต้องเข้ามามีหน้าที่และรับผิดชอบต่อการจัดการศึกษา ปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียน ให้เต็มตามศักยภาพ และในมาตรา 22 กล่าวว่าจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ ส่วนในมาตรา 24(6) ได้กล่าวถึงการจัดการกระบวนการเรียนรู้โดยให้สถานศึกษาจัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่ายเพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2545: 5-14) หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 ยังคงให้ความสำคัญ กับผู้เกี่ยวกับทุกฝ่าย โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้บริหารโรงเรียน ครู นักเรียนและผู้ปกครองจะต้องร่วมมือและร่วมใจกันอย่างจริงจังและจริงใจเพื่อช่วยกันพัฒนาคุณภาพการศึกษา (อภิชาติ การิกานจน์. 2552: 7)

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550-2554) กำหนดหน้าที่ของสถานศึกษาให้มีกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นเด็กเป็นศูนย์กลาง ค้นหาศักยภาพและพัฒนาผู้เรียนให้สอดคล้องกับความสามารถและความถนัดสู่ความเป็นเลิศ เชื่อมโยงการเรียนรู้ในระบบและนอกระบบการศึกษา ควบคู่กับการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม (ฝ่ายวิชาการ บริษัทสกายบุ๊ก. 2549: 109) และยังได้กล่าวถึงการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยว่าควรมุ่งเน้นพัฒนาเด็กในทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญาโดยอยู่บนพื้นฐานของประสบการณ์เดิมที่เด็กมีอยู่ ซึ่งจะเกิดจากความสัมพันธ์กับครอบครัวของเด็กด้วย เด็กแต่ละคนมาจากสภาพแวดล้อมที่ต่างกันจึงมีความแตกต่างกัน ผู้ปกครองกับโรงเรียนควรจะต้องมีความสัมพันธ์กันเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการของเด็ก ดังนั้นครู พ่อหรือแม่หรือผู้ปกครองของเด็กต้องมีการแลกเปลี่ยนข้อมูล ทำความเข้าใจพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก มีความรับผิดชอบหรือถือเป็นหน้าที่ที่จะต้องช่วยกันพัฒนาเด็กให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการร่วมกัน (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. 2547: 7) สำนักงาน

คณะปฏิรูปการศึกษา (2545: 12) ระบุว่าครอบครัวจะเข้ามามีบทบาทและมีส่วนร่วมในการศึกษา เช่น เป็นผู้สนับสนุนและส่งเสริมการจัดการศึกษา ชมเชย พงษ์เจริญ (2542: 83-84) กล่าวเพิ่มเติมถึง การที่สถานศึกษาได้เชิญผู้ปกครองเข้ามาร่วมกิจกรรม การแจกเอกสารถึงผู้ปกครอง เช่น เอกสาร คู่มือ รายงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษา จะช่วยให้ผู้ปกครองมีโอกาสรับรู้และตระหนักถึง ความสำคัญในการส่งเสริมการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนมากยิ่งขึ้น รุ่งเรือง สุขาภิรมย์ (2544: 11-12) ได้ สรุปผลการวิจัยในรอบ 30 ปีที่ผ่านมาพบว่าความสัมพันธ์ใกล้ชิดระหว่างบ้าน และโรงเรียนมีผลอย่าง สูงต่อการเรียนรู้ของเด็ก เพราะผู้ปกครองเห็นว่าถ้าเข้ามามีส่วนร่วมจะช่วยพัฒนาเด็กให้ประสบ ความสำเร็จทางวิชาการ จึงอยากจะเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น เช่น ที่อังกฤษและเวลส์ ได้ใช้วิธีการอัน หลากหลายเพื่อให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วม (Parent Involvement) ในการจัดการศึกษาสหรัฐอเมริกา ได้ตระหนักถึงความสำคัญของบทบาทผู้ปกครองที่มีต่อคุณภาพการเรียนรู้ของนักเรียน ซึ่งสอดคล้อง กับรายงานการวิจัยของพิมพ์พรรณ เทพสุเมธานนท์ (2549: 17) ที่ได้สรุปไว้ว่าประเทศอังกฤษและ ประเทศสหรัฐอเมริกา ได้มีการส่งเสริมสนับสนุนให้พ่อแม่ ผู้ปกครองเข้ามามีบทบาทในการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาเด็กและบุตรหลานของตนเองในทุกๆ ด้าน

ข้อเสนอของการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ.2552-2561) ซึ่งสืบเนื่องมาจาก คำแถลงนโยบายของรัฐบาล (นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ) ที่แถลงต่อรัฐสภาและดำเนินการปฏิรูปอย่าง เร่งด่วนในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ ได้กำหนดหนึ่งในมาตรการหลักให้ส่งเสริม บทบาทของครอบครัวในการพัฒนาการเรียนรู้ของบุตรหลานในทุกระดับชั้น ซึ่งในระดับปฐมวัยจะมีการ ให้ความรู้แก่พ่อแม่ ผู้ปกครองเพื่อให้เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการตามวัยอย่างมีคุณภาพและมีความพร้อมใน การศึกษาและเรียนรู้ในระดับสูงต่อไป (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2552: 15)

ตามที่สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ได้ทำ หน้าที่ตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษาตามเจตนารมณ์ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 นั้น สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2550: คำนำ) ได้ กล่าวถึง เกณฑ์ของการประเมินคุณภาพการศึกษาที่ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง และมุ่งเน้นว่าช่วยส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน สามารถเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนของ โรงเรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐาน เป็นการประกันคุณภาพให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและ ประสพผลสำเร็จในการพัฒนาคุณภาพ และมาตรฐานในการศึกษาของชาติ

การจัดการศึกษาปฐมวัยมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เป็นวัยที่สำคัญต่อการวางรากฐาน บุคลิกภาพและการพัฒนาทางด้านต่าง ๆ ซึ่งจะเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางด้าน สติปัญญา ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่จะต้องจัดประสบการณ์ที่เหมาะสมเป็นการกระตุ้น ให้เด็กมี พัฒนาการเจริญเติบโตตามศักยภาพของแต่ละคน (สุพรรณิ วรณเพ็ชร. 2551: 13) หลักสูตร การศึกษาปฐมวัย พ.ศ.2546 (กรมวิชาการ. 2548: 13) ได้ให้ความหมายของการจัดการศึกษา ปฐมวัยว่าเป็นการพัฒนาเด็กตั้งแต่เกิดจนถึง 5 ปี บนพื้นฐานของการอบรมเลี้ยงดู และการส่งเสริม กระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการของเด็กตามศักยภาพของแต่ละคน ซึ่งสอดคล้อง

กับแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2545 – 2559 (สำนักงานเลขาธิการ สภาการศึกษา. 2552: 18) ที่มีนโยบายในการจัดการศึกษาปฐมวัยว่าต้องได้รับการพัฒนาตั้งแต่แรกเกิด โดยมีเป้าหมายให้เด็กปฐมวัยได้รับการพัฒนาและเตรียมความพร้อม โดยเฉพาะด้านให้ความรู้พ่อหรือแม่หรือผู้ปกครองในเรื่องการอบรมเลี้ยงดูเพื่อสนับสนุนการศึกษาปฐมวัยให้มีคุณภาพเช่นเดียวกันกับประเทศอังกฤษที่มีคำแนะนำในเรื่องของหลักสูตรสำหรับเด็กปฐมวัย (Curriculum Guidance for the Foundation Stage) ที่เน้นว่าการปฏิบัติการให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิภาพนั้นจะต้องใช้ประโยชน์ในความรู้และความเชี่ยวชาญของพ่อหรือแม่หรือผู้ใหญ่ในครอบครัว และต้องทำให้เกิดความร่วมมือที่มีเป้าหมายชัดเจน ที่จะพัฒนาเด็กตามเป้าหมายของหลักสูตร (Draper; & Duffy. 2007: 152)

พฤติกรรมการณ์มีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ทั้งในประเทศและต่างประเทศจะมีความสอดคล้องกันเป็นส่วนมาก ผู้วิจัยได้บูรณาการและสังเคราะห์โดยยึดแนวทฤษฎีของเอปสไตน์เป็นหลัก ซึ่งจำแนกการมีส่วนร่วมเป็น 6 ด้าน และในแต่ละด้านจะมีงานวิจัยที่สนับสนุนดังนี้

1. การอบรมเลี้ยงดูเด็ก เป็นพฤติกรรมที่ผู้ปกครองจะทำหน้าที่อบรมเลี้ยงดูให้มีความรักความเอาใจใส่ ซึ่งเป็นความรับผิดชอบพื้นฐานของครอบครัวตรงกับแนวคิดของเอปสไตน์และคนอื่นๆ (Epstein; et al. 1997: 75-76) และจิตตินันท์ เดชะคุปต์ (2545: 40-42) ได้กล่าวถึงการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครองโดยการจัดหาสิ่งจำเป็นพื้นฐานทางกายภาพสำหรับสมาชิก

2. การติดต่อสื่อสาร เป็นเรื่องที่สำคัญที่สุดและเป็นสิ่งที่สถานศึกษาต้องมีปฏิสัมพันธ์กับผู้ปกครองโดยผ่านสื่อต่างๆ และเป็นการติดต่อสื่อสารจากโรงเรียนสู่บ้านและจากบ้านสู่โรงเรียนในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน (Epstein; et al. 1997: 77) ซึ่งโรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่ใช้การสื่อสารทางจดหมาย โทรศัพท์ และอีเมล

3. การอาสาสมัคร เป็นการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองที่โรงเรียน (Epstein; et al. 1997: 78) และเมื่อโรงเรียนมีอาสาสมัครเข้ามาช่วยงานจะเป็นการลดภาระของครูได้บ้าง และยังจะช่วยสร้างความสัมพันธ์ที่ดีขึ้นระหว่างกันได้ด้วย (เกตุสุเดช กำแพงแก้ว. 2547: 85 อ้างอิงจาก Daniel; & Rayna.1996: 142-143)

4. การเรียนรู้ที่บ้าน พฤติกรรมที่ผู้ปกครองสามารถส่งเสริมการเรียนรู้ที่บ้านซึ่งเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อมกับที่บ้านให้ส่งเสริมการเรียนรู้ (Epstein; et al. 1997: 79) สอดคล้องกับงานวิจัยของไฮด์และคนอื่นๆ (Hyde; et al. 2006: 136-152) ที่พบว่าการเรียนรู้ที่บ้านของเด็กจะทำให้เกิดการสนับสนุนและส่งเสริมการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม

5. การตัดสินใจ เป็นการมีส่วนร่วมหรือการเป็นผู้นำในองค์กรต่างๆ ของโรงเรียน เช่น สมาคมหรือชมรมผู้ปกครอง (Epstein; et al. 1997: 80) หรืออาจจะเป็นเรื่องที่ผู้บริหารสามารถตัดสินใจได้โดยลำพัง อาจใช้วิธีเลือกปรึกษาหารือเฉพาะบางคนที่เห็นสมควร เพราะเป็นเรื่องที่อยู่ในขอบข่ายอำนาจหน้าที่โดยชัดเจน มีกฎระเบียบและแนวปฏิบัติรองรับอยู่แล้ว (สนานจิตร์ สุนทรทรัพย์. 2536: 185)

6. การมีส่วนร่วมกับชุมชน เป็นการเชื่อมโยงให้ชุมชนสนับสนุนโรงเรียน การเรียนรู้ของนักเรียน หรือผู้ปกครอง หรืออาจจะเป็นการเชื่อมโยงโรงเรียนให้ช่วยเหลือชุมชนหรือโครงการต่างๆ ของชุมชน (Epstein; et al. 1997: 81)

จากการที่ศึกษาพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทั้ง 6 ด้าน โดยที่มิงงานวิจัยสนับสนุนเป็นเหตุให้ผู้วิจัยสนใจจะศึกษาความสัมพันธ์ของผู้ปกครองต่อพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่

การส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน (อนุบาลหรือปฐมวัย) ที่บ้านจะเกิดจากการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ซึ่งผู้ปกครองจะมีความสำคัญต่อการพัฒนาและส่งเสริมเด็กในทุกๆ ด้าน การแสดงความรัก ความเอาใจใส่ สนใจสอนเกี่ยวกับกิจกรรมที่เด็กทำที่โรงเรียน การอ่านหนังสือให้เด็กฟังก่อนนอน หรือการทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกับลูก การไปร่วมกิจกรรมที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น จะก่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีภายในครอบครัวและนำไปสู่การพัฒนาในด้านอื่นๆ ด้วย (กุลยา ตันติผลาชีวะ. 2545ก: 63) การที่ผู้ปกครองเข้าร่วมในเหตุการณ์ กิจกรรมหรือโครงการที่มีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาหรือการเรียนรู้ให้กับเด็กจะทำให้เด็กได้รับการดูแลและพัฒนาการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง (เกตุสุเดช กำแพงแก้ว. 2547: 18) นอกจากนั้น การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้ปกครอง ตั้งอยู่บนรากฐานของความเข้าใจที่ว่า ผู้ปกครองมีความสำคัญต่อการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งมีอยู่หลายรูปแบบ ได้แก่ รูปแบบที่เข้ามาเป็นบางส่วน เช่น การมาร่วมกิจกรรม การสนับสนุนการเรียนการสอน รูปแบบการร่วมตามข้อตกลง การเข้าร่วมตามกฎระเบียบของสถานศึกษา การร่วมกันตรวจสอบความก้าวหน้าทางการเรียนของนักเรียนในรูปแบบต่างๆ (ทัศนา แสงศักดิ์. 2549: 148) ดังนั้น การพัฒนาผู้เรียนที่สำคัญ เกิดจากการที่ผู้เรียนได้รับการสนับสนุนทั้งจากโรงเรียน บ้านและสังคม พร้อมกันไปอย่างต่อเนื่อง เพราะการเรียนรู้ของเด็กสามารถเกิดขึ้นได้ทุกที่ ทุกเวลาเพื่อพัฒนาเด็กให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านสติปัญญาควบคู่ไปกับการอบรมให้มีคุณธรรม จริยธรรม ในการดำรงชีวิตในสังคมอย่างมีความสุข (อภิญญา เวชชัย. 2544: คำนำ) ซึ่งสอดคล้องกับกุลยา ตันติผลาชีวะ (2542: 23) ที่กล่าวไว้ว่าการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย โรงเรียนกับผู้ปกครองจำเป็นต้องมีความสัมพันธ์กันเพราะโรงเรียนไม่สามารถสอนโดยแยกเด็กออกจากครอบครัวได้ ควรมีการเรียนรู้ทั้งที่บ้านและโรงเรียน เด็กควรได้รับการเรียนรู้โดยที่ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วม ซึ่งจะเกิดประโยชน์กับเด็กมาก นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยของต่างประเทศที่บ่งชี้ถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองต่อการดำเนินงานของสถานศึกษา ซึ่งสรุปผลของการวิจัยว่านักเรียนที่ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการสนับสนุนการศึกษาไม่ว่าจะมีสถานภาพใด ทั้งทางด้านเพศ อาชีพ รายได้ นักเรียนมักจะได้รับผลประโยชน์หรือมีประสิทธิผลทางการเรียนรู้ในระดับสูงขึ้น เข้าเรียนสม่ำเสมอ มีทักษะทางสังคมดีขึ้นและแสดงพฤติกรรมที่ดีขึ้น (Henderson; & Mapp. 2002: 7) ส่วน Harvard Family Research Project หรือ HFRP พบว่า เด็กจะประสบความสำเร็จในสถานศึกษาได้จะต้องได้รับการสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดเวลา ซึ่งหมายถึงการเรียนรู้กับครอบครัวนอกสถานศึกษา กิจกรรมนอกเวลาเรียน หน่วยงานส่งเสริมด้านสุขภาพ ด้านธุรกิจ ห้างสมุด พิพิธภัณฑ์

และหน่วยงานต่างๆ ในชุมชน (Weiss; et al. 2006: 1) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยเกี่ยวกับความสำคัญของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองต่อสถานศึกษาของมหาวิทยาลัยมิชิแกน ประเทศสหรัฐอเมริกา (Michigan State University) ที่สรุปผลวิจัยไว้ว่า เมื่อผู้ปกครองสามารถเป็นหุ้นส่วนกับสถานศึกษาในการจัดการศึกษาให้กับเด็กแล้ว จะสามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้นได้อย่างชัดเจน นอกจากนี้ยังช่วยให้สถานศึกษามีผลการดำเนินงานที่ดีขึ้น ผู้ปกครองมีความพอใจในผลการดำเนินงานและครุมีกำลังใจในการทำงานสูงขึ้น ซึ่งสิ่งที่มากำหนดความสำเร็จของนักเรียนไม่ได้ขึ้นอยู่กับรายได้หรือฐานะของครอบครัวนักเรียนแต่อย่างใด (Tableman; et al. 2004: 1-2)

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่เป็นสถานภาพของผู้ปกครองเกี่ยวกับ เพศ อายุ รายได้ ระดับชั้นเรียนมีผลปรากฏอย่างหลากหลาย เช่น งานวิจัยที่สอดคล้องกันคือผลงานของ ศิริกุล อิศรานุรักษ์ และคณะ (2538: 12-23) และเขาวนุช ทานาม (2545: 82) ที่มีผลวิจัยที่สอดคล้องกันว่า ผู้ปกครองที่มีการศึกษาสูงและฐานะเศรษฐกิจดีจะมีความต้องการการจัดโปรแกรมการศึกษาปฐมวัยที่แตกต่างกัน นอกจากนี้งานวิจัยของต่างประเทศของ อีรินและสเตฟานี (Erin; & Stephanie. 2000: 367-374) ซึ่งได้วิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย พบว่าผู้ปกครองที่มีการศึกษาสูงจะเข้ามามีส่วนร่วมมาก โดยมีงานวิจัยของกู (Guo. 2003: บทคัดย่อ) สนับสนุนว่าปัจจัยที่มีส่วนทำให้การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองประสบความสำเร็จ คือ การศึกษาของผู้ปกครองที่มีระดับสูงและครอบครัวที่มีรายได้สูงจะมีส่วนร่วมมากกว่า นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยที่เปรียบเทียบการปฏิบัติในบทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยที่ใช้การบ้านแบบมีส่วนร่วม เมื่อจำแนกตามข้อมูลพื้นฐานได้แก่ ระดับการศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจและอาชีพของผู้ปกครอง พบว่าไม่แตกต่างกัน (มณเฑียร ทุมพันธ์. 2546: บทคัดย่อ) สอดคล้องกับผลการวิจัย เรื่องความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดโปรแกรมการศึกษาปฐมวัยสำหรับเด็กไทยเมื่อจำแนกตามอายุ อาชีพ และรายได้ก็ไม่แตกต่างกัน (จิตรา วิเชียร. 2551: บทคัดย่อ) เช่นเดียวกันกับผลการวิจัยเรื่องปัจจัยจูงใจที่ทำให้ผู้ปกครองเด็กปฐมวัยมีส่วนร่วมกับการเรียนกรณีศึกษา : โรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ มหามงคล จังหวัดนครปฐม ที่พบว่า เมื่อจำแนกตามปัจจัยพื้นฐานของผู้ปกครอง ทางด้านอาชีพและฐานะ ทำให้การมีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน (นวลศรี งามทรัพย์. 2552: บทคัดย่อ) นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยเกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการติดต่อสื่อสารของโรงเรียนสันติสุขวิทยาที่พบว่า ผู้ปกครองที่มีเพศต่างกัน อายุต่างกันและผู้ปกครองที่มีนักเรียนอยู่ในระดับชั้นที่ต่างกัน พบว่ามีความพึงพอใจในการติดต่อสื่อสารไม่แตกต่างกัน (ศุภลาภ โอวรงค์. 2548: 72-73) แต่ก็มีงานวิจัยที่พบว่า ถ้าผู้ปกครองมีอาชีพ และระดับการศึกษาที่แตกต่างกันจะมีความต้องการที่แตกต่างกัน ดังผลงานวิจัยของ มามี โชติมา (2546: 103-106) ที่ศึกษาความต้องการของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนอนุบาลโชติมา เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร พบว่าผู้มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกันจะมีความต้องการที่แตกต่างกัน แต่ผู้ที่มีอาชีพต่างกันมีความต้องการในการจัดการศึกษาไม่แตกต่างกัน ซึ่งงานวิจัยของ ธนาชัย ภูมาตร (2547: บทคัดย่อ) ที่ศึกษาและเปรียบเทียบระดับความต้องการการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัด

การศึกษาโรงเรียนบ้านโป่งบริหารธุรกิจ – เทคโนโลยี จังหวัดราชบุรี 3 ด้าน เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา อาชีพ และฐานะทางเศรษฐกิจ พบระดับการศึกษาต่างกันมีความต้องการไม่แตกต่างกัน แต่ผู้ที่มีอาชีพต่างกันมีความต้องการแตกต่างกัน และสุภาพร สุวรรณศรีนนท์ (2549: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาบทบาทของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการสร้างเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยใน 4 ด้าน และเปรียบเทียบบทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการสร้างเสริมพัฒนาการของเด็ก เมื่อจำแนกตามอาชีพ วุฒิการศึกษา พบว่าผู้ปกครองที่มีอาชีพและวุฒิการศึกษาที่แตกต่างกันมีบทบาทในการมีส่วนร่วมและสร้างเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยโดยรวมแตกต่างกันและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าแตกต่างกันเกือบทุกด้าน

การบริการทางวิชาการคือการพัฒนาระบบให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น รวมไปถึงการหาเครื่องมือ อุปกรณ์การสอนและเทคโนโลยีทางการศึกษา การสร้างบรรยากาศทางวิชาการ (ไพฑูริย์ เจริญพันธุ์วงศ์. 2529: 104-106) ซึ่งการที่ผู้ปกครองจะพัฒนาตนได้ดีนั้นจะต้องเกิดจากความรับผิดชอบระหว่างผู้ปกครองและครู ทั้งนี้สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยควรทำหน้าที่ให้ความรู้กับผู้ปกครองทั้งทางตรงและทางอ้อมเพื่อให้ผู้ปกครองได้รับรู้และสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ด้วยการให้ความรู้ผ่านเอกสาร เช่น เอกสารสัมพันธ์ผู้ปกครอง จดหมายเหตุดังโรงเรียน ให้คำแนะนำปรึกษาแก่ผู้ปกครองในทุกโอกาสที่ผู้ปกครองต้องการการสนับสนุนและกิจกรรมการช่วยเหลือจากโรงเรียน กิจกรรมนี้เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองได้พัฒนาเด็กและครอบครัวในทางที่ดี (กุลยา ตันติผลาชีวะ. 2545: 6-7)

ไฮด์และคนอื่นๆ (Hyde; et al. 2006: 136-152) ได้พบว่าตัวแปรที่สำคัญต่อความสำเร็จของนักเรียนทางคณิตศาสตร์ขึ้นอยู่กับความสามารถของมารดาที่จะช่วยเด็กทำการบ้านคณิตศาสตร์ ซึ่งผลสรุปของการวิจัยระบุถึงการเป็นหุ้นส่วนของสถานศึกษาและครอบครัวว่าเป็นสิ่งจำเป็นต่อการช่วยให้ทุกครอบครัวเข้าใจวิธีที่จะมีปฏิสัมพันธ์กับเด็กๆ ในการทำการบ้านคณิตศาสตร์โดยให้การสนับสนุนและส่งเสริมการเรียนรู้คณิตศาสตร์อย่างเหมาะสม

ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การบริหารสถานศึกษายุคใหม่ผู้บริหารต้องมีภาวะผู้นำทางวิชาการเป็นองค์ประกอบสำคัญ โดยเฉพาะการบริหารสถานศึกษาระดับปฐมวัย เป็นช่วงสำคัญในการวางรากฐานที่ดีแก่เด็กในทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา รวมถึงการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ภาวะผู้นำทางวิชาการเป็นกระบวนการในการบริหารที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ และดำเนินการด้วยวิธีต่าง ๆ อันจะทำให้ครู ผู้ปกครอง และชุมชน มีความเชื่อมั่นในตัวของผู้บริหารและได้รับรู้ มีเจตคติที่ดี ต่อการบริหารงานวิชาการ โดยการสร้างองค์ความรู้ และให้บริการด้านวิชาการอย่างต่อเนื่องแก่ทุกฝ่าย เพื่อมุ่งสู่เป้าหมายร่วมที่สำคัญคือ การพัฒนานักเรียนสู่ศักยภาพสูงสุดของแต่ละบุคคล นักเรียนรักการเรียนรู้ และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข การหลอมรวมแนวคิดของสามฝ่ายคือ บ้าน สถานศึกษา และชุมชน ให้เกิดวัฒนธรรมองค์กร วิสัยทัศน์ และพันธกิจร่วมกันที่เน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการพัฒนาเด็กสู่ความสำเร็จทางการศึกษา จะช่วย

นำพาให้นักเรียนพัฒนาความรู้ ความสามารถ และทักษะต่างๆ ได้อย่างต่อเนื่อง และบรรลุเป้าหมายทางการศึกษาได้ในที่สุด ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการ (2546: 34) ได้กำหนดขอบเขตหน้าที่ผู้บริหารในงานวิชาการ ให้มีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การบริการทางวิชาการ เพื่อส่งเสริมและพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน ดังนั้นการบริหารงานวิชาการจึงมีความสำคัญอย่างมาก และส่งผลให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กเพื่อความสำเร็จทางการศึกษาของนักเรียนทั้งในปัจจุบันและอนาคตการบริหารสถานศึกษาเป็นภาระงานผู้บริหารสถานศึกษา บุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายนับตั้งแต่ ครู ผู้ปกครอง ควรเข้ามามีส่วนร่วมและทำให้สถานศึกษาสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน โดยที่ผู้ปกครองจะเป็นภาพสะท้อนคุณภาพของการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษานั้นๆ ด้วย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา 2545: 30) โรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่มีแผนพัฒนาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองอย่างต่อเนื่อง แต่ในปัจจุบันประสบปัญหาว่าผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการเป็นอาสาสมัครจำนวนน้อย หนึ่งโรงเรียนไม่สามารถคาดการณ์ได้ว่าเมื่ออยู่ที่บ้านผู้ปกครองได้ปฏิบัติกรมีส่วนร่วมมากน้อยเพียงใด แนวทางและกิจกรรมหรือการบริการทางวิชาการที่ทางโรงเรียนได้จัดขึ้นอย่างหลากหลายมีส่วนช่วยหรือก่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้ปกครองและครูรวมไปถึงการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองหรือไม่ อีกทั้งโรงเรียนควรคำนึงถึงคุณลักษณะของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมหรือการบริการทางวิชาการเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองได้อย่างเหมาะสม

โรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่ จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้ผู้ปกครองได้มีส่วนในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนทั้ง 6 ด้าน คือ ด้านการอบรมเลี้ยงดูเด็ก จัดให้มีการประชุมพูดคุยกับพ่อแม่หรือผู้ปกครอง และนำเสนอแนวทางเพื่อพัฒนาเด็กในทุกๆ ด้าน การติดต่อสื่อสารเป็นการพบปะครู รับข่าวสารจากโรงเรียนรวมถึงการจัดเว็บไซต์ของโรงเรียน การสื่อสารทาง facebook หรือ e-mail การอาสาสมัครจัดให้มีกิจกรรมทัศนศึกษาและเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองไปร่วมด้วยหรือสามารถเข้ามาเป็นวิทยากรให้กับเด็กๆ ได้ตามความสามารถและเชี่ยวชาญ การเรียนรู้ที่บ้านทางโรงเรียนได้ส่งเสริมให้ผู้ปกครองมีความสะดวกที่จะพัฒนาเด็กต่อจากโรงเรียนโดยให้ข่าวสารประจำสัปดาห์ / ประจำหน่วย การตัดสินใจมีการเข้าร่วมประชุมร่วมประเมินผล ส่วนการมีส่วนร่วมกับชุมชนเป็นการให้ความรู้เกี่ยวกับแหล่งชุมชนเพื่อให้ผู้ปกครองได้ทำหน้าที่ส่งเสริมเด็กเกิดการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ

จากสภาพปัญหาและงานวิจัยที่ได้ศึกษามา ทำให้ผู้วิจัยในฐานะผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่เห็นความสำคัญของการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยที่เป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนามนุษย์เพราะเด็กต้องเติบโตไปเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพในอนาคต จึงมีความตระหนัก ที่จะพัฒนาการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่ให้ดำเนินไปอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะในด้านการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับผลการวิจัยต่างๆ และก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับเด็กในทุกๆ ด้านทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์-สังคม และสติปัญญา ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีความสนใจจะทำการศึกษาพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้โดยยึดกรอบ

ทฤษฎีของเอปสไตน์ (Epstein's Framework of 6 types of Parent Involvement) (Epstein. 1995: 701-708) ว่าผู้ปกครองที่มีอาชีพ ระดับการศึกษาและการบริการทางวิชาการที่ต่างกันจะมีพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้มากน้อยเพียงใดในด้านต่างๆ ทั้ง 6 ด้านและนำผลของการวิจัยมาเป็นข้อมูลพื้นฐานในการวางแผนเพื่อให้ผู้ปกครอง ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมทางด้านการอบรมเลี้ยงดูเด็ก การติดต่อสื่อสาร การอาสาสมัคร การเรียนรู้ที่บ้าน การตัดสินใจ และการมีส่วนร่วมกับชุมชน เพื่อร่วมกันจัดการศึกษาของโรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่ให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพต่อไป

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้ปกครองกับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง นักเรียนโรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่ เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร มีความมุ่งหมายดังนี้

1. เพื่อศึกษาคุณลักษณะของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่ เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร ได้แก่ อาชีพ ระดับการศึกษาและการรับบริการทางวิชาการ
2. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่ เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร ใน 6 ด้าน ได้แก่ การอบรมเลี้ยงดูเด็ก การติดต่อสื่อสาร การอาสาสมัคร การเรียนรู้ที่บ้าน การตัดสินใจและการมีส่วนร่วมกับชุมชน
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้ปกครอง ได้แก่ อาชีพ ระดับการศึกษา และการรับบริการทางวิชาการกับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่ เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร
4. เพื่อศึกษาตัวแปรที่สามารถทำนายพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่ เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้สามารถเอื้อประโยชน์ให้สถานศึกษาได้สารสนเทศเกี่ยวกับอาชีพ ระดับการศึกษา ของผู้ปกครองได้ชัดเจนและถูกต้องสามารถนำไปพิจารณาประกอบการบริหารดำเนินงานด้านอื่นๆ ได้ นอกจากนั้นได้รู้ถึงจุดแข็งจุดอ่อนของโรงเรียนในเรื่องการส่งเสริมพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ให้พัฒนาอย่างต่อเนื่องและสามารถนำผลการศึกษาค้นคว้าไปใช้ในการกำหนดนโยบาย แนวทางในการพัฒนากิจกรรมส่งเสริมบทบาทของผู้ปกครอง ครอบครัว และครู ผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่ เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร ให้สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนต่อไป

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้ปกครองกับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง (Parent Involvement) ในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่ เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร จำแนกตามคุณลักษณะของผู้ปกครองด้านอาชีพ ระดับการศึกษา และการรับบริการทางวิชาการ ด้านการให้ความรู้ในการพัฒนานักเรียนและการให้ความรู้ทั่วไป พฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง (Parent Involvement) หรือไม่เพียงใดตามกรอบทฤษฎีของ เอปสไตน์ใน 6 ด้านได้แก่ การอบรมเลี้ยงดูเด็ก (Parenting) การติดต่อสื่อสาร (Communicating) การอาสาสมัคร (Volunteering) การเรียนรู้ที่บ้าน (Learning at Home) การตัดสินใจ (Decision Making) และการมีส่วนร่วมกับชุมชน (Collaborating with Community)

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ประกอบด้วย

2.1 ประชากร ได้แก่ ผู้ปกครองของนักเรียนโรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่ เขตคลองเตย

กรุงเทพมหานคร

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ปกครองของนักเรียนโรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่ เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร ที่มีบุตรหลานกำลังศึกษาในระดับชั้นอนุบาลปีที่ 1 - ชั้นอนุบาลปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 199 คน ซึ่งเลือกตัวอย่างมาด้วยวิธีแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยผู้ปกครองอาจเป็นคนใดคนหนึ่งหรือหลายคนซึ่งทำกิจกรรมร่วมกับเด็กได้โดยถือว่าผู้ปกครอง 1 คน : เด็ก 1 คน ถ้านักเรียนที่เรียนอยู่ในอนุบาลกุ๊กไก่ในครอบครัวใดมีมากกว่า 1 คน ให้ผู้ปกครองตอบแบบสอบถามของนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นสูงสุดเพียงคนเดียว

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ คือ คุณลักษณะของผู้ปกครอง

1. อาชีพ

1.1 รับราชการ และ พนักงานรัฐวิสาหกิจ

1.2 พนักงานเอกชน

1.3 ทำงานส่วนตัว

2. ระดับการศึกษา

2.1 ปริญญาตรี และต่ำกว่า

2.2 สูงกว่าปริญญาตรี

3. การรับบริการทางวิชาการ

3.1 ความรู้ในการพัฒนานักเรียน

3.2 ความรู้ทั่วไป

3.2 ตัวแปรตาม คือ พฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนซึ่งประกอบด้วย

1. การอบรมเลี้ยงดูเด็ก
2. การติดต่อสื่อสาร
3. การอาสาสมัคร
4. การเรียนรู้ที่บ้าน
5. การตัดสินใจ
6. การมีส่วนร่วมกับชุมชน

4. นิยามศัพท์เฉพาะ

4.1 โรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่ หมายถึง โรงเรียนเอกชนที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัยสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ทำการสอนตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลปีที่ 1 – ชั้นอนุบาลปีที่ 3

4.2 ผู้ปกครอง หมายถึง พ่อ หรือแม่ หรือญาติพี่น้องหรือบุคคลอื่นที่ให้การอุปการะเลี้ยงดูเด็กเป็นผู้ให้ความรัก ความเอาใจใส่ อบรมสั่งสอน ตลอดจนให้การศึกษากับเด็ก ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้อาจเป็นผู้ปกครองคนใดคนหนึ่งหรือครอบครัวซึ่งทำกิจกรรมร่วมกับเด็กได้โดยถือว่าผู้ปกครอง 1 คน : เด็ก 1 คน ถ้านักเรียนที่เรียนอยู่ในอนุบาลกุ๊กไก่ในครอบครัวใดมีมากกว่า 1 คน ให้ผู้ปกครองตอบแบบสอบถามของนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นสูงสุดเพียงคนเดียว

4.3 นักเรียน หมายถึง เด็กที่กำลังศึกษาในระดับปฐมวัย (ชั้นอนุบาลปีที่ 1 – 3) ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553 ในโรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่ เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร

4.4 คุณลักษณะของผู้ปกครอง หมายถึง สถานะส่วนบุคคลของผู้ปกครองนักเรียนในโรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่ เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร ซึ่งมีอยู่ในตัวตามสภาพของแต่ละบุคคล ได้แก่ อาชีพ ระดับการศึกษาและการรับบริการทางวิชาการ

4.4.1 อาชีพ หมายถึง งานที่ทำเป็นประจำเพื่อหารายได้มาเลี้ยงชีพและครอบครัวของผู้ปกครองนักเรียนซึ่งได้จัดแบ่งเป็น 3 กลุ่มคือ รับราชการ และ พนักงานรัฐวิสาหกิจ พนักงานเอกชน และ ทำงานส่วนตัว

1) รับราชการ และ พนักงานรัฐวิสาหกิจ หมายถึง ผู้ปกครองที่รับเงินเดือนจากภาครัฐ เช่น ทหาร ตำรวจ ข้าราชการครู (รัฐบาล) หมอ นางพยาบาล อาจารย์มหาวิทยาลัยของรัฐ ส่วนพนักงานรัฐวิสาหกิจ หมายถึง ผู้ปกครองที่รับเงินเดือนจากรัฐวิสาหกิจ เช่น พนักงานการไฟฟ้า การประปา องค์การโทรศัพท์ การรถไฟ

2) พนักงานเอกชน หมายถึง ผู้ปกครองที่รับเงินเดือนจากภาคเอกชน ซึ่งไม่ได้นำรายได้มาจากรัฐ เช่น บริษัทห้างร้าน มหาวิทยาลัยเอกชน สถาบันต่างๆ ที่เป็นเอกชน เช่น รับจ้าง ค้าขาย ครูโรงเรียนเอกชน อาจารย์มหาวิทยาลัยเอกชน

3) ทำงานส่วนตัว หมายถึง ผู้ปกครองที่ทำธุรกิจส่วนตัวมีรายได้มาจากรัพย์สินของตนเอง/ครอบครัว บริหารงานด้วยตนเอง เป็นธุรกิจของครอบครัว/วงศ์ตระกูล เช่น การจัดตั้งบริษัททำธุรกิจต่างๆ การค้าขาย ตั้งสำนักงานทนายความ รวมไปถึง การเป็นพ่อบ้านแม่บ้าน

4.4.2 ระดับการศึกษา หมายถึง คุณวุฒิทางการศึกษาในระดับสูงสุดของผู้ปกครอง ซึ่งแบ่งเป็น 2 ระดับคือ ปริญญาตรี และต่ำกว่า และสูงกว่าปริญญาตรี

1) ปริญญาตรี และต่ำกว่า หมายถึง คุณวุฒิทางการศึกษาในระดับปริญญาตรี หรือ เทียบเท่า ส่วนต่ำกว่าปริญญาตรี หมายถึง การศึกษาในระดับมัธยมศึกษา หรือ เทียบเท่า เช่น มัธยมศึกษาปีที่ 3 มัธยมศึกษาปีที่ 6 ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) / การศึกษาในระดับอนุปริญญา หรือ เทียบเท่า เช่น ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ประกาศนียบัตรการศึกษาชั้นสูง (ปกศ. สูง)

2) สูงกว่าปริญญาตรี หมายถึง คุณวุฒิทางการศึกษาในระดับปริญญาโท ปริญญาเอก

4.4.3 การรับบริการทางวิชาการ หมายถึง ความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับการบริการทางวิชาการที่ทางโรงเรียนจัดให้แก่ผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนให้สูงขึ้นนอกเหนือไปจากกิจกรรมที่หลักสูตรของโรงเรียนกำหนดไว้ และเพื่อเสริมสร้างความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการจัดการศึกษา

4.4.3.1 ความรู้ในการพัฒนานักเรียน หมายถึง การที่ผู้ปกครองได้รับความรู้ ข้อมูลเกี่ยวกับวิธีการส่งเสริมพัฒนาการและการเลี้ยงดูเด็ก เพื่อให้มีความเข้าใจ และเกิดทักษะ ที่สามารถนำไปปฏิบัติจริงในการพัฒนาเด็ก

4.4.3.2 ความรู้ทั่วไป หมายถึง การที่ผู้ปกครองได้รับข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียน ข้อมูลบริหารด้านต่างๆ ของโรงเรียน นโยบาย แผนต่างๆ ระเบียบกฎเกณฑ์ การดำเนินงาน กิจกรรมพิเศษที่โรงเรียนจัดขึ้นหรือข้อมูลอื่นๆ ของชุมชนและหน่วยงานต่างๆ รวมทั้งข่าวสารสำคัญจากสื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ

4.5 พฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน หมายถึง การกระทำหรืออาการที่แสดงออกในการที่ผู้ปกครองได้เข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริมพัฒนาการด้านต่างๆ ของผู้เรียนเป็นการเตรียมความพร้อมให้กับเด็กโดยใช้เทคนิค วิธีการต่างๆ ซึ่งผู้ปกครองจะดำเนินการด้วยตนเองทั้งที่บ้านและที่โรงเรียน ในการมีส่วนร่วมส่งเสริมการเรียนรู้ให้กับลูกหลานของตน เพื่อพัฒนาผู้เรียน ซึ่งสามารถส่งเสริมได้ 6 ด้าน ได้แก่

4.5.1 การอบรมเลี้ยงดูเด็ก หมายถึง การดูแลเอาใจใส่และพัฒนาเด็กในทุกด้าน ทั้งร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา โดยมีพื้นฐานความรู้ความเข้าใจในพัฒนาการเด็กปฐมวัย และการจัดการเรียนรู้โดยยึดเด็กเป็นสำคัญ รับฟังและตอบคำถาม ช่วยอธิบายในข้อสงสัยที่เด็กมี ตอบสนองอารมณ์ของเด็กได้อย่างเหมาะสม มีทักษะในการใช้คำถามเพื่อถามเด็กอย่างเหมาะสมเพื่อกระตุ้นให้เด็กเล่าประสบการณ์ ความรู้สึก และการคิดในลักษณะต่างๆ มีการเล่าเรื่องประสบการณ์ หรือนิทานให้เด็กฟัง ฝึกระเบียบวินัย และการช่วยเหลือตนเองตามวัยของเด็ก ควบคุมและร่วมดูรายการโทรทัศน์กับเด็ก ส่งเสริมการออกกำลังกายเป็นประจำให้แก่เด็ก รวมทั้งดูแลด้านสุขภาพและสุขอนามัย จัดสภาพแวดล้อมที่บ้านสนับสนุนการเรียนรู้ของเด็กเพื่อเด็กสามารถเรียนรู้ได้ตามวัยอย่างเหมาะสม

4.5.2 การติดต่อสื่อสาร หมายถึง การที่ผู้ปกครองติดต่อสื่อสารกับครู บุคลากร และผู้บริหารของโรงเรียนด้วยวิธีต่างๆ เช่น ทางสมุดสื่อสารประจำตัวนักเรียน จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ โทรศัพท์ โทรสาร การเข้าพบปะครูประจำชั้น บุคลากรและผู้บริหาร ผู้ปกครองรับรู้อย่างต่อเนื่องว่าเด็กเรียนรู้อะไร และอย่างไรที่โรงเรียน รวมทั้งได้รับรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กและใช้ช่องทางติดต่อสื่อสารกับครูและโรงเรียนหลายทาง

4.5.3 การอาสาสมัคร หมายถึง การที่ผู้ปกครองเข้าร่วมจัดการศึกษาเด็กที่โรงเรียนด้วยความสมัครใจ โดยเป็นวิทยากรให้ความรู้แก่นักเรียนในเรื่องที่ผู้ปกครองเชี่ยวชาญหรือถนัด การร่วมดูแลเด็กเมื่อเด็กไปทัศนศึกษา เข้าร่วมการจัดนิทรรศการต่างๆ ของโรงเรียน ร่วมจัดกิจกรรมประสานสัมพันธ์ ระหว่างผู้ปกครองด้วยกัน อาสาสมัครเข้ามาดูแลด้านโภชนาการ หรือสุขภาพพลานามัยของเด็ก ครู และบุคลากร รวมทั้งอาสาสมัครเข้ามาร่วมในด้านอื่นๆ หรือส่งข้อมูล อุปกรณ์ สื่อต่างๆ มาร่วมสนับสนุนกิจกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนที่โรงเรียน หรือจัดส่งวิทยากรเข้ามาตอบคำถามและให้ความรู้เด็กหรือครู จัดหรือติดต่อสถานที่ต่างๆ ให้เด็กได้ไปทัศนศึกษา ผู้ปกครองมีความสะดวกใจที่จะเข้ามาในโรงเรียน และเข้าเยี่ยมเยียนห้องเรียนของเด็ก รวมทั้งสนับสนุนการจัดกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน

4.5.4 การเรียนรู้ที่บ้าน หมายถึง กระบวนการที่เด็กได้เรียนรู้จากครอบครัวซึ่งรวมถึง การทำการบ้านที่ผู้ปกครองและเด็กต้องมีปฏิสัมพันธ์ (Interactive) ซึ่งครูประจำชั้นกำหนดให้เด็กทำกับผู้ปกครอง การทำกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรหรือสิ่งที่เด็กกำลังเรียนรู้ขณะนั้น และการตัดสินใจร่วมกันกับเด็กว่า จะเรียนอะไรเพิ่มเติม หรือต้องการเข้าร่วมโปรแกรมกิจกรรมพิเศษใดบ้าง ผู้ปกครองให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ของเด็ก ทั้งที่โรงเรียนและที่บ้าน โดยการชมเชยเมื่อเด็กทำได้ดี และชมเชยให้กำลังใจเด็ก ดูแลเด็กทำการบ้าน สืบค้น สืบค้นเกี่ยวกับสิ่งที่เด็กๆ กำลังเรียนรู้ที่โรงเรียนร่วมกับเด็ก อ่านหนังสือให้เด็กฟัง เล่นเกมสนับสนุนตามหลักสูตรของโรงเรียน จัดแสดงผลงานของเด็กๆ ในบ้าน และแสดงความชื่นชม ให้คุณค่ากับความคิดของเด็ก ส่งเสริมความรับผิดชอบ ให้เด็กทำการบ้านและตรวจตราเด็กทำจนเสร็จ

4.5.5 การตัดสินใจ หมายถึง การที่ผู้ปกครองรับรู้เกี่ยวกับกฎระเบียบ วิสัยทัศน์ พันธกิจของโรงเรียน ให้คำแนะนำครูเกี่ยวกับการช่วยเหลือสนับสนุนการเรียนรู้ของเด็ก เข้าร่วมประชุมกับโรงเรียนและมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน รวมถึงการให้คำแนะนำเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียน โดยผ่านครู ผู้บริหาร ผู้ปกครอง หรือการติดต่อสื่อสารทั้งทางตรงและทางอ้อม

4.5.6 การมีส่วนร่วมกับชุมชน หมายถึง การที่ผู้ปกครองพาเด็กเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่ชุมชนมีหรือจัดขึ้น เช่น การร่วมงานประเพณีต่างๆ การพาเด็กทำบุญที่วัด การพาไปยังแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ในชุมชน ใช้สื่อและการบริการต่างๆ ของชุมชนที่มีให้เพื่อประโยชน์ของเด็ก นักเรียน ครอบครัว และโรงเรียน เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ของเด็กที่โรงเรียน รวมถึงกิจกรรมที่บริษัทห้างร้านจัด และการที่ผู้ปกครอง / เด็กเข้าร่วมจัดกิจกรรม หรือเข้าร่วมในกิจกรรมหรือโครงการต่างๆ ของชุมชน เพื่อช่วยเหลือชุมชน และเป็นการสร้างจิตอาสาให้แก่เด็ก เพื่อทำประโยชน์ให้ส่วนรวม

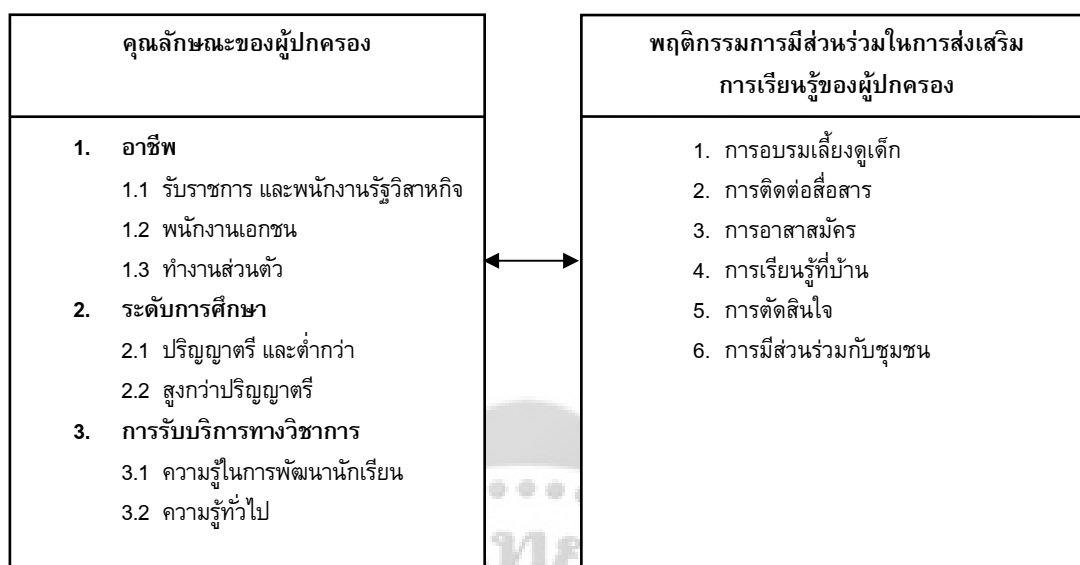
กรอบแนวคิดในการศึกษาค้นคว้า

จากการที่ได้ศึกษาบริบท แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ เกี่ยวกับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน ผู้วิจัยมีความสนใจผลการวิจัยของเอปสไตน์ ที่ได้สรุปและจัดทำโครงสร้างการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการเรียนรู้ 6 แบบของเอปสไตน์ (Epstein's Framework of 6 types of Parent Involvement) (Epstein. 1995: 701-708) ซึ่งประกอบด้วย การอบรมเลี้ยงดูเด็ก (Parenting) เป็นความรับผิดชอบพื้นฐานของครอบครัว (Basic Responsibilities of Families) ได้แก่ การจัดเตรียมที่อยู่อาศัย (Housing) สุขภาพ (Health) โภชนาการ (Nutrition) เครื่องนุ่งห่ม (Clothing) ความปลอดภัย (Safety) การติดต่อสื่อสาร (Communicating) ซึ่งเป็นความรับผิดชอบพื้นฐานของโรงเรียน (Basic Responsibilities of Schools) ได้แก่ การที่โรงเรียนและผู้ปกครองมีโอกาสร่วมโต้ตอบกัน เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ ความเข้าใจ มีการสื่อสารจากโรงเรียนสู่บ้านและจากบ้านสู่โรงเรียนในลักษณะ สื่อสาร 2 ทาง (Two – ways Communication) การอาสาสมัคร (Volunteering) คือการที่ผู้ปกครองให้ความร่วมมือเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของการสถานศึกษา เช่น การร่วมดูแลเมื่อเด็กไปทัศนศึกษา เป็นวิทยากร / อบรมวิชาการต่างๆ ตามความถนัดหรือเชี่ยวชาญ / เวลา การเรียนรู้ที่บ้าน (Learning at home) เป็นการ จัดสภาพแวดล้อมที่บ้านให้เหมาะสมหรือส่งเสริมสนับสนุนการเรียนรู้ของเด็กโดยการดูแลให้เด็กทำการบ้าน การอ่านหนังสือให้เด็กฟัง การแสดงความชื่นชมให้คุณค่ากับความคิดของเด็ก การตัดสินใจ (Decision Making) เป็นการที่ผู้ปกครองได้เข้าร่วมประชุมกับโรงเรียนและมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน ได้แก่ การเป็นสมาชิกผู้ปกครองเครือข่าย เพื่อเชื่อมโยงผู้ปกครองด้วยกัน และการมีส่วนร่วมกับชุมชน (Collaborating with Community) เป็นการเชื่อมโยงชุมชนกับโรงเรียนและการที่ผู้ปกครองได้เข้าร่วมกิจกรรมที่ชุมชนได้จัดขึ้น การเข้าไปในแหล่งเรียนรู้ของชุมชน จากการศึกษาหลักการ แนวคิด

ผลงานวิจัยภายในประเทศและต่างประเทศประกอบกับที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ให้ความสำคัญในการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา โดยการเปิดโอกาสให้พ่อแม่ ผู้ปกครองเข้ามาให้ความร่วมมือกับโรงเรียน (อารี มั่นศิลป์. 2547: 18-19) และจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550-2554) และข้อเสนอของการปฏิรูปในทศวรรษที่สอง (พ.ศ.2552-2561) มีมาตรการเกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย โดยให้พ่อหรือแม่หรือผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการเรียนรู้ของบุตรหลาน

จากการศึกษาวิจัยว่าตัวแปรที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้ปกครองคือ อาชีพผู้ปกครอง มีผลงานวิจัยของ ธนาชัย ภูมาต (2547: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาและเปรียบเทียบระดับความต้องการการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาโรงเรียนบ้านโป่งบริหารธุรกิจ – เทคโนโลยี จังหวัดราชบุรี 3 ด้าน คือ ด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียน พบว่า ผู้ปกครองที่มีอาชีพต่างกันจะมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการเรียนรู้ที่ต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับรายงานการวิจัยของ สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์ (2546: 37-38) เรื่องปัจจัยสิ่งแวดล้อมทางบ้าน โรงเรียนและท้องถิ่นตามวิถีไทยที่ส่งผลต่อศักยภาพทางปัญญาของเด็กปฐมวัยในชนบท พบว่า อาชีพของพ่อแม่เป็นองค์ประกอบหลักที่ส่งผลไปถึงการเลี้ยงดูลูกด้วย ส่วนตัวแปรทางด้านระดับการศึกษานั้น จากผลงานวิจัยของ วรณัฐ เสนีวงศ์ ณ อยุธยา (2547: บทคัดย่อ) เรื่องความต้องการของผู้ปกครองที่นับถือศาสนาอิสลามที่มีต่อการส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคมของเด็กปฐมวัยในโรงเรียน พบว่า ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาต่างกันจะมีความต้องการด้านการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กที่แตกต่างกันด้วย ส่วนการรับบริการทางวิชาการซึ่งหมายถึงความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับการรับบริการทางวิชาการที่ทางโรงเรียนจัดขึ้นยังไม่มีงานวิจัยรองรับโดยตรง แต่เป็นประเด็นว่าการศึกษาที่โรงเรียนให้ความรู้กับผู้ปกครองด้านความรู้ในการพัฒนาเด็กและความรู้ทั่วไปย่อมมีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ โดยมีงานวิจัยของพวงเล็ก วรกุลและทัศนีย์ ประธาน (2547: 5) เกี่ยวกับการพัฒนาชุดเสริมความรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญาเด็กปฐมวัยสำหรับผู้ปกครอง พบว่าเด็กที่มีพัฒนาการดีมักจะมาจากครอบครัวที่พ่อหรือแม่หรือผู้ปกครองมีความรู้ในการเลี้ยงดูเด็ก และมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการเรียนรู้เด็กไม่รูปแบบใดก็รูปแบบหนึ่ง ผลจากการศึกษานี้จึงทำให้ผู้วิจัยได้นำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยเรื่อง “การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้ปกครองกับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน โรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่ เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร ดังภาพประกอบ 1

ตัวแปรที่ศึกษา

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการศึกษาค้นคว้า

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. คุณลักษณะของผู้ปกครอง ได้แก่ อาชีพ ระดับการศึกษา และการรับบริการทางวิชาการมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่ เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร
2. ตัวแปรต้นอย่างน้อย 1 ตัวแปร สามารถทำนายพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่ เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้ปกครองกับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่ เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร

1. การจัดการศึกษาของโรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่
 - 1.1 การบริหารจัดการของโรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่
 - 1.2 หลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่
2. กิจกรรมของโรงเรียนที่ให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วม
 - 2.1 กิจกรรมพัฒนาศักยภาพของนักเรียน
 - 2.2 กิจกรรมส่งเสริมพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง
3. หลักการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้
 - 3.1 แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง (Parent Involvement)
 - 3.1.1 ทฤษฎีสังคมวิทยา
 - 3.1.2 ทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล
 - 3.1.3 ทฤษฎีขอบเขตทับซ้อนของอิทธิพล
 - 3.1.4 ทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม
 - 3.2 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้
 - 3.2.1 ความหมายของการมีส่วนร่วม
 - 3.2.2 ความสำคัญในการมีส่วนร่วม
 - 3.2.3 บทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน
 - 3.2.4 แนวทางการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้ปกครอง
 - 3.2.5 พฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง
 - 1) การอบรมเลี้ยงดูเด็ก
 - 2) การติดต่อสื่อสาร
 - 3) การอาสาสมัคร
 - 4) การเรียนรู้ที่บ้าน
 - 5) การตัดสินใจ
 - 6) การมีส่วนร่วมกับชุมชน

4. คุณลักษณะของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน

4.1 อาชีพ

4.1.1 รับราชการ และ พนักงานรัฐวิสาหกิจ

4.1.2 พนักงานเอกชน

4.1.3 ทำงานส่วนตัว

4.2 ระดับการศึกษา

4.2.1 ปริญญาตรี และต่ำกว่า

4.2.2 สูงกว่าปริญญาตรี

4.3 การรับบริการทางวิชาการ

4.3.1 การให้ความรู้ในการพัฒนานักเรียน

4.3.2 การให้ความรู้ทั่วไป

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

5.1 งานวิจัยในประเทศ

5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

1. การจัดการศึกษาของโรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่

1.1 การบริหารจัดการของโรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่

โรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่ ตั้งอยู่เลขที่ 3810 แขวงคลองตัน เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร รหัสไปรษณีย์ 10110 โทรศัพท์ 02-2490081-3 โทรสาร 02-2494001 อีเมล kukai@kukai.ac.th เว็บไซต์ www.kukai.ac.th สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เปิดทำการสอนครั้งแรกในเดือนพฤษภาคม พ.ศ.2520 และในปีการศึกษา 2553 นี้ ระดับชั้นอนุบาลปีที่1-อนุบาลปีที่ 3 (รวม 10 ห้องเรียน) มีจำนวนผู้เรียนรวมทั้งสิ้น 199 คน จำนวนครูและบุคลากรรวม 34 คน

วิสัยทัศน์

โรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่ ตระหนักดีว่า การศึกษาสะท้อนให้เห็นและผลักดันให้เกิดสังคมที่เราต้องการ และการศึกษา คือ เส้นทางส่งเสริมพัฒนาการทางอารมณ์-จิตใจ คุณธรรม-จริยธรรม สังคม-ประเพณี ร่างกาย-บุคลิกภาพ และสติปัญญา ของแต่ละบุคคล หรือ อีกนัยหนึ่งก็คือพัฒนาให้เด็กแต่ละคนมีความเป็นอยู่ที่ดีและมีความสุข (โรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่. 2550ข: 2)

โรงเรียนอนุบาลกุ๊กไ้จึงจัดการศึกษาที่ช่วยให้เด็กสามารถเติบโต และตอบสนองอย่างสร้างสรรค์ต่อโอกาส และความท้าทายของการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในโลกที่เราอยู่ โดยเฉพาะเรื่องการเตรียมความพร้อมให้เติบโตเป็นบุคคลที่มีคุณค่า สามารถรับมืออย่างสร้างสรรค์กับการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมประเพณีในอนาคตที่จะขยายอย่างต่อเนื่องไปยังโลกกว้างได้ โรงเรียน

อนุบาลกุกไก่ ได้มีนโยบายให้เด็กได้รับการเตรียมพร้อมที่จะรับมือกับเทคโนโลยี การสื่อสารและการวิวัฒนาการอื่นๆ ที่ก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็ว โดยการจัดเตรียมอุปกรณ์ใหม่ๆ เกี่ยวกับการเรียนรู้ และจัดหลักสูตรการเรียนให้ เด็กได้ก้าวหน้าไปพร้อมกับเทคโนโลยีเหล่านั้นด้วย แต่ในขณะเดียวกันโรงเรียนอนุบาลกุกไก่ ได้ปลูกฝังให้เด็กมีความภูมิใจในตนเอง มีความพอใจในความเป็นไทย อนุรักษ์ประเพณีวัฒนธรรมไทย และมีคุณธรรมมีความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม เพื่อการอยู่ในโลกร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

โรงเรียนอนุบาลกุกไก่มีความตั้งใจที่จะพัฒนาไปอย่างไม่หยุดยั้ง เพื่อให้นักเรียนตัวน้อยๆ ของเราทุกคนจะได้เติบโตเป็นผู้ที่กล้าพูด กล้าแสดงความคิดเห็น มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รักการเรียนรู้ และสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองได้ตามวัย และต้องการเรียนรู้ไปตลอดชีวิต นักเรียนโรงเรียนอนุบาลกุกไก่ จะได้รับการปลูกฝังให้เป็นคนดี มีคุณธรรม จริยธรรม สามารถดำเนินชีวิตอย่างมีความรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชน และสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นรูปธรรม มีความภาคภูมิใจในการปฏิบัติตามขนบธรรมเนียมประเพณีไทยที่ดีงามเสมอ ในขณะเดียวกันเด็กนักเรียนของโรงเรียนจะได้รับการวางรากฐาน ทักษะการเรียนรู้ทางวิชาการต่างๆ ได้แก่ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ สังคมศึกษา สุขศึกษา วิทยาศาสตร์อย่างบูรณาการและน่าสนใจ รวมทั้งได้รับโอกาสเรียนรู้ภาษาอังกฤษอย่างมีประสิทธิภาพที่ดี

ภายในปีการศึกษา 2556 ครูและพนักงานของโรงเรียนจะได้รับการพัฒนาส่งเสริมให้เป็นผู้อำนวยการจัดการเรียนการสอนนักเรียนระดับอนุบาล ครูและพนักงานของโรงเรียนจะมีความภาคภูมิใจที่ได้มีส่วนร่วมพัฒนานักเรียนและได้รับการตอบแทนความอุตสาหะ และความตั้งใจจริงอย่างเต็มที่พอใจ ทั้งด้านจิตใจ ค่าครองชีพและสวัสดิการ เพื่อส่งเสริมให้ครูและพนักงานของโรงเรียนได้พัฒนาตนเองต่อไปเรื่อยๆ อย่างไม่หยุดยั้ง โรงเรียนจะสร้างทีมงานที่มีคุณภาพเพื่อพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนให้เป็นไปตามวิสัยทัศน์ของโรงเรียน

สรุปได้ว่า โรงเรียนมีความตั้งใจที่จะพัฒนาให้นักเรียนของโรงเรียนอนุบาลกุกไก่ที่ผ่านการศึกษิตตามหลักสูตรของโรงเรียนมีคุณลักษณะที่โดดเด่นตามคำขวัญของโรงเรียนคือ “รักการเรียนรู้ ริเริ่มสร้างสรรค์ มีคุณธรรมประจำใจ”

ปรัชญา

โรงเรียนอนุบาลกุกไก่จัดการศึกษาให้เด็กระดับก่อนวัยเรียน โดยมุ่งสร้างพื้นฐานความพร้อมทางพัฒนาการต่างๆ ให้ครบทุกด้าน คือ ร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา เพื่อให้เด็กเจริญเติบโตไปได้ตามศักยภาพของเด็กแต่ละคน และเป็นบุคคลที่มีคุณภาพ มีความคิด มีคุณธรรม มีความสามารถและทักษะที่จะเรียนรู้ไปได้ตลอดชีวิต เป็นบุคคลที่มีคุณค่าของสังคม

ปรัชญาการศึกษาของโรงเรียนตั้งอยู่บนพื้นฐานทฤษฎีของนักจิตวิทยาและนักการศึกษาหลายคน ซึ่งนำมาสู่ความเชื่อในการจัดการศึกษาของโรงเรียนดังนี้ (โรงเรียนอนุบาลกุกไก่.2550ข: 4)

1. เด็กแต่ละคนมีความโดดเด่นและลักษณะเฉพาะที่ไม่เหมือนใคร ตามกรรมพันธุ์ และสิ่งแวดล้อม ที่เด็กได้รับมาตั้งแต่เกิด ดังนั้นวิธีการเรียนรู้ และช่วงเวลาของพัฒนาการแต่ละขั้นตอนของเด็กแต่ละคนย่อมแตกต่างกันออกไป

2. การเรียนรู้ของเด็กควรดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง โดยเริ่มจากสิ่งที่เด็กได้รู้และคุ้นเคยอยู่เดิม นำไปสู่การค้นพบความรู้ใหม่

3. เด็กเรียนรู้ได้ดีที่สุดผ่านการทำกิจกรรม ประสบการณ์ตรง การสำรวจและการพูด กิจกรรมมีรูปแบบที่หลากหลายเป็นที่สนใจของเด็ก เด็กสนุกสนานและพอใจกับการทำกิจกรรมที่เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็กแต่ละคนในแต่ละช่วง และช่วยส่งเสริมให้เด็กได้พัฒนาต่อไปอย่างก้าวหน้าในทุกด้าน คือ ร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา เด็กมีโอกาสดำเนินงาน แสดงความคิดเห็น คัดค้าน วางแผน ฯลฯ โดยรู้ว่าผู้อื่นรับฟังและสิ่งที่แสดงออกมานั้นมีความหมายต่อการทำกิจกรรมและต่อผู้อื่น

4. เด็กต้องมีส่วนร่วมในการได้รับความสำเร็จ ทั้งในการทำกิจกรรม การเรียนรู้ และการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน การที่เด็กรู้ว่าตนประสบความสำเร็จจะทำให้เด็กมีความมั่นใจในตนเอง และเกิดความเต็มใจต้องการที่จะเรียนรู้ต่อไป

5. เด็กต้องได้รับการช่วยเหลือให้สามารถควบคุมตนเองและสถานการณ์ได้ตามวัย เพื่อให้เด็กมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น รวมทั้งมีทักษะในการอยู่และทำงานร่วมกับผู้อื่น

6. เด็กจะพัฒนาไปได้ด้วยดีในทุกด้าน ทั้งร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา และมีคุณธรรม รักการเรียนรู้ ผู้ใหญ่ต้องสนับสนุนและมีปฏิสัมพันธ์กับเด็ก โดยการจัดสิ่งแวดล้อม กิจกรรม บริบทประสบการณ์ตรง และใช้ภาษาอย่างเหมาะสมเพื่อการพัฒนาทักษะต่างๆ รวมถึงการเรียนรู้ของเด็กอย่างต่อเนื่อง

นโยบาย

โรงเรียนได้กำหนดนโยบายในการพัฒนาครูและกระบวนการเรียนการสอนไว้ดังนี้ (โรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่. 2548: 1-2)

1. จัดสิ่งแวดล้อมที่ทำให้เด็ก ผู้ปกครอง และบุคลากร มีความรู้สึกอบอุ่น ปลอดภัย มีความสุข ได้รับการต้อนรับอย่างดี มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน เอื้ออาทรซึ่งกันและกัน รวมทั้ง เด็กได้รับการยอมรับว่า มีคุณค่าและเป็นปัจเจกบุคคล

2. จัดสิ่งแวดล้อมที่สนับสนุน และเอื้อต่อการเรียนรู้ การมีสุขภาพดี การมีเจตคติที่ดีต่อโรงเรียน และการเรียนรู้ของเด็ก

3. ส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการและการเรียนรู้ที่ก้าวหน้าในทุกด้าน คือ ร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา และดำเนินไปได้เต็มตามศักยภาพของเด็กแต่ละคน โดยส่งเสริมสนับสนุนเด็กให้เรียนรู้และพัฒนาทักษะ รวมทั้งสร้างทัศนคติ และสร้างจิตวิญญาณ ให้เด็กต้องการเรียนรู้ และพัฒนาบนรากฐานของคุณธรรมต่างๆ ผ่านการเล่น การทำกิจกรรม การมีประสบการณ์ตรง

โดยใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้ากับสื่อ อุปกรณ์ สิ่งแวดล้อม และสิ่งต่างๆ รอบตัว อย่างสนุกสนาน กระตือรือร้น และเหมาะสมกับระดับพัฒนาการของเด็ก รวมทั้งส่งเสริมให้เด็กพูดและรู้ว่า สิ่งที่เขาพูดนั้น มีความเหมาะสมและมีคุณค่าต่อผู้อื่น

4. ส่งเสริม และปลูกฝัง ให้เด็กมีแรงจูงใจภายในที่จะเรียนรู้ โดยการสนับสนุน ธรรมชาติของเด็ก ในการอยากรู้อยากเห็น และการมีความสนใจในโลกรอบตัวของเด็ก รวมทั้งตอบสนองต่อความต้องการของเด็กที่จะสำรวจ สืบสวน และถามคำถาม

5. จัดทำและบริหารหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่ เพื่อให้มีประสิทธิภาพ มีความสมดุลทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน เพื่อกระตุ้นและท้าทาย ให้เด็กมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องในทุกด้าน คือ ด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา และบรรลุเป้าหมายหลัก ในการพัฒนาด้านต่างๆ ของเด็กตามหลักสูตร คือ พัฒนาด้านร่างกาย พัฒนาด้านบุคลิกภาพ อารมณ์-จิตใจ และสังคม พัฒนาด้านการสื่อสาร ภาษา และการอ่าน-เขียน พัฒนาด้านคณิตศาสตร์ พัฒนาด้านความรู้ และความเข้าใจในโลกรอบตัว พัฒนาด้านความคิดสร้างสรรค์

6. จัดโอกาสให้เด็กได้ประสบความสำเร็จ ในบรรยากาศที่อบอุ่น อย่างสม่ำเสมอเป็นประจำ เพื่อเด็กจะได้มีความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง เป็นตัวของตัวเอง มีความมั่นใจ เคารพนับถือตนเอง และผู้อื่น และรู้สึกว่าคุณค่า กล้าที่จะคิดริเริ่ม แก้ปัญหาด้วยตนเอง และสร้างสรรค์

7. ส่งเสริมคุณธรรม ความเป็นไทย และการช่วยเหลือ ร่วมมือกันภายในโรงเรียน

8. บุคลากรใช้ความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการ และการเรียนรู้เด็ก ผสมกับการสังเกต ประสพการณ์ และความสนใจของเด็กในการพัฒนาเด็กแต่ละคน ให้ก้าวหน้าต่อไปเรื่อยๆ โรงเรียนสนับสนุนโดยจัดอัตรานักเรียนในความดูแลของครู 1 คนให้มีจำนวนน้อย และบรรจุนักเรียนแต่ละห้องให้มีจำนวนไม่มาก เหมาะสมกับการที่ครูจะสามารถให้ความสนใจเด็ก เป็นรายบุคคลในบรรยากาศที่อบอุ่นมากขึ้น

9. โรงเรียน ครู และ ผู้ปกครอง ร่วมกันพัฒนาเด็ก โดยการแลกเปลี่ยนข้อมูล รายงาน ประเมิน ให้คำแนะนำ จัดโอกาสการเรียนรู้ และพัฒนาความรู้เกี่ยวกับเด็ก ร่วมจัดกิจกรรม และ สิ่งแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ของเด็ก

10. วางรากฐานที่มั่นคงให้กับเด็ก เพื่อการเรียนรู้ในระดับต่อไป และเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี การสื่อสาร และวิวัฒนาการอื่นๆ

11. ส่งเสริมและพัฒนาครูให้ศึกษาหาความรู้ และประสบการณ์เพิ่มเติม

ตลอดเวลา

12. ให้ความรู้ ข่าวสารเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยแก่ชุมชน และเปิดโอกาส ให้ชุมชนเข้ามาให้ความรู้แก่เด็ก

พันธกิจ

โรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่ได้กำหนดพันธกิจของโรงเรียนเพื่อให้ผลการดำเนินงานมีความสอดคล้องกับนโยบาย (โรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่. 2548: 4-5)

1. ดำเนินการจัดการ และบริการสิ่งแวดล้อม ให้ดีที่สุดในเด็กจะได้พัฒนาได้ทั้ง 4 ด้าน คือ อารมณ์-จิตใจ สังคม ร่างกาย และสติปัญญา
2. ดำเนินการจัดทำและบริหารหลักสูตรให้เด็กได้พัฒนาทักษะตามเป้าหมายหลัก 6 ด้าน คือ พัฒนาบุคลิกภาพและทักษะทางอารมณ์ จิตใจ และสังคม พัฒนาทักษะในการสื่อสารทางภาษาและการอ่าน-เขียน พัฒนาทักษะทางคณิตศาสตร์ พัฒนาความรู้และความเข้าใจในโลกรอบตัว พัฒนาความคิดสร้างสรรค์ และพัฒนาทางร่างกาย โดยยึดหลักการตามปรัชญาของโรงเรียน
3. ดำเนินการประเมินพัฒนาการเด็ก และส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก รวมทั้งส่งเสริมให้เด็กพัฒนาไปอย่างต่อเนื่อง และมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ของกระทรวงศึกษาธิการ
4. ดำเนินการตามแผนพัฒนาของโรงเรียน เพื่อให้เด็กได้ประโยชน์สูงสุด
5. ดำเนินการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบ้านและโรงเรียน และจัดให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการพัฒนานักเรียน
6. ดำเนินเผยแพร่ให้ความรู้ ผู้ปกครอง บุคลากร และชุมชน รวมทั้งดำเนินการพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง
7. ดำเนินการพัฒนาครูและบุคลากรให้เฝ้ารู้ ศึกษาหาความรู้และประสบการณ์ด้วยตนเอง เพื่อพัฒนาเด็กอย่างต่อเนื่อง

เกียรติยศ ชื่อเสียง ผลงาน/โครงการดีเด่นของสถานศึกษา

โรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่ได้ดำเนินการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยใช้เทคนิคการสอนแบบโครงการ (Project Approach) ติดต่อกันมาหลายปีแล้ว จะได้พัฒนาวิธีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ดังกล่าวให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้นและเป็นตัวอย่างให้กับสถานศึกษาอื่นๆ ได้มาดูงาน การสอนแบบ Project Approach ไม่ใช่การดำเนินการเรียนรู้ที่พัฒนาครอบคลุมหน่วยการเรียนรู้ของหลักสูตรทั้งหมด แต่เป็นเพียงวิธีการเรียนรู้แบบหนึ่งที่โรงเรียนใช้ในช่วงหนึ่งของแต่ละปีการศึกษา โดยในช่วงเวลาก่อนหน้านี้ ผู้เรียนเรียนรู้ทักษะต่างๆ ด้วยวิธีการเรียนรู้ที่อิงทฤษฎีและปรัชญาอื่นๆ เช่น Creative Curriculum, Constructivism และ Montessori เป็นต้น และโรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่ กำหนดให้ช่วงเวลาการเรียนรู้แบบ Project Approach เป็นช่วงเวลาที่เด็กๆ ได้นำความรู้และทักษะการเรียนรู้ต่างๆ ที่สะสมไว้ออกมาใช้อย่างเป็นรูปธรรม เพื่อการเรียนรู้อย่างลึกซึ้งในเรื่องที่เด็กๆ สนใจ การเรียนรู้เช่นนี้จะ เป็นรากฐานที่ดีต่อการศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของเด็กต่อไปในอนาคต (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. 2552: 2)

1.2 หลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่

หลักสูตรสถานศึกษาคือแนวทางในการจัดการศึกษาที่จะช่วยพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถ และได้รับการพัฒนาไปสู่ศักยภาพสูงสุดของแต่ละบุคคล โรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่ ได้จัดประสบการณ์ต่างๆ เพื่อให้ผู้เรียนนำไปสู่การปฏิบัติ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

การจัดการศึกษาปฐมวัย ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และจากการศึกษาคู่มือหลักสูตรปฐมวัย พุทธศักราช. 2546 ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (2546: 13) ได้กล่าวถึงการจัดการศึกษาปฐมวัยว่าเป็นการพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดจนถึงอายุ 5 ปี บนพื้นฐานของการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการของเด็กแต่ละคนตามศักยภาพ แต่ต้องอยู่ภายใต้บริบทสังคมของเด็ก เพื่อสร้างรากฐานของชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เกิดคุณค่าต่อตนเองและสังคม การจัดการศึกษาปฐมวัยมีความสำคัญยิ่งต่อเด็กเพราะเป็นช่วงเวลาของการพัฒนาทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญา การเรียนรู้ของเด็กจะเริ่มตันที่โรงเรียน โดยมีเป้าหมายเพื่อเตรียมความพร้อมให้กับผู้เรียนให้ได้รับประสบการณ์ที่ดี (วัชรภรณ์ พยัคฆเมธี. 2546: 14)

โจนส์และพอนด์ (Jones; & Pound. หน้า 161-162 อ้างอิงจาก Wood; & Caulier-Grice. 2006) ได้กล่าวถึงการศึกษาในระดับปฐมวัยเป็นการศึกษาที่มีความสำคัญ ผู้ปกครองจะต้องมีส่วนร่วมสนับสนุนเพื่อให้เด็กมีพื้นฐานประสบการณ์ที่ดีในการเรียนต่อในระดับประถมศึกษา โดยเฉพาะเมื่อสถานศึกษาระดับปฐมวัยสามารถเชื่อมโยงความรู้ที่เด็กมีในครอบครัวและชุมชน ซึ่งจะส่งผลให้เด็กเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพเป็นการส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ของเด็ก และสามารถทำให้เด็กประสบความสำเร็จและกำหนดหนทางการเรียนในระยะยาวได้

กระทรวงศึกษาธิการได้พัฒนาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยเพื่อส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติ และพัฒนาการของผู้เรียน เพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เนื้อหาของหลักสูตรจะมุ่งเน้นการพัฒนาทางด้านทักษะ การใช้แหล่งเรียนรู้และประสบการณ์ชีวิตที่จำเป็นสำหรับเด็กปฐมวัย (กุลยา ตันติผลาชีวะ. 2547: 11)

ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2546 (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. 2547: 5) ได้กำหนดหลักการของหลักสูตรพุทธศักราช 2546 มีสาระสำคัญคือ

1. ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาการที่ครอบคลุมเด็กปฐมวัยทุกประเภท
2. ยึดหลักการอบรมเลี้ยงดู และให้การศึกษาเน้นเด็กเป็นสำคัญ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและวิถีชีวิตของเด็กตามบริบทของชุมชน สังคม และวัฒนธรรมไทย
3. พัฒนาเด็กโดยองค์รวม
4. จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณภาพและมีความสุข
5. ประสานความร่วมมือระหว่างครอบครัว ชุมชนและสถานศึกษาในการพัฒนาเด็ก

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยจะมุ่งเน้นให้เด็กมีพัฒนาการที่เหมาะสมกับวัย ความสามารถ และความแตกต่างระหว่างบุคคล ครอบคลุมการพัฒนาการทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ สังคมและสติปัญญา

กล่าวได้ว่า การจัดการศึกษาปฐมวัยเป็นการจัดการศึกษาที่มีจุดประสงค์เพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กเพื่อให้มีความพร้อมในทุกด้าน ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการจัดการศึกษาปฐมวัยมีความสำคัญอย่างยิ่ง ถ้าเด็กได้รับการส่งเสริมพัฒนาการอย่างถูกต้องเหมาะสมจะเป็นผลดี และเป็นรากฐานต่อพัฒนาการทำให้เด็กได้รับประสบการณ์ที่ดีมีพัฒนาการเจริญเติบโตตามศักยภาพ โรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่ซึ่งเป็นสถานศึกษาระดับปฐมวัย มีการจัดประสบการณ์โดยกำหนดเป้าหมายการพัฒนาผู้เรียนโดยปลูกฝังคุณธรรมควบคู่กับการจัดประสบการณ์ทางด้านความรู้ให้สอดคล้องเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน โรงเรียนได้จัดทำเป็นหลักสูตรสถานศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่ไว้เป็นแนวทางในการจัดการศึกษาปฐมวัยให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่ เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ที่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ หมวด 4 มาตราที่ 27 ที่ได้กำหนดให้สถานศึกษามีหน้าที่จัดทำสาระของหลักสูตรได้ ดังนั้น โรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่จึงได้จัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และมีการพัฒนาหลักสูตรมาอย่างต่อเนื่อง

เป้าหมายของหลักสูตร

โรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่ เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร ได้กำหนดเป้าหมายของหลักสูตรไว้ดังนี้ (โรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่. 2550ข: 9)

1. เด็กเรียนรู้เกี่ยวกับสิ่งที่มีอยู่หรือเกิดขึ้นกับเด็กในชีวิตประจำวันหรือเด็กพบเห็นได้ง่ายในสิ่งแวดล้อมรอบตัวเด็ก เพื่อให้เด็กเกิดความเข้าใจในการเป็นอยู่ของสิ่งต่างๆ รอบตัว ได้เห็นประโยชน์ และมีความสนใจอยากเรียนรู้มากขึ้น
2. เด็กได้พัฒนาไปตามศักยภาพของเด็กแต่ละคนอย่างเหมาะสม
3. เด็กมีเจตคติที่ดีในการเรียนรู้
4. เด็กได้รับการพัฒนาให้มีความกระตือรือร้น สนุกสนานและมั่นใจในตนเองในการใช้ทักษะทางร่างกายต่างๆ เพื่อให้เกิดการพัฒนาทางร่างกายอย่างเหมาะสม ได้แก่ การส่งเสริมและฝึกฝนการควบคุมส่วนต่างๆ ของร่างกาย การควบคุมการประสานงานของส่วนต่างๆ ของร่างกาย การใช้สื่อและอุปกรณ์ และการเคลื่อนไหว
5. เด็กมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง มีความเชื่อมั่นและรับผิดชอบตนเองได้ตามวัย มีความสนใจ เข้าใจผู้อื่นในครอบครัว ในโรงเรียน ในชุมชน รู้เขารู้เรา และเคารพในสิทธิของตนเองและผู้อื่นที่จะมีความเชื่อและวัฒนธรรมที่แตกต่าง รวมทั้งมีคุณธรรม จริยธรรม ช่วยรักษาสิ่งแวดล้อม และอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นในสังคมได้

6. เด็กได้รับการพัฒนาและเพิ่มพูนทักษะในการสื่อสารเพื่อให้เด็กอยู่ในสังคมชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น เด็กเห็นความสำคัญของการสื่อสาร ภาษา การอ่านเขียน และสามารถฟังและพูดได้ดีตามวัย รับฟังและแสดงความคิดเห็น บอกข้อมูลที่รู้ เล่าประสบการณ์และจินตนาการได้ตามวัย สนุกและต้องการอ่าน-เขียน รวมทั้งได้รับการปลูกฝังให้รักการอ่าน

7. เด็กเห็นความสำคัญของคณิตศาสตร์ในชีวิตประจำวัน เด็กมีความกระตือรือร้นและมีความมั่นใจที่จะพัฒนาความรู้โดยการค้นคว้าเรียนรู้ ทำความเข้าใจ และนำความคิดรวบยอดทางคณิตศาสตร์ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ตามวัย และมีทักษะการคิดระดับพื้นฐานตามวัย

8. เด็กได้พัฒนาความรู้และความเข้าใจในสิ่งต่างๆ ในโลกรอบตัวและชีวิตประจำวันของเด็ก ทำให้สิ่งต่างๆ เหล่านั้นมีความหมายต่อเด็กมากขึ้น เด็กมีทักษะในการค้นคว้า สำรวจ สืบค้นตามวัย มีทักษะพื้นฐานเบื้องต้นในการออกแบบประดิษฐ์ ค้นเคยและมีทักษะพื้นฐาน เริ่มต้นในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเก็บข้อมูลและสื่อสาร มีความเข้าใจเบื้องต้นในเรื่องกาลเวลา เรื่องสถานที่ วัฒนธรรมความเชื่อของคนไทยและศาสนาต่างๆ ได้รับการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และคิดอย่างมีวิจารณญาณ

9. เด็กสามารถแสดงออกให้ผู้อื่นได้รับรู้ความคิดความรู้สึกรักของตนเอง เด็กมีจินตนาการ สามารถคิดริเริ่ม คิดหลากหลาย คิดสร้างสรรค์ และแก้ปัญหาในการทำกิจกรรมศิลปะ-ประดิษฐ์ กิจกรรมดนตรีและเคลื่อนไหวและจังหวะ การเล่นเกมบทบาทสมมติ และการเล่าเรื่อง

10. ผู้ปกครองมีความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาเด็กตามนโยบายของโรงเรียน ได้รับทราบถึงพัฒนาการของเด็กอย่างต่อเนื่อง และมีส่วนร่วมในการให้การศึกษาและพัฒนาเด็ก

โรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่ ได้ดำเนินการด้านบริหารงานวิชาการเพื่อให้การดำเนินงานตามเป้าหมายของหลักสูตรมีประสิทธิภาพ การบริหารงานวิชาการหมายถึงกิจกรรมทุกชนิดภายในโรงเรียนที่จะก่อให้เกิดการเรียนรู้และสามารถพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนให้สูงขึ้น โดยต้องมีการวางแผน การดำเนินงาน การประเมินผล และการปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นโดยจะเน้นงานทางด้านวิชาการ ได้แก่ ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา พัฒนาระบบการจัดการเรียนรู้ พัฒนาสื่อและเทคโนโลยีการเรียนรู้ และพัฒนาแหล่งการเรียนรู้

นักวิชาการได้ให้ความหมายของคำว่าบริหารงานวิชาการไว้อีกหลายท่านเช่น

ปัญญา แก้วกียูร และสุภัทร พันธุ์พัฒนกุล (2545: 2-4) ได้ให้ความหมายของการบริหารงานวิชาการว่าเป็นขอบข่ายของภารกิจคือการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนาระบบการเรียนรู้ การวัดผล ประเมินผล การเทียบโอนผลการเรียน การประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา การพัฒนาการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งการเรียนรู้

จากความหมายทำให้ได้ข้อสรุปว่าในการบริหารวิชาการ จะเริ่มต้นตั้งแต่การกำหนดปรัชญาในการจัดการศึกษา การจัดกิจกรรมทุกชนิดภายในโรงเรียนเพื่อให้เกิดการเรียนรู้และสามารถพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนให้สูงขึ้น พัฒนาคุณภาพชีวิตของมนุษย์ได้อย่างเหมาะสมและมี

ประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังต้องมีการบริหารหลักสูตรซึ่งหมายถึง การดำเนินการให้สอดคล้องกับ หลักสูตรปฐมวัย พุทธศักราช 2546 โดยมีนโยบาย พันธกิจกำหนดไว้ในแผนพัฒนาคุณภาพ เพื่อ ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาศักยภาพและการเรียนรู้ที่ก้าวหน้าในทุกด้าน โดยบูรณาการผ่านการ เล่น และรวมไปถึงการปลูกฝังคุณลักษณะอันพึงประสงค์

โรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่ได้พยายามศึกษาวิธีการสอนและทฤษฎีใหม่ๆ ต่างๆ เกี่ยวกับ พัฒนาการเด็ก การทำงานของสมอง วิธีการเรียนรู้ และการจัดการเรียนการสอนให้เด็กในวัย 2-7 ปี อย่างสม่ำเสมอตลอดเวลา โรงเรียนนำผลของการศึกษามาปรับใช้กับเด็กๆ ของโรงเรียนอย่าง เหมาะสมกับบริบทของความเป็นไทย และเหมาะสมกับเด็กแต่ละคน โรงเรียนพยายามอย่างยิ่งที่จะ ดำเนินการจัดการเรียนการสอนให้เด็กๆ ทุกคนเรียนรู้อย่างสนุกสนาน สนใจ ได้ลงมือกระทำ ได้รับ ประสบการณ์ตรง ได้ใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 อย่างเหมาะสม นักเรียนของโรงเรียนจะได้ตระหนักเสมอ ว่าการเรียนรู้ การศึกษาหาข้อมูล ความรู้ประสบการณ์ต่างๆ นั้น ไม่ได้มีจำกัดเฉพาะที่โรงเรียนเท่านั้น แต่เด็กๆ ยังสามารถศึกษาหาความรู้ความเข้าใจได้จากชุมชน จากผู้เชี่ยวชาญ จากหนังสือ ซีดีรอม อินเทอร์เน็ต จากที่บ้าน จากบุคคลต่างๆ ที่บ้าน และในชุมชน ดังนั้น การเรียนรู้จึงเกิดขึ้นได้ทุกวัน ทุก ที่ ทุกเวลา และเกิดขึ้นได้ตลอดชีวิต (โรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่. 2550ข: 5-7)

โรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่อมีความมุ่งมั่นกับการที่จะพัฒนาโรงเรียนสู่การเป็น “Boutique School” กล่าวคือ เป็นโรงเรียนขนาดเล็กที่ให้ความรัก ความอบอุ่น และการดูแลที่ทั่วถึงเป็นกันเองแก่นักเรียน เป็นโรงเรียนที่มีการบริการที่ดีมีประสิทธิภาพ มีการจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพโดดเด่น เป็นที่ ยอมรับของผู้ปกครอง ชุมชน และวงการการศึกษาของประเทศไทย ครูและบุคลากรจะพัฒนาตนเอง อย่างไม่หยุดยั้งเพื่อประโยชน์แก่นักเรียนของโรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่ ผู้ปกครองและชุมชนจะได้รับ ข่าวสารข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กนักเรียนอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ และมีโอกาสได้เข้าร่วมพัฒนา นักเรียนของโรงเรียนได้อย่างดีทั้งที่บ้านและที่โรงเรียน นักเรียนโรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่ จะได้รับการ พัฒนาให้เป็นผู้ที่มั่นใจในตนเอง กล้าแสดงออก กล้าถาม กล้าพูดสามารถบอกความรู้สึกและความ คิดเห็นของตนเอง สามารถเล่าเรื่องต่างๆ ได้อย่างมีเหตุมีผล นักเรียนจะได้รับการพัฒนาทุกๆ ด้าน ควบคู่กันไปอย่างบูรณาการทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจมีความรับผิดชอบตนเอง ครอบครั้ว ชุมชน สังคม สิ่งแวดล้อม และประเทศชาติอย่างเหมาะสมกับวัย นักเรียนจะเรียนรู้อย่างสนใจ สนุกสนาน ต้องการเรียนรู้ เพราะสิ่งที่เรารู้มันมีความหมายต่อชีวิตประจำวันของเด็ก เป็นสิ่งใกล้ตัว และเด็ก ต้องการเรียนรู้ นักเรียนได้เรียนรู้พื้นฐานทักษะทางวิชาการต่างๆ ในลักษณะของการบูรณาการ โดย มุ่งเน้นให้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง สามารถใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้าได้อย่างเหมาะสม จากการ เรียนรู้เด็กๆ รู้สึกว่าได้ค้นพบ เรียนรู้ด้วยตนเองอย่างสนุกสนาน การเรียนรู้ของเด็กจะเป็นไปตาม ความพร้อมของเด็กแต่ละคนอย่างเหมาะสม นอกจากนี้เด็กๆ จะมีโอกาสได้เรียนรู้ภาษาอังกฤษ อย่างสนุกสนาน เห็นประโยชน์ของการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ซึ่งการเรียนการสอนภาษาอังกฤษจะ เน้นทักษะการฟัง ความเข้าใจ และการกล้าพูด และกล้าแสดงออก เด็กๆ เรียนรู้สิ่งที่เด็กๆ สนใจโดยใช้ ภาษาอังกฤษเป็นสื่ออย่างสนุกสนาน (โรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่. 2550ข: 2-24)

นักเรียนโรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่จะได้รับการส่งเสริมทักษะการคิดอย่างเป็นรูปธรรมโดยเฉพาะ การคิดสร้างสรรค์ เด็กๆ จะได้ใช้สื่ออย่างหลากหลาย และได้รับการส่งเสริมให้มีเสรีภาพในการเลือกใช้ สื่อต่างๆ ตามต้องการ โรงเรียนจะพุ่มพักความช่างสงสัย ช่างซักถาม และต้องการหาคำตอบของ เด็กๆ ไว้ และขยายขอบเขตให้เด็กคิดสร้างสรรค์ ค้นหาคำตอบด้วยตนเองได้อย่างประสบความสำเร็จ และทำให้เด็กมีความพอใจและภูมิใจในตนเองมากขึ้น โรงเรียนจะส่งเสริมให้เด็กๆ สำรวจ ทดลอง ทดสอบ ลองผิดลองถูกด้วยตนเอง โดยมีครูคอยดูแลเอาใจใส่ ใช้คำถามกระตุ้นให้คิดอยู่เสมอ โรงเรียน จะส่งเสริมให้เด็กได้คิดวางแผน และดำเนินการตามแผน เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างเป็นระบบ โรงเรียน จะใช้เทคนิคของวิชา Design and Technology เข้ามาเสริมสร้างการคิดแบบดังกล่าวนี้อย่างเป็น รูปธรรม โดยเฉพาะกับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 และ 3 นักเรียนของโรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่ จะ สามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง และสามารถเรียนรู้และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ตามวัยอย่างเหมาะสม การ ประเมินผลของโรงเรียนจะดำเนินการอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา และจะดำเนินการประเมินจากการสังเกต อย่างใกล้ชิด การพัฒนาเด็กนั้นครูจะพัฒนาเด็กตามช่วงความพร้อมของเด็กแต่ละคนอย่างเหมาะสม กิจกรรมที่จัดให้เด็กเรียนรู้จะหลากหลายและเหมาะสมกับความถนัดของเด็กแต่ละคนที่แตกต่างกัน โรงเรียนไม่สนับสนุนการแข่งขันในหมู่นักเรียนด้วยกัน แต่สนับสนุนให้เด็กตั้งเป้าหมายของตนเอง และช่วยส่งเสริมให้เด็กบรรลุตามเป้าหมายนั้นๆ อย่างเป็นรูปธรรม เด็กนักเรียนจะได้รับการปลูกฝัง ให้เห็นคุณค่าของความเป็นไทย และปฏิบัติตามตามขนบธรรมเนียมประเพณีไทยที่ดี และใน ขณะเดียวกันโรงเรียนจะปลูกฝังให้เด็กยอมรับและเคารพในสิทธิที่จะมีความแตกต่างของผู้อื่น ไม่ว่าจะเป็น แตกต่างทางลักษณะ คำพูด ภาษา วัฒนธรรม ความเชื่อ ความชอบ ความต้องการ ศาสนา การแต่ง กาย ฯลฯ โรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่จะให้ความสำคัญต่อการร่วมแรงร่วมใจพัฒนานักเรียนของโรงเรียน ครู ผู้บริหาร บุคลากร ผู้ปกครอง นักเรียน และชุมชน โดยโรงเรียนจะเผยแพร่ให้ข่าวสารข้อมูลเกี่ยวกับการ เรียนการสอนของโรงเรียน และเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายได้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้แก่เด็กอย่าง เหมาะสม และเป็นไปตามวิสัยทัศน์ ภารกิจ และวัตถุประสงค์ของโรงเรียน (โรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่. 2550ข: 25-35)

ผู้ปกครองและชุมชนได้รับทราบถึงการเรียนรู้และประสบการณ์ที่เด็กได้รับ และมีส่วนร่วมใน การพัฒนาเด็ก นอกจากนี้ทางโรงเรียนยังได้ทำการสนับสนุนให้ครูใฝ่รู้และศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง อย่างต่อเนื่อง เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการพัฒนาเด็กได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การจัดกระบวนการเรียนรู้ของโรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่

การจัดกระบวนการเรียนรู้ หมายถึง การจัดประสบการณ์ การเรียนรู้ให้กับเด็ก เพื่อให้เด็ก ได้รับประสบการณ์ตรงกับสิ่งต่างๆ รอบตัว ซึ่งมีการยืดหยุ่น เปลี่ยนแปลงไปตามความสามารถของ เด็กแต่ละคน

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ยังมีหลักการ มีความสมดุล มีความหลากหลายในเรื่องที่ เกี่ยวพัน และมีความหมายกับเด็ก เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของเด็ก ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษา ระดับปฐมวัยในประเทศอิสราเอลที่เห็นว่า เด็กแต่ละคนจะมีวิชาการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน

มีความสามารถในการเป็นนักคิดนักเรียนรู้ โดยการสนับสนุนจากครู ซึ่งเป็นผู้คอยกระตุ้นสอนให้เด็กสนใจ ใฝ่รู้ สนุกกับเรียนรู้ เพื่อช่วยให้เด็กได้พัฒนา เต็มศักยภาพในทุกด้าน (Hirschman. 2542: 15-16)

เป้าหมาย

เด็กได้เรียนรู้เกี่ยวกับสิ่งที่มีอยู่หรือเกิดขึ้นกับเด็กในชีวิตประจำวัน หรือสิ่งที่เด็กได้พบเห็นได้ง่ายในสิ่งแวดล้อมรอบตัวเด็ก เพื่อให้เด็กเกิดความเข้าใจในการเป็นอยู่ ของสิ่งต่างๆ รอบตัว ได้เห็นประโยชน์ และมีความสนใจอยากเรียนรู้มากขึ้น

จุดประสงค์

1. จัดประสบการณ์ที่เน้นให้เด็กเรียนเกี่ยวกับสิ่งที่เด็กคุ้นเคย และเกิดขึ้นหรือมีอยู่ในชีวิตประจำวันของเด็ก
2. จัดประสบการณ์ให้เด็กเรียนด้วยวิธีหลากหลาย
3. จัดสภาพแวดล้อมให้เด็กได้เรียนรู้ ได้ทุกแห่งในโรงเรียน
4. ให้เด็กได้เรียนรู้ในสิ่งที่เด็กสามารถพบเห็นและเรียนรู้ได้ทั่วไปไม่จำกัดเฉพาะในโรงเรียนเท่านั้น
5. จัดให้เด็กได้มีโอกาสเรียนรู้จากกิจกรรมเสรี และกิจกรรมที่ครูกำหนดกฎเกณฑ์อย่างสมดุล
6. จัดให้เด็กได้มีโอกาสเรียนรู้ทั้งภายในและนอกห้องเรียน

การดำเนินงาน

1. เปิดโอกาสให้เด็กเลือกทำกิจกรรมที่เด็กสนใจบ้างในแต่ละวัน ในสิ่งที่เด็กสนใจ
2. จัดสภาพแวดล้อม ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียนให้อื้ออานวยต่อการเรียนรู้ เช่น จัดให้มีมุมต่างๆ ในห้องเรียนที่หลากหลาย จัดหาอุปกรณ์ที่ส่งเสริมพัฒนาการเด็กทั้ง 4 ด้าน ทั้งในและนอกห้องเรียน รวมถึงแหล่งเรียนรู้นอกโรงเรียน
3. จัดกิจกรรมในหนึ่งวัน ให้มีทั้งในและนอกห้องเรียน
4. จัดกิจกรรมที่สมดุลระหว่างกิจกรรมเล่นเสรีของเด็ก และกิจกรรมที่ครูเป็นผู้นำในแต่ละวัน
5. จัดหน่วยการเรียนรู้เรื่องที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่เด็กพบเห็นหรือสัมผัส ปฏิบัติ เกิดขึ้นเสมอๆ ในชีวิตประจำวันของเด็ก

6. เลือกจัดประสบการณ์ให้เด็ก ได้เรียนรู้เนื้อหาจากสิ่งที่ใกล้ตัวเด็กเกี่ยวข้องกับเด็กในชีวิตประจำวัน

การประเมิน

ประเมินจากการนิเทศ แบบสอบถาม และพัฒนาการของเด็ก

กิจกรรมที่ทำให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ ได้แก่

กิจกรรมผู้ปกครองมีส่วนร่วมในห้องเรียน การจัดเชิญวิทยากรมาให้ความรู้เด็ก โครงการห้องสมุดในห้องเรียน กิจกรรมการเรียนการสอนแบบProject Approach กิจกรรมประกอบอาหาร และกิจกรรมส่งเสริมให้เล่นเกมการละเล่นไทย (โรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่. 2550ข: 90-91)

นอกจากนี้ยังมีการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองความต้องการ ความพร้อม และความถนัดที่แตกต่างของเด็กแต่ละคนเพื่อให้เด็กพัฒนาไปตามศักยภาพของเด็กแต่ละคนอย่างเหมาะสม และต่อเนื่องดังนี้ (โรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่. 2548: 4-5)

การดำเนินงาน

1. ให้ครูได้รับทราบข้อมูลเกี่ยวกับตัวเด็กโดยขอความร่วมมือจากผู้ปกครองด้วย
2. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนทั้งแบบเป็นรายบุคคล เป็นกลุ่มย่อย และกลุ่มใหญ่
3. จัดให้มีกิจกรรมเสรี เพื่อสนองความต้องการของเด็กตามความสนใจ และความถนัด
4. ครูยอมรับในเรื่องความแตกต่างของเด็กแต่ละคน ช่วยจัดกิจกรรมเสริมอย่างเหมาะสม

ให้กับเด็กแต่ละคน

5. ครูจัดกิจกรรมให้เด็กอย่างเหมาะสมกับพัฒนาการของเด็กแต่ละคนในขณะนั้น
6. เคารพในสิทธิที่เด็กจะเลือกทำกิจกรรม
7. เคารพในสิทธิที่จะแสดงความคิดเห็นของเด็ก
8. ประเมินพัฒนาการเด็กเป็นระยะๆ
9. ครูจัดกิจกรรมที่ไม่ทำให้เด็กรู้สึกว่ายากหรือง่ายเกินไปแต่จัดกิจกรรมที่ทำทนายให้เด็ก

อยากทำและเป็นกิจกรรมที่ไม่มีถูกหรือผิดเป็นส่วนใหญ่

การประเมิน

ประเมินจากการจัดกิจกรรม การรับรู้ข้อมูล และเจตคติของครู โดยการนิเทศ และการใช้

แบบสอบถาม

กิจกรรมที่ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ได้แก่

1. กิจกรรมปฐมนิเทศนักเรียนใหม่
2. กิจกรรมประชุมผู้ปกครอง กลุ่มใหญ่และกลุ่มย่อย
3. กิจกรรมการเรียนการสอน Project Approach

การบริหารทั่วไปของโรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่

การบริหารทั่วไป หมายถึง การบริหารองค์กรให้มีความเป็นระบบ ซึ่งว่าด้วยการบริหารเกี่ยวกับงานธุรการ งานการเงิน - การบัญชี งานพัสดุซึ่งเป็นงานที่ช่วยสนับสนุนงานด้านอื่นๆ ของโรงเรียน

การบริหารทั่วไปของโรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่ มีงานสารบรรณ งานทะเบียน การรักษาความปลอดภัย กิจกรรมนักเรียน และการใช้เทคโนโลยีในการจัดการศึกษา

งานกิจการนักเรียน หมายถึง การจัดกิจกรรมส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาศักยภาพด้วยการจัดกิจกรรมหลากหลาย กระตุ้นความสนใจ เช่น กิจกรรมทดลองวิทยาศาสตร์ กิจกรรมกีฬา กิจกรรมการแสดงนักเรียน

กิจการนักเรียนของโรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่ ได้มีการจัดประสบการณ์เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนได้มีประสบการณ์ตรง มีการจัดกิจกรรมหลากหลายโดยกำหนดไว้ในปฏิทินของการปฏิบัติงาน เช่น

1. การจัดทัศนศึกษาภายในโรงเรียน และสถานที่ต่างๆ ในชุมชนที่สอดคล้องกับหน่วยการเรียนรู้
 - 1.1 กิจกรรมทัศนศึกษาพิพิธภัณฑ์เด็กจตุจักร
 - 1.2 กิจกรรมทัศนศึกษาซาฟารีเวิลด์
 - 1.3 กิจกรรมทัศนศึกษาสวนสัตว์เขาฉกรรจ์
 - 1.4 กิจกรรมทัศนศึกษาพิพิธภัณฑ์ทหารอากาศ
2. นิทรรศการต่างๆ ที่จัดขึ้นภายในโรงเรียนเพื่อการเรียนรู้ของเด็ก
 - 2.1 โครงการนิทรรศการของดีในโลก
 - 2.2 นิทรรศการของดีในเมืองไทย
3. กิจกรรมส่งเสริมสุขภาพนักเรียน
 - 3.1 การตรวจสุขภาพฟัน โดยพาเด็กไปทันตคลินิกเพื่อตรวจสุขภาพปากและฟันกับทันตแพทย์
 - 3.2 กิจกรรมส่งเสริมพลานามัย โดยพาเด็กไปสนามกีฬาท่าเรือ คลองเตย (ใช้ชื่อกิจกรรมว่า ไปเล่น ไปสนุกที่สนามกีฬาท่าเรือ)
4. กิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความคิดและการทำงานร่วมกัน
 - 4.1 จัดพานักเรียนชมละครสำหรับเด็ก
 - 4.2 กิจกรรมทดลองวิทยาศาสตร์ ที่สอดคล้องกับหน่วยการเรียนรู้ของเด็ก
 - 4.3 กิจกรรมกีฬา
 - 4.4 กิจกรรมการแสดงนักเรียน

การใช้เทคโนโลยีในการบริหารและจัดการศึกษาภายในโรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่

การใช้เทคโนโลยีการสอนและจัดการศึกษา หมายถึง การใช้สื่อและเทคโนโลยีใหม่ๆ เช่น โปรแกรมช่วยสอน การเผยแพร่กิจกรรมการเรียนรู้ทางเว็บไซต์ของสถานศึกษา การจัดให้ทุกห้องเรียนมีคอมพิวเตอร์ และสามารถสืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตได้ เด็กสามารถเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ และได้ก้าวหน้าไปพร้อมกับเทคโนโลยีเหล่านั้น

นักเรียนอนุบาลกุกโกจะมีทักษะพื้นฐานในการใช้เทคโนโลยีต่างๆ สามารถเก็บข้อมูลข่าวสารและสื่อสารได้ (ICT) ในระดับพื้นฐานที่เหมาะสมกับผู้เรียน และสามารถเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

โรงเรียนอนุบาลกุกโกให้ความสำคัญของการเรียนรู้เรื่องเทคโนโลยี การเก็บข้อมูลและการสื่อสาร จึงจัดหาวัสดุอุปกรณ์เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน เช่น

1. เครื่องคอมพิวเตอร์ ทุกห้องเรียนจะมีคอมพิวเตอร์ 2 เครื่อง
2. โทรทัศน์ ห้องละ 1 เครื่อง
3. เครื่องโทรศัพท์ จะจัดอยู่ในมุมประสบการณ์ (บ้าน)
4. เครื่องพิมพ์ (Printer) ห้องละ 1 เครื่อง
5. เครื่องบันทึกเสียง
6. เครื่องเล่นซีดี วีซีดี ดีวีดี
7. กล้องถ่ายภาพดิจิทัล (สำหรับนักเรียนในระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2 และ 3)
8. สายเชื่อมต่อเครือข่ายอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง

2. กิจกรรมของโรงเรียนที่ให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วม

โรงเรียนอนุบาลกุกโกให้ความสำคัญกับการร่วมมือระหว่าง ครู โรงเรียน และผู้ปกครองในการพัฒนาเด็ก ผู้ปกครองควรจะได้รับรู้ นโยบาย หลักการ หลักสูตร และวิธีการเรียนรู้ของเด็กๆ และสามารถที่จะพัฒนาเด็กไปแนวทางเดียวกันจึงได้ดำเนินกิจกรรมที่สนับสนุนดังนี้

2.1 กิจกรรมพัฒนาศักยภาพของนักเรียน

โรงเรียนเล็งเห็นถึงความสำคัญที่จะให้ผู้ปกครองได้รับทราบว่าได้ทำอะไร ทำอย่างไร ในขณะนั้นเรียนรู้อะไรอยู่ และเรียนอย่างไร รวมทั้งพฤติกรรมของเด็กๆ เช่น ทำอะไรดีหรือเก่งบ้าง เป็นต้น ครูและผู้ปกครองควรสามารถสื่อสารปรึกษาหารือทำความเข้าใจกันอย่างทันต่อสถานการณ์ และต่างก็ควรมีความมุ่งมั่นพัฒนาเด็กไปด้วยกัน อีกทั้งครูควรจะได้รับทราบความคิดเห็นของผู้ปกครองในเรื่องต่างๆ รับทราบพฤติกรรมของเด็กที่บ้านและปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นที่บ้านด้วย เพื่อให้การให้ความร่วมมือแก้ไขปัญหาอย่างสอดคล้องตามหลักวิชาการต่อไป โรงเรียนอนุบาลกุกโกให้ความสำคัญต่อการสื่อสารระหว่างผู้ปกครองและสถานศึกษาโดยเน้นการสื่อสารสองทาง โดยได้เปิดโอกาสในการสื่อสารได้หลายช่องทาง ทั้งทางสมุดสื่อสารระหว่างบ้านและโรงเรียน ทางโทรศัพท์ โทรสาร การพบปะพูดคุยอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ การอีเมล การสื่อสารให้ผู้ปกครองรับทราบการเรียนรู้ของเด็กที่โรงเรียนทางเว็บไซต์ของโรงเรียน ทางข่าวสารประจำหน่วยการเรียนรู้ และข่าวสารประจำสัปดาห์ การส่งแฟ้มสะสมงานและรายงานประจำเดือนให้ผู้ปกครองรับทราบและสื่อสารรายงานกลับมาเช่นเดียวกับรายงานประจำภาค นอกจากนั้นโรงเรียนยังจัดโอกาสให้ครูและผู้ปกครองได้พบปะเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น รายงานพฤติกรรมของเด็กดังนี้คือ

1. ปฐมนิเทศผู้ปกครองของนักเรียนใหม่ โรงเรียนรับนักเรียนใหม่เข้าเรียน 2 ช่วงด้วยกัน คือช่วงเดือนพฤษภาคม และเดือนพฤศจิกายนของแต่ละปีการศึกษา ดังนั้นก่อนเปิดเรียน โรงเรียนจึงเชิญผู้ปกครองมารับฟังว่า ช่วงการเปลี่ยนแปลงครั้งแรกของเด็กในการดำรงชีวิตประจำวันเมื่อเริ่มมาโรงเรียนครั้งแรกนี้เป็นอย่างไร โรงเรียนและผู้ปกครองจะร่วมกันทำอะไรที่ช่วยให้เด็กผ่านช่วงนี้ไปได้ อย่างดีและจะส่งเสริมให้เด็กสามารถปรับตัวได้เร็วที่สุดกับสถานที่ใหม่ สิ่งแวดล้อมใหม่ ครู และ สถานการณ์ใหม่ ๆ ครั้งนี้ได้อย่างไรบ้าง

2. ประชุมผู้ปกครองของนักเรียนทุกระดับชั้นร่วมกันเป็นกลุ่มใหญ่ ผู้ปกครองได้รับทราบวาทนโยบาย หลักการ หลักสูตรของโรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่ วิวัฒนาการและแผนพัฒนาของโรงเรียน รับรู้เรื่องการประเมินคุณภาพโรงเรียนของรัฐ โดยหน่วยงาน สมศ. อีกทั้งผู้ปกครองยังได้รับทราบถึง ทฤษฎีและการวิจัยใหม่ๆ ที่โรงเรียนนำมาเป็นรากฐานในการจัดการเรียนรู้และพัฒนาเด็ก เช่น ทฤษฎี Constructivism ของ Dewey, Piaget และ Vygotsky ทฤษฎี Multiple Intelligence ของ Professor Dr. Howard Gardner ของมหาวิทยาลัย Harvard ประเทศสหรัฐอเมริกา รวมถึงการค้นพบ และผลของการวิจัยใหม่ๆ เกี่ยวกับ Brain Based Learning หรือ BBL เป็นต้น

3. ประชุมผู้ปกครองโดยแบ่งกลุ่มเป็นกลุ่มเล็กๆ เพื่อให้ผู้ปกครองได้มีโอกาสพบปะครู ประจำชั้นและสามารถพูดคุย ซักถาม ให้ความคิดเห็นได้ละเอียดและเป็นกันเองมากขึ้น ทำให้การพัฒนาเด็กที่บ้านและโรงเรียนสอดคล้องมากขึ้นไปอีก และทั้งสองฝ่ายสามารถช่วยกันพัฒนาเด็กได้เหมาะสมมากขึ้น

โรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่อังเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในด้านอื่นๆ เช่น การแนะนำกิจกรรมที่ผู้ปกครองสามารถทำกับเด็กที่บ้านให้สอดคล้องกับสิ่งที่เด็กกำลังเรียนรู้ที่ โรงเรียนทั้งทางข่าวสารและการบ้านที่ครูให้เด็กได้ไปทำร่วมกับผู้ปกครองในการพูดคุย สอบถาม ผู้ปกครองหรือสืบค้นข้อมูล นอกจากนั้น โรงเรียนได้เชิญชวนให้อาสาสมัครเข้ามาทำกิจกรรมที่ สอดคล้องกับหน่วยการเรียนรู้ของเด็ก และโรงเรียนยังเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้าร่วมกิจกรรม อื่นๆ ของโรงเรียน เช่น กิจกรรมจัดนิทรรศการต่างๆ ให้เด็กเรียนรู้ กิจกรรมทำบุญโรงเรียน เป็นต้น การเปิดโรงเรียนต้อนรับผู้ปกครองดังกล่าวมานี้ ทำให้ผู้ปกครองที่ไม่สามารถมาร่วมเป็นอาสาสมัครจัด กิจกรรมให้เด็กที่โรงเรียนได้มีส่วนร่วมสนับสนุนด้วยวิธีอื่นๆ เช่น ส่งข่าวสารมาให้รับทราบ ส่งบทความ และส่งภาพที่สืบค้นจากทางอินเทอร์เน็ต (Internet) กับเด็กๆ ที่บ้านเพื่อนำมาลงข่าวสารประจำ สัปดาห์ และข่าวสารชุมชน ผู้ปกครองจะส่งข้อมูลข่าวสารมาทางอินเทอร์เน็ต (Internet) ส่งภาพ ส่ง บทความ นอกจากนี้ยังมีการนำหนังสือ อาหาร ต้นไม้ เมล็ดพืช สัตว์เลี้ยง อุปกรณ์ และสื่ออื่นๆ ฯลฯ รวมทั้งแนะนำวิทยากร หรือสถานที่ทัศนศึกษามาสนับสนุนการเรียนรู้ของเด็กๆ สอดคล้องกับสิ่งที่ เด็กๆ กำลังสนใจ และสอดคล้องกับหน่วยการเรียนรู้ ทำให้เด็กๆ สนใจอยากเรียนรู้ และสามารถ เรียนรู้ได้หลากหลาย สนุกสนาน และสามารถพัฒนาทักษะต่างๆ รวมทั้งการคิดได้ดี (รายงานการ ดำเนินงานของโรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่ ปีการศึกษา 2551)

ด้านการมีส่วนร่วมกับชุมชน โรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่ได้ให้ความร่วมมือกับชุมชนในกิจกรรมที่ช่วยปลูกฝังเด็กให้ประหยัดทรัพยากรเพื่อลดโลกร้อน รวมทั้งมีกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เด็กมีคุณธรรมเห็นใจผู้อื่นในสังคม เช่น กิจกรรมเก็บเศษโลหะเพื่อมูลนิธิขาเทียมในสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี กิจกรรมเก็บเศษกระดาษใช้แล้วเพื่อนำส่งในโครงการกระดาษเพื่อต้นไม้ โดยให้ความร่วมมือกับมูลนิธิศูนย์สื่อเพื่อการศึกษา (มูลนิธิกระดาษเพื่อต้นไม้) โครงการเก็บกล่องนม แยกกล่องลดขยะให้ความร่วมมือกับโครงการแยกกล่องลดขยะ เพื่อนำมารีไซเคิล โครงการวันสวยได้กุศล ที่ผู้ปกครองได้ร่วมบริจาคเสื้อผ้าใช้แล้วให้นำไปขาย เพื่อนำเงินไปสนับสนุนสถานรับเลี้ยงเด็กชุมชนสวนอ้อย เขตคลองเตย รวมถึงการให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมของสมาคมอนุบาลศึกษาแห่งประเทศไทย

ด้านการสื่อสารโรงเรียนได้จัดทำข่าวสารเพื่อชุมชนโดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยและเรื่องน่ารู้ต่างๆ เพื่อแจกจ่ายให้สมาชิกในชุมชน ส่วนผู้ปกครองและชุมชนก็มีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็กด้วย เช่น การเข้ามาเป็นวิทยากรให้นักเรียน การเป็นแหล่งเรียนรู้ให้นักเรียน การให้ยืมสนามกีฬาเพื่อส่งเสริมด้านสุขภาพพลานามัยของนักเรียน การให้คำแนะนำเพื่อพัฒนาทางด้านร่างกาย และดูแลสุขภาพอนามัยของนักเรียน (รายงานการดำเนินงานของโรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่ ปีการศึกษา 2552)

2.2 กิจกรรมส่งเสริมพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

โรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่ได้ให้ความสำคัญในการส่งเสริมพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่ เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร โดยมีการจัดกิจกรรมสนับสนุนและมีการติดต่อสื่อสารอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจากการจัดกิจกรรมได้จัดให้มีการสัมภาษณ์ผู้ปกครองด้วย แบบสอบถามปลายเปิด (Open ended) โดยคัดเลือกผู้ปกครองแต่ละระดับชั้นและอาชีพจำนวน 18 คน โดยเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองสามารถแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมจากประเด็นปัญหาที่สัมภาษณ์เพื่อเป็นแนวทางให้ทางโรงเรียนได้ศึกษาถึงพฤติกรรมในการส่งเสริมการเรียนรู้ให้กับลูกหลานหรือเด็กในอุปการะของตนทั้งที่โรงเรียน ที่บ้าน รวบรวมข้อมูลการสัมภาษณ์โดยการบันทึกเทปและถอดออกมาเป็นบทสนทนา (Transcription) ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับประเด็น / ข้อคำถามโดยละเอียดทุกคำ แต่ในรายงานนี้ได้นำมาสรุปเฉพาะประเด็นสำคัญ

ข้อคำถามในการสัมภาษณ์ยึดโครงสร้างการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการเรียนรู้ 6 แบบของเอปสไตน์ (Epstein's Framework of 6 Parent Involvement) (Epstein. 1995: 701-708) ซึ่งประกอบด้วย การอบรมเลี้ยงดูเด็ก (Parenting) การติดต่อสื่อสาร (Communicating) การอาสาสมัคร (Volunteering) การเรียนรู้ที่บ้าน (Learning at home) การตัดสินใจ (Decision Making) และการมีส่วนร่วมกับชุมชน (Collaborating with Community)

1. การอบรมเลี้ยงดู ผู้ปกครองที่ให้สัมภาษณ์มีความเห็นว่าได้ดูแลเอาใจใส่พัฒนาเด็กทั้งด้านร่างกาย โดยเน้นเรื่องความสะอาด การเลือกรับประทานอาหารที่ดีที่มีประโยชน์ การออกกำลังกายและการรักษาสุขภาพอนามัย ด้านอารมณ์-จิตใจ จะมุ่งเน้นทางด้านสอดแทรกให้รู้จักการ

ฟังดนตรี นิทาน พูดคุยชี้ให้เห็นถึงลักษณะคนที่อารมณ์ดีจิตใจแจ่มใส ด้านสังคมผู้ปกครองจะพาเด็กไปด้วยทุกครั้งที่มีโอกาส เช่น งานวันเกิด งานแต่งงาน งานรดน้ำดำหัวญาติผู้ใหญ่ ทำให้เด็กคุ้นเคยกับการออกงานสังคม กล่าวพูดกล่าวตอบและกล้าแสดงออก ส่วนทางด้านสติปัญญาผู้ปกครองได้ฝึกเรียนรู้ไปกับลูกโดยวิธีเล่นเกมฝึกสมอง คู่มือคดีสัตว์ เด็กจะช่างสงสัยซึ่งผู้ใหญ่ก็รับฟังและตอบคำถามของเด็ก มีการกระตุ้นให้เด็กเล่าประสบการณ์โดยผู้ปกครองเล่าเรื่อง / นิทานให้เด็กได้รับฟัง คอยสอนให้เด็กรู้จักช่วยเหลือตัวเอง มีวินัย รู้จักการรอคอย ผู้ปกครองบางท่านส่งเสริมการเรียนรู้ให้กับเด็กโดยเลือกสรรรายการที่มีประโยชน์สอดแทรกให้ลูกรู้จักเหตุผล กล่าวตัดสินใจด้วยตนเอง ยอมรับความผิดพลาด และรู้จักแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง นอกจากนี้ยังมีกิจกรรมการออกกำลังกายร่วมกันและจัดสภาพแวดล้อมที่บ้านเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ของเด็ก ถึงแม้ว่าผู้ปกครองบางคนจะอาศัยอยู่คอนโดมิเนียมก็ยังได้จัดมุมให้ลูกมีกล่องใส่ของเล่น ตู้หนังสือ ซึ่งผู้ปกครองทุกคนต่างก็ทุ่มเท และเลี้ยงดูลูกเป็นอย่างดี

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

1. การจัดผู้ปกครองเครือข่ายทำให้มีโอกาสทำกิจกรรมพิเศษของลูก
2. ควรพัฒนาเด็กในทุกๆ ด้านและให้เด็กมีประสบการณ์ที่ดีเพื่อสร้างเสริมพัฒนาการ

อย่างต่อเนื่อง

3. การเอาใจใส่เรื่องโรคภัยไข้เจ็บที่เป็นสายพันธุ์ใหม่และพ่อแม่ควรระวังมากกว่าปกติ
4. อยากฝึกให้เด็กช่วยเหลือตนเองให้มาก ทำผิดแล้วยอมรับผิด ไม่โกหก

2. การติดต่อสื่อสาร ผู้ปกครองที่ให้สัมภาษณ์ให้ความสำคัญในเรื่องของการติดต่อสื่อสารมาก กิจกรรมที่ผู้ปกครองได้ปฏิบัติ ได้แก่ การติดต่อสื่อสารกับครูซึ่งสามารถใช้สมุดติดต่อสื่อสารประจำตัวนักเรียนหรือถ้ามีปัญหาเกี่ยวกับเด็กก็สามารถติดต่อกับครู บุคลากร และผู้บริหารได้โดยง่าย โรงเรียนอนุบาลภูเก็ตมีการเชิญผู้ปกครองให้มาร่วมประชุม การส่งข่าวสารประจำสัปดาห์ให้กับผู้ปกครอง มีการสื่อสารทางโทรศัพท์ facebook หรือ e-mail ผู้ปกครองบางท่านเป็นผู้ปกครองเครือข่าย ซึ่งทำให้สามารถติดต่อกับผู้ปกครองด้วยกันเพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น จากการที่โรงเรียนมีการสื่อสารที่ดูสร้างความสบายใจและความมั่นใจให้กับผู้ปกครองว่าจะได้รับการดูแลเป็นอย่างดีและมีประสิทธิภาพ โรงเรียนได้จัดทำเว็บไซต์ (Website) และทำการอัปเดต (Update) ข้อมูลโดยมีกิจกรรม / ภาพที่เด็กได้ทำที่โรงเรียนในแต่ละสัปดาห์ ในช่วงนิทรรศการโปรเจกต์แอพโพรช (Project Approach) ถ้าผู้ปกครองไม่สามารถมาชมนิทรรศการ หรือมีเวลาไม่พอก็สามารถจะหาดูได้เอง ซึ่งเป็นช่องทางที่สะดวก การสื่อสารเป็นกุญแจสำคัญที่สามารถสร้างความเข้าใจ ความไว้วางใจและก่อให้เกิดความร่วมมืออย่างเต็มที่

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

1. อยากให้ผู้ปกครองทุกคนเข้าร่วมเป็นผู้ปกครองเครือข่าย
2. การติดต่อทาง Facebook ช่วยทำให้รู้ข่าวสารมากขึ้น

3. การอาสาสมัครผู้ปกครองที่ให้สัมภาษณ์มีความเห็นว่าการอาสาสมัครเป็นเรื่องใหม่ แต่ก็เป็นเรื่องที่น่าสนใจซึ่งผู้ปกครองบางท่านก็ได้ไปร่วมดูแลเด็กเมื่อไปทัศนศึกษา การไปทัศนศึกษาพร้อมกับลูกทำให้ได้รู้จักเพื่อนๆ ของลูก แต่บางท่านก็สนับสนุนในเรื่องอื่นเนื่องจากไม่มีเวลาต้องทำงานประจำ นอกจากนี้ยังพบว่า ผู้ปกครองได้เข้ามาช่วยสอนทำขนม ทำอาหาร ทำน้ำปั่น ข้าวโพดคั่ว ฯลฯ บางท่านได้เข้ามาให้ความรู้เกี่ยวกับศิลปะ เช่น การแต่งกรอบรูปตามจินตนาการ พฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้โดยมีส่วนร่วมจัดนิทรรศการส่งข้อมูล อุปกรณ์ สื่อต่างๆ เพื่อสนับสนุนกิจกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน การอาสาสมัครเป็นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับครู ได้สร้างจิตสำนึกและแสดงความรับผิดชอบร่วมกัน การที่เด็กจะเรียนรู้ได้ดีเมื่อเด็กรู้สึกสนใจ สนุกสนาน และรู้สึกว่าเป็นสิ่งแปลกใหม่ นอกจากนี้ยังช่วยให้เด็กได้ค้นพบและสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตัวเอง

4. การเรียนรู้ที่บ้าน ผู้ปกครองที่ให้สัมภาษณ์มีความเห็นตรงกันว่า ถ้ามีการส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กที่บ้านจะช่วยส่งเสริมพัฒนาเด็กได้เป็นอย่างดี พฤติกรรมของผู้ปกครองที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็ก ได้แก่ การมีส่วนร่วมทำการบ้านที่ครูมอบหมายให้เด็กทุกครั้ง เพื่อจะได้ต่อยอดและส่งเสริมเด็กโดยการดูภาพจากหนังสือ หาข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต (Internet) ผู้ปกครองบางท่านได้ช่วยตัดสินใจร่วมกับเด็กว่าจะเรียนอะไรเพิ่มเติมหรือทำกิจกรรมพิเศษใดๆ เช่น การพาไปทดลองเรียนแล้วจึงสอบถามความชอบของเด็ก ผู้ปกครองได้ฝึกให้เด็กได้ทำกิจกรรมต่างๆ ด้วยตนเอง ทำการบ้านเองจนเสร็จ แต่ผู้ปกครองก็คอยตรวจตราว่าเด็กทำการบ้านเสร็จและถูกต้องไหม ได้พยายามฝึกนิสัยรักการอ่านให้กับเด็กโดยการอ่านหนังสือให้เด็กฟัง ทำเป็นประจำทุกวันโดยการอ่านนิทานก่อนนอน ในบางโอกาสก็จะเล่นเกมด้วยกันโดยเลือกเกมที่สนับสนุนตามหลักสูตรและสามารถส่งเสริมพัฒนาการของเด็กได้ ในบางครั้งถ้าเด็กมีผลงานกลับมาที่บ้านก็จะนำมาตั้งโชว์ทางบ้านจะชื่นชมผลงานของเด็กเสมอ เพราะสิ่งแวดล้อมและประสบการณ์ที่ดีจะมีส่วนเอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ของเด็กได้ดีด้วย

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ทางบ้านได้สอดแทรกเรื่องคุณธรรม จริยธรรมให้กับเด็กเสมอ เช่น การแบ่งปัน การเคารพผู้ใหญ่ เพราะจะเป็นพื้นฐานและรากฐานที่ดีในอนาคต

5. การตัดสินใจ ผู้ปกครองที่ให้สัมภาษณ์มีความเห็นตรงกันว่า ผู้บริหาร / ครู ต่างก็ทำหน้าที่ตามบทบาทของตน ก่อนข้างจะสมบูรณ์ดีแล้ว มีกิจกรรมที่หลากหลายและเหมาะสม ผู้ปกครองศรัทธาในตัวครูในเรื่องของการสอนและการเอาใจใส่เด็ก พอใจกับการสอนของครู ส่วนผู้บริหารโรงเรียนก็มีความเชี่ยวชาญอยู่แล้ว ผู้ปกครองได้รับรู้กฎ ระเบียบ วิสัยทัศน์ และพันธกิจของโรงเรียน จากการประชาสัมพันธ์ กิจกรรมที่ผู้ปกครองมีส่วนร่วม เช่น สังสรรค์ครอบครัวทุกปี ช่วยนำเสนอรายการที่เหมาะสมกับเด็กและยังได้ร่วมประเมินกิจกรรมนิทรรศการ กิจกรรมวันพ่อหรือวันแม่ ฯลฯ ซึ่งโรงเรียนได้มีแบบสอบถามให้อย่างสม่ำเสมอ ส่วนเรื่องคำแนะนำเกี่ยวกับการบริหารจัดการ

ภายในโรงเรียน หรือตัดสินใจในกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน ส่วนมากจะไม่ได้เสนอแนะเพราะมีความพอใจมากอยู่แล้ว

6. การมีส่วนร่วมกับชุมชนผู้ปกครองที่ให้สัมภาษณ์มีความเห็นว่า เด็กในระดับปฐมวัย ยังเด็กเกินไปสำหรับการพาไปในแหล่งชุมชน แต่ก็ได้พาไปร่วมกิจกรรมต่างๆ บ้างตามแต่โอกาส และเวลา พฤติกรรมที่ผู้ปกครองพาไปร่วมกับชุมชน ได้แก่ การพาไปทำบุญในวันสำคัญทางศาสนา ไปลอยกระทงที่สวนเบญจสิริ พาไปเยี่ยมชมแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ในชุมชนที่เหมาะสมกับวัย เช่น สวนสัตว์ พิพิธภัณฑ์หุ่นขี้ผึ้ง ผู้ปกครองบางท่านพาเด็กไปร่วมโครงการการกุศลโดยสอดแทรกให้เด็กมีจิตใจดี สร้างจิตอาสาให้แก่เด็ก ให้ทำประโยชน์เพื่อส่วนร่วมที่สามารถทำได้ไม่ยากนัก เช่น การเก็บอลูมิเนียมทำขาเทียม ใช้อุปกรณ์ลดภาวะโลกร้อน เข้าไปร่วมในโครงการของวันวันคริสมาสของศุภนิมิต

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

อยากให้เด็กมีสังคมมากขึ้น รู้จักการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และแบ่งปัน สามารถคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม

3. หลักการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้

3.1 แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง (Parent Involvement)

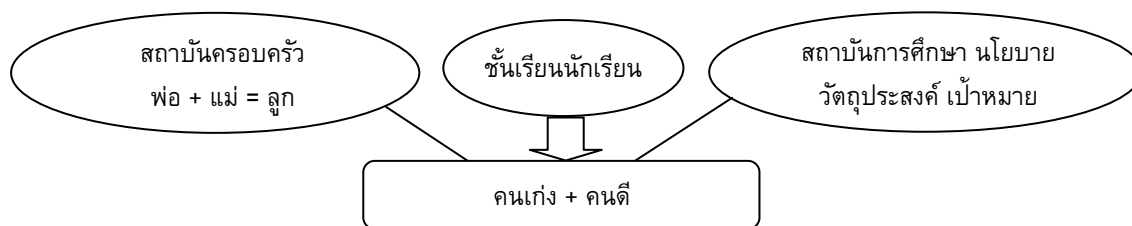
การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาคือการเปิดโอกาสให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหาร ร่วมในการตัดสินใจและดำเนินการเพื่อพัฒนาคุณภาพทางการศึกษา จากการที่บุคคลเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาจะเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของและเพิ่มความรับผิดชอบในการจัดการศึกษามากยิ่งขึ้น (ธีระ รุญเจริญ. 2545: 51)

การที่ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็ก มีทฤษฎีที่สนับสนุนการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในรูปแบบต่างๆ ดังทฤษฎีต่อไปนี้

3.1.1 ทฤษฎีสังคมวิทยา

สถาบันครอบครัว (Family Institution) เป็นสถาบันแรกที่ทำให้การศึกษามีส่วนร่วมให้แก่สมาชิกในครอบครัว โดยที่พ่อแม่ ผู้ปกครองจะต้องเป็นผู้คอยดูแลเพราะมีความใกล้ชิดและผูกพันกัน แต่ครอบครัวสมัยใหม่ไม่สามารถจะทำหน้าที่ได้อย่างสมบูรณ์นัก จึงเป็นภาระหน้าที่ของโรงเรียนให้เป็นแหล่งปลูกฝังความรู้ ความคิดและวิทยาการต่างๆ (ทัศนีย์ ทองสว่าง. 2543: 141)

ครอบครัวและโรงเรียน มีวิธีการให้การศึกษามีลักษณะสอดคล้องกับกระบวนการสังคมประภคติ (Socialization Process) กระบวนการเรียนรู้ (Learning Process) และกระบวนการถ่ายโยงความรู้ (Transfer Ability Process) โดยมีวัตถุประสงค์เดียวกัน คือ ต้องการให้เกิดการเรียนรู้และฝึกฝนให้นักเรียนเป็นคนดีและมีความสามารถ (Manhood and Manpower) เพื่อจะได้ประสบความสำเร็จในชีวิต และเป็นคนเก่งคนดีของสังคม ดังภาพประกอบ 2

ภาพประกอบ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างสถาบันการศึกษา กับสถาบันครอบครัว

ที่มา: ชำรง อุดมไพจิตรกุล. (2543). สังคมศาสตร์พื้นฐานการศึกษา. หน้า 72.

3.1.2 ทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล (A Theory of Reasoned Action)

ทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลนี้ เสนอโดย ฟิชเบินและอัจเซน (เกตุสุเดช กำแพงแก้ว. 2547: 43-44; อ้างอิงจาก Fishbein; & Ajzen. 1981: 5) เป็นทฤษฎีที่มีฐานคติ (Assumption) ว่ามนุษย์เป็นผู้มีเหตุผลและใช้ข้อมูลที่มีอยู่อย่างเป็นระบบ สามารถพิจารณาผลที่เกิดจากการกระทำของตนเองก่อนตัดสินใจลงมือกระทำพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่งเสมอ พฤติกรรมของบุคคล จึงขึ้นอยู่กับได้การควบคุมของบุคคลแต่ละบุคคล ดังนั้น เจตนาเชิงพฤติกรรมหรือความตั้งใจที่จะกระทำพฤติกรรมของบุคคลจึงเป็นตัวกำหนดในการกระทำนี้

นอกจากนี้ยังมีรูปแบบที่ใช้ทำนายความตั้งใจที่กระทำพฤติกรรมของแต่ละคน เช่น เจตคติความเชื่อเชิงปทัสฐาน (Normative Beliefs) ตัวแปรในรูปแบบที่ใช้ทำนายประกอบด้วยเจตคติต่อพฤติกรรม ความเชื่อเชิงปทัสฐานเกี่ยวกับการกระทำและแรงจูงใจที่จะกระทำตามความเชื่อนั้น ดังนั้น ตัวกำหนดความตั้งใจที่จะกระทำพฤติกรรมในรูปแบบนี้จึงประกอบด้วยปัจจัยเกี่ยวกับเจตคติ และปัจจัยเกี่ยวกับปทัสฐาน

การกระทำของบุคคลนั้นจะเนื่องมาจากความตั้งใจ และยังได้รับอิทธิพลมาจากปัจจัยเกี่ยวกับเจตคติ ความเชื่อเชิงปทัสฐาน และแรงจูงใจ ดังต่อไปนี้คือ

1. เจตคติ สิ่งที่บุคคลตั้งใจจะกระทำนั้น ขึ้นอยู่กับเจตคติที่เกี่ยวกับสิ่งนั้นๆ อย่างไรก็ดีตาม เจตคติดังกล่าวยังขึ้นอยู่กับปัจจัยอื่นๆ อีก เช่น การคาดหวังเกี่ยวกับผลลัพธ์ และคุณค่าของผลลัพธ์ที่คาดหวังไว้ ซึ่งคนส่วนใหญ่จะมีความคาดหวังที่แตกต่างกัน ความคาดหวังแต่ละอย่างก็มีระดับคุณค่าที่แตกต่างกัน ดังนั้น เจตคติจึงเป็นผลรวมของความคาดหวังซึ่งจะเกิดคุณค่าของความคาดหวังนั้นๆ

2. ความเชื่อเชิงปทัสฐาน สิ่งที่บุคคลตั้งใจจะกระทำนั้น นอกจากขึ้นอยู่กับเจตคติแล้วยังขึ้นอยู่กับความเชื่อเชิงปทัสฐานที่ว่า คนอื่นๆ คิดอย่างไรเกี่ยวกับสิ่งที่เขาจะทำ

3. แรงจูงใจให้ปฏิบัติตาม ได้รับอิทธิพลจากระดับของการจูงใจให้บุคคลปฏิบัติตามความรู้สึกของบุคคลอื่นๆ

สรุปได้ว่า รูปแบบของ ฟิชเบิน และ อัจเซน (เกตุสุเดช กำแพงแก้ว. 2547: 43-44; อ้างอิงจาก Fishbein; & Ajzen. 1981: 5) นี้แสดงให้เห็นว่า ความตั้งใจที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมขึ้นอยู่กับเจตคติ ความเชื่อเกี่ยวกับการคาดหวังของบุคคลอื่นๆ ที่ให้น้ำหนักตามแรงจูงใจให้ปฏิบัติตามความเชื่อนั้นหรืออาจพูดได้ว่า บุคคลจะทำพฤติกรรมอย่างไร ในสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่งขึ้นอยู่กับทัศนคติและแรงกดดันทางสังคม (social pressure)

3.1.3 ทฤษฎีขอบเขตทับซ้อนของอิทธิพล (Overlapping Spheres of Influence Theory)

เอปสไตน์และคนอื่นๆ (Epstein; et al. 1997: 71-78) และเอปสไตน์ (Epstein. 2001: 27-36) ได้เสนอทฤษฎีเพื่ออธิบายการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียน ด้วยทฤษฎีขอบเขตทับซ้อนของอิทธิพล (Overlapping Spheres of Influence Theory) โดยมีแนวคิดหลักดังนี้ คือ ถ้ามองว่าเด็กเป็นนักเรียน นักการศึกษานั้นจะมองครอบครัวแยกต่างหากจากโรงเรียน คือ ครอบครัวจะถูกคาดหวังให้ทำหน้าที่ไปตามลำพังและทั้งหน้าที่การจัดการศึกษาของเด็กไว้ให้โรงเรียน แต่ถ้านักการศึกษามองมองว่านักเรียนเป็น “เด็ก” นักการศึกษานั้นก็จะมองทั้งครอบครัวและชุมชนเป็นเสมือนหุ้นส่วน (Partners) กับโรงเรียนในการจัดการศึกษาและพัฒนาเด็ก ความเป็นหุ้นส่วนจะทำให้ตระหนักถึงการแบ่งปันความสนใจ ความรับผิดชอบ การทำงานร่วมกันและนำไปสู่ความคิดริเริ่มจัดทำโครงการที่ดีกว่าเดิม เพื่อสร้างโอกาสต่างๆ ให้เด็ก และความสำเร็จของความเป็นหุ้นส่วนกันนี้ก็คือ การร่วมกันดูแลเด็กซึ่งเป็นแนวคิดหลักพื้นฐานของทฤษฎีนี้

โรงเรียนที่เสมือนครอบครัว

ครูแต่ละคนรับรู้และใช้อิทธิพลของขอบเขตทับซ้อนระหว่างครอบครัวและสถานศึกษาแตกต่างกันไป สถานศึกษาบางแห่งทำให้นักเรียนรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของ “ครอบครัวสถานศึกษา” ที่ให้ความสำคัญต่อผลประโยชน์ของนักเรียนและจัดประสบการณ์ที่ไม่เหมือนกันให้กับเด็กแต่ละคนอย่างเหมาะสม สถานศึกษาอาจทำให้กฎระเบียบมีน้อยลง จัดบทบาทให้นักเรียนแตกต่างกันไป และปรับระบบการให้รางวัลที่ตอบสนองนักเรียนแต่ละคนมากขึ้น อันเป็นการทำให้เป็นเสมือนครอบครัว

ถึงแม้สถานศึกษาจะมีกฎเกณฑ์ตามมาตรฐานที่นักเรียนต้องปฏิบัติตาม (เช่น กฎระเบียบการมาสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอตรงเวลา หรือการแต่งตัวของนักเรียน ฯลฯ) ก็อาจจะไม่มีความสำคัญเท่ากับความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนและครู และการให้ความสนใจเป็นรายบุคคลในการเสริมสร้างแรงจูงใจและความก้าวหน้าแก่นักเรียน ปัจจุบันนักเรียนที่ฉลาดมักจะได้รับการดูแลเป็นรายบุคคลน้อยกว่า ได้รับการปฏิบัติต่อตนเองเช่นครอบครัวน้อยกว่า ซึ่งอาจจะทำให้แรงจูงใจของนักเรียนที่จะมาเรียนลดน้อยลง

สถานศึกษาให้ความสำคัญในมาตรฐานแตกต่างกันไป บางสถานศึกษารับรู้และให้รางวัลกับนักเรียนที่อยู่ในกลุ่มเรียนดีและติดตามว่าใครได้คะแนนสูงสุด บางสถานศึกษาให้รางวัลแก่นักเรียนสำหรับความก้าวหน้าและความสำเร็จของแต่ละบุคคลดังเช่นที่ผู้ปกครองทำ สถานศึกษาแบบนี้จะให้ความสำคัญต่ออันดับของความสำเร็จเปรียบเทียบโดยรวมน้อยกว่า แต่ให้ความสำคัญกับความแตกต่างและความถนัดของแต่ละบุคคลมากกว่า นักเรียนแต่ละคนจะได้รับการปฏิบัติดังเช่นที่นักเรียนได้รับจากครอบครัว ทั้งยังได้รับความสนใจ และความรักความอบอุ่นจากครูด้วย

เมื่อผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาถึงขนาดเป็นหุ้นส่วนกับโรงเรียนแล้วผู้บริหารโรงเรียนและครูจะริเริ่มบรรยายกาศ “โรงเรียนเสมือนครอบครัว” (Family-like School) มากขึ้นๆ โรงเรียนเสมือนครอบครัวจะต้อนรับทุกๆ ครอบครัว โรงเรียนเสมือนครอบครัวจะกระตุ้นเตือนความเป็นปัจเจกบุคคลของเด็กแต่ละคน และทำให้เด็กแต่ละคนรู้สึกว่าเป็นคนพิเศษในทำนองเดียวกับ ความเป็นหุ้นส่วน

ครอบครัวเสมือนโรงเรียน

ผู้ปกครองบางคนทำให้บ้านคล้ายคลึงสถานศึกษา ผู้ปกครองเหล่านี้รู้ว่าจะช่วยเด็กๆ ของเขาได้อย่างไร และใช้โอกาสอันเหมาะสมที่จะดำเนินการ ครอบครัวที่คล้ายคลึงสถานศึกษามักจะมีตารางที่คงที่และตายตัวในการเรียนรู้ให้นักเรียนตั้งแต่วัยทารก โดยใช้หนังสือและสื่อรูปทรง ขนาด ศิลปะและดนตรีเป็นส่วนหนึ่งของการเริ่มหลักสูตรเบื้องต้นของความ “เสมือนสถานศึกษา” ก่อนที่เด็กจะเข้ามาเรียนในสถานศึกษา ครอบครัวเหล่านี้ถูกนำพาโดยการระลึกถึง “สิ่งที่ขาดหายไป” ในช่วงแรกๆ ของชีวิตเด็กในครอบครัว ครอบครัวเป็นผู้สอนเด็กเล็กเปรียบเสมือนครูคนแรก ภาพสถานศึกษาในจินตนาการของผู้ปกครอง หรือภาพครูที่ขาดหายจากชีวิตปัจจุบันมีอิทธิพลต่อสิ่งที่ครอบครัวจะสอนและวิธีที่ใช้สอนเด็ก

ครอบครัวบางครอบครัวดำเนินการจัดการคล้ายสถานศึกษา ครอบครัวเหล่านี้ไม่เพียงจะสร้างงานเหมือนที่สถานศึกษาให้เด็กๆ ได้ทำ และให้รางวัลในความสำเร็จเท่านั้น แต่ยังให้งานที่เหมาะสมกับระดับความสามารถของเด็กแต่ละคนและทำให้เด็กร่วมเรียนในกิจกรรมการเรียนรู้อย่างไม่อยู่นิ่ง (Active Learning) มากกว่าการเป็นผู้ฟังที่เฉยเมย (Passive Listening) ครอบครัวเหล่านี้ไม่เพียงจะถ่ายทอดหลักสูตรของสถานศึกษามายังงานให้เด็กทำที่บ้าน แต่ยังให้ความสำคัญกับหลักการปฏิบัติขององค์กรที่มีประสิทธิภาพด้วย และใช้โครงสร้าง (กิจกรรม งาน อำนาจบังคับบัญชา รางวัล การจัดกลุ่ม การประเมิน และเวลา หรือ เล็งโครงสร้างที่มีเป้าหมาย) ที่จะนำพาสู่การสอนในห้องเรียนอย่างมีประสิทธิภาพได้ต่อไป

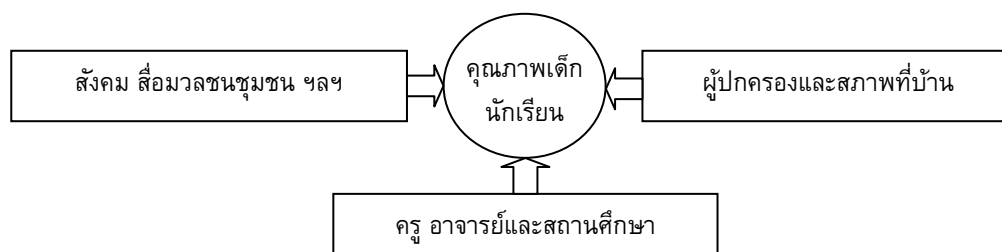
ถึงแม้ว่าผู้ปกครองส่วนใหญ่จะยอมรับและรักเด็กๆ ของตนในคุณภาพที่ไม่เหมือนใครเป็นปัจเจกบุคคลของเด็กก็ตาม ครอบครัวหลายครอบครัวให้รางวัลเด็กในผลสัมฤทธิ์ตามความจริงและเป็นรูปธรรมเหมือนที่ครูทำ ผู้ปกครองหลายครอบครัวตัดสินเด็กๆ ของตนบนเกณฑ์มาตรฐาน และให้รางวัลเด็กๆ เมื่อเด็กเรียนรู้ “ทักษะพื้นฐาน” (จากการเรียนรู้ที่จะเดินจนถึงการเรียนรู้ที่จะอ่าน) และเมื่อเด็กได้ทักษะการเข้าสังคมและทักษะขั้นสูงทางวิชาการหรือทักษะพิเศษ

อื่นๆ ครอบครัวที่เหมือนสถานศึกษามุ่งเน้นให้ความสำคัญกับตำแหน่งในลำดับขั้นของสถานภาพ การศึกษาและสังคม

การนำเสนอ โมเดล (Model) ของทฤษฎีขอบเขตทับซ้อนของอิทธิพลนี้สันนิษฐานว่าผลประโยชน์และอิทธิพลร่วมของครอบครัวและสถานศึกษาสามารถได้รับการสนับสนุนส่งเสริมให้เพิ่มขึ้นหรือลดลงได้ด้วย นโยบาย และโปรแกรม กิจกรรมขององค์กรและการปฏิบัติและทัศนคติของบุคคลต่างๆ ในองค์กรเหล่านั้น ถึงแม้สถานศึกษาและครอบครัวจะมีความแตกต่างที่สำคัญ แต่ความคล้ายคลึงของทั้งสององค์กรก็ต้องได้รับการคำนึงถึงด้วย โดยรับรู้ถึงความสำคัญของความคล้ายคลึง และการทับซ้อนกันในเป้าหมาย ความรับผิดชอบ และอิทธิพลร่วมขององค์ประกอบหลักในสิ่งแวดล้อมทั้งสอง คือสถานศึกษาและครอบครัวที่ส่งผลต่อการเรียนรู้และพัฒนาการของเด็ก

ผู้ปกครองก็จะริเริ่มบรรยากาศ “ครอบครัวเสมือนโรงเรียน” (School-like Family) ครอบครัวเสมือนโรงเรียนจะกระตุ้นให้เด็กแต่ละคนตระหนักว่าตนเป็นนักเรียน ครอบครัวจะเสริมแรงความสำคัญของโรงเรียน ช่วยดูแลเด็กทำการบ้าน ซึ่งสร้างทักษะ ความรู้สึกสำเร็จให้เด็ก ชุมชนรวมถึงกลุ่มของผู้ปกครองจะทำงานร่วมกัน ริเริ่มโอกาสการเรียนรู้ ซึ่งเสริมแรง กระตุ้นเตือน ให้รางวัลนักเรียน ที่พัฒนาก้าวหน้าด้วยดี มีความคิดริเริ่ม เสียสละ ทำดี

ชุมชนก็จะริเริ่มบรรยากาศ “ชุมชนเสมือนครอบครัว” (Family-like Community) จัดตั้ง การบริการ และกิจกรรมหรืองานต่างๆ เพื่อสนับสนุนเด็ก ครอบครัวก็จะมิจิตใจให้ชุมชน (Community-minded Families) นักเรียนจะเกิดการร่วมแรงหรือร่วมใจกับเพื่อนบ้านของเขาและครอบครัวอื่นๆ แนวคิดโรงเรียนชุมชนก็จะเกิดขึ้น เกิดโครงการบริการเพื่อเด็ก ผู้ปกครอง และคนอื่นๆ เมื่อแนวคิดทั้งหมดนี้รวมเข้าด้วยกัน ก็จะเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ (Learning Communities) การที่ผู้ปกครองและสภาพที่บ้าน ครูอาจารย์ในสถานศึกษา สังคม สื่อมวลชนและชุมชน ช่วยกันดูแลและพัฒนาเด็กจึงประกอบกันขึ้นเป็นทฤษฎีขอบเขตทับซ้อนของอิทธิพล ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของธีระ รุญเจริญ (2545: 126-127) ที่เห็นว่า ผู้ปกครอง/ครอบครัว ครู/สถานศึกษา และชุมชน/สังคม เป็นองค์ประกอบ 3 ประการที่มีอิทธิพลต่อเด็กและทำให้เด็กนักเรียนมีคุณภาพ ดังภาพประกอบ 3

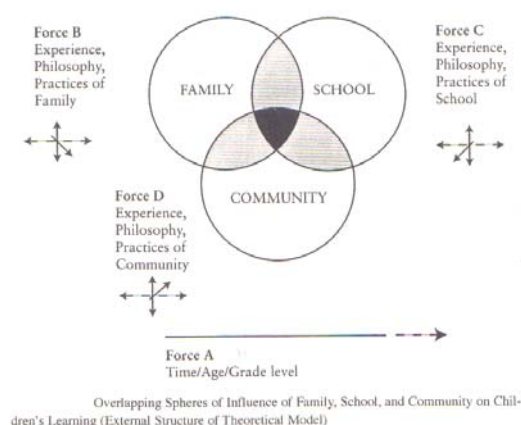
ภาพประกอบ 3 องค์ประกอบ 3 ประการ ที่ทำให้เด็กนักเรียนมีคุณภาพ

ที่มา: ธีระ รุญเจริญ. (2545). สภาพและปัญหาการบริหารและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาในประเทศไทย. หน้า 126.

เอปสไตน์และคนอื่นๆ (Epstein; et al. 1997: 3) และ เอปสไตน์ (Epstein. 2001: 27-36) ได้เสนอทฤษฎีขอบเขตทับซ้อนของอิทธิพล ซึ่งอธิบายถึงการมีปฏิสัมพันธ์กันของสามองค์ประกอบคือ สถานศึกษา ครอบครัว และชุมชน ในการร่วมกันพัฒนาเด็ก รวมทั้งอธิบายถึงแรงผลักดันและแรงดึงของแต่ละองค์ประกอบ ซึ่งทำให้ส่วนที่ทับซ้อนนั้นมีมากน้อยตามพลังขององค์ประกอบ เอปสไตน์ ได้กล่าวถึงโครงสร้างของ โมเดล (Model) ว่าประกอบด้วย 2 โครงสร้างคือ โครงสร้างภายนอกและโครงสร้างภายใน ซึ่งภาพประกอบที่ 4 และ 5 แสดงให้เห็นรูปแบบ (Model) ความสัมพันธ์ของครอบครัวและสถานศึกษา อันเป็นเหตุพัฒนาการและประสบการณ์ที่เปลี่ยนแปลงของผู้ปกครอง ครู นักเรียน

1. โครงสร้างภายนอก (External Structure) แสดงถึง สิ่งที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้และพัฒนาการของเด็ก ขอบเขตที่ทับซ้อนนี้ชี้ให้เห็นว่า ครอบครัว โรงเรียน และชุมชน ซึ่งได้แบ่งปันความรับผิดชอบกันเพื่อเด็ก ความหลากหลายในแนวทางปฏิบัติ ปรัชญา และประสบการณ์

การปฏิบัติและแรงกดดันที่ผู้ปกครองและครูมีต่อกันนั้น เปลี่ยนแปลงรูปแบบตามปกติให้เกิดการทับซ้อนของครอบครัวและสถานศึกษาน้อยลงหรือมากขึ้นได้ในทุกระดับชั้น เช่น ครูบางคนของเด็กโตจะเพิ่มการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้ปกครองของนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย และระดับชั้นมัธยม เพื่อให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่องในการจัดการศึกษาให้นักเรียนที่อยู่ในชั้นเรียนของครูเหล่านี้ ในห้องเรียนเหล่านี้ ความร่วมมือและปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและผู้ปกครอง จะมีมากกว่าห้องเรียนที่ครูไม่ให้ความสำคัญหรือเพิกเฉยต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการปฏิบัติการสอนและจัดการเรียนรู้ให้แก่นักเรียน ดังภาพประกอบ 4

ภาพประกอบ 4 ขอบเขตทับซ้อนของอิทธิพลของครอบครัว โรงเรียน และชุมชน ในการส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็ก (โครงสร้างภายนอกของรูปแบบ (Model) ทฤษฎี)

ที่มา: Epstein; Joyce L. (2001). School, Family, and Community Partnerships : Preparing Educators and Improving School. P28

โครงสร้างภายนอกของโมเดล (model) ประกอบด้วย ส่วนทับซ้อน และส่วนไม่ทับซ้อนของครอบครัว สถานศึกษาและชุมชน ความมาก-น้อยของการทับซ้อนถูกกำหนดและควบคุมโดยพลัง 3 อย่าง คือ เวลา ประสบการณ์ในครอบครัว และประสบการณ์ในสถานศึกษา

พลัง A เป็นตัวแทนของพัฒนาการทางเวลาและความเป็นมาของนักเรียน ครอบครัว และสถานศึกษา เวลาหมายถึง เวลาของแต่ละบุคคลและความเป็นมา ได้แก่ อายุ และระดับชั้นเรียนของเด็ก และสภาพการณ์ทางสังคมในช่วงที่เด็กอยู่ในสถานศึกษา เช่น ในช่วงทารก ขอบเขตของวงใน โมเดล (model) นี้อาจจะแยกออกจากกันได้ เด็กจะเริ่มต้นจากการเข้ามามีส่วนร่วมในบ้าน และครอบครัวซึ่งเป็นพลังในการให้สิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมการศึกษา ผู้ปกครองและครูไม่ได้มีปฏิสัมพันธ์โดยตรงในด้านการเรียนรู้ของเด็ก อย่างไรก็ตาม แม้แต่ในช่วงวัยทารกนี้ขอบเขตของสถานศึกษาและครอบครัวก็อาจจะทับซ้อนกันได้ ตัวอย่างเช่น ถ้าทารกมีความบกพร่องทางร่างกายสติปัญญาหรืออารมณ์ ผู้ปกครองและครูการศึกษาเด็กพิเศษ ก็อาจจะริเริ่มโปรแกรมความร่วมมือที่จัดระบบไว้อย่างดี เพื่อประโยชน์ของเด็ก

อีกทั้งสำหรับเด็กทุกคน ส่วนพื้นที่ของครอบครัวและสถานศึกษาอาจทับซ้อนกันได้บ้างในช่วงวัยทารกและปฐมวัย คืออาจจะเกิดขึ้นเมื่อผู้ปกครองนำความรู้ในการดูแลเด็กไปใช้และเสริมสร้างความพร้อมให้เด็ก โดยอาจจะได้ความรู้มาจากหนังสือ ประสบการณ์ของคนในอดีตเมื่ออยู่ในสถานศึกษา และข้อมูลจากกุมารแพทย์ นักการศึกษา ฯลฯ ซึ่งตามปกติแล้วขอบเขตของอิทธิพลนั้นจะทับซ้อนกัน เมื่อเด็กอยู่ในบ้าน สถานศึกษาและชุมชน

จวบจนปัจจุบัน ความทับซ้อนของครอบครัวและสถานศึกษาจะมีพื้นที่ทับซ้อนมากที่สุดเมื่อเด็กอยู่ในระดับปฐมวัยและประถมศึกษาตอนต้น แต่ก็มีความทับซ้อนมากได้เช่นเดียวกันสำหรับเด็กๆ ในทุกระดับชั้น ต่างกันไปตามปรัชญา นโยบาย การปฏิบัติ และแรงดันหรืออิทธิพลของผู้ปกครอง ครู หรือทั้งสองฝ่าย ตามที่แสดงตัวแทนด้วยพลัง B และ C ในภาพ

พลัง B และพลัง C เป็นตัวแทนของประสบการณ์และแรงกดดันที่เกิดขึ้นต่อครอบครัวและสถานศึกษาและสมาชิก ซึ่งต้องได้รับการพิจารณาและอธิบายในการทำการศึกษาเข้าใจ และเปลี่ยนแปลง ความสัมพันธ์ระหว่างครอบครัวและสถานศึกษา พลังเหล่านี้ร่วมกันดันหรือดึงออกจากกันเพื่อให้เกิดการทับซ้อนมากขึ้นหรือน้อยลงตามพฤติกรรม ความสัมพันธ์ และอิทธิพลของครอบครัวและสถานศึกษาที่มีต่อกันในระยะเวลาหนึ่ง เมื่อผู้ปกครองดำเนินการเพิ่มความใส่ใจและมีส่วนร่วม(involvement) ในการศึกษาของเด็กที่สถานศึกษา

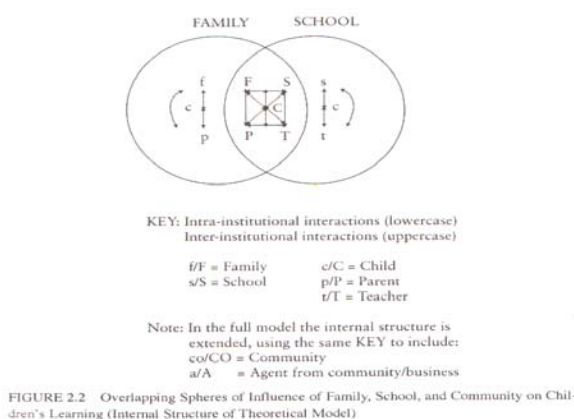
เมื่อเด็กเข้าเรียนในสถานศึกษา ขอบเขตทับซ้อนของอิทธิพลจากผู้ปกครองและครูเกิดขึ้นตามธรรมชาติในทุกระดับชั้นที่เด็กเรียน เพราะเหตุว่าและผู้ปกครองหรือสถานศึกษาและครอบครัว มีปฏิสัมพันธ์กันในระดับหนึ่ง เช่น เกี่ยวกับ สัญญา กฎระเบียบ การจ่ายเงิน การเยี่ยมเยียน การประเมิน ฯลฯ ดังนั้นการมีปฏิสัมพันธ์ดังกล่าวจึงทำให้เกิดมีความทับซ้อนกันแต่ว่าเป็นการทับซ้อนในระดับที่ “ต่ำสุด” ส่วนการทับซ้อนในระดับ “สูงสุด” เกิดขึ้นเมื่อสถานศึกษาและครอบครัวดำเนินการในลักษณะเป็นหุ้นส่วนอย่างแท้จริง โดยมีความพยายามร่วมมือกันอย่างชัดเจน มีการ

สื่อสารอย่างใกล้ชิดระหว่างผู้ปกครองและครู และผู้ปกครองมีส่วนร่วมในหลายรูปแบบ อย่างไรก็ตาม จะไม่มีการทับซ้อน “ทั้งหมด” ด้วยสาเหตุว่าครอบครัวจะมีบทบาทหน้าที่และการปฏิบัติบางส่วนที่เป็นอิสระจากโปรแกรมของสถานศึกษาและครู และเช่นเดียวกันนี้ สถานศึกษาและครูก็มีบทบาทหน้าที่และการปฏิบัติบางส่วนที่เป็นอิสระไม่เกี่ยวข้องกับครอบครัว

นักเรียนนั้นจะเชื่อมโยงกับครอบครัวเดียวไปตลอดช่วงที่ศึกษาที่สถานศึกษา แต่ครูจะเปลี่ยนแปลงไปเรื่อยๆ เป็นส่วนใหญ่ การมีส่วนร่วมใหม่หรือการดำเนินการมีส่วนร่วมต่อเนื่องของครูใหม่แต่ละคน (พลัง C) และครอบครัวแต่ละครอบครัว สร้างรูปแบบความสัมพันธ์ที่เปลี่ยนแปลงไประหว่างผู้ปกครองและครู โดยจะมีการปรับเปลี่ยนอย่างต่อเนื่องทำให้เกิดความทับซ้อนมากขึ้น หรือน้อยลงไปตามสถานการณ์ความสัมพันธ์ของสององค์ประกอบนั้น

เวลา (พลัง A) หรืออายุของเด็กที่เพิ่มขึ้นไม่ได้ทำให้ผู้ปกครองมีความรู้มากขึ้นเกี่ยวกับวิธีที่จะช่วยเหลือเด็กเมื่อเด็กมีปัญหาก่อขึ้นที่สถานศึกษา และวิจัยของ Epstein เมื่อปี ค.ศ. 1986 ก็ได้แสดงให้เห็นประจักษ์ว่าจะเป็นไปในทางตรงกันข้ามมากกว่าด้วย เมื่อเด็กมีอายุมากขึ้นเรื่อยๆ (หลังจากประถมศึกษาปีที่ 1) สิ่งแวดล้อมทั้งสองจะทับซ้อนกันน้อยลงไปตามลำดับการเพิ่มของอายุเด็ก ด้วยเหตุผลว่าผู้ปกครองรู้สึกว่าจะความสามารถที่จะช่วยเหลือเด็กนั้นลดลงไปเรื่อยๆ ดังนั้นถ้าเรามีเฉพาะพลัง A ก็จะได้เห็นได้ว่าสำหรับครอบครัวและสถานศึกษาส่วนใหญ่แล้ว ขอบเขตมักจะแยกจากกันในช่วงวัยทารก และเพิ่มเขตทับซ้อนในช่วงปฐมวัยและประถมศึกษาปีที่ 1 และลดน้อยลงเรื่อยๆ ในช่วงชั้นประถมปีที่ 2 หรือ 3 เป็นต้นไป

2. โครงสร้างภายใน (Internal Structure) ของทฤษฎีขอบเขตทับซ้อนของอิทธิพลแสดงถึงปฏิสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นเมื่อบุคคลในโรงเรียน ครอบครัว และชุมชน สื่อสารหรือทำงานร่วมกัน โดยยึดเด็กเป็นศูนย์กลางซึ่งปฏิสัมพันธ์นี้อาจเชื่อมโยงในระดับสถาบัน (Institutional Level) เช่นครอบครัวกับโรงเรียน หรือในระดับบุคคลกับบุคคล เช่น ผู้ปกครองกับครู ซึ่งต่างก็เป็นพลังที่มีอิทธิพลต่อเขตทับซ้อนของการร่วมมือกัน

ภาพประกอบ 5 ขอบเขตทับซ้อนของอิทธิพลของครอบครัวโรงเรียนและชุมชน ในการส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็ก (โครงสร้างภายในของรูปแบบ (Model) ของทฤษฎี)

ที่มา: Epstein; Joyce L. (2001). School, Family, and Community Partnerships :

Preparing Educators and Improving School. P28

โครงสร้างภายในของ โมเดล (Model) นี้แสดงให้เห็นความสำคัญของการมีปฏิสัมพันธ์ภายในและรูปแบบของอิทธิพล ซึ่งในภาพประกอบ 5 ได้แสดงให้เห็นการมีปฏิสัมพันธ์ 2 รูปแบบ คือ ปฏิสัมพันธ์ภายในองค์กร (แสดงในรูปพยัญชนะภาษาอังกฤษตัวเล็ก) และระหว่างองค์กร (แสดงในรูปพยัญชนะภาษาอังกฤษตัวใหญ่) นอกจากนั้นยังแสดงให้เห็นระดับของปฏิสัมพันธ์ 2 ระดับ คือ ระดับปกติ ได้แก่ การสื่อสารระหว่างองค์กร (ครอบครัวและสถานศึกษา) และ ระดับเจาะจง ได้แก่ การสื่อสารระหว่างบุคคลที่เจาะจงเป็นรายบุคคล (ผู้ปกครองและครู) การมีปฏิสัมพันธ์ของครอบครัว (Family - f) สถานศึกษา (School - s) ผู้ปกครอง (Parent - p) และครู (Teacher - t) เกิดขึ้นแยกกันออกไป ตามที่ผู้ปกครองหรือบุตรหลานหรือญาติพี่น้องดำเนินชีวิตครอบครัวและมีความสัมพันธ์ส่วนตัวต่อกัน หรือเมื่อครู ผู้บริหารสถานศึกษา และบุตรหลานของสถานศึกษา สร้างนโยบายสถานศึกษา และดำเนินงานของสถานศึกษาหรือกิจกรรมส่วนตัวต่างๆ ส่วนปฏิสัมพันธ์ของครอบครัว (Family - F) สถานศึกษา (School - S) ผู้ปกครอง (Parent - P) และครู (Teacher - T) เกิดขึ้นเมื่อสมาชิกของสององค์กรมีปฏิสัมพันธ์ในระดับปกติ คือ การสื่อสารทางตรงกับองค์กร (F และ S) หรือในระดับพิเศษ คือ การสื่อสารโดยตรงกับบุคคล (P และ T)

ความเชื่อมโยงของครอบครัว (F) และ สถานศึกษา (S) หมายถึงการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกครอบครัวและบุคลากรของสถานศึกษาเกี่ยวกับครอบครัวทุกครอบครัว และบุคลากรของสถานศึกษาโดยรวม หรือ โปรแกรมของสถานศึกษา ซึ่งรวมถึงตัวอย่างเช่น การสื่อสารไปยังผู้ปกครองทุกคนเกี่ยวกับนโยบายของสถานศึกษา หรือ การจัดอบรมแบบปฏิบัติการให้แก่ผู้ปกครองทุกคนในเรื่องการเลี้ยงดูเด็กหรือพัฒนาการของเด็ก หรือโปรแกรมสำหรับผู้ปกครองทุกคนให้มีส่วนร่วมที่สถานศึกษาโดยเป็นอาสาสมัคร หรือกิจกรรมขององค์กรผู้ปกครองและครู หรือสมาคม ชมรม ผู้ปกครอง หรือ ชุมชน เป็นต้น การมีส่วนร่วม ลักษณะนี้ เป็นโครงสร้างปกติทั่วไปในการสื่อสารและมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างครอบครัว และสถานศึกษาในฐานะที่เป็นองค์กร

ความเชื่อมโยงระหว่าง ผู้ปกครอง (P) และครู (T) หมายถึงระดับเจาะจงของการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองและครูเกี่ยวกับนักเรียนคนเดียว ดังตัวอย่าง เช่น การประชุมผู้ปกครองเกี่ยวกับความก้าวหน้าของนักเรียน หรือผู้ปกครองส่งข้อความสั้นๆ หรือโทรศัพท์มาหาครูเกี่ยวกับปัญหาหรือความต้องการของนักเรียนในเรื่องเกี่ยวกับการเข้าสังคม หรือปัญหาส่วนตัวของนักเรียน หรือ ครูได้เจาะจงแนะนำผู้ปกครองว่าจะช่วยเหลือเด็กของตนที่บ้านด้วยกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้หรือไม่ เป็นต้น

เด็ก (C) เป็นศูนย์กลางของรูปแบบการมีปฏิสัมพันธ์และเป็นส่วนที่มีอิทธิพลในโมเดล (Model) นี้ ความเป็นอยู่ที่ดีและความสนใจของเด็ก คือเหตุผลที่ผู้ปกครองและครูมีปฏิสัมพันธ์กัน ส่วนสำหรับเด็กแล้ว นโยบายของสถานศึกษาและครอบครัว และปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองและครู รวมถึงความเข้าใจและปฏิกิริยาของเด็กต่อความเชื่อมโยงนี้ ล้วนมีอิทธิพลต่อพัฒนาการในการเรียนรู้และพัฒนาการทางสังคมของนักเรียน ลูกศรที่ชี้ไปหลากหลายทิศทางใน โมเดล (Model) นี้แสดงให้เห็นว่าเด็กมีปฏิสัมพันธ์กับ และมีอิทธิพลต่อ รวมทั้งได้รับอิทธิพลจากครอบครัว โดยเฉพาะ

ผู้ปกครอง ซึ่งการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมครอบครัวและผู้ปกครองล้วนเป็นผลมาจากการดำเนินการของสถานศึกษา นอกจากนั้นเด็กหรือนักเรียนก็มีปฏิสัมพันธ์กับ และมีอิทธิพลต่อ รวมทั้งได้รับอิทธิพลจากสถานศึกษาโดยเฉพาะครู ซึ่งการเปลี่ยนแปลงในด้านการปฏิบัติของสถานศึกษาและครู ล้วนเป็นผลเนื่องมาจากการปฏิบัติการของครอบครัว

โครงสร้างภายนอกและภายในของ โมเดล (Model) นี้ มีความสัมพันธ์กับการจัดระบบภายในองค์กร และความสัมพันธ์ส่วนบุคคล ซึ่งได้รับอิทธิพลมาจากปัจจัยด้านอายุ ระดับชั้นเรียนของนักเรียน และการปฏิบัติในช่วงเวลานั้น (พลัง A) ไปพร้อมๆ กับอิทธิพลที่มาจากการปฏิบัติทัศนคติ ประสบการณ์ และการตัดสินใจโดยครูและผู้ปกครอง (พลัง B และ C)

ความเข้มข้นของการทับซ้อนของครอบครัวขึ้นอยู่กับ การปฏิบัติของทั้งสองฝ่ายที่มีผลต่อระยะห่างทางสังคมและจิตวิทยาของสมาชิกในครอบครัวและสถานศึกษา รวมถึงรูปแบบการสื่อสาร และผลหรือผลลัพธ์จากการมีปฏิสัมพันธ์มากขึ้นหรือน้อยลง ซึ่งแต่ละส่วนประกอบของ โมเดล (Model) นี้ สามารถถูกเปลี่ยนไปสู่มาตรการที่เฉพาะเจาะจงในการศึกษาของเด็ก ผลผลิตที่เกิดจากการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง (Parent Involvement) (เช่น การปฏิบัติของครูต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง การตอบสนองหรือริเริ่มต่อการร้องขอของครู) ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน รวมทั้งทัศนคติ และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับนักเรียน ผู้ปกครอง และครู

โมเดล (Model) โครงสร้างภายในของทฤษฎีขอบเขตทับซ้อนของอิทธิพลนี้รับรู้ถึงประวัติความเป็นมาของสถาบันและบุคคลในสถาบัน และการเกี่ยวข้องอย่างไม่เป็นทางการระหว่างองค์กรและบุคคลต่างๆ อย่างต่อเนื่อง โมเดล (Model) นี้ยังเพิ่มพลังความสำคัญในทฤษฎีต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ของครอบครัวและสถานศึกษา โดยยอมรับในการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องในครอบครัวและสถานศึกษาทั้งในด้านการสะสมความรู้และประสบการณ์ของผู้ปกครอง ครู และนักเรียน และอิทธิพลของทุกองค์ประกอบที่มีต่อแรงจูงใจ ทัศนคติ และผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน

ดังนั้นโรงเรียน ครอบครัว และชุมชน จึงมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด ซึ่งโครงสร้างภายนอกของขอบเขตทับซ้อนกันของอิทธิพล (External Model of Overlapping Spheres of Influence) อาทิเช่น ช่วงเวลา (Time) อายุ (Age) ระดับการศึกษา (Grade Level) ประสบการณ์ (Experience) ปรัชญา (Philosophy) แนวทางการปฏิบัติ (Practice) ดังภาพประกอบ 4 ก็มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาตามแต่ละบริบทนั้น ซึ่งโครงสร้างที่อธิบายอิทธิพลภายในแต่ละบริบทนี้เรียกว่า โครงสร้างภายในของขอบเขตทับซ้อนกันของอิทธิพล (Internal Model of Overlapping Spheres of Influence) ซึ่งสอดคล้องกับ อีคเคิลส์ และ ฮาโรลด์ (Eccles; & Harold. 1993: 283-284) ที่ได้ทำการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียน ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบครอบครัว (Family) องค์ประกอบเด็ก (Child) องค์ประกอบโรงเรียน (School) องค์ประกอบผู้ปกครอง (Parent) และองค์ประกอบครู (Teacher)

ความเป็นหุ้นส่วนกันระหว่างโรงเรียน ครอบครัวและชุมชนไม่สามารถสำเร็จได้โดยง่าย จึงมีกิจกรรมที่ถูกออกแบบมาเพื่อการมีส่วนร่วม แนะนำ กระตุ้น หรือจูงใจ โดยมีสมมติฐานเบื้องต้นว่า ถ้านักเรียนมีความรู้สึกว่าได้รับการดูแลและกระตุ้นเตือนให้ทำงานหนักในบทบาทของนักเรียน เด็กก็จะพยายามทำหน้าที่ของเขาให้ดีที่สุด เช่น พยายามเรียนรู้ พยายามอ่าน พยายามเขียน พยายามคำนวณ และพยายามเรียนรู้ทักษะอื่นๆ และความสามารถพิเศษในโรงเรียน (Epstein. 1995: 704)

เอปสไตน์และคนอื่นๆ (Epstein; et al. 2001: 10) กล่าวว่า นักเรียนคือปัจจัยหลักของการเชื่อมโยงและการมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน ซึ่งวิจัยต่างๆ ได้บ่งชี้ว่า นักเรียนมีความสำคัญอย่างมากต่อความสำเร็จของการเป็นหุ้นส่วนระหว่างโรงเรียน ครอบครัว และชุมชน ด้วยนักเรียนเป็นแหล่งข้อมูลข่าวสารหลักของผู้ปกครองในเรื่องเกี่ยวกับโรงเรียน ซึ่งครูเป็นผู้ช่วยให้นักเรียนได้เข้าใจและสามารถสื่อสารกับครอบครัวได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.1.4 ทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

แอนเจลูชี (Angelucci. 2008: 4-5) ได้วิจัยเกี่ยวกับบทบาทของครูใหญ่ในสถานศึกษาระดับประถมศึกษาในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง:หลักฐานจากสถานศึกษาในชนบทที่ได้รับรางวัล “Blue Ribbon” ระดับประถมศึกษาในรัฐเพนซิลเวเนีย ซึ่งผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ผู้ปกครองสองกลุ่มจากสถานศึกษาและได้ข้อมูลว่าการที่ผู้ปกครองได้เห็นครูใหญ่อยู่เสมอความสามารถในการสื่อสารและความสามารถในการให้ครูได้ผูกพันต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองทำให้เกิดความสัมพันธ์และสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงานร่วมกัน

ส่วนทางด้านผู้บริหารก็ได้มีทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมดังนี้

1. ทฤษฎีการสร้างความสัมพันธ์ (Relationship-building Theory) ได้มีความพยายามในส่วนของสถานศึกษาที่จะทำให้ผู้ปกครองรู้สึกได้รับการต้อนรับและได้รับการเชิญชวนให้มีส่วนร่วมในด้านต่างๆ ของสถานศึกษา

2. ทฤษฎีผู้ปกครองเป็นผู้ช่วย (Parent Assistance Theory) โดยกระตุ้นให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมอย่างกระตือรือร้นและในวิถีทางของการปฏิบัติที่จะช่วยให้ครูหรือครูใหญ่ในการทำงานกับนักเรียนอย่างเต็มกำลัง

3. ทฤษฎีการเป็นหุ้นส่วน (Partnership Theory) บนรากฐานของความไว้วางใจและเคารพนับถือซึ่งกันและกัน ความเป็นหุ้นส่วนได้ถูกสร้างขึ้นโดยสถานศึกษาและผู้ปกครองร่วมกันดำเนินการ ร่วมกันในหลายทางเพื่อพัฒนาระบบการการตัดสินใจภายในสถานศึกษา

สรุปได้ว่าการที่ผู้ปกครองจะเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในโรงเรียนต้องสร้างแรงจูงใจให้ผู้ปกครองเกิดความพึงพอใจในการช่วยเหลือ สนับสนุนและส่งเสริมการจัดการศึกษาเพราะตามหลักจิตวิทยาเชิงพฤติกรรมจะพบว่าจำนวนครั้งที่ผู้ปกครอง ชุมชนเข้ามาร่วมมากครั้งขึ้นอยู่กับผลที่เกิดจากการมีส่วนร่วมครั้งแรก ถ้าครั้งแรกๆ เป็นไปตามความคาดหวัง การมี

ส่วนร่วมก็จะเกิดขึ้นในครั้งต่อมา ทำให้มีจำนวนบ่อยครั้งและมากขึ้น (พิมพ์พรรณ เทพสุเมธานนท์. 2549: 11)

3.2 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้

3.2.1 ความหมายของการมีส่วนร่วม

ทัศน แสงศักดิ์ (2539: 15-16) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมว่าเป็นความเกี่ยวข้องทางด้านจิตใจ และความรู้สึกนึกคิดของคนที่มีต่อกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งของกลุ่มเป็นแรงกระตุ้นที่จะทำให้เกิดความสำเร็จเพื่อบรรลุเป้าหมายร่วมกัน ด้วยการเข้าไปเกี่ยวข้อง (Involvement) การช่วยเหลือ (Contribution) และรับผิดชอบร่วมกัน (Responsibility) นอกจากนี้การมีส่วนร่วมเป็นพื้นฐานของทุกกิจกรรมกลุ่ม กระบวนการตัดสินใจของกลุ่มจะเกิดจากการมีส่วนร่วมของสมาชิกทุกคนในกลุ่ม

กุลยา ตันติผลาชีวะ (2544: 30) ให้ความหมายการมีส่วนร่วมว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองกับครูและโรงเรียนคือการมีส่วนร่วมในการสร้างสรรค์และพัฒนาเด็กให้เจริญเติบโตและพัฒนาได้เต็มศักยภาพ

สิรินทิพย์ เกสร (2545: 14) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมว่า หมายถึงการที่บุคคลได้เข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ร่วมตัดสินใจ ร่วมทำกิจกรรมต่างๆ เสียสละเวลาแรงงานอย่างเต็มที่ ซึ่งทำให้บุคคล ชุมชน เกิดความรู้สึกว่าได้ลงทุนมีความผูกพัน และอยากจะอุทิศพลังทุกอย่างให้งานประสบผลสำเร็จ

น้ำทิพย์ เสือสารรัตน์ (2546: 24) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมว่าเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้คิดค้นแนวทางในการแก้ปัญหา การดำเนินงานในขั้นตอนต่างๆ เสนอแนะสนับสนุนในการทำกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียนให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ธนชัย ภู่มাত্র (2547: 16) ให้ความหมายการมีส่วนร่วมว่า หมายถึงการที่บุคคลหรือกลุ่มบุคคลได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็นหรือแสดงพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องในโครงการ ซึ่งจะมีการวางแผน การร่วมปฏิบัติงาน การติดตามผลและร่วมรับผิดชอบในกิจกรรมนั้นๆ

จิตรา วิเชียร (2551: 54) กล่าวว่าการมีส่วนร่วมคือการที่โรงเรียนจัดกิจกรรมเพื่อให้ผู้ปกครองมีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรม ซึ่งครูและโรงเรียนต้องพัฒนากิจกรรมการมีส่วนร่วมให้มีค่าและความหมายกับความรู้สึกที่ดีของผู้ปกครองให้มากขึ้น

นวลศรี งามทรัพย์ (2552: 8) ให้ข้อสรุปว่าการศึกษาที่ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนในการทำกิจกรรมร่วมกับเด็กที่โรงเรียนเป็นการส่งเสริมการเรียนรู้และส่งเสริมพัฒนาการของเด็กได้

นักการศึกษาชาวต่างประเทศหลายท่านได้ให้นิยามของคำว่ามีส่วนร่วม (Involvement) แตกต่างกันไป เช่น

หลุยส์ (Louise. 1998: 80-82) การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษานั้นสำคัญทั้งกับนักเรียน ครู ผู้ปกครอง แต่เป็นไปในลักษณะแบบความร่วมมือ แบบหุ้นส่วน ซึ่งไม่ใช่ความหมาย

แบบเดิมๆ คือพ่อแม่ ผู้ปกครองเป็นฝ่ายให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียนเท่านั้น แต่หมายถึงการที่ทุกฝ่ายต้องเข้ามามีส่วนร่วมอย่างแท้จริงในทุกกระบวนการตั้งแต่การร่วมคิด ร่วมพิจารณาปัญหาต่างๆ ร่วมกันตัดสินใจเพื่อหาทางเลือกที่ดีและเหมาะสม รวมไปถึงการดำเนินงานตามแผนเพื่อให้การดำเนินงานได้บรรลุตามเป้าหมาย เป็นความร่วมมือแบบหุ้นส่วน (Parent as Educational Partners หรือ PEP) เป็นกระบวนการที่เน้นการทำงานร่วมกับความเสมอภาคทุกกระบวนการ ซึ่งมากกว่าความร่วมมือแบบเดิมๆ ที่ทำเป็นครั้งคราวและเฉพาะเรื่อง

การใช้คำว่าหุ้นส่วนเป็นการเน้นย้ำให้เห็นว่าโรงเรียนและครอบครัวเป็นสถาบันที่ต้องร่วมกันรับผิดชอบอย่างเป็นทางการในเรื่องการจัดการศึกษาของเด็ก ซึ่งมีผู้ปกครองที่มุ่งเน้นจะช่วยเด็กที่บ้าน และผู้ปกครองที่อาสาสมัครเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ในสถานศึกษาอย่างแท้จริง ในลักษณะหุ้นส่วน (Epstein. 1992: 11-40; Epstein. 1995: 701; Epstein; et al. 1997: 17)

คำว่า “การมีส่วนร่วม” (Involvement) หมายถึงการร่วมมือด้วยความตั้งใจและสมัครใจ ซึ่งจะต้องมีความรู้สึกว่าได้ร่วมในการตัดสินใจและประเมินผลด้วย

คำว่ามีส่วนร่วมจะพบว่ามีหลายคำที่นักการศึกษาชอบใช้ เช่น การร่วมมือ (Collaboration) การมีส่วนเกี่ยวข้อง (Involvement) ความผูกพัน (Commitment) (ธีระ รุญเจริญ. 2545: 51) หรือการเป็นหุ้นส่วน (Partnership) (Epstein. 1992: 1140) ความสัมพันธ์ (Relation) ความเกี่ยวพัน (Link) (Fuller; & Olsen. 1998: 5) คำเหล่านี้อาจมีจุดมุ่งหมายย่อยเพื่อแสดงถึงระดับ (Degree) ของการมีส่วนร่วม แต่ในการวิจัยนี้ขอให้ความหมายของคำต่างๆ เหล่านี้ว่าหมายถึงการมีส่วนร่วม

จากแนวคิดของนักวิชาการทั้งในประเทศและต่างประเทศ จะให้ความหมายของการมีส่วนร่วมไว้แตกต่างกันไป ซึ่งสามารถจะสรุปได้ว่าการมีส่วนร่วม คือการที่บุคคลซึ่งหมายถึงผู้ปกครองได้เข้ามาทำกิจกรรมร่วมกัน โดยเข้ามาช่วยเหลือให้การสนับสนุน ทำประโยชน์ต่างๆ โดยมีเป้าหมายร่วมกันเพื่อจะก่อให้เกิดประสิทธิผลกับโรงเรียนและช่วยพัฒนาเด็กในทุกๆ ด้าน

3.2.2 ความสำคัญของการมีส่วนร่วม

สังคมไทยในปัจจุบันได้ตระหนักและเห็นความสำคัญกับการพัฒนาระบบการศึกษาค่อนข้างมาก การแถลงนโยบายของรัฐบาลทุกรัฐบาลในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา ต่างก็ให้ความสำคัญต่อการศึกษามิในทุกๆ ระดับ อีกทั้งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ได้ระบุไว้ในมาตรา 9 การจัดระบบ โครงสร้าง และกระบวนการจัดการศึกษาในข้อ (6) โดยให้ยึดหลัก “ส่งเสริมให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นมีส่วนร่วมจัดการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2545: 7)

นักการศึกษาและนักจิตวิทยามีแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของเด็กปฐมวัย ซึ่งเป็นเรื่องที่ต้องให้ความสำคัญแก่เด็กและพัฒนาการของเด็ก โดยการจัดกิจกรรมที่หลากหลายและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เน้นการพัฒนาเด็กทุกด้าน (Whole Child) ซึ่งผู้ปกครองจะต้องเข้ามามีส่วนร่วมด้วย ผู้ปกครองควรมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลกันตามแนวคิดของลูเธอร์ (อมรชัย ดันติเมธ. 2536: 26 อ้างอิงมาจาก Luther. 1483-1546) ที่เน้นความสำคัญของผู้ปกครองให้เข้ามามีส่วนร่วมกับโรงเรียนทั้งในด้านการจัดประสบการณ์ และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ตนถนัด ซึ่งมีส่วนในการร่วมกันพัฒนาด้านสังคมของบุตรหลานได้ด้วย

พนม พงษ์ไพบูลย์ (2542: 15) ได้ให้ความสำคัญของการมีส่วนร่วมว่าการเรียนรู้ในยุคโลกาภิวัตน์เกิดขึ้นได้อย่างกว้างขวาง แม้แต่ในบ้านก็เป็นแหล่งเรียนรู้ เพราะความรู้เกิดจากการเรียนรู้ได้เอง เรียนรู้จากหนังสือทันสมัยต่างๆ เช่น คอมพิวเตอร์ สื่อมวลชน และแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายซึ่งทำให้น่าสนใจและเกิดประสิทธิภาพได้มากขึ้นด้วย ซึ่งสอดคล้องกับ ชนิตา กลั่นศรี (2548: 19) ที่ให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ที่บ้านว่า หากผู้ปกครองจัดบรรยากาศที่บ้านให้เกิดการเรียนรู้ทุกเวลาจะเป็นการสร้างนิสัยการเรียนรู้ให้กับเด็ก พ่อแม่มีหน้าที่เตรียมความพร้อมให้ลูกเพื่อเข้าสู่สังคมภายนอกได้อย่างมั่นใจ เป็นผู้ปลูกนิสัยการเรียนรู้ตลอดชีวิตให้กับลูก การจัดการศึกษาจะสำเร็จได้ต้องเกิดจากความร่วมมือของผู้ปกครองด้วย

เกตุสุขเดช กำแพงแก้ว (2547: 19-20) ได้ให้ความสำคัญของผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาด้วยเหตุผลดังนี้

1. พ่อแม่เป็นผู้ให้กำเนิดชีวิต ต้องรักและเอาใจใส่ไปสู่การพัฒนาเด็กอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน
2. พ่อแม่เป็นครูคนแรก และเป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญที่สุดในการให้การศึกษา กับบุตรหลาน
3. พ่อแม่เป็นบุคคลที่ใกล้ชิดกับเด็กมากที่สุด จะรวมพลังและดูแลด้วยความตั้งใจ และปรารถนาต่ออนาคตของลูกหลาน
4. พ่อแม่เป็นครูที่ดีที่สุดในโลก จะให้ความรัก อบรมสั่งสอน และเป็นครู 24 ชั่วโมง การมีส่วนร่วมของครอบครัวเป็นส่วนสำคัญต่อการส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็ก ซึ่งผลการเรียนของเด็กจะมีคุณภาพอยู่ในระดับใด ขึ้นอยู่ที่ความร่วมมือของทุกฝ่าย บทบาทของผู้ปกครองไม่ได้จำกัดเฉพาะการเลี้ยงดู อบรมบ่มนิสัยเท่านั้น แต่รวมถึงการให้การสนับสนุนด้านการศึกษาแก่ลูกของตนที่บ้าน และการเข้าไปมีส่วนร่วม การช่วยเหลือ พัฒนา การจัดการศึกษาของสถานศึกษาด้วย (ปรีชา นิพนธ์พิทยา. 2543: 6; อ้างอิงจาก ทศนา แสงศักดิ์. 2549: 142)

สถาบันสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการให้ความรู้ คือ ครอบครัวและสถานศึกษา ซึ่งครอบครัวจะประกอบไปด้วย พ่อแม่ พี่น้อง หรือบุคคลที่อยู่ในบ้าน จะอบรมเรื่องต่างๆ เพื่อให้เด็กอยู่ร่วมกับสังคมอย่างเป็นสุข เช่น การมีคุณธรรม การเคารพกฎเกณฑ์ของสังคม การดำรงชีวิตประจำวัน เป็นต้น ถึงแม้เด็กจะเข้าโรงเรียนแล้วก็ตาม การอบรมดูแลสั่งสอนก็ควรจะต้องดำเนินต่อไปอย่าง

ต่อเนื่อง และการส่งเสริมให้บ้านหรือผู้ปกครองมีความสัมพันธ์แนบแน่นกับสถานศึกษาเป็นสิ่งดี เพราะจะทำให้เกิดความเข้าใจซึ่งกันและกัน ส่งผลให้เกิดความร่วมมือร่วมใจกันในการพัฒนาเด็ก ครอบครัวและสถานศึกษาต้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันทั้งสองฝ่ายจะทำงานเหมือนเส้นขนานมิได้ (เมตต์ เมตต์การุณจิต. 2547: 55-59)

การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของครอบครัวนั้น ตั้งอยู่บนพื้นฐานของความเข้าใจที่ว่า ผู้ปกครองมีบทบาทในการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนมาก การมีส่วนร่วมของครอบครัวในการจัดการศึกษานั้นมีหลายรูปแบบ ตั้งแต่รูปแบบการร่วมเพียงบางส่วน เช่น ในการจัดกิจกรรม มีการสนับสนุนการเรียนการสอน รูปแบบการร่วมตามข้อตกลง เช่น ร่วมตามกฎระเบียบของสถานศึกษา ร่วมรับทราบความก้าวหน้าของการเรียนของนักเรียนในรูปแบบต่างๆ เป็นต้น และสุดท้ายรูปแบบการร่วมรับผิดชอบทั้งหมด คือ การร่วมโดยครอบครัวจัดการศึกษาเอง ซึ่งลักษณะนี้ “ครอบครัวจะรับผิดชอบในการจัดการศึกษาทั้งหมด โดยไม่ต้องไปเรียนที่โรงเรียน เด็กจะเรียนรู้ที่บ้านโดยพ่อแม่เป็นครูผู้สอนหรือที่เรียกว่า การจัดการศึกษาโดยครอบครัว (Home School) ซึ่งรูปแบบนี้ ครอบครัวดูแลรับผิดชอบทั้งหมด ตั้งแต่กระบวนการจัดการเรียนการสอน เนื้อหาหลักสูตร การจัดกิจกรรม และการวัดผลประเมินผล” (ทัศนา แสงศักดิ์. 2549: 148)

สุภาพร สุวรรณศรีนนท์ (2549: 42) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการสร้างเสริมพัฒนาการทางสติปัญญาให้กับเด็กปฐมวัย พ่อแม่ ผู้ปกครองต้องให้เด็กมีโอกาสคิดตัดสินใจและลงมือกระทำสิ่งต่างๆ ด้วยตนเองให้มากที่สุด เพื่อเป็นการกระตุ้นให้เด็กได้ใช้สติปัญญาในการคิดแก้ไขปัญหาต่างๆ ด้วยตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับบทนเรศ ธรรมบวร (2546: 306) ซึ่งกล่าวว่า การศึกษาในระดับปฐมวัยเป็นการเตรียมความพร้อมโดยการส่งเสริมให้ชุมชนหรือสถาบันหรือองค์กรในท้องถิ่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งสถาบันครอบครัวมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาควบคู่กันไปด้วย ซึ่งการมีส่วนร่วมไม่ใช่รูปแบบที่ยาก เช่น การอ่านหนังสือให้เด็กฟังก่อนนอน การดูแลและให้กำลังใจในการทำบ้าน การจำกัดระยะเวลาในการดูโทรทัศน์หรือเล่นเกมคอมพิวเตอร์

จากความสำคัญของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ซึ่งสามารถกล่าวโดยสรุปได้ว่า ผู้ที่เป็นพ่อ แม่ ผู้ปกครอง ต้องรับบทบาทและหน้าที่ของตนที่มีต่อลูก โดยการเลี้ยงดูด้วยความเอาใจใส่ เพื่อให้เด็กเป็นบุคคลที่สมบูรณ์พร้อมทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา ซึ่งจะเรียกได้ว่าเป็นผู้ปกครองโดยสมบูรณ์ (ไมตรี บณปาก. 2549: 20)

ได้มีวิจัยของต่างประเทศมากมายที่บ่งชี้ถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองต่อการดำเนินงานของสถานศึกษา ดังปรากฏในหนังสือ “A New Wave of Evidence” ที่รายงานผลของการสังเคราะห์วิจัยรวม 80 เรื่อง ซึ่งพอสรุปผลการวิจัยได้ว่า นักเรียนที่ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการสนับสนุนการศึกษาของนักเรียนไม่ว่าจะมีพื้นฐานทางรายได้หรือสถานะใดก็ตาม นักเรียนมักจะได้รับผลประโยชน์หรือมีประสิทธิผล ดังนี้คือ (Henderson; & Mapp. 2002: 7)

1. ได้รับคะแนนการเรียนรู้และการสอบสูงและได้รับการจัดให้อยู่ในกลุ่มที่เรียนระดับสูงขึ้น
2. ได้รับการเลื่อนชั้น
3. เข้าเรียนอย่างสม่ำเสมอ
4. มีทักษะทางสังคมดีขึ้น และแสดงพฤติกรรมที่ดีขึ้น สามารถปรับเปลี่ยนเข้ากับการดำเนินชีวิตในโรงเรียนได้ดีขึ้น

5. เรียนได้จบการศึกษาระดับขั้นพื้นฐานและเข้าศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นไป

วารสาร “Harvard Family Research Project” ฉบับเดือนมกราคม 2552 (January 2009) ได้ระบุว่า Henderson & Mapp (Allen. 2009: online) ได้วิเคราะห์งานวิจัย ในด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในระดับชั้น K-12 ของสถานศึกษาต่างๆ และได้พบว่าผลของงานวิจัยหลายเรื่องได้ช่วยสื่อให้เห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมของครอบครัวอย่างชัดเจน ซึ่งสถานศึกษาและผู้ปกครองสามารถนำผลการวิจัยไปพิจารณาและพัฒนาวิธีการได้ต่อไปได้ ดังนี้คือ

1. การมีส่วนร่วมของครอบครัวที่เชื่อมโยงสู่การเรียนรู้ของนักเรียน มีผลต่อความสำเร็จของนักเรียนมากกว่าการมีส่วนร่วมโดยทั่วไปของผู้ปกครอง
2. การมีส่วนร่วมของครอบครัวที่สนับสนุนการเรียนรู้ของเด็กที่บ้าน มีผลเชื่อมโยงสู่ความสำเร็จทางการเรียนของนักเรียน
3. ครอบครัวไม่ว่าจะมีพื้นฐาน วัฒนธรรม ภูมิหลัง การศึกษา รายได้ อย่างไรหรือในระดับใด ล้วนมีอิทธิพลที่ดีต่อการเรียนรู้ของนักเรียน
4. การพยายามให้เกิดการมีส่วนร่วมของครอบครัวที่สถานศึกษาได้พิจารณาคำเนิ่งถึงวัฒนธรรม ระดับความเป็นอยู่ และความต้องการของผู้ปกครอง หรือพื้นฐานที่แตกต่างกันของครอบครัว และสร้างเสริมการมีส่วนร่วมจากจุดเด่นของแต่ละคนแต่ละครอบครัว จะสามารถดำเนินการชักจูงให้ครอบครัวที่มีพื้นฐานแตกต่างกันมามีส่วนร่วมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

งานวิจัยของ Karen Smith Conway และ Andrew Houtenville (Wright; Lori. 2008: online) ได้พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเป็นปัจจัยสำคัญต่อการประสพผลสำเร็จในการเรียนรู้ของนักเรียน วิจัยนี้ได้ถูกเผยแพร่ในวารสาร “The Journal of Human Resources” เมื่อปี ค.ศ.2008 ซึ่งในผลการวิจัยได้ระบุไว้ด้วยว่า หากสถานศึกษาต้องเป็นผู้ดำเนินการจัดการให้นักเรียนประสบความสำเร็จได้ในระดับดังกล่าวนี้จะต้องเพิ่มค่าใช้จ่ายรายหัวให้นักเรียนอีกคนละ \$1,000 ในขณะที่การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษานั้นสามารถทำให้นักเรียนประสพผลสัมฤทธิ์โดยสถานศึกษาไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย อีกทั้ง Professor Conway ยังได้กล่าวว่า ผู้ปกครองจะให้ความร่วมมือน้อยลง หากโรงเรียนเพิ่มทรัพยากรในสถานศึกษาให้เป็นທີ່ประจักษ์ และในบางกรณีอาจจะไม่เข้ามามีส่วนร่วมเลยก็ได้

ส่วน Harvard Family Research Project หรือ HFRP ได้ชี้ให้เห็นในความเชื่อที่ว่า เด็กจะประสบความสำเร็จในสถานศึกษาได้นั้นจะต้องได้รับการสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดเวลา รอบตัวเด็ก ซึ่งรวมถึงครอบครัว สถานศึกษาระดับปฐมวัย ประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษา โปรแกรม และกิจกรรมนอกเวลาเรียน สถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา และอาชีวศึกษา หน่วยงานส่งเสริมด้านสุขภาพต่างๆ ธุรกิจต่างๆ ห้องสมุด พิพิธภัณฑ์และหน่วยงานอื่นๆ ในชุมชน (Weiss; et al. 2006: 1) นอกจากนั้น การดำเนินการเพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วม ควรใช้แนวคิดที่จะเชื่อมโยงความต้องการและพัฒนาการของเด็ก ทักษะคิดและการกระทำหรือวิถีชีวิตของผู้ปกครองและความคาดหวัง รวมถึงการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองของโรงเรียนเข้าด้วยกันอย่างสอดคล้องและเป็นไปได้ (Caspe; et al. 2006/2007: 1)

มหาวิทยาลัยมิชิแกน ประเทศสหรัฐอเมริกา (Michigan State University) ได้มีรายงานในวารสาร “Best Practice Briefs” เมื่อเดือนมิถุนายน 2547 โดยสรุปถึงวิจัยต่างๆ เกี่ยวกับความสำคัญของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองต่อสถานศึกษาไว้ว่า (Tableman; et al. 2004: 1-2)

1. เมื่อผู้ปกครองสามารถเป็นหุ้นส่วนกับสถานศึกษาในการจัดการศึกษาให้แก่เด็กแล้ว ผลสัมฤทธิ์ของสถานศึกษาที่เด็กๆ มีประสิทธิผลทางการเรียนต่ำจะสูงขึ้นอย่างเห็นได้ชัดเจน
2. สถานศึกษาที่ดำเนินการประสานกับครอบครัว ทำให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมได้ดี
 - 2.1 มีผลการดำเนินงานที่ดีและมีประสิทธิผลมากกว่าสถานศึกษาที่ผู้ปกครองและครอบครัวไม่มีส่วนร่วม
 - 2.2 ผู้ปกครองมีความพอใจในการดำเนินงานของสถานศึกษา และครูมีกำลังใจในการทำงานสูงขึ้น
 - 2.3 ได้รับการสนับสนุนจากครอบครัวและมีชื่อเสียงที่ดีในชุมชน
3. สิ่งที่เป็นตัวกำหนดความสำเร็จของนักเรียนด้านการศึกษา นั้นไม่ได้ขึ้นอยู่กับรายได้หรือฐานะของครอบครัวของนักเรียน แต่อยู่ที่การมีส่วนร่วมของครอบครัวในสิ่งต่อไปนี้
 - 3.1 สร้างสิ่งแวดล้อมที่บ้านที่สนับสนุนการเรียนรู้ของเด็ก
 - 3.2 สื่อสารให้เด็กรู้ถึงความคาดหวังที่สูง แต่เป็นไปได้ในการประสบความสำเร็จด้านการศึกษาและการประกอบอาชีพในอนาคต
 - 3.3 มีส่วนร่วมในการศึกษาเรียนรู้ของเด็กทั้งที่สถานศึกษาและในชุมชน
4. เมื่อผู้ปกครองมีส่วนร่วม จะเกิดผลกับเด็กดังนี้
 - 4.1 ประสบความสำเร็จมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นพื้นฐานทางสังคม หรือ การเงิน พื้นฐาน ชนชาติ เชื้อชาติ หรือระดับการศึกษาของผู้ปกครอง เป็นอย่างไรก็ตาม
 - 4.2 มีคะแนนการเรียนที่สูงขึ้น เข้าเรียนและตั้งใจเรียนมากขึ้น ทำการบ้านอย่างสม่ำเสมอมากขึ้น

4.3 แสดงให้เห็นถึงทัศนคติทางบวกและลดเลิกการใช้เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ต่าง ๆ รวมถึงลดเลิกการใช้ความรุนแรงและพฤติกรรมที่เป็นปฏิปักษ์ไม่เป็นมิตรต่อผู้อื่น

5. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองที่เริ่มตั้งแต่การศึกษาระดับเริ่มต้นจะให้ผลดีเด่นชัดมากขึ้น

6. ผลดีเหล่านี้ไม่ได้ถูกจำกัดเฉพาะแค่ช่วงปฐมวัยและประถมศึกษา แต่สามารถได้รับผลดีนี้ในทุกวัยและทุกระดับชั้น

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า การร่วมมือกันสนับสนุนซึ่งกันและกันระหว่างสถานศึกษา ครอบครัว และผู้ปกครอง ทำให้เกิดผลดีโดยรวมทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อนักเรียน และสถานศึกษาในหลายด้าน โดยเฉพาะในด้านการพัฒนานักเรียนนั้น การมีส่วนร่วมของทั้งสองฝ่ายจะช่วยให้เด็กประสบความสำเร็จด้านการศึกษาทั้งในขณะนั้นและในระดับที่สูงขึ้นอย่างชัดเจน อีกทั้งยังช่วยพัฒนานักเรียนด้านอารมณ์และสังคมอีกด้วย

อีกทั้ง ในด้านของสถานศึกษานั้น การมีส่วนร่วมเปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานและผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนในการทำงาน ซึ่งจะสร้างความผูกพันกับงานที่ต้องทำ เอื้อให้บุคลากรมีส่วนร่วมในงาน สามารถจะสร้างความผูกพันต่อสถานศึกษามากขึ้นได้ด้วย ซึ่งสามารถจะเป็นตัวชี้วัดความสำเร็จของการจัดการศึกษาได้เป็นอย่างดี

3.2.3 บทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน

พ่อแม่หรือผู้ปกครองควรมีบทบาทหน้าที่ (สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2547: 115) ดังนี้ :-

1. มีส่วนในการกำหนดแผนพัฒนาสถานศึกษา และให้ความเห็นชอบในการกำหนดแผนการเรียนรู้ของเด็กร่วมกับครูและเด็ก
2. ส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมของสถานศึกษาและกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็กตามศักยภาพ
3. เป็นเครือข่ายการเรียนรู้ จัดบรรยากาศภายในบ้านให้เอื้อต่อการเรียนรู้
4. สนับสนุนทรัพยากรเพื่อการศึกษาตามความเหมาะสมและจำเป็น
5. อบรมเลี้ยงดู เอาใจใส่ให้ความรัก ความอบอุ่น ส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาการด้านต่างๆ ของเด็ก
6. ป้องกันและแก้ไขปัญหาพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ตลอดจนส่งเสริมคุณลักษณะที่พึงประสงค์โดยประสานความร่วมมือกับผู้สอนและผู้เกี่ยวข้อง
7. เป็นแบบอย่างที่มีทั้งในด้านการปฏิบัติตนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้และมีคุณธรรม นำไปสู่การพัฒนาให้เป็นสถาบันแห่งการเรียนรู้
8. มีส่วนร่วมในการประเมินผลการเรียนรู้ของเด็กและในการประเมินการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

กุลยา ตันติผลาชีวะ (2545ข: 75) กล่าวถึงภารกิจที่พ่อแม่หรือผู้ปกครองต้องทำร่วมกับครูด้วย

1. พัฒนาและร่วมกันปฏิบัติ เพื่อการส่งเสริมทักษะการช่วยเหลือตนเองให้กับเด็ก
2. ร่วมกันคิด และพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมให้กับเด็ก
3. ให้ข้อมูลเกี่ยวกับเด็กและปัญหาที่ต้องการแก้ไข

บทบาทหน้าที่ของพ่อแม่ที่ร่วมกับโรงเรียนในด้านการพัฒนาการจัดการศึกษามีหลายระดับคือ การมีส่วนร่วมในระดับปฏิบัติ การมีส่วนร่วมในระดับนโยบายหรือด้านการบริหาร และการมีส่วนร่วมในการพิทักษ์สิทธิแต่ในกรอบของการวิจัยนี้ได้ศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของพ่อแม่ ในระดับปฏิบัติ ซึ่งมีบทบาทที่น่าสนใจดังนี้ (อภิญา เวชยชัย. 2544: 41-46)

1. บทบาทในการเป็นครูร่วมสอน (Co - Instructor)

การที่พ่อแม่ ผู้ปกครองเข้าไปเป็นครูร่วมสอน มีสาระสำคัญมากกว่าการเป็นอาสาสมัครช่วยสอนทั่วไปเพราะเป็นการเปลี่ยนบทบาทพ่อแม่ ผู้ปกครองมาเป็นครูการดำเนินงานตาม นักวิชาชีพครู นักการศึกษาเป็นการมีส่วนร่วมในลักษณะการทำกิจกรรมร่วมกัน บทบาทนี้ยกระดับการทำงานของครูและพ่อแม่ ผู้ปกครองในลักษณะที่เป็นหุ้นส่วน (Partnership) มากขึ้น ผู้ปกครองมีโอกาสกำหนดโครงสร้างหลักสูตรที่สอดคล้องกับชุมชนและท้องถิ่นได้มากยิ่งขึ้น

2. บทบาทในการร่วมให้ข้อมูลเสริมบทเรียนต่างๆ

พ่อแม่ผู้ปกครองมีความหลากหลายและมีประสบการณ์แตกต่างในด้านอาชีพต่างๆ มีหน้าที่การงาน ความรู้ความชำนาญเฉพาะ การที่พ่อแม่ ผู้ปกครองซึ่งมีความรู้เฉพาะด้านมาร่วมให้ข้อมูลเพิ่มเติม จะช่วยครูในการสร้างหลักสูตรที่มีความลึกซึ้งขึ้น

3. บทบาทในการจัดกิจกรรมที่น่าสนใจให้แก่เด็กหรือกลุ่มพ่อแม่ด้วยกัน

การจัดกิจกรรมให้แก่เด็กได้ทำงานร่วม คิดร่วม ตัดสินใจร่วมเป็นอีกบทบาทที่พ่อแม่มีโอกาสเข้าร่วมและสร้างสรรค์ได้มาก อาจจะเป็นในรูปของค่าย การทำโครงการบางอย่างร่วมกัน เป็นรูปแบบของการสร้างสัมพันธ์ภาพที่ไม่เป็นทางการ และไม่ควรเป็นกิจกรรมที่เน้นการแข่งขันเอาชนะ แต่ควรเป็นกิจกรรมที่เน้นความร่วมมือ

4. บทบาทในการเยี่ยมบ้าน/การช่วยเหลือครอบครัวที่มีลักษณะพิเศษ

ครอบครัวแต่ละครอบครัวมีความเข้มแข็งอ่อนแอไม่เท่ากันครอบครัวที่อ่อนแออาจจะมีลักษณะชั่วคราว เช่น อยู่ในภาวะที่ครอบครัวกำลังเผชิญกับภาวะวิกฤต เช่น หัวหน้าครอบครัวประสบอุบัติเหตุ การเยี่ยมบ้านเพื่อแสดงน้ำใจและเก็บข้อมูลปัญหาและความต้องการของครอบครัวที่กำลังเผชิญปัญหา เป็นอีกบทบาทหนึ่งที่จะระดมการมีส่วนร่วมของพ่อแม่ ผู้ปกครองได้อย่างเป็นรูปธรรม และสามารถดำเนินการช่วยเหลือได้อย่างสอดคล้องกับความต้องการที่แท้จริง

5. บทบาทในการช่วยงาน/สนับสนุนงานในห้องสมุด

ห้องสมุดของโรงเรียนเป็นอีกแหล่งหนึ่งที่มีมักจะมีความต้องการการสนับสนุน และช่วยเหลืออยู่เสมอ ความต้องการนั้นเป็นได้ทั้งในด้านเงินเพื่อจัดหาหนังสือเพิ่มเติม อาสาสมัคร

ช่วยซ่อมแซม ดังนั้นการที่ผู้ปกครองจะมาช่วยงานในห้องสมุดในด้านต่างๆ จึงเป็นงานที่น่าสนใจอย่างยิ่ง และยังสามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่อง สม่่าเสมออีกด้วย

6. บทบาทในการจัดทำข้อมูลด้านแหล่งทรัพยากรที่เป็นประโยชน์กับทางโรงเรียน
ปัจจุบันการดำเนินงานของโรงเรียนจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากแหล่งทรัพยากรภายนอกมากมาย แต่ความร่วมมือ ดังกล่าวอาจอยู่ในแวดวงจำกัดเพราะแต่ละโรงเรียนต่างก็มีทรัพยากรเฉพาะเรื่อง เฉพาะด้าน การที่พ่อแม่ผู้ปกครองร่วมกันให้ข้อมูลด้านแหล่งทรัพยากรที่โรงเรียนจะติดต่อขอความร่วมมือได้ จึงเป็นส่วนหนึ่งของความช่วยเหลือที่จำเป็น และเป็นการขยายวงในเรื่องของความร่วมมือให้กว้างขวางมากขึ้น

โฮนิง (ธีรภัทร์ เจริญดี. 2542: 16-17 อ้างอิงจาก Honing. 1987) ได้กล่าวถึงบทบาทของพ่อแม่และผู้ปกครองในการส่งเสริมลูกของตนดังนี้

1. ผู้ปกครองต้องช่วยพัฒนาเด็ก คอยดูแลช่วยให้เด็กได้ช่วยตนเองมีความสามารถในการแสดงออก ผู้ปกครองต้องรู้จักเลือกของเล่นและของใช้ที่เหมาะสมกับเด็กจะช่วยพัฒนาความสามารถของเด็กได้
2. การให้ความสำคัญกับพัฒนาการของเด็กในทุกๆ ด้าน จึงต้องมีความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กแต่ละช่วงวัย
3. การสื่อสารกับเด็ก ซึ่งผู้ปกครองอาจใช้เครื่องมือสื่อสารทางภาษาเพื่อช่วยให้เด็กสนุกกับการเรียนรู้
4. บทบาทในการจัดประสบการณ์ที่สำคัญให้กับเด็ก ผู้ปกครองต้องรู้ถึงประโยชน์ของการจัดกิจกรรมประจำวันในบ้านให้กับเด็กเพื่อกระตุ้นการเรียนรู้ ฝึกการแก้ปัญหา รวมไปถึงการให้ประสบการณ์ทางสังคม เช่น การทำอาหาร การจับคู่ถุงเท้า
5. ทักษะในการสังเกตจะช่วยให้ผู้ปกครองเข้าใจเด็กได้ลึกซึ้ง และเป็นแนวทางในการช่วยเหลือหรือส่งเสริมเด็กให้พัฒนาต่อไปในฐานะผู้ช่วยเหลือ และมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของเด็ก

สรุปได้ว่าผู้ปกครองควรมีหน้าที่และบทบาทในการส่งเสริม สนับสนุนให้เด็กรู้จักคิดรู้จักแสวงหาความรู้จากสิ่งรอบตัว เป็นผู้ดูแลเอาใจใส่ต่อการเรียน การจัดหาวัสดุอุปกรณ์การเรียน การให้ความรู้เพิ่มเติมกับเด็ก เพื่อส่งเสริมความสามารถทางการเรียนและประสบผลสำเร็จในการเรียน

3.2.4 แนวทางการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้ปกครอง

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่เกิดจากความร่วมมือกันระหว่างบ้านกับโรงเรียน เพื่อให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติที่เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้าไปมีส่วนร่วมในการส่งเสริมกระบวนการเรียนของผู้เรียน

ผู้ปกครองสามารถพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนได้ทางด้านความรู้และด้านพฤติกรรมและด้านอาชีพโดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ด้านความรู้ ผู้ปกครองสามารถส่งเสริมการเรียนรู้ที่บ้านโดยศึกษาจากสภาพแวดล้อมของท้องถิ่น การกำกับดูแลทำการบ้านและความร่วมมือกับโรงเรียนประเมินผลตามสภาพจริง

1.1 สภาพแวดล้อมของท้องถิ่น สภาพแวดล้อมหรือสิ่งแวดล้อมเป็นสิ่งแวดล้อมของนักเรียนมากที่สุดนับตั้งแต่นักเรียนเกิดมาหรือย้ายเข้ามาอยู่ในท้องถิ่นนั้นแล้ว ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 มาตรา 23(1) ได้กำหนดให้จัดการเรียนการสอน โดยให้ความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ความเป็นมาของสังคมไทยและ (2) ให้ความรู้และความเข้าใจของผู้เรียนในเรื่องการจัดการบำรุงรักษาและการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2542: 12) ดังนั้นนักเรียนควรเรียนรู้สภาพแวดล้อมในอดีตและวิถีชีวิตของคนในชุมชนนั้นด้วย

1.2 การกำกับดูแลการทำการบ้าน ผู้ปกครองสามารถมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมการเรียนรู้ที่โรงเรียนโดยการดูแลการทำการบ้านได้ เพราะการบ้านช่วยให้นักเรียนพัฒนาทักษะที่สำคัญต่างๆ ทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง โรงเรียนควรกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการบ้านและขอคำปรึกษาจากผู้ปกครองโดยการกำหนดระยะเวลาทำการบ้านในแต่ละระดับชั้นเรียน และกำหนดให้มีการวางแผนและจัดระเบียบการบ้านของนักเรียนอย่างเหมาะสมเพื่อให้นักเรียนได้ทำการบ้านอย่างสม่ำเสมอ น้ำทิพย์ เสือสารรัตน์ (2546: 80-81) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาในโรงเรียนอนุบาลเอกชน กรุงเทพมหานคร พบว่า ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการเสริมประสบการณ์ให้กับเด็กทั้งที่บ้านและที่โรงเรียน โดยเป็นผู้ดูแลและแนะนำให้เด็กทำการบ้าน สนทนาเกี่ยวกับสิ่งที่นักเรียนได้เรียนรู้มาหลังจากโรงเรียนเล็ก แนะนำช่วยเหลือเมื่อเด็กต้องการเช่นเดียวกับ คัลลาฮานและคนอื่นๆ (Callahan; et al. 1998: 131-141) ได้ศึกษาผลการอบรมพ่อแม่ของนักเรียนที่มีปัญหาในการทำการบ้าน ซึ่งให้เห็นว่า ในครอบครัวที่พ่อแม่ให้การสนับสนุนอย่างจริงจังนั้น นักเรียนจะทำการบ้านได้สมบูรณ์และมีคุณภาพ

1.3 ความร่วมมือกับโรงเรียนประเมินผลตามสภาพที่เป็นจริง ในการจัดกิจกรรมด้านการเรียนการสอนนั้น จะประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ต้องใช้วิธีการวัดและประเมินผลสำเร็จ เพื่อทราบว่าประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย และนำผลจากการประเมินไปใช้ในการพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนต่อไป วิธีการวัดและประเมินผลตามสภาพที่เป็นจริงสามารถวัดได้ทุกเวลาทุกที่และทุกสถานการณ์ โดยเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายเข้ามีส่วนร่วมในการประเมินด้วย เยาวภา หนันชัยบุตร (2542: 12) กล่าวว่า การวัดผล (Measurement) หมายถึงการใช้เครื่องมือในการค้นหาหรือตรวจสอบเพื่อให้ได้ข้อมูลเป็นปริมาณ ที่มีความหมายแทนพฤติกรรมหรือคุณลักษณะหรือผลงานที่แต่ละคนแสดงออกมา ส่วนการประเมินผล (Evaluation) หมายถึงการนำเอาข้อมูลทั้งหลายที่ได้จากการวัดมาพิจารณาเพื่อหาข้อสรุปหรือข้อตัดสิน ในการประเมินผลการ

เรียนเป็นการได้ข้อมูลตัวเลขหรือไม่เป็นตัวเลขสำหรับการตัดสินใจ เกี่ยวกับความรู้ความสามารถของผู้เรียนหรือค้นหาปัญหาต่างๆ ในด้านการเรียนการสอน นอกจากนี้กังวล เทียนกัณฑ์เทศน์ (2542: 16) ได้กล่าวว่า การประเมิน เป็นการตัดสินหรือลงความเห็นใดๆ จากผลของการวัด วิเคราะห์ผลที่วัดได้หรือหลักฐานอื่นๆ ประกอบการลงความเห็น ส่วนการประเมินผล คือ กระบวนการประเมินค่าขั้นสุดท้ายว่า วัตถุประสงค์ของการศึกษาบรรลุวัตถุประสงค์เพียงใด นอกจากนี้ยังพบว่ามีงานวิจัยในเรื่องบทบาทของผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมประเมินผลตามสภาพที่แท้จริงนั้น พอร์ไซธ (Forsythe. 1995: Abstract) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู ซึ่งให้นักเรียนและผู้ปกครองมีส่วนร่วมในกระบวนการประเมินผล การให้ความร่วมมือกับโรงเรียนในการเข้ามีส่วนร่วมประเมินผลนักเรียนตามสภาพที่เป็นจริงมีความสำคัญเพราะจะได้ผลการประเมินจากสภาพที่เป็นจริงของนักเรียน ผู้ประเมินต้องไม่ใช่ครูเพียงคนเดียว ผู้ปกครองนักเรียนจะต้องมีบทบาทในการให้ข้อมูลที่บ้านประกอบการประเมินผลที่โรงเรียนเพื่อให้การประเมินผลมีความสมบูรณ์ที่สุด

1.4 การให้คำปรึกษา พ่อแม่เป็นครูคนแรกและเป็นผู้ที่มีอิทธิพลต่อเด็กเป็นอย่างมาก สิ่งที่พ่อแม่ทำเพื่อช่วยการเรียนรู้ของเด็ก พ่อแม่สามารถทำอะไรหลายอย่างที่บ้านเพื่อช่วยลูกให้ประสบความสำเร็จที่โรงเรียน เช่น การที่พ่อแม่สามารถให้คำปรึกษา เป็นผู้รับคำปรึกษาและจะทำให้เด็กๆ เรียนรู้การใช้เหตุผลและความเข้าใจในเรื่องต่างๆ ดีขึ้น นอกจากนี้พ่อแม่และผู้ปกครองยังสามารถแนะแนวส่งเสริมด้านการเรียนได้อีกด้วย สามารถช่วยเหลือเด็กให้เลือกเรียนได้ตามความถนัด และความสนใจ (สุวัช พานิชวงษ์. 2546: 52)

2. ด้านพฤติกรรม ผู้ปกครองสามารถส่งเสริมความประพฤติที่ดีงามของผู้เรียนได้จากวินัยของนักเรียน เพื่อให้มีวินัยในตนเองและปฏิบัติตามระเบียบ (อรรธรณ พานิชปฐมพงษ์. 2542: 10)

2.1 วินัยของนักเรียน ผู้ที่มีวินัยเป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบ คำว่า “วินัย” หมายถึง การอยู่ในระเบียบแบบแผนและข้อบังคับ เป็นแนวทางปฏิบัติ ใ้บุคคลใช้ควบคุมความประพฤติของตนในการปฏิบัติตามแบบแผนข้อบังคับ บุคคลที่มีวินัยในตนเองจะรู้จักบังคับตนเองและมีกำลังใจที่จะกระตุ้นเตือนให้ตนเองปฏิบัติสิ่งที่ปรารถนาและปฏิบัติตามระเบียบที่ตนมีหน้าที่อยู่โดยไม่มีใครบังคับทำงานสำเร็จเรียบร้อยเสร็จตามเวลาปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจ และตรงต่อเวลา สนใจ ตั้งใจ ขยันทำงานเต็มความสามารถไม่คิดเอาเปรียบ เมื่อทำงานกับหมู่คณะ เป็นที่ยอมรับของสังคม กลุ่มคนต่างนิยมยกย่อง

2.2 การส่งเสริมความประพฤติ ความประพฤติของนักเรียนเป็นพฤติกรรมของนักเรียนแต่ละคนที่ถูกอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัวที่แตกต่างกัน ฉะนั้นจึงเป็นเรื่องที่สำคัญซึ่งผู้ปกครองนักเรียนจะต้องให้ความสำคัญในเรื่องนี้ การฝึกพฤติกรรมนักเรียนที่บ้านให้เป็นที่ยอมรับของสังคมไทยจึงเป็นหน้าที่ของผู้ปกครองนักเรียน

สรุป วินัย เป็นระเบียบหรือข้อบังคับที่กำหนดไว้ให้บุคคลที่อยู่ในสังคมทุกระดับใช้เป็นแนวทางปฏิบัติ เพื่อความเป็นระเบียบและผู้ที่ปฏิบัติจะประสบความสำเร็จ พร้อมทั้งได้รับการยอมรับจากสังคม ผู้ปกครองสามารถสอนลูกให้เป็นคนมีวินัยในตนเองในเรื่องของการใช้เงิน การรู้คุณค่าของสิ่งของ การรู้คุณค่าของอาหาร จะเห็นได้ว่าการพัฒนาด้านพฤติกรรมของนักเรียนเรื่อง วินัยของนักเรียนจะส่งผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียนซึ่งผู้ปกครองนักเรียนสามารถส่งเสริมให้เกิดขึ้นกับนักเรียนที่บ้าน เป็นการสร้างเสริมนิสัยเพื่อให้เกิดความสามารถที่พึงปรารถนาของสังคมไทยในอนาคต

3. ด้านอาชีพ ในการจัดการสอนเพื่อพัฒนาทางด้านอาชีพ ผู้ปกครองสามารถเสริมสร้างนิสัยรักการทำงาน การช่วยทำงานบ้านเล็กๆ น้อยๆ ตามวัยและความสามารถของผู้เรียน เป็นการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ สำหรับพ่อแม่ผู้ปกครองที่มีความรู้และทักษะในงานอาชีพต่างๆ สามารถสร้างเสริมทักษะอาชีพให้แก่บุตรหลานโดยเป็นผู้ฝึกสอนถ่ายทอดความรู้ ทักษะอาชีพที่ตนเองมีอยู่ให้กับบุตรหลานที่บ้านก็ได้ และเป็นการวางพื้นฐานให้เด็กเป็นคนมีนิสัยรักการทำงาน รู้จักช่วยเหลือพ่อแม่ในการประกอบอาชีพ (ธารง บัวศรี. 2528: 80-82)

การส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ให้กับเด็กได้เรียนรู้และรับประสบการณ์ที่หลากหลายกว่าในหลักสูตร นอกจากนี้ยังช่วยให้เด็กสามารถสร้างสัมพันธ์กับบุคคลอื่นที่นอกเหนือไปจากครอบครัวและครู และนำไปสู่การพัฒนาคุณค่าของความเป็นคนให้กับเด็กอย่างเป็นองค์รวม

3.2.5 พฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

สถานศึกษาที่ประสบความสำเร็จได้ดำเนินการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครอบครัวและชุมชนดังนี้คือ (Henderson; & Mapp. 2002: 7)

1. มุ่งที่จะสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือในบรรยากาศของความไว้วางใจซึ่งกันและกันระหว่างครู ครอบครัว และสมาชิกของชุมชน
2. ใส่ใจ ให้สิทธิ และตอบสนองความต้องการของครอบครัว โดยคำนึงถึงความแตกต่างทางพื้นฐาน ฐานะ ความเป็นอยู่ และวัฒนธรรมของแต่ละครอบครัว
3. โอบอุ้ม ปรชญาการเป็นหุ้นส่วน โดยแบ่งปันอำนาจและหน้าที่รับผิดชอบให้กันและกัน

ฟอร์ไซธ (Forsythe. 1995: Abstract) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู ซึ่งผู้เรียนและผู้ปกครองได้มีส่วนร่วมในการประเมินผล ในโรงเรียนระดับประถมศึกษา ผู้เรียนจะได้ประเมินด้วยตนเอง มีส่วนร่วมในการกำหนดหัวข้อสำหรับการประเมิน และตัดสินใจในการกำหนดเนื้อหาในแฟ้มสะสมงาน (Portfolio) ส่วนผู้ปกครองจะเป็นผู้ที่ให้ข้อมูลย้อนกลับ (Feed back) จากแฟ้มสะสมงาน จากการทำบันทึกสั้นๆ (Anecdotal) การสังเกต การเขียนบันทึกแบบเรียงความ (Journal Writing) และการแสดงออกทางพฤติกรรม การประเมินแบบนี้เป็นการประเมินผลแบบไตรภาคี

(3 เล้า) ซึ่งเกิดจากความร่วมมือของบุคลากรทั้ง 3 ฝ่ายคือ ผู้ปกครอง ครู และนักเรียน ผลของการศึกษาที่น่าสนใจสำหรับครูแต่ละโรงเรียน เกี่ยวกับหลักสูตรและวิธีการประเมินผล

คัลลาฮานและคนอื่นๆ (Callahan; et al. 1998: 131-141) ได้ศึกษาผลการอบรมพ่อแม่ของนักเรียนที่มีปัญหาในการทำการบ้าน ซึ่งให้เห็นว่าการที่พ่อแม่ให้การสนับสนุนและดูแลอย่างจริงจัง นักเรียนจะทำการบ้านได้อย่างสมบูรณ์และมีคุณภาพ

คูทส์ (Coots. 1998: 498-520) ได้ทำการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านครอบครัวและเด็กกับรูปของพ่อแม่ในการเข้ามีส่วนร่วมกิจกรรมการฝึกพูดของเด็กอายุ 7-8 ปี โดยศึกษาจาก 35 ครอบครัวของเด็กที่มีพัฒนาการช้า พบว่าข้อมูลสารสนเทศและบทบาทของโรงเรียนมีความสัมพันธ์มากที่สุดด้วยตัวแปรการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

หลุยส์ (Louise. 1998: 4551-A) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความพึงพอใจของพ่อแม่และครอบครัวในการเข้ามามีส่วนร่วมในการประกอบกิจกรรม พบว่าพ่อแม่ต้องการเข้าไปเป็นหุ้นส่วนในการช่วยเหลือ มีความคาดหวังที่จะร่วมให้คำแนะนำ การสนับสนุนโดยให้เงินช่วยเหลือและตัดสินใจในการร่วมออกแบบโครงการและบริการสำหรับเด็ก สิ่งที่พ่อแม่สามารถช่วยได้มากที่สุดคือการให้ความรู้เฉพาะทาง การฝึกทักษะ ความรู้สึกที่ได้รับจากการทำกิจกรรม การประเมินผลและการบริการโดยตรงให้กับเด็ก และได้ข้อมูลโดยสรุปว่า พ่อแม่ควรมีความรู้ในการให้ความช่วยเหลือในช่วงเวลาเย็นของวันหยุด ส่วนชุมชนต้องให้ความช่วยเหลือทางด้านข่าวสาร

เวสต์มอร์แลนด์ (Westmoreland. 2009: online) ได้ศึกษาถึงการมีส่วนร่วมของครอบครัวในการจัดการเรียนรู้ซึ่งมีความเห็นสอดคล้องกับ ไวส์ และคนอื่นๆ (Weiss; et al. 2006: online) ที่กล่าวถึงกระบวนการสนับสนุนการมีส่วนร่วมของครอบครัวในสถานศึกษาระดับปฐมวัย และระดับประถมศึกษา (Harvard Family Research Project) ที่ให้ความหมายการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองว่าประกอบไปด้วย 3 หลักการคือ

1. ด้านการดูแลเลี้ยงดู (Parenting) ซึ่งประกอบไปด้วยทัศนคติ การเห็นคุณค่า และการปฏิบัติตนของผู้ปกครองในการอบรมเลี้ยงดูเด็ก เช่น

ในระดับปฐมวัย : ผู้ปกครองและครอบครัวควรให้ความรักความอบอุ่นและตอบสนองต่อความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองและเด็ก และให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่ยึดเด็กเป็นสำคัญ ซึ่งเด็กในระดับปฐมวัยที่ผู้ปกครองมีความเข้าใจในความสำคัญของการเล่นเพื่อพัฒนาศักยภาพทุกด้านของเด็กวัยนี้ที่บ้าน เด็กเหล่านี้จะมีพฤติกรรมทางสังคมที่ดี และมีความเป็นตัวของตัวเองสูงเมื่ออยู่ในห้องเรียน นอกจากนั้น การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในกิจกรรมต่างๆ ที่เด็กทำ เช่น ศิลปะ หัตถกรรม ฯลฯ มีความสัมพันธ์กับพัฒนาการด้านการอ่านเขียนของเด็ก

ในระดับประถมศึกษา : การมีเจตคติเป็นบวกของผู้ปกครองในการเลี้ยงดูเด็ก (Positive Parenting) ทำให้ผู้ปกครองสื่อให้เด็กได้สัมผัสตระหนักถึงความรัก ความอบอุ่น ความใส่ใจ และการส่งเสริมสนับสนุนของผู้ปกครอง การช่วยสอนอย่างเหมาะสม โดยคำนึงถึงพื้นฐานของพัฒนาการตามวัยของเด็ก และบุคลิกภาพของเด็กแต่ละคน รวมทั้ง คำนึงถึงความต้องการอิสรภาพ

มากขึ้นของเด็กในวัยนี้ก็จะช่วยให้เด็กพัฒนาในทุกด้านอย่างเหมาะสม การมีปฏิสัมพันธ์ที่เป็นบวกนี้ ช่วยพัฒนาทักษะทางอารมณ์-สังคมให้แก่เด็ก อีกทั้งผู้ปกครองที่สร้างเสริมทักษะการควบคุมตนเอง ให้แก่เด็กยังช่วยทำให้เด็กสามารถสร้างความสัมพันธ์ทางบวกกับเพื่อนๆ ที่โรงเรียน และสามารถมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ในห้องเรียนได้ดีด้วย

สรุปได้ว่า : คุณภาพการมีปฏิสัมพันธ์การอบรมเลี้ยงดูและความสัมพันธ์ที่ดี ระหว่างผู้ปกครองและเด็ก มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ การปฏิบัติตน และพัฒนาการของเด็กทั้งที่บ้าน และที่สถานศึกษา

2. ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบ้านและสถานศึกษา (Home School Relationship)

หมายถึง กระบวนการสร้างความเกี่ยวข้องสัมพันธ์ทั้งอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการระหว่าง ครอบครัว และสถานศึกษา ซึ่งการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ และการมีการสื่อสารอย่างสม่ำเสมอ ระหว่างบ้านและครู ต่างก็มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาเด็กอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ผู้ปกครองสามารถมีส่วนร่วมหลายวิธี เช่น เข้าร่วมการประชุมผู้ปกครอง เข้าเยี่ยมชมห้องเรียน ช่วยเหลือกิจกรรมในห้องเรียน สื่อสารกับครูอย่างสม่ำเสมอ อาสาสมัครช่วยสอนในห้องเรียน เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ของสถานศึกษา เป็นต้น

3. ด้านความรับผิดชอบต่อผลการเรียนรู้ (Responsibility for Learning Outcomes)

คือกระบวนการที่เป็นการอบรมเลี้ยงดูโดยเน้นกิจกรรมที่บ้านและชุมชนที่สนับสนุนทักษะการเรียนรู้ ให้กับเด็ก และช่วยให้เด็กประสบความสำเร็จในสถานศึกษา

ระดับปฐมวัย : เด็กๆ ที่ผู้ปกครองอ่านให้ฟังสม่ำเสมอจะสามารถจำตัวอักษร และพยัญชนะ และเขียนชื่อตนเองได้เร็วขึ้น กิจกรรมการสอนเด็กของผู้ปกครอง เช่น การแสดงให้เด็กดูว่าเขียนคำต่างๆ อย่างไร ช่วยเชื่อมโยงให้เด็กสามารถจำตัวอักษรและเชื่อมโยงตัวอักษรกับเสียงในคำพูดได้ มารดาที่ใช้ประโยคที่มีความหลากหลายของคำในการพูดกับเด็กๆ เป็นประจำในชีวิตประจำวันช่วยให้เด็กใช้ภาษาได้ดีขึ้นและประสบความสำเร็จในงานเกี่ยวกับการอ่าน - เขียนที่สถานศึกษาได้มากขึ้น นอกจากนั้น เด็กๆ ที่ผู้ปกครองเน้นการแก้ปัญหาและฟุ้งความสงสัยอยากรู้จะมีความสนใจและสามารถทำกิจกรรมต่างๆ ได้นานมากขึ้น กิจกรรมที่ผู้ปกครองรับผิดชอบจัดให้เด็กเรียนรู้ เช่น การอ่านให้เด็กฟัง และจัดกิจกรรมการเรียนรู้อื่นๆ ที่ช่วยเสริมการเรียนรู้ในห้องเรียน เช่น การพาเด็กไปห้องสมุด พาไปสวนสัตว์ ไปปิกนิกและร่วมกิจกรรมกีฬาต่างๆ ล้วนมีอิทธิพลต่อการพัฒนาการเรียนรู้ด้านอ่าน-เขียนและภาษาต่อเด็กอย่างมาก อีกทั้งการจัดที่ทางให้กิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆ ตามเด็กๆ เกี่ยวกับการเรียนรู้ที่สถานศึกษา อ่านให้เด็กฟังเป็นประจำนั้นมีความสัมพันธ์กับการจูงใจให้อยากเรียนรู้ ตั้งใจเรียนรู้ มีความพยายามที่คงทนในการทำงานแก้ปัญหา การรับรู้คำศัพท์และลดพฤติกรรมที่เป็นปัญหา

ระดับประถมศึกษา : กิจกรรมมีได้หลากหลาย เช่น

1. การสนับสนุนด้านการอ่าน-เขียน เช่น การร่วมอ่านหนังสือกับเด็กเป็นประจำ นอกเวลาเรียนสามารถช่วยเสริมสร้างทักษะการอ่านของเด็กและช่วยพัฒนาให้เด็กรักการอ่าน นอกจากนั้น การพูดคุยกับเด็กเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านหรือต่อยอดออกไปในเรื่องอื่นๆ ช่วยเสริมสร้าง คำศัพท์และทักษะการเรียงความให้แก่เด็กๆ ด้วย

2. การช่วยเด็กๆ ทำการบ้าน โดยการที่ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการแนะนำเด็กๆ ด้วยวิธีที่เหมาะสม จะช่วยให้เด็กๆ เรียนรู้ในห้องเรียนได้ดีขึ้น เมื่อใดที่ครูสามารถให้การบ้านที่เด็กๆ และผู้ปกครองมีส่วนร่วมช่วยเหลือกันได้และสามารถแนะนำผู้ปกครองว่าจะช่วยเหลือเด็กได้อย่างไร การทำงานร่วมกันนั้นจะทำให้เกิดผลดีต่อการเรียนรู้ของเด็กโดยตรง และช่วยเพิ่มพูนทักษะการเรียนรู้ วิชาต่างๆ ดังนั้น ครูควรจัดให้มีการบ้านที่ทั้งเด็กและผู้ปกครองมีความสนใจร่วมกันบ้าง นอกจากนั้น สิ่งแวดล้อมที่บ้าน ซึ่งรวมถึงสถานที่ทำการบ้าน สื่อและอุปกรณ์ต่างๆ ที่ผู้ปกครองจัดหาให้ยังช่วย เสริมสร้างประสิทธิผลการเรียนรู้ของเด็กด้วย

3. การบริหารจัดการการศึกษาของเด็กๆ คือ การที่ผู้ปกครองบริหารจัดการและ ผสมผสานความแตกต่างของสิ่งแวดล้อมของบ้าน สถานศึกษา และชุมชน ให้เอื้อต่อการเรียนรู้และ พัฒนาการของเด็ก ผู้ปกครองควรริเริ่มการติดต่อสื่อสารกับครูและคณะกรรมการบริหารโรงเรียน เพื่อ พัฒนาเด็กร่วมกัน ดำเนินการให้เด็กๆ ได้ร่วมในกิจกรรมต่างๆ นอกเหนือจากการเรียนตามปกติ ทั้ง ด้านวิชาการศาสนา หรือศิลปศึกษาต่างๆ ในชุมชน เพื่อส่งเสริมให้เด็กประสบความสำเร็จในด้านสังคม ผู้ปกครองอาจจะถามเด็กๆ เกี่ยวกับโครงการหรือโครงการของสถานศึกษาและงานกิจกรรมต่างๆ และ อาจจะแสดงให้เห็นถึงการสนับสนุนด้วยวิธีการต่างๆ เช่น อนุญาตให้เด็กไม่ต้องทำหน้าที่รับผิดชอบ บางอย่างที่บ้านชั่วคราว เพื่อเด็กจะได้มีเวลาให้ความสนใจและทำงานของสถานศึกษาอย่างเต็มที่ รวมทั้งสนับสนุนให้เด็กๆ ได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมหลังเลิกเรียนในสถานศึกษา และขอความช่วยเหลือ จากผู้เชี่ยวชาญ หรือผู้รู้ในด้านต่างๆ ในชุมชน ให้เข้ามามีส่วนร่วมพัฒนาเด็กและเป็นแบบอย่างที่ดี สำหรับเด็ก

4. ชำรงไว้ซึ่งความคาดหวังที่สูง ซึ่งอาจจะแสดงออกให้เด็กรับรู้ด้วยวิธีการง่ายๆ เช่น อ่านให้เด็กๆ ฟัง ตรวจสอบว่าทำการบ้านเสร็จเรียบร้อยหรือไม่ มีงานอะไรค้างคั่งค้าง หรือเด็กต้องการ ความช่วยเหลืออย่างไรบ้างหรือไม่ เมื่อใดที่นักเรียนมีมุมมองว่าผู้ปกครองให้คุณค่ากับการที่นักเรียน ประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ นักเรียนจะมีแรงจูงใจมากขึ้นและมีผลสัมฤทธิ์ดีขึ้นในด้านการศึกษา ในสถานศึกษา

แฮนเดอร์สันและแมป (Henderson; & Mapp. 2002: 8) ยังได้ให้คำแนะนำว่าจาก การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองจำนวนมากนั้น สถานศึกษาจะช่วยนำสิ่งที่ได้จาก การศึกษานี้สู่การปฏิบัติที่ส่งเสริมด้านวิชาการต่อไปนี้

1. รับรู้ร่วมกันว่าผู้ปกครองทุกคนไม่ว่าจะมีพื้นฐานรายได้ การศึกษา หรือ วัฒนธรรมเป็นอย่างไร สามารถมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ของเด็กและต้องการที่จะให้เด็กพัฒนาทักษะ การเรียนรู้และสามารถเรียนรู้ได้ดี

2. ออกแบบโปรแกรมและโครงการที่จะสนับสนุนครอบครัวให้สามารถนำทางหรือ เน้นแนวทางการเรียนรู้ให้แก่เด็กตั้งแต่ระดับชั้นปฐมวัยจนจบชั้นมัธยมศึกษา

3. พัฒนาความสามารถของสถานศึกษาและบุคลากรของสถานศึกษาให้ทำงาน ร่วมกับครอบครัวได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. เชื่อมโยงความพยายามของทุกฝ่ายที่จะทำให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมกับการ เรียนรู้ของนักเรียน ไม่ว่าความพยายามนั้นจะมีรากฐานมาจากโรงเรียนหรือชุมชนก็ตาม

5. สร้างความเชื่อมโยงสัมพันธ์ระหว่าง สังคม ครอบครัว และสถานศึกษา

6. มุ่งความพยายามไปที่การสร้างและพัฒนาความไว้วางใจ เชื่อมั่นซึ่งกันและกัน และสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างสถานศึกษากับครอบครัว และบุคคลในชุมชน

7. โอบอุ้มปรัชญาการเป็นหุ้นส่วน โดยแบ่งปันอำนาจต่าง ๆ กับครอบครัว ทั้งนี้ ผู้ปกครอง บุคลากรของสถานศึกษา และสมาชิกของชุมชนต้องมีความเข้าใจถึงความรับผิดชอบใน การพัฒนาการศึกษาของเด็ก ๆ ร่วมกันในรูปแบบของความเป็นหุ้นส่วน

8. สร้างความเชื่อมโยง ช่วยเหลือกันอย่างจริงจังระหว่างสถานศึกษาและองค์กร ในชุมชน

9. ดึงครอบครัวจากทุกภาคส่วนให้เข้ามามีส่วนร่วมวางยุทธศาสตร์ต่าง ๆ เพื่อ ป้องกันการเกิดช่องว่างระหว่างสถานะทางครอบครัวที่แตกต่างกัน

การมีส่วนร่วมของครอบครัวในการดำเนินการพัฒนาการศึกษาและการเรียนรู้ของ นักเรียนมีความสำคัญอย่างมากต่อความสำเร็จของนักเรียน ดังนั้น สถานศึกษาต้องมีความมุ่งมั่นและ หาแนวทางที่เหมาะสมกับสิ่งแวดล้อม สถานการณ์ ทรัพยากร ร่วมกันพัฒนาการศึกษาอย่างเปิดกว้าง บนพื้นฐานของการยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง

ส่วนเวสต์มอร์แลนด์ (Westmoreland. 2009: Online) ได้ระบุว่า ทั้ง 3 ส่วน หลักต้องดำเนินการให้ความร่วมมือซึ่งกันและกันในการส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กอย่างต่อเนื่อง เพื่อ ช่วยให้เด็กประสบความสำเร็จทางการศึกษาได้อย่างเต็มตามศักยภาพของแต่ละคน รวมทั้งได้ระบุถึง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองอย่างเป็นระบบไว้ดังนี้คือ

1. เป็นการร่วมกันรับผิดชอบโดย สถานศึกษา และองค์กรต่าง ๆ ในชุมชน มีความหมายมั่นที่จะยื่นมือเข้าไปส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครอบครัวด้วยวิถีทางที่มีความหมายต่อ ครอบครัวเหล่านั้นและครอบครัวก็มีความหมายมั่นที่จะสนับสนุนอย่างจริงจังต่อการเรียนรู้และพัฒนา เด็ก

2. การดำเนินการสนับสนุนดังกล่าวควรเป็นไปตลอดชีวิตของเด็ก แต่บทบาท ของผู้ปกครองจะเปลี่ยนแปลงไปตามวุฒิภาวะของเด็ก

3. ส่งเสริมและเสริมสร้างการเรียนรู้ของเด็กในสิ่งแวดล้อมหลายๆ แบบ ทั้งที่บ้าน ในสถานรับเลี้ยงเด็กหรือสถานศึกษาระดับปฐมวัย ในสถานศึกษา ในโปรแกรมการเรียนรู้หลังเลิกเรียน ในองค์กรศาสนา และในชุมชน

เอปสไตน์เป็นนักวิชาการได้เสนอ “โครงสร้างการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการเรียนรู้ 6 แบบของเอปสไตน์” (Epstein’s Framework of 6 Types of Parent Involvement) (Epstein. 1995: 701-708) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของมหาวิทยาลัยจอห์นส์ฮอปกินส์ และห้องปฏิบัติการทางการศึกษาเขตนอร์ทเวสต์ (Johns Hopkins University; & Northwest Regional Education Laboratory. 1997: 1-8) ประกอบด้วย

1. การอบรมเลี้ยงดูในฐานะผู้ปกครอง (Parenting) หมายถึง ความรับผิดชอบพื้นฐานของครอบครัว (Basic Responsibilities of Schools) ได้แก่ การจัดเตรียมและดูแลเสริมสร้างที่อยู่อาศัย (Housing) สุขภาพ (Health) โภชนาการ (Nutrition) เครื่องนุ่งห่ม (Clothing) ความปลอดภัย (Safety) ทักษะของผู้ปกครอง (Parenting Skills) สภาพบ้านที่สนับสนุนเด็กในฐานะนักเรียน ข้อมูลข่าวสารและกิจกรรมเพื่อช่วยโรงเรียนให้เข้าใจเด็กและครอบครัว

2. การติดต่อสื่อสาร (Communicating) เป็นความรับผิดชอบพื้นฐานของโรงเรียน (Basic Responsibilities of Schools) ได้แก่ การติดต่อสื่อสารจากโรงเรียนสู่บ้าน (School-to-Home) และการติดต่อสื่อสารจากบ้านสู่โรงเรียน (Home-to-School)

3. การอาสาสมัคร (Volunteering) หมายถึง การมีส่วนร่วมที่โรงเรียนและเพื่อโรงเรียน (Involvement at and for the School) ได้แก่ การอาสาสมัครในโรงเรียนหรือชั้นเรียน การเป็นผู้ร่วมในทุกกิจกรรมและกิจกรรมการแสดง เช่น กีฬา เหตุการณ์ การมอบรางวัล การเฉลิมฉลอง และอื่นๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้น

4. การเรียนรู้ที่บ้าน (Learning at Home) หมายถึง การจัดสภาพแวดล้อมที่บ้านให้เหมาะสมหรือส่งเสริมสนับสนุนการเรียนรู้ของเด็ก

5. การตัดสินใจ (Decision Making) หมายถึง การมีส่วนร่วมหรือการเป็นผู้นำในองค์กรต่างๆ ของสถานศึกษาโดยการเป็นสมาชิก ผู้มีส่วนร่วม ผู้นำ หรือตัวแทน เป็นต้น

6. การร่วมมือกับชุมชน (Collaborating with Community) หมายถึง การเชื่อมโยงชุมชนให้มาช่วยเหลือโรงเรียน นักเรียน และครอบครัว หรือ การเชื่อมโยงโรงเรียน นักเรียน และครอบครัวให้ไปช่วยชุมชน

แผนการศึกษาศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมแห่งชาติ (พ.ศ.2545-2559) เป็นแผนระยะยาวนานถึง 15 ปี ซึ่งต้องการพัฒนาชีวิตมนุษย์ให้สมบูรณ์ พัฒนาสังคมไทยให้เข้มแข็ง เน้นการสนับสนุนและการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อให้การศึกษามีคุณภาพผู้เรียนสามารถเรียนรู้จากแหล่งต่างๆ ซึ่งเป็นการก่อให้เกิดสังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ได้ต่อไป

(จินตนา สัจจานนท์. 2549: 89) และสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา (2545: 12) ที่เสนอว่าครอบครัวจะเข้ามามีบทบาทและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาได้หลายทาง เช่น การเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการร่วมจัดการศึกษา การสนับสนุนและช่วยกำกับดูแล

กระบวนการในการสนับสนุนส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครอบครัวมีหลากหลาย ซึ่งสามารถประมวลได้ 6 แบบของเอปสไตน์ (U.S Department of Education. 2002: 2) มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1) การอบรมเลี้ยงดูเด็ก (Parenting)

การอบรมเลี้ยงดู จะส่งเสริมคุณภาพของเด็กได้ทั้งด้านจิตใจและพฤติกรรม ภาระหน้าที่พื้นฐานของผู้ปกครองที่จะต้องจัดให้กับเด็ก ควรรวมถึง การจัดหาที่อยู่อาศัย การดูแลสุขภาพอนามัย อาหารที่มีคุณภาพ และ ความปลอดภัยให้แก่เด็ก นอกจากนี้ ผู้ปกครองควรจะต้องจัดสภาพแวดล้อมที่บ้านสำหรับการเรียนรู้ให้แก่เด็กในทุกระดับชั้นด้วย

จรรยา สุวรรณทัต (2545: 8) ได้ให้ความหมายว่าการอบรมเลี้ยงดูเป็นกระบวนการที่ปลูกฝังเด็กให้พัฒนาในสิ่งต่างๆ ด้วยตนเอง ทั้งทางด้านพฤติกรรมของเด็ก รวมไปถึงจิตใจ ในทำนองเดียวกัน งามตา วรินทร์านนท์และคนอื่นๆ (2545: 75) ก็ได้ให้ความหมายของการอบรมเลี้ยงดูว่าหมายถึงวิธีการที่ผู้ปกครองติดต่อสื่อสารกับเด็กด้วยการให้รางวัล ลงโทษ หรือควบคุมเด็กด้วยวาจา เช่น การพูดชมเชย ตักเตือนหรือติเตียน ซึ่งเด็กจะได้รับรู้จากการสังเกตการกระทำของพ่อแม่ผู้ปกครอง

ความหมายของการอบรมเลี้ยงดูเด็กของเอปสไตน์และคนอื่น (Epstein; et al. 1997: 704) หมายถึงความรับผิดชอบพื้นฐานของครอบครัว ได้แก่ การจัดเตรียมที่อยู่อาศัย (Housing) สุขภาพ (Health) โภชนาการ (Nutrition) เครื่องนุ่งห่ม (Clothing) ความปลอดภัย (Safety) ทักษะของผู้ปกครอง (Parenting Skills)

ตัวอย่างการปฏิบัติ

1. แนะนำการจัดสิ่งแวดล้อมที่บ้านให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนแต่ละวัย และชั้นเรียน
2. จัดอบรมเชิงปฏิบัติการ ทัศนศึกษา หรือสื่อสิ่งพิมพ์เกี่ยวกับการเลี้ยงดู ส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กที่เหมาะสมกับวัยและชั้นเรียน
3. จัดโปรแกรมการศึกษาต่อหรือแนะนำโปรแกรมศึกษาต่อ หรือการฝึกอบรมต่างๆ ให้ผู้ปกครอง
4. จัดโปรแกรมสนับสนุนช่วยเหลือครอบครัวในด้านสุขภาพอนามัย อาหาร ที่มีประโยชน์และการบริการอื่นๆ
5. เยี่ยมบ้านนักเรียนโดยเฉพาะเมื่อเด็กจะเลื่อนชั้น จัดการพบปะในละแวกบ้าน เพื่อให้ครอบครัวมีความเข้าใจสถานศึกษาและสถานศึกษาเข้าใจผู้ปกครองมากขึ้น

สิ่งที่ท้าทาย

1. ให้ข้อมูลแก่ครอบครัวทุกครอบครัวที่ต้องการหรือควรจะได้รับ ไม่ใช่ให้เพียงผู้ปกครองที่สามารถเข้าร่วมประชุม หรือ เข้ารับการอบรมที่สถานศึกษาเท่านั้น
2. จัดช่องทางให้ครอบครัวสามารถแบ่งปันข้อมูลกับสถานศึกษาเกี่ยวกับวัฒนธรรม พื้นฐานความเป็นอยู่ จุดเด่นของนักเรียน และความต้องการของครอบครัวหรือนักเรียน
3. ต้องพิจารณาให้แน่ใจว่า ข้อมูลสำหรับครอบครัวนั้นชัดเจน นำไปปฏิบัติได้ใช้ได้ และเกี่ยวข้องกับความสำเร็จของนักเรียนในสถานศึกษา

ความหมายใหม่

“การอบรมเชิงปฏิบัติการ” มีความหมายเกินกว่าแค่การประชุม เกี่ยวกับเรื่องที่มีหรือเกิดขึ้นภายในสถานศึกษาในแต่ละช่วง แต่ยังหมายถึงเรื่องอื่นๆ ในรูปแบบต่างๆ ที่สามารถมีมุมมอง ได้ยิน ได้อ่าน ที่ใดก็ได้ เวลาใดก็ได้ ในรูปแบบหลากหลายด้วย

ผลที่นักเรียนได้รับ

1. ได้รับรู้ถึงการควบคุมดูแลเอาใจใส่ของครอบครัว และมีความเคารพนับถือผู้ปกครอง
2. มีบุคลิกภาพ นิสัย ความเชื่อ และ คุณธรรมจริยธรรมที่เป็นบวก ตามที่ได้รับการอบรมสั่งสอนโดยครอบครัว
3. มีความตั้งใจเรียนและขาดเรียนน้อยลง
4. รับรู้ถึงความสำคัญของการศึกษาและสถานศึกษา

ผลที่ผู้ปกครองได้รับ

1. มีความเข้าใจและมั่นใจในตนเองมากขึ้นเกี่ยวกับการเลี้ยงดูปกครองเด็กตามพัฒนาการของเด็กแต่ละวัย และเปลี่ยนแปลงสภาพความเป็นอยู่ที่บ้านให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็กตามระดับชั้นของสถานศึกษา

2. รับรู้ถึงอุปสรรคหรือความท้าทายที่เกิดขึ้นกับตนเองและกับผู้ปกครองอื่นๆ
3. รู้สึกว่าได้รับการสนับสนุนจากสถานศึกษาและผู้ปกครองด้วยกันเอง

ผลที่ครูได้รับ

1. มีความเข้าใจในพื้นฐานความเป็นอยู่ วัฒนธรรม ความรู้สึก การให้ความสำคัญเป้าหมาย ความต้องการของผู้ปกครอง และมุมมองของเด็ก

2. เคารพนับถือในความแข็งแกร่งและความพยายามของครอบครัว
3. มีความเข้าใจในความแตกต่างอย่างหลากหลายของนักเรียน
4. รับรู้ถึงทักษะของตนเองในการแบ่งปันข้อมูลในเรื่องการพัฒนาเด็ก

สรุปได้ว่าการอบรมเลี้ยงดูเป็นการดูแลด้วยความรัก ความเอาใจใส่ รวมไปถึงการพัฒนาพฤติกรรมที่เหมาะสมให้กับเด็กเพื่อเป็นการปลูกฝังให้เด็กมีลักษณะนิสัยที่ดีงาม วางตนตามบทบาทที่เหมาะสม สามารถเรียนรู้ระเบียบทางสังคม เป็นผู้มีมารยาทดี และสามารถ

เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดีในอนาคต รวมถึง การส่งเสริมทักษะต่างๆ ให้แก่เด็กเพื่อเด็กสามารถเรียนรู้ได้ตามวัยและระดับชั้นของสถานศึกษาได้

2) การติดต่อสื่อสาร (Communicating)

ปัจจุบันเป็นสังคมยุคข่าวสารข้อมูลและความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทต่อมนุษย์เป็นอย่างมาก ระบบสารสนเทศจึงเป็นสิ่งสำคัญประการหนึ่งที่ช่วยให้องค์กรสามารถดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ

เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษาในโรงเรียนนับว่าเป็นประเด็นที่กำลังได้รับการส่งเสริม เนื่องจากแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2545–2559 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2545: 85) ได้ระบุว่าเทคโนโลยีเป็นปัจจัยสำคัญในการทำให้การศึกษาพัฒนาขึ้น โดยไม่จำกัดอยู่แค่ในห้องเรียน ทุกคนจะต้องมีโอกาสได้เรียนรู้ในทุกเรื่องทุกเวลา สารสนเทศเป็นพลังอำนาจที่มีความสำคัญต่อมนุษย์และนับวันจะเพิ่มเป็นความจำเป็นมากยิ่งขึ้น ในการพัฒนาอาชีพและความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น ช่วยเสริมสร้างความเจริญก้าวหน้าและทันสมัยให้แก่สภาพสังคมในปัจจุบัน

สมาน ลอยฟ้า (2544: 4) กล่าวว่า การเรียนรู้สารสนเทศเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการศึกษาในทุกระดับและทุกสภาพ เป็นการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Resource – Based Learning)

เกรียงศักดิ์ พราวศรี ภาสกร เกิดอ่อน และคนอื่นๆ (2544: 1) ได้สรุปความหมายของสารสนเทศ (Information) ไว้ว่าเป็นข้อมูลที่ได้ผ่านการประมวลผลหรือการวิเคราะห์แล้วอยู่ในรูปแบบที่มีความหมาย สามารถนำไปประกอบการตัดสินใจในเรื่องต่างๆ ได้ตามวัตถุประสงค์

เดวิด (เกตุสุเดช กำแพงแก้ว. 2547: 75 อ้างอิงจาก Devito. 1978: 7) ให้ความหมายว่าการติดต่อสื่อสาร หมายถึง การกระทำโดยบุคคลเดียวหรือหลายบุคคลในการส่งหรือรับข่าวสาร ซึ่งอาจจะถูกบิดเบือนด้วยสิ่งรบกวนภายใต้ผลกระทบ และโอกาสที่ทำให้เกิดข้อมูลย้อนกลับ และ วัชร อันทน (2540: 31-34) ให้ความหมายการติดต่อสื่อสารว่า หมายถึง การที่บุคคลร่วมโต้ตอบกัน การถ่ายทอดและแลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจ ความรู้สึกนึกคิดความต้องการความคิดเห็นและอารมณ์ระหว่างกัน

หน้าที่รับผิดชอบพื้นฐานของสถานศึกษานั้นควรรวมถึงวิธีการสื่อสารอย่างหลากหลายจากสถานศึกษาไปยังบ้าน (เช่น ข้อเขียนเตือนความจำ ข่าวสาร จดหมายแจ้ง สมุดรายงานการเรียน การประชุม และการโทรศัพท์) รวมถึงการให้ข้อมูลต่างๆ ด้วย (เช่น หลักสูตร การจัดอบรม กิจกรรมต่างๆ) ผู้ปกครองก็เช่นกันควรสื่อสารจากบ้านสู่สถานศึกษา ทำให้เกิดการสื่อสารสองทาง เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนและการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างกัน ดังนั้นสถานศึกษาจึงควรออกแบบโปรแกรมให้เกิดการสื่อสารสองทางเกี่ยวกับการจัดโปรแกรมต่างๆ ของสถานศึกษาและความก้าวหน้าของเด็กๆ อย่างมีประสิทธิภาพ

กิจกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ในการติดต่อสื่อสารนั้น เอปสไตน์ (Epstein. 1995: 704) ได้เสนอตัวอย่างเพื่อนำไปปฏิบัติ

ตัวอย่างการปฏิบัติ

1. ประชุมกับผู้ปกครองแต่ละคนและทุกคนอย่างน้อยปีละครั้ง และมีการติดตามผล ความคืบหน้าด้วย

2. ส่งแฟ้มผลงานนักเรียนกลับบ้านทุกสัปดาห์หรือทุกเดือนเพื่อครอบครัว จะได้รับรู้ ทบทวน และ เสนอแนะเกี่ยวกับการเรียนรู้ของนักเรียน

3. ผู้ปกครอง นักเรียน รับสมุดรายงานผลการเรียนและร่วมประชุมว่าจะทำ อย่างไรเพื่อให้ผลการเรียนดีขึ้น

4. จัดตารางเวลาและส่งข่าวสาร ข้อเขียนเตือนความจำ โทรศัพท์ ส่งจดหมาย แจกและการสื่อสารด้วยวิธีอื่นๆ

5. ให้ข้อมูลที่ชัดเจนเกี่ยวกับการเลือกสถานศึกษา หรือวิชาเรียน โปรแกรม และกิจกรรมในสถานศึกษา

6. ให้ข้อมูลที่ชัดเจนเกี่ยวกับนโยบาย โปรแกรม การดำเนินการพัฒนาและ การดำเนินการเปลี่ยนแปลงของสถานศึกษา

สิ่งที่ท้าทาย

1. พิจารณาถึงความพร้อม ความชัดเจน รูปแบบ และความถี่ของข้อเขียน เตือนความจำ ข่าวสาร จดหมายแจ้ง และการสื่อสารทางเอกสารและทางอื่นๆ

2. คำนึงถึงผู้ปกครองที่พูดภาษาที่แตกต่าง หรืออ่านไม่คล่อง หรือต้องการ ตัวอักษรที่มีขนาดใหญ่ในการอ่านด้วย

3. พิจารณาทบทวนคุณภาพของการสื่อสารหลัก เช่น ข่าวสาร สมุดรายงานผล การเรียน ตารางนัดหมายการประชุม ฯลฯ

4. สร้างช่องทางชัดเจนให้สามารถสื่อสารสองทาง คือ จากสถานศึกษาไปยัง บ้านและจากบ้านไปยังสถานศึกษา

ความหมายใหม่

“การสื่อสารเกี่ยวกับโปรแกรมของโรงเรียนและความก้าวหน้าของนักเรียน” หมายถึง การจัดช่องทางการสื่อสาร สองทาง สามทาง หรือหลายๆ ทาง ที่เชื่อมโยงสถานศึกษา ครอบครัว นักเรียนและชุมชน

ผลที่นักเรียนได้รับ

1. ได้รับความก้าวหน้าของตนเองรวมถึงการปฏิบัติตามเพื่อคงระดับหรือ พัฒนาให้ได้คะแนนมากขึ้นต่อไป

2. มีความเข้าใจกฎระเบียบและนโยบายของสถานศึกษาเกี่ยวกับความประพฤติ การเข้าเรียน ตั้งใจเรียน และในเรื่องอื่นๆ เกี่ยวกับการปฏิบัติตนของนักเรียน

3. ได้รับข้อมูลเพื่อการตัดสินใจที่ดีเกี่ยวกับวิชาและโปรแกรมต่างๆ
4. รับรู้ถึงบทบาทของการเป็นหุ้นส่วน โดยการดำเนินการเป็นผู้ส่งข่าวสาร

หรือผู้สื่อสาร

ผลที่ผู้ปกครองได้รับ

1. มีความเข้าใจในนโยบายและกฎระเบียบของโรงเรียนและโปรแกรมต่างๆ
2. ควบคุมดูแลและรับรู้ถึงความก้าวหน้าของเด็ก
3. ปฏิบัติและตอบสนองอย่างมีประสิทธิภาพต่อปัญหาของนักเรียน
4. มีปฏิสัมพันธ์กับครูและทำให้การสื่อสารกับสถานศึกษาและครูง่ายขึ้น

ผลที่ครูได้รับ

1. เพิ่มและใช้การสื่อสารอย่างหลากหลายวิธีกับครอบครัวและรับรู้ถึง

ความสามารถของตนในการสื่อสารอย่างชัดเจน

2. ตระหนักและรู้คุณค่าของการใช้เครือข่ายผู้ปกครองสำหรับการสื่อสาร
3. เพิ่มพูนความสามารถที่จะตั้งและเข้าใจมุมมองของครอบครัวที่มีต่อ

โปรแกรมและความก้าวหน้าของเด็ก

การติดต่อสื่อสารของผู้ปกครองตามแนวคิดในรูปแบบของเอปสไตน์ (Epstein;

et al. 2009: 16-18)

การติดต่อสื่อสารที่สามารถส่งผลให้เกิดความร่วมมือที่มีประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาตามความคิดของอัปเบนและฮิวส์ (เกตุสุเดช กำแพงแก้ว. 2547: 77 อ้างอิงจาก Ubben; & Hughes. 1992: 302) ได้เสนอสาระสำคัญไว้ดังนี้

1. เป็นการติดต่อสื่อสาร 2 ทาง (จากบ้านไปโรงเรียน และจากโรงเรียนไปบ้าน)
2. กิจกรรมการติดต่อสื่อสารควรมีหลายกิจกรรม
3. มีการกำหนดระยะเวลาในการติดต่อสื่อสารให้สม่ำเสมอ หรือกำหนด

การนัดหมายไว้ล่วงหน้า

4. การกำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการโรงเรียน ทำให้มีการติดต่อสื่อสารอย่าง

ต่อเนื่อง

5. การใช้ภาษาในการสื่อสารให้ได้ใจความชัดเจน ไม่ใช่ศัพท์วิชาการ

ควรเป็นภาษาที่เข้าใจง่าย

การติดต่อสื่อสารว่าเป็นกระบวนการแลกเปลี่ยนความหมายโดยอาศัยสัญลักษณ์ต่างๆ ที่เข้าใจกันโดยทั่วไปเป็นสื่อกลางที่บุคคลสร้างความหมายร่วมกัน เพื่อแสดงความคิดข้อเท็จจริงและเจตคติให้เกิดความเข้าใจร่วมกันทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ซึ่งการติดต่อสื่อสารจะเป็นเครื่องเชื่อมโยงการติดต่อระหว่างบุคคลและสามารถจะผลักดันให้คนปฏิบัติงานได้ดี

อรรถวรรณ อัญชลิสังกาศ (2540: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิธีการสื่อสารภายในโรงเรียนของผู้บริหาร โรงเรียนเอกชนในกรุงเทพมหานคร พบว่าวิธีการสื่อสารด้วยวาจาจะพบมากที่สุด โดยการใช้วิธีการสนทนาเป็นกลุ่มและใช้โทรศัพท์ ส่วนการสื่อสารที่เป็นทางการจะเป็นลายลักษณ์อักษร

ศุภลภ โอรรังค์ (2548: 48) ได้กล่าวถึงวิธีการติดต่อสื่อสาร อาจเป็นสื่อที่เป็นบุคคลและไม่ใช่มบุคคล นำข่าวสารจากผู้ส่งสารไปยังผู้รับสารซึ่งมีการเลือกใช้สื่อที่เหมาะสม เช่น การสื่อสารที่ใช้ครูเป็นสื่อ เช่น การประชุม การโทรศัพท์ ส่วนการสื่อสารลายลักษณ์อักษรเช่น จดหมาย สมุดรายงานประจำสัปดาห์ นอกจากนี้ยังมีการติดต่อโดยใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ และการติดต่อสื่อสารโดยจัดกิจกรรมพิเศษ เช่น การจัดนิทรรศการ

สรุปได้ว่า ลักษณะของการติดต่อสื่อสารที่ดีนั้นจะช่วยให้ผู้รับข่าวสารและผู้ส่งข่าวสารได้รับรู้เรื่องราวร่วมกันและเข้าใจตรงกัน ข่าวสารต้องมีความถูกต้อง ชัดเจน สามารถกระตุ้นให้ผู้รับข่าวสารเกิดความสนใจ เพื่อให้ได้รับความร่วมมือในการปฏิบัติงานและควรติดตามประเมินผลเพื่อทราบถึงปัญหาและหาแนวทางพัฒนาปรับปรุงแก้ไขให้การติดต่อสื่อสารมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

3) การอาสาสมัคร (Volunteering)

การอาสาสมัคร หมายถึงการที่ผู้ปกครองอาสาสมัครสละเวลาและนำความเชี่ยวชาญหรือความสามารถเข้ามาช่วยกิจกรรมและช่วยหารายได้ให้แก่สถานศึกษา สถานศึกษาจึงต้องดำเนินการหาสมาชิกหรืออาสาสมัคร และจัดระบบการช่วยเหลือและสนับสนุนจากผู้ปกครอง

เอปสไตน์ (Epstein, 1995: 704) ได้เสนอตัวอย่างเพื่อนำไปปฏิบัติ

กิจกรรมในการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

ตัวอย่างการปฏิบัติ

1. จัดโปรแกรมอาสาสมัครให้สถานศึกษาและห้องเรียนเพื่อช่วยเหลือครู ผู้บริหาร นักเรียน และผู้ปกครองอื่นๆ
2. จัดให้มีห้องผู้ปกครองหรือครอบครัว สำหรับการทำงานอาสาสมัคร การประชุมและสื่อสำหรับครอบครัว
3. ส่งหนังสือหรือไปรษณียบัตร สำนวความสามารถ ความเชี่ยวชาญ เวลา และสถานที่ของอาสาสมัคร
4. จัดทำรายชื่อผู้ปกครอง หมายเลขโทรศัพท์ หรือโครงสร้างอื่นๆ เพื่อให้ครอบครัวทุกครอบครัวสามารถหาข้อมูลที่ต้องการได้
5. จัดให้ผู้ปกครองได้ร่วมตรวจตรา หรือร่วมในกิจกรรมอื่นๆ ที่จะช่วยดูแลความปลอดภัย และการดำเนินงานโปรแกรมต่างๆ ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ความท้าทาย

1. จัดหาอาสาสมัครอย่างเปิดเผยและแพร่กระจายโดยกว้าง เพื่อให้ทุกคนได้รับรู้ว่าสถานศึกษายินดีรับความเสี่ยง เวลาและความสามารถของทุกคน
2. จัดตารางเวลาที่ยืดหยุ่นสำหรับอาสาสมัคร การชุมนุม ประชุม และกิจกรรม เพื่อให้ผู้ปกครองที่ทำงานได้มีส่วนร่วม
3. จัดระบบการทำงานอาสาสมัคร จัดการฝึกอบรม จัดเวลาและความสามารถให้สอดคล้องกับความต้องการของสถานศึกษา ครู และนักเรียน และเห็นคุณค่ายอมรับในความพยายาม เพื่อให้ผู้ที่มีส่วนร่วมสามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพที่ดี

ความหมายใหม่

“อาสาสมัคร” หมายถึงใครก็ได้ที่สนับสนุนเป้าหมายของสถานศึกษา และการเรียนรู้ของเด็ก หรือพัฒนาการในทิศทางใด สถานที่ใด หรือเวลาใดก็ได้ ไม่จำเป็นจะต้องเป็นเฉพาะในช่วงเวลาเปิดทำการของสถานศึกษา หรือที่อาคารสถานศึกษาเท่านั้น

ผลที่นักเรียนได้รับ

1. ทักษะในการสื่อสารกับผู้ใหญ่
2. เพิ่มพูนทักษะในการเรียนรู้และได้รับการสอนพิเศษเพิ่มเติมหรือได้รับการสนใจดูแลเป็นพิเศษจากอาสาสมัคร
3. รับรู้ทักษะ ความสามารถ อาชีพ และการช่วยเหลือของผู้ปกครองและอาสาสมัคร

ผลที่ผู้ปกครองได้รับ

1. พร้อมที่จะใช้วิธีใหม่ๆ ในการให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วม ทั้งผู้ปกครองที่เป็นอาสาสมัครและไม่ได้เป็น
2. รับรู้ถึงความสามารถและความสนใจของผู้ปกครอง ทั้งที่มีต่อสถานศึกษาและเด็ก ๆ
3. มีความสนใจและให้ความดูแลสนใจนักเรียนเป็นรายบุคคลมากขึ้นโดยมีอาสาสมัครช่วยเหลือ

ผลที่ครูได้รับ

1. พร้อมที่จะใช้วิธีใหม่ๆ ในการให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วม ทั้งผู้ปกครองที่เป็นอาสาสมัครและไม่ได้เป็น
2. รับรู้ถึงความสามารถและความสนใจของผู้ปกครอง ทั้งที่มีต่อสถานศึกษาและเด็ก ๆ
3. มีความสนใจและให้ความดูแลสนใจนักเรียนเป็นรายบุคคลมากขึ้นโดยมีอาสาสมัครช่วยเหลือ

การมีส่วนร่วมด้านอาสาศักดิ์ในโรงเรียนหรือชั้นเรียน การเข้ามามีส่วนร่วมในทุกกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน เช่น พิธีมอบรางวัล ใบเกียรติบัตร การแข่งขันกีฬา การเฉลิมฉลอง และกิจกรรมอื่นๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้นตามรูปแบบของเอปสไตน์ (Epstein; et al. 2009: 16-18)

การที่พ่อแม่ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วม และช่วยงานโรงเรียนเป็นการลดภาระของครูได้บ้าง แต่ขึ้นกับการจัดเวลาให้เหมาะสมด้วย การมีอาสาศักดิ์ทำให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมได้ต่อเนื่องและสอดคล้องกับเวลาที่ต้องการ ซึ่งทำให้เกิดผลดีดังนี้ (Daniel; & Rayna. 1996: 142-143)

1. สร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับครูและผู้บริหาร
2. การมีอาสาศักดิ์ทำให้ดูแลเด็กได้มากขึ้น ซึ่งจะช่วยให้ทักษะในการเรียนรู้ดีขึ้น เด็กจะมีการพัฒนาอารมณ์ สังคมและพฤติกรรมที่เหมาะสมได้มากขึ้น
3. เด็กจะมีพัฒนาการด้านการสื่อสารกับผู้ใหญ่มากขึ้น เกิดทักษะในการสื่อสารการใช้ภาษา และมีความไว้วางใจต่อบุคคลภายนอก
4. ครูและโรงเรียนได้พบแนวทาง กิจกรรมที่หลากหลาย โดยได้แนวคิดใหม่ๆ มาจากผู้ปกครอง
5. เป็นการสร้างความตระหนักให้ผู้ปกครองเห็นความสำคัญและความรับผิดชอบร่วมกันที่จะดูแลเด็ก

ในราชบัณฑิตยสถาน (2546: 1370) ให้ความหมายของคำว่าอาสาศักดิ์ หมายถึงบุคคลที่เสนอตัวเข้าทำงานด้วยความสมัครใจ เช่น เข้าเป็นอาสาศักดิ์ ซึ่งเป็นการอุทิศตนทำงานอย่างมีระเบียบแบบแผน และเป็นทางการเพื่อประโยชน์ส่วนรวมหรือองค์การโดยไม่หวังผลตอบแทนในการทำงาน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2544: 72) ได้สรุปถึงกิจกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและสถานศึกษาในการเป็นอาสาศักดิ์ร่วมจัดการศึกษาในสถานศึกษาไว้ดังนี้

1. ด้านพ่อแม่ ผู้ปกครอง
 - 1.1 การที่พ่อแม่ ผู้ปกครองให้ความร่วมมือมาเป็นอาสาศักดิ์เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของสถานศึกษาเป็นครูพ่อ ครูแม่เข้ามาสอนในวิชาที่ถนัด ให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนด้านปัจจัย
 - 1.2 จัดตั้งกลุ่ม ชมรม สมาคมผู้ปกครองสถานศึกษา
 - 1.3 สร้างเครือข่ายพ่อแม่ ผู้ปกครอง ด้วยการส่งเสริมและสนับสนุนเครือข่ายทั้งภายในสถานศึกษาและระหว่างสถานศึกษา
2. ด้านสถานศึกษา
 - 2.1 สรรวจข้อมูลผู้ปกครองในเรื่องของความรู้ความชำนาญและความพร้อมที่จะเข้ามาเป็นอาสาศักดิ์

2.2 จัดห้องทำงานให้อาสาสมัครอย่างเหมาะสม

2.3 สร้างบรรยากาศเป็นมิตรกับผู้ปกครอง

2.4 มอบรางวัล คำชมเชยแก่อาสาสมัคร

2.5 ให้การสนับสนุนในการจัดตั้งสมาคมผู้ปกครอง

2.6 สนับสนุนเครือข่ายผู้ปกครองโดยวิธีการต่างๆ เช่น การให้ใช้

สถานที่ประชุม การออกจดหมายเชิญ การเป็นวิทยากรบรรยาย

นอกจากนี้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (2544: 26-27) ยังได้เสนอกิจกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการเป็นอาสาสมัครจัดการศึกษาในสถานศึกษาไว้ด้วย

1. การให้ข้อมูลกับสถานศึกษาถึงความรู้ ความสามารถ ความชำนาญของตนเองเพื่อเข้ามาทำกิจกรรมการศึกษาร่วมกับผู้ปฏิบัติการสอนและสถานศึกษา
2. ให้ความร่วมมือเพื่อส่งเสริมการจัดกิจกรรม เพื่อพัฒนาผู้เรียน
3. มีส่วนร่วมในกระบวนการจัดการเรียนรู้ในระดับห้องเรียนแก่นักเรียนตามความรู้ ความสามารถและความชำนาญของตน
4. จัดตั้งกลุ่ม ชมรม สมาคมผู้ปกครอง เพื่อเป็นพลังและเครือข่ายผลักดันการมีส่วนร่วมกับสถานศึกษา
5. สร้างและขยายเครือข่าย พ่อแม่ ผู้ปกครองรวมทั้งส่งเสริม สนับสนุนกิจกรรมทั้งภายในสถานศึกษาและระหว่างสถานศึกษา

สรุปได้ว่ากิจกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาจะมีอาสาสมัครเข้ามาทำกิจกรรมต่างๆ ได้แก่ อาสาสมัครเป็นครูสอนวิชาศิลปะ โภชนาการ และเข้าร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของสถานศึกษา

4) การเรียนรู้ที่บ้าน (Learning at Home)

การเรียนรู้ที่บ้าน หมายถึง ผู้ปกครองช่วยเด็กๆ ในการทำการบ้าน และตั้งเป้าหมายทางการศึกษาให้แก่เด็ก โรงเรียนจึงควรจัดการให้ข้อมูลและความคิดเห็นแก่ครอบครัวว่าจะช่วยนักเรียนที่บ้านทั้งทางด้านการบ้านของเด็ก และกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร รวมถึงช่วยให้เด็กสามารถตัดสินใจและวางแผนด้านการเรียนการศึกษาได้อย่างเหมาะสม

เอปสไตน์ (Epstein. 1995: 704) ได้นำเสนอแนวทางในการจัดกิจกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในการจัดการเรียนรู้ที่บ้านด้วย

ตัวอย่างการปฏิบัติ

1. ข้อมูลสำหรับครอบครัวเกี่ยวกับทักษะที่นักเรียนจะต้องมีในทุกวิชาและทุกชั้นเรียน
2. ข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายกฎเกณฑ์การทำการบ้าน และวิธีการดูแลควบคุมและพูดคุยอภิปรายงานการเรียนรู้และการบ้านที่บ้าน

3. ข้อมูลเกี่ยวกับวิธีการช่วยเหลือพัฒนาทักษะต่างๆ ของนักเรียน เพื่อการประเมินในห้องเรียนและของสถานศึกษา
4. จัดตารางเวลาสม่ำเสมอในการให้การบ้านที่นักเรียนจะต้องมีการอภิปรายและมีปฏิสัมพันธ์กับครอบครัวว่ากำลังเรียนอะไรในห้องเรียน
5. จัดกิจกรรมคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และการอ่านให้ครอบครัวทำร่วมกันที่สถานศึกษา
6. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ระหว่างช่วงหยุดเรียนภาคฤดูร้อน
7. จัดให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการตั้งเป้าหมายการเรียนรู้และผลสำเร็จของนักเรียนในการวางแผนสำหรับการเรียนต่อในระดับสูงต่อไป หรือในการทำงานการเรียนรู้ของนักเรียน

ความท้าทาย

1. ออกแบบและจัดกำหนดเวลาสม่ำเสมอให้มีการบ้านที่เด็กต้องมีปฏิสัมพันธ์โต้ตอบ (เช่น สัปดาห์ละครั้ง หรือ เดือนละครั้ง) ที่นักเรียนจะต้องรับผิดชอบทำให้สำเร็จ โดยต้องอภิปรายพูดคุยถึงสิ่งที่สำคัญในการเรียนรู้กับครอบครัว เพื่อช่วยให้ครอบครัวได้รับรู้ถึงเนื้อหาที่เด็กกำลังเรียนรู้ในห้องเรียน
2. ในกรณีที่นักเรียนมีครูหลายคน ครูต้องประสานหรือบูรณาการวิชาต่างๆ เข้าไปในการบ้านของนักเรียนที่ผู้ปกครองต้องมีส่วนร่วมที่บ้าน เพื่อไม่ให้เป็นการแกะผู้ปกครองมากเกินไปจนเกินไป
3. จัดให้ผู้ปกครองและนักเรียนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในประเด็นที่สำคัญๆ เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับหลักสูตร

ความหมายใหม่

“การบ้าน” ไม่ได้หมายถึงงานที่ต้องทำคนเดียว แต่รวมถึงกิจกรรมที่มีปฏิสัมพันธ์โต้ตอบกันกับสมาชิกที่บ้าน หรือชุมชน ทำให้เกิดการเชื่อมโยงงานและการเรียนรู้ที่สถานศึกษาและชีวิตจริงของนักเรียน

“การช่วยเหลือ” ที่บ้าน หมายถึง การส่งเสริมสนับสนุนโดยให้กำลังใจ ตอบสนอง ชมเชย แนะนำ ดูแล และพูดคุยอภิปราย ไม่ใช่ “สอน” วิชาต่างๆ

ผลที่นักเรียนได้รับ

1. เพิ่มพูนทักษะ ความสามารถ และคะแนนสอบที่เชื่อมโยงสัมพันธ์กับการบ้านและงานในห้องเรียน
2. ทำการบ้านได้จนเสร็จ
3. มีทัศนคติที่ดีต่องานในสถานศึกษาหรืองานการศึกษา
4. มีมุมมองเห็นว่าผู้ปกครองมีความคล้ายคลึงไปในทิศทางเดียวกันกับครู และบ้านก็มีความคล้ายคลึงกับสถานศึกษา

5. มองตัวเองว่าเป็นผู้เรียนที่มีความสามารถ

ผลที่ผู้ปกครองได้รับ

1. รู้ว่าจะช่วยสนับสนุน ให้กำลังใจ และช่วยเหลือนักเรียนที่บ้านได้อย่างไร
2. การสนทนาอภิปรายของโรงเรียน ห้องเรียน และการบ้าน
3. มีความเข้าใจในโปรแกรมการสอนในแต่ละปี และรู้ว่าเด็กจะเรียนรู้อะไร

ในแต่ละวิชา

4. รู้คุณค่าของทักษะการสอน

5. รับรู้บทบาทของเด็กในสถานะของการเป็นผู้เรียน

ผลที่ครูได้รับ

1. ออกแบบการบ้านได้ดีขึ้น

2. คำนึงถึงและเคารพในเวลาของครอบครัว

3. รับรู้และดำเนินการให้ความเท่าเทียมกันในการให้ความช่วยเหลือของผู้ปกครองเดี่ยว ผู้ปกครองที่ทำงานทั้งคู่ และผู้ปกครองที่มีฐานความรู้ไม่สูง ในการส่งเสริมสนับสนุนการเรียนรู้ของนักเรียน

4. มีความพึงพอใจกับการที่ผู้ปกครองมีส่วนร่วมสนับสนุน

การเรียนรู้ที่บ้านเป็นลักษณะการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในสถานศึกษา

เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนตามรูปแบบของเอปสไตน์ (Epstein; et al. 2009: 16-18)

ไวส์และคนอื่นๆ (Weiss; et al. 2006: online) ได้กล่าวถึงกระบวนการสนับสนุนในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครอบครัวในด้านความสัมพันธ์ระหว่างบ้านและโรงเรียน (Home School Relationships) ซึ่งเป็นกระบวนการเพื่อสร้างความเกี่ยวข้องสัมพันธ์ทั้งอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการระหว่างครอบครัว และสถานศึกษา ซึ่งการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ และการมีการสื่อสารอย่างสม่ำเสมอระหว่างบ้านและครู ต่างก็มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาเด็กอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

การเรียนรู้ที่บ้านเป็นกระบวนการที่เด็กจะเรียนรู้จากครอบครัว ในขณะที่คนส่วนมากให้ความสำคัญกับการศึกษาในระดับสถานศึกษาเป็นอย่างมาก แต่จากการศึกษาวิเคราะห์เรื่องการใช้เวลาของผู้เรียนพบว่า เด็กใช้เวลาส่วนใหญ่อยู่ที่บ้านกับครอบครัว เด็กจะมีโอกาสเรียนรู้ในห้องเรียนเพียงร้อยละ 19 ของเวลาทั้งหมด ดังนั้นจะเห็นว่าเด็กสามารถเรียนรู้นอกห้องเรียนได้มากถึงร้อยละ 81 ของเวลาทั้งหมด (อาภา ภมรบุตร. 2545: 77)

สำหรับบริบทของสังคมไทยนั้น กลุ่มงานปฏิบัติการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2544: 72) ได้สรุปและสังเคราะห์กิจกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาในการเรียนรู้ที่บ้านดังนี้

1. ด้านพ่อแม่ผู้ปกครอง

1.1 จัดสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยให้เอื้ออำนวยต่อกระบวนการเรียนรู้และการคิดสร้างสรรค์ได้ด้วยตนเอง

1.2 ถ่ายทอดขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมตามศักยภาพ

2. ด้านสถานศึกษา

2.1 ให้ความรู้เรื่องการจัดสภาพแวดล้อมของที่อยู่อาศัยให้เป็นแหล่งเรียนรู้ของเด็ก

2.2 จัดกิจกรรมการสืบสานประเพณีวัฒนธรรมเพื่อให้เด็กได้แสดงออก

สรุปได้ว่ากิจกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาของอปส.ไต้หวัน และของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ เกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนรู้ที่บ้านประกอบด้วย การจัดสภาพแวดล้อมที่บ้านให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก การถ่ายทอดขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมต่างๆ จัดหาข้อมูลข่าวสารที่เป็นปัจจุบันเพื่อเพิ่มทักษะ พร้อมทั้งรับฟังและช่วยแก้ปัญหาเมื่อเด็กต้องการความช่วยเหลือ

5) การตัดสินใจ (Decision - Making)

การตัดสินใจ หมายถึง ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในองค์กรผู้ปกครอง เช่น คณะกรรมการบริหารสถานศึกษา หรือ สมาคมผู้ปกครอง และการตัดสินใจในนโยบาย ภาวะผู้นำ และการประชาสัมพันธ์ ดังนั้น สถานศึกษาควรจะต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการตัดสินใจเกี่ยวกับเรื่องต่างๆ ของสถานศึกษา พัฒนาภาวะผู้นำให้แก่ผู้ปกครอง และผู้แทนผู้ปกครอง

เอปสไตน์ (Epstein, 1995: 704) ได้เสนอตัวอย่างเพื่อนำไปปฏิบัติกิจกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการตัดสินใจด้วย

ตัวอย่างการปฏิบัติ

1. เสริมสร้างให้คณะกรรมการบริหารสถานศึกษาและสมาคมผู้ปกครองหรือองค์กรผู้ปกครองต่างๆ ดำเนินงานอย่างต่อเนื่องและกระตือรือร้น
2. สนับสนุนกลุ่มต่างๆ ในการทำงานและเสาะหาความร่วมมือสนับสนุนงานพัฒนาสถานศึกษา
3. มีส่วนร่วมสนับสนุนคณะกรรมการระดับเขตการศึกษาต่างๆ เพื่อให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วม
4. ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการเลือกตั้งภายในสถานศึกษาและระดับชุมชนแก่ผู้แทนผู้ปกครอง
5. สร้างเครือข่ายเชื่อมโยงครอบคลุมกับผู้แทนผู้ปกครอง

ความท้าทาย

1. ให้ผู้ปกครองจากทุกกลุ่มในสถานศึกษา มีส่วนร่วมเพื่อให้เกิดความหลากหลายทั้งทางระดับการศึกษา ระดับความเป็นอยู่ ศาสนา ฯลฯ ของผู้ปกครอง
2. จัดฝึกอบรมเพื่อให้ผู้นำสามารถเป็นผู้แทนของครอบครัวอื่นๆ ในการรับและสื่อข้อมูลต่างๆ กับผู้ปกครองได้อย่างมีประสิทธิภาพ
3. ให้โอกาสนักเรียน (ร่วมกับผู้ปกครอง) ในการตัดสินใจในกลุ่ม

ความหมายใหม่

“การตัดสินใจ” หมายถึง กระบวนการในการเป็นหุ้นส่วนที่จะร่วมมีมุมมองและปฏิบัติการสู่เป้าหมายเดียวกัน ไม่ใช่แค่ยื้อแย่งอำนาจระหว่างความคิดเห็นที่ขัดแย้งกัน

“ผู้นำ” ผู้ปกครอง หมายถึง ผู้แทนผู้ปกครองที่ได้รับโอกาสและการสนับสนุนให้รับฟังและสื่อสารกับครอบครัวอื่นๆ

ผลที่นักเรียนได้รับ

1. รับรู้ถึงการมีผู้แทนของครอบครัวในการร่วมตัดสินใจเรื่องต่างๆ ของสถานศึกษา
2. เข้าใจว่าสิทธิของนักเรียนได้รับการปกป้อง
3. ผลประโยชน์ที่สัมพันธ์กับนโยบายและกฎระเบียบได้ถูกบัญญัติขึ้น โดยองค์กรผู้ปกครอง และได้ประโยชน์กับนักเรียน

ผลที่ผู้ปกครองได้รับ

1. ได้เป็นผู้ผลักดันนโยบายที่ส่งผลต่อการศึกษาของเด็ก
2. รู้สึกถึงความเป็นเจ้าของสถานศึกษา
3. รับรู้ถึงเสียงของผู้ปกครองในการตัดสินใจของสถานศึกษา
4. แบ่งปันประสบการณ์และเชื่อมโยงกับครอบครัวอื่นๆ
5. รับรู้นโยบายของสถานศึกษา เขตการศึกษาและรัฐ

ผลที่ครูได้รับ

1. รับรู้มุมมองของผู้ปกครองในการพัฒนานโยบายและตัดสินใจ
2. ได้เห็นบทบาทที่เท่าเทียมกันของผู้แทนผู้ปกครองในคณะกรรมการและในบทบาทผู้นำ

การตัดสินใจเป็นกระบวนการทางเลือกที่เหมาะสมตามความคิดของผู้ที่ตัดสินใจ แต่ถ้ายังไม่มีทางเลือกก็จะถือว่ายังไม่มีมติตัดสินใจ ซึ่งฮอยและมิเกล (เกตุสุเดช กำแพงแก้ว. 2547: 99 อ้างอิงจาก Hoy; & Miskel. 2001: 300) ก็ให้ความหมายที่สอดคล้องกันว่าหากยังมีได้นำการตัดสินใจไปสู่การปฏิบัติ การตัดสินใจนั้นก็จะเพียงความตั้งใจที่ดีเท่านั้น จนกว่าจะมีการนำไปสู่การปฏิบัติแล้วจึงจะถือว่าเป็นการตัดสินใจอย่างแท้จริง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2544: 72) ได้สรุปถึงกิจกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในเรื่องของการตัดสินใจด้วย

1. ด้านพ่อแม่ผู้ปกครอง

- 1.1 สมัครเป็นกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษาของลูก
- 1.2 เข้ารับฟังและอบรมความรู้เกี่ยวกับการบริหารงานในสถานศึกษา
- 1.3 เข้าร่วมคิดวิเคราะห์ ช่วยแก้ไขปัญหาสาเหตุ เช่น กระบวนการเรียนการสอน การบริหารการเงิน การบริหารงานบุคคล การป้องกันภัยจากภายนอกสถานศึกษา เป็นต้น
- 1.4 ร่วมประเมินผลการดำเนินงาน เพื่อติดตามตรวจสอบ และให้ความเห็น เพื่อการปรับปรุงงาน ร่วมรับผิดชอบในผลงานที่เกิดขึ้นของสถานศึกษาในฐานะเป็นผู้มีส่วนร่วม

2. ด้านสถานศึกษา

- 2.1 ประกาศรับสมัครเข้าเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
 - 2.2 เผยแพร่สิทธิรูปแบบ วิธีการ ของผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมการบริหารงานด้านต่างๆ ของสถานศึกษา
 - 2.3 ให้ความรู้และอบรมแนวทางการบริหารงานที่ผู้ปกครองต้องเข้ามาร่วมดำเนินการร่วมกับสถานศึกษา
 - 2.4 ศึกษา สำรวจ ปัญหา-สาเหตุ และความต้องการของงาน โครงการ และนำเข้าที่ประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อร่วมกันตัดสินใจ
 - 2.5 เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้าร่วมประเมินผล ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลของการดำเนินงานเพื่อปรับปรุงแก้ไข รับผิดชอบในผลงานที่เกิดขึ้นของสถานศึกษา
- สรุปได้ว่า กิจกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาของเอปสไต้หวัน และของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ เกี่ยวกับการตัดสินใจ ประกอบด้วยการตัดสินใจสมัครเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตัดสินใจเข้าร่วมรับฟังการบริหารงานของสถานศึกษา ร่วมคิด วิเคราะห์ และช่วยแก้ปัญหาการบริหารงานของสถานศึกษา พร้อมทั้งเข้าร่วมประเมินผลการดำเนินงานของสถานศึกษา

6) การมีส่วนร่วมกับชุมชน (Collaborating with Community)

การมีส่วนร่วมกับชุมชน หมายถึง ผู้ปกครองส่งเสริมความเป็นหุ้นส่วนกับทรัพยากรและการบริการของชุมชน ดังนั้นสถานศึกษาจึงควรที่จะหาและผสมผสานทรัพยากรและการบริการจากชุมชนเพื่อเสริมสร้างโปรแกรมของสถานศึกษา การดำเนินการร่วมกับผู้ปกครอง และการพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน

เอปสไตน์ (Epstein. 1995: 704) ได้เสนอตัวอย่างเพื่อนำไปปฏิบัติกิจกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการร่วมมือกับชุมชนด้วย

ตัวอย่างการปฏิบัติ

1. ให้ข้อมูลแก่นักเรียนและครอบครัวเกี่ยวกับการบริการของชุมชนในด้านสุขภาพ วัฒนธรรม สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ องค์กรสังคมสงเคราะห์ และโปรแกรมอื่นๆ รวมถึงด้านการบริการอื่นๆ

2. ให้ข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมของชุมชนที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับการพัฒนาทักษะและความสามารถในการเรียนรู้รวมถึง โปรแกรมฤดูร้อนสำหรับนักเรียน

3. ผสมผสานการบริการผ่านการเป็นหุ้นส่วน โดยให้สถานศึกษา องค์กรรัฐ องค์กรให้คำปรึกษา กลุ่มวัฒนธรรม ชุมชน ศูนย์สุขภาพ สถานที่พักผ่อน และสถาบันองค์กร และธุรกิจต่างๆ ให้มีส่วนร่วมด้วยกันในการพัฒนานักเรียนและครอบครัว

4. ดำเนินการให้บริการแก่ชุมชน โดย นักเรียน ครอบครัว และสถานศึกษา ตัวอย่างเช่น การริไซเคิล ศิลปะ ดนตรี การละคร และกิจกรรมอื่นให้แก่ผู้ชรา หรือ บุคคลอื่นๆ

5. จัดให้นักเรียนเข้าได้มีส่วนร่วมในโปรแกรมต่างๆ สำหรับนักเรียน

ความท้าทาย

1. การแก้ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบ ทุนทรัพย์ บุคลากร และสถานที่เพื่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ

2. ให้ข้อมูลแก่ครอบครัวถึงโปรแกรมของชุมชนที่มีให้แก่ นักเรียน เช่น การให้คำปรึกษาการสอนพิเศษ การเป็นหุ้นส่วนของภาคธุรกิจ

3. ทำให้นักเรียนและครอบครัวมีโอกาสเท่าเทียมกันที่จะมีส่วนร่วมในโปรแกรมต่างๆ ของชุมชน หรือเข้ารับบริการต่างๆ นั้น

4. การทำให้การสนับสนุนของชุมชนนั้นเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับเป้าหมายของสถานศึกษาและประสานรวมการบริการเด็กและครอบครัวกับการศึกษา

ความหมายใหม่

1. “ชุมชน” ไม่ได้มีความหมายครอบคลุมเพียงชุมชนสถานที่ที่บ้านหรือสถานศึกษาของนักเรียนตั้งอยู่เท่านั้น แต่ยังหมายถึงชุมชน สถานที่อื่นๆ ที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้และการพัฒนาของนักเรียนด้วย

2. การประเมินค่าของ “ชุมชน” ไม่ได้พิจารณาเพียงแค่ระดับและคุณภาพทางสังคมและเศรษฐศาสตร์เท่านั้น แต่พิจารณาจากความเข้มแข็งและความสามารถที่จะสนับสนุนนักเรียน ครอบครัว และสถานศึกษาควบคู่กันไป

3. “ชุมชน” หมายถึง ทุกคนที่มีความสนใจใน และได้รับผลจากคุณภาพของการศึกษา มิใช่เฉพาะผู้ที่มีบุตรหลานอยู่ในสถานศึกษาเท่านั้น

ผลที่นักเรียนได้รับ

1. เพิ่มพูนทักษะและความสามารถพิเศษผ่านหลักสูตรที่มีคุณภาพและประสบการณ์นอกหลักสูตร
2. รับรู้เกี่ยวกับอาชีพและทางเลือกของการศึกษาและงานอาชีพในอนาคต
3. ได้รับผลประโยชน์ต่างๆ จากโปรแกรม การบริการ ทรัพยากรและโอกาสที่เชื่อมโยงนักเรียนกับชุมชน

ผลที่ผู้ปกครองได้รับ

1. ผู้ปกครองและเด็กได้รับความรู้และได้ใช้ทรัพยากรต่างๆ ของชุมชนเพื่อพัฒนาทักษะและความสามารถพิเศษ หรือได้รับการบริการที่ต้องการ
2. ได้มีปฏิสัมพันธ์กับครอบครัวอื่นๆ ในการร่วมกิจกรรมของชุมชน
3. รับรู้ถึงบทบาทของสถานศึกษาในชุมชน และสิ่งที่ชุมชนให้กับสถานศึกษา

ผลที่ครูได้รับ

1. รับรู้ถึงทรัพยากรของชุมชนเพื่อทำให้หลักสูตรและการสอนมีคุณค่ามากขึ้น
2. เปิดกว้างและได้เพิ่มพูนทักษะในการสอนจากการได้ใช้ครูฝึกหรือที่ปรึกษาหุ้นส่วนภาคธุรกิจ อาสาสมัครจากชุมชน และบุคคลอื่นๆ ที่มาช่วยสนับสนุนส่งเสริมนักเรียน
3. มีความรอบรู้ และสามารถช่วยเหลือนักเรียนและครอบครัวในการแนะนำการบริการต่างๆ ที่จำเป็นหรือเหมาะสมนอกสถานศึกษา

ลักษณะการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในสถานศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนด้านการร่วมมือกับชุมชน (Collaborating with Community) ตามรูปแบบของเอปสไตน์ (Epstein; et al. 2009: 16-18) ซึ่งมีรายละเอียดเกี่ยวกับตัวอย่างการปฏิบัติ ความท้าทาย ความหมายใหม่ ผลที่นักเรียนได้รับ ผลที่ผู้ปกครองได้รับและผลที่ครูได้รับ

ไพรัช อรรถกามานนท์ และมัทนา โชควรรณกร (2545: 9) ได้อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนกับสถานศึกษาในการจัดการศึกษาว่า เป็นกระบวนการที่ประชาชนในฐานะเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนและท้องถิ่นได้เข้าไปเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา โดยร่วมแสดงความคิดเห็นและกระทำในสิ่งที่เห็นพ้องต้องกัน ตลอดจนพิจารณาปัญหาความต้องการของประชาชนชุมชนท้องถิ่น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อหาแนวทางพัฒนาสถานศึกษา

แบล็ง และคนอื่นๆ (Blank; et al. 2004: 20) ได้ให้ความหมายว่า ความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน คือ ความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษาและแหล่งทรัพยากรของชุมชน เป็นการบูรณาการทางวิชาการและการบริการที่นำไปสู่การปรับปรุงการเรียนรู้ของนักเรียนครอบครัวที่เข้มแข็ง ชุมชนที่มีสุขภาพดี ในฐานะที่สถานศึกษาเป็นศูนย์กลางของชุมชน สถานศึกษาต้องยึดหยุ่นและปรับกระบวนการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการและความมุ่งหวังของชุมชน

ความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน เป็นการร่วมมือกันของผู้บริหาร ครู ผู้เรียน ผู้นำชุมชน และสมาชิกชุมชน ในการดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งโดยการดำเนินการนั้นมีลักษณะเป็นกระบวนการ มีขั้นตอนที่จะให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างความยั่งยืนในความสัมพันธ์ของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง มีหลากหลายตามกิจกรรมที่ทำ ซึ่งนอกเหนือจากเป็นประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาแล้ว ยังสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนด้วย

สถานศึกษาควรปรับโครงสร้างความร่วมมือในความเป็นประชาธิปไตยมากขึ้นในเรื่องของการศึกษา คนในชุมชนคิดว่าสถานศึกษาควรมีการจัดการในหนทางที่สนับสนุนการมีส่วนร่วมของชุมชน และปลูกฝังความเป็นประชาธิปไตยสำหรับเด็ก ซึ่งได้รับการสอนและใช้ในชีวิตประจำวัน โครงสร้างของสถานศึกษาต้องเป็นระบบให้โอกาสคนในชุมชนสนับสนุนสถานศึกษาอย่างเข้มแข็ง ให้โอกาสมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ซึ่งรวมถึงบทบาทที่มากขึ้นในการตัดสินใจ

ทัศนาศาสตร์ (2549: 103) ได้สรุปกลยุทธ์ในการทำให้สถานศึกษาประสบผลสำเร็จในการบริหารงาน คือ การมีวิสัยทัศน์ร่วมกันระหว่างสถานศึกษากับชุมชน สร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ปฏิรูปสถานศึกษา และโครงสร้างของท้องถิ่น สถานศึกษา เป็นศูนย์กลางของชุมชน สถานศึกษาต้องให้ความรู้ทักษะกับสมาชิกชุมชน และนำคุณค่าของชุมชนมาจัดกระบวนการเรียนรู้ในสถานศึกษา กระตุ้นให้เข้ามามีส่วนร่วมในการเรียนรู้ของนักเรียน ให้ครอบครัวมีส่วนเกี่ยวข้อง มีบทบาทสำคัญในสถานศึกษาและตัดสินใจในกระบวนการเรียนรู้ที่สมควรจะได้รับอย่างมีเกียรติ

นอกจากนี้แล้วผู้บริหารควรมียุทธศาสตร์ในการพัฒนาเพื่อสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนให้ประสบความสำเร็จโดยต้องมีความมุ่งมั่นเพื่อพัฒนาสถานศึกษา มีกิจกรรมที่ชุมชนมีโอกาสช่วยเหลือร่วมตัดสินใจในเรื่องการศึกษา ซึ่งจะทำให้ชุมชนพอใจและร่วมมือกับสถานศึกษาเป็นอย่างดี ทั้งนี้ส่วนของผู้บริหารเองก็จะต้องมีการดำเนินการด้วยความบริสุทธิ์ใจ มีความต่อเนื่องและมีผลงานที่สร้างสรรค์

สรุปได้ว่าการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการดำเนินการพัฒนาการศึกษา และการเรียนรู้ของนักเรียนมีความสำคัญอย่างมากต่อความสำเร็จของนักเรียน ดังนั้นสถานศึกษาต้องมีความมุ่งมั่น และหาแนวทางที่เหมาะสมกับสิ่งแวดล้อม สถานการณ์ ทรัพยากร และร่วมกันพัฒนาการศึกษาอย่างเปิดกว้างบนพื้นฐาน ของการบริหารอย่างมีส่วนร่วม โดยที่ทุกฝ่ายร่วมกันจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างแท้จริง

4. คุณลักษณะของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน

คุณลักษณะของผู้ปกครองเป็นปัจจัยหนึ่ง ที่ส่งผลต่อบทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการส่งเสริมการเรียนรู้ของบุตรหลานได้จากงานวิจัยต่างๆ มากมายที่กำหนดข้อมูลให้ข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวกับตัวผู้ปกครอง เช่น เพศ อายุ รายได้ อาชีพ วุฒิการศึกษา มาเป็นตัวแปรตั้งแต่ในการ

ทำวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดข้อศึกษาในคุณลักษณะของผู้ปกครอง ได้แก่ อาชีพของผู้ปกครอง ระดับการศึกษาของผู้ปกครองและการรับบริการทางวิชาการของผู้ปกครอง

4.1 อาชีพ

บุคคลทุกคนต้องประกอบอาชีพเพื่อหารายได้มาใช้จ่ายในครอบครัว ซึ่งแต่ละครอบครัวจะเลือกประกอบอาชีพตามความรู้ ความสามารถของแต่ละคน เป็นปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในระดับที่แตกต่างกัน สุวัช พานิชวงษ์ (2546: 7) พบว่าสถานภาพของผู้ปกครองทางด้านอาชีพมีความสัมพันธ์ทางลบกับการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนในด้านความรู้และพฤติกรรม

อาชีพเป็นตัวแปรที่มีผลต่อการแสดงพฤติกรรมต่างๆ ของผู้ปกครอง ทั้งด้านการมีส่วนร่วม การรับรู้ข่าวสารซึ่งงานวิจัยของธนาชัย ภูมาต (2547: บทคัดย่อ) พบว่าผู้ปกครองของนักเรียนที่มีอาชีพต่างกัน มีความต้องการในการมีส่วนร่วมการจัดการศึกษาโดยภาพรวมแตกต่างกัน โดยผู้ปกครองของนักเรียนที่มีอาชีพรับราชการและอาชีพรับจ้าง มีความต้องการในการมีส่วนร่วมสูงกว่าผู้ปกครองที่มีอาชีพเกษตรกรรม และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรและด้านความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียน ผู้ปกครองของนักเรียนที่มีอาชีพต่างกัน มีความต้องการในการมีส่วนร่วมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่ผู้ปกครองของนักเรียนที่มีอาชีพรับราชการมีความต้องการการมีส่วนร่วมสูงกว่าผู้ปกครองของนักเรียนที่มีอาชีพรัฐวิสาหกิจและรับจ้าง

อาชีพของพ่อแม่เป็นองค์ประกอบหลักที่ส่งผลไปถึงการเลี้ยงดูลูก เช่น ชาวนา-ชาวไร่ ที่ทำงานอยู่กับสภาพธรรมชาติ งานที่กระทำเป็นงานหลักครอบครัว และส่วนมากจะเป็นครอบครัวใหญ่ พ่อ-แม่จึงไม่ได้เลี้ยงดูลูก มักจะยกให้เป็นภาระของปู่ ย่า ตา ยาย จึงส่งผลให้เด็กเจริญเติบโตตามธรรมชาติซึ่งจะค่อนข้างแข็งแรงและช่วยเหลือตนเองได้ดี ส่วนข้าราชการและพนักงานบริษัท ลักษณะงานจะเป็นการทำงานประจำ มีรายได้แน่นอนและค่อนข้างคงที่ การปฏิบัติของพ่อแม่ตามอาชีพทำให้เด็กมีส่วนร่วมในอาชีพด้วย ไม่มีกิจกรรมที่จะมาเกี่ยวกับลูก ดังนั้นการอบรมเลี้ยงดูลูกจึงมักจะเป็นไปอย่างเรื่อย ๆ สบาย ๆ ลูกมักจะไม่มีโอกาสทำกิจกรรมอื่นที่เกี่ยวข้องกับอาชีพของผู้ปกครอง ผู้ปกครองต้องหากิจกรรมให้ลูกทำและเอาใจใส่ลูกมากกว่าอาชีพอื่น ๆ อาชีพค้าขายและธุรกิจขนาดเล็ก พ่อแม่ที่มีอาชีพนี้มักจะประสบความสำเร็จไม่แน่นอนค่อนข้างสูงเพราะอยู่ท่ามกลางบรรยากาศที่มีการแข่งขันกับเวลาและผู้อื่นตลอด กิจกรรมที่เกี่ยวกับอาชีพจะมีอิทธิพลและเกี่ยวข้องกับสภาพการดำรงชีวิตประจำวันของทุกคนในครอบครัว ลูกมักจะมีโอกาสเข้าร่วมกับกิจกรรมของพ่อแม่ เช่น ช่วยพ่อแม่ขายของ หยิบของ และจากการที่ลูกได้มีโอกาสช่วยงานพ่อแม่บ้างทำให้เด็กสามารถช่วยเหลือตนเองได้ดี จึงทำให้มีความสามารถและทักษะมากกว่าครอบครัวที่มีอาชีพอื่น (สิริมา ภิญญอนันตพงษ์. 2546: 37-38)

สรุปผล จากการศึกษาศาสนสถานสภาพของผู้ปกครองในด้านอาชีพพบว่า อาชีพของผู้ปกครองเป็นตัวแปรที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม และการอบรมเลี้ยงดูเด็ก โดยผู้ปกครองที่มีอาชีพต่างกันก็จะมีการอบรมเลี้ยงดูและการสร้างเสริมพัฒนาการเด็กแตกต่างกัน

4.2 ระดับการศึกษา

ปัจจัยทางด้านการศึกษา เป็นปัจจัยที่ช่วยให้คนมีประสิทธิภาพ และสามารถปรับตัวเองเพื่อเอาชนะสิ่งแวดลอมได้ ผู้ที่มีการศึกษาสูงย่อมเป็นผู้ที่มีความรู้ ความคิด และมีความสามารถที่จะทำงานในตำแหน่งที่ดี มีมาตรฐานสูงกว่าผู้ที่มีการศึกษาต่ำ (สุวัช พานิชวงษ์. 2546: 37)

การศึกษาคือการเรียนรู้ตลอดชีวิต และเป็นปัจจัยที่ทำให้คนมีประสิทธิภาพและสามารถปรับตนเองได้ ผู้ที่มีการศึกษาสูงจะเป็นคนที่มีความรู้ ความคิด ความสามารถ ที่สามารถจะทำงานในตำแหน่งที่ดีกว่าผู้ที่มีระดับการศึกษาต่ำ ผู้วิจัยจึงกำหนดระดับการศึกษาของผู้ปกครองเป็นตัวแปรในการศึกษาว่า ปัจจัยทางด้านระดับการศึกษาจะส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ด้วย ซึ่งได้แน่วมาจากงานวิจัยของธนาชัย ภูมาต (2547: 75) ที่พบว่า ผู้ปกครองของนักเรียนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโดยภาพรวมและจำแนกเป็นรายด้านไม่แตกต่างกัน ส่วนงานวิจัยของกมลชัย ศิริศรี (2546: 84) ซึ่งมีผลของการศึกษาว่า การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีระดับการศึกษาและอาชีพที่แตกต่างกันจะส่งผลต่อการมีส่วนร่วมที่แตกต่างกัน

ศิริกุล อิศรานุรักษ์และคนอื่นๆ (2538: 12-23) ที่ศึกษาแบบแผนการเลี้ยงดูเด็กอายุ 6-24 เดือน ตามเกณฑ์สภาวะความต้องการขั้นพื้นฐานและบริการสำหรับเด็ก ยังพบว่าครอบครัวที่บิดามารดามีความรู้สูงจะมีโอกาสได้รับข้อมูลข่าวสารในเรื่องต่างๆ มาก และจะให้ความสนใจต่อการเลี้ยงดูบุตรให้มีคุณภาพ รวมทั้งยังมีโอกาสประกอบอาชีพที่มีรายได้มาก ซึ่งทำให้มีโอกาสนในการเลือกซื้อหรือจัดหาสิ่งที่มีประโยชน์ต่อบุตรได้มากกว่า นอกจากนี้ยังพบว่ามารดาที่ไม่ได้ทำงานนอกบ้าน จะมีการปฏิบัติการดูแลบุตรสูงกว่ากลุ่มมารดาที่ทำงานนอกบ้าน

สรุปได้ว่าผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาสูงจะเป็นผู้ที่มีความรู้ดี และมีโอกาสได้รับข้อมูลเกี่ยวกับเด็กมาก จึงทำให้สามารถอบรมเลี้ยงดูและสร้างเสริมพัฒนาการในทุกๆ ด้านให้แก่เด็กได้ดีกว่าผู้ปกครองที่มีวุฒิการศึกษาต่ำ ซึ่งไม่ค่อยให้ความสนใจต่อการอบรมเลี้ยงดู เพื่อให้ลูกของตนเป็นบุคคลที่มีคุณภาพเท่าที่ควร

4.3 การรับบริการวิชาการ

การจัดการศึกษาตามแนวทางที่กำหนดไว้ในหลักสูตรปฐมวัยพุทธศักราช. 2546 มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนโดยถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด มีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้ผู้เรียนสามารถดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพและมีความสุข ผู้สอนจะเปลี่ยนบทบาทจากผู้ชี้ให้จำมาเป็นผู้ถ่ายทอดและช่วยเหลือส่งเสริม สนับสนุนเพื่อให้ผู้เรียนทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ ส่งเสริมให้ผู้เรียน

ได้รับการพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ชุมชน และสังคม ดังนั้นการจัดการเรียนรู้ที่ดีต้องมุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สังคมและสติปัญญา มีพัฒนาการที่เหมาะสมกับวัย (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. 2547: 5)

อุดม เชยกิจวงศ์ (2545: 15) กล่าวว่าการศึกษาตลอดชีวิตคือต้องมีการแลกเปลี่ยน เรียนรู้ ขยายผล และประยุกต์ความรู้ไปใช้ให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ (Knowledge) และทางโรงเรียนก็จะนำมา พัฒนา จัดการบริการหลากหลายเป็นการบูรณาการเพื่อให้เป็นภูมิปัญญา (Wisdom)

ถวิล อรัญเวศ (2545: 38-40) และยุทธนา ปฐมวรชาติ (2545: 11-18) มีความเห็นที่ สอดคล้องกันในเรื่องของการบริหารหลักสูตรต้องมีการพัฒนาหลักสูตร มีการจัดกระบวนการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผลและการแนะแนวทางไปสู่จุดประสงค์ที่กำหนดไว้โดยกำหนดแนวทางใน การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ มีการจัดกิจกรรมการส่งเสริมการใช้สื่อการสอนหลากหลาย เป็น การบริการทางวิชาการและช่วยส่งเสริมพัฒนาให้ผู้เรียนนำไปสู่การปฏิบัติและนำไปประยุกต์ใช้ ในการดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข นอกจากนี้ ถวิล อรัญเวศ (2544: 42-43) กล่าวถึงการใช้เทคโนโลยี ในสถานศึกษา ความเข้าใจการใช้เทคโนโลยีจะส่งเสริมความสามารถในการจัดระบบการสื่อสารให้ได้ผล (Effective Communication) เพื่อเชื่อมโยงข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ได้ทั่วถึงทุกระดับองค์กร หน่วยงาน ต่าง ๆ และยังช่วยในการจัดทำข้อมูลสารสนเทศอย่างเป็นระบบ ทันต่อการใช้งานซึ่งจะช่วยส่งเสริมให้ สามารถดำเนินการและบริหารงานได้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

การรับความรู้ในการพัฒนานักเรียนและการรับความรู้ทั่วไปทำให้ผู้ปกครองสามารถนำ ความรู้ไปประยุกต์ใช้ตามความรู้สึก ภูมิหลัง และประสบการณ์ของตนเอง เมื่อเกิดการรับรู้และการได้ รับบริการทางวิชาการที่ทางโรงเรียนจัดสรรให้กับผู้ปกครอง จะก่อให้เกิดความรู้สึกหรือความเข้าใจ อย่างแท้จริง จนเกิดพฤติกรรมตอบสนองต่อการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ

4.3.1 การให้ความรู้ในการพัฒนานักเรียน

การให้ความรู้ผู้ปกครองในการพัฒนานักเรียน จะช่วยให้ผู้ปกครองได้รับรู้ถึง หลักการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยและแนวทางในการจัดการศึกษาสำหรับเด็ก เพื่อผู้ปกครองจะได้นำ ความรู้นั้นไปใช้ในการอบรมเลี้ยงดูและพัฒนาเด็กอย่างเต็มศักยภาพ และยังสามารถสร้างเสริม ความสัมพันธ์อันดีระหว่างครูและผู้ปกครอง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2544: คำนำ)

การให้ความแก่ผู้ปกครอง (Parent Education) ได้รับการยอมรับว่าเป็นกลวิธี หนึ่งของการศึกษาอนุบาลที่เป็นการช่วยผู้ปกครองให้มีความรู้เพิ่มพูนเกี่ยวกับการพัฒนาเด็ก และ ปรับปรุงวิธีการเลี้ยงดูเด็กให้ดีขึ้น (สุภาพร สุวรรณศรีนนท์. 2549: 3 อ้างอิงจาก Fisher. 1991: 99) นอกจากนี้การให้ความรู้ผู้ปกครองยังมีส่วนช่วยในการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างถูกต้องวิธี ดังนั้นการให้ความรู้แก่ผู้ปกครองยังมีความสำคัญมาก เพราะหมายถึงการที่ผู้ปกครองให้ความร่วมมือ

กับทางโรงเรียนเพื่อสร้างเสริมพัฒนาการของเด็กให้เกิดขึ้นที่บ้านอย่างมีคุณภาพ (กุลยา ตันติผลาชีวะ. 2541: 65)

ฉันทนา ภาคบงกช (2531: 1) กล่าวว่า การให้ความรู้ความเข้าใจแก่ผู้ปกครองเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดู เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทั้งทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา เป็นการทำความเข้าใจและสร้างทัศนคติที่ถูกต้องในการอบรมเลี้ยงดูเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ในการร่วมมือกันพัฒนาเด็กโดยใช้สื่อต่างๆ และสื่อมวลชน

กุลยา ตันติผลาชีวะ (2542: 1) กล่าวว่า การให้ความรู้แก่ผู้ปกครองเป็นการเสริมสร้างศักยภาพการเลี้ยงดูเด็กให้ถูกต้องและมีพัฒนาการที่ดี วิธีการให้การศึกษแก่ผู้ปกครองนี้มีหลากหลายวิธีทั้งทางตรงและทางอ้อม การจัดการศึกษาอาจกำหนดเป็นรายบุคคล หรือรายกลุ่ม ขึ้นอยู่กับผู้ปกครองกลุ่มเป้าหมาย และกุลยา ตันติผลาชีวะ (2545ก: 68) ยังกล่าวไว้อีกว่า การศึกษาสำหรับผู้ปกครองเป็นกระบวนการให้การศึกษแก่ผู้ปกครองอย่างเป็นระบบเป็นการสร้างให้ผู้ปกครองมีความรู้ของการเป็นผู้ปกครอง และมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงกับโรงเรียนในการที่จะพัฒนาเด็กให้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาให้ได้อย่างเต็มศักยภาพ

โอ ซัลลิแวน (O' Sullivan. 2009: 99-104) กล่าวถึงการให้ความรู้ผู้ปกครองควรคำนึงถึงความแตกต่างของบุคคล ส่วนใหญ่แล้วการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองปฐมวัยจะเป็นไปในลักษณะการแลกเปลี่ยนข้อมูลและความคิดเห็นเกี่ยวกับเด็ก ดังนั้นการให้บริการผู้ปกครองควรตรวจสอบความสนใจและความต้องการของผู้ปกครองว่าต้องการได้ข้อมูลแบบใด เพื่ออะไร เพื่อจะได้จัดการให้ความรู้ข้อมูลต่างๆ แก่ผู้ปกครองซึ่งจะช่วยเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็กได้มากยิ่งขึ้นและตรงตามความต้องการของผู้ปกครอง

โรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่ได้ให้ความรู้ผู้ปกครองในการพัฒนานักเรียนโดยการศึกษาได้จัดนิทรรศการเพื่อรวบรวมผลงานของนักเรียนมาจัดแสดงให้เด็กและผู้ปกครองได้ชื่นชมผลงานของนักเรียนและเห็นวิธีการเรียนรู้แบบโปรเจกต์แอพโพรช (Project Approach) อย่างเป็นขั้นเป็นตอนและเป็นรูปธรรม โดยกำหนดการจัดปีละ 1 ครั้ง

โรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่ได้สอนแบบโปรเจกต์แอพโพรช (Project Approach) มาตั้งแต่ปีพ.ศ.2546 และผู้เรียนเกิดความเข้าใจในการเรียนอย่างถ่องแท้ สามารถเล่าเรื่องจากการสืบค้นข้อมูลและนำเสนออย่างเป็นรูปธรรม

โครงสร้าง 5 อย่างของโปรเจกต์แอพโพรช (Project Approach) (โรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่. 2548: 8-10) ได้แก่

1. การสนทนาพูดคุยปรึกษา
2. การศึกษาสืบค้นนอกห้องเรียน
3. การสร้างแบบจำลองทดแทนสิ่งที่กำลังเรียนรู้
4. การสำรวจสืบค้น
5. การจัดแสดง

ในระยะสุดท้ายจะเป็นการสรุปงานโปรเจค (Project) ซึ่งเป็นการแบ่งปันให้ผู้อื่นได้รับรู้และมีการจัดนิทรรศการแสดงผลงานของนักเรียนเป็นการแสดงและสะท้อนให้เห็นถึงการเรียนรู้ในรูปแบบต่างๆ

การสัมมนาเป็นกระบวนการอย่างหนึ่งในการพัฒนาบุคลากรโดยการให้ความรู้ผู้ปกครอง เป็นกิจกรรมที่โรงเรียนกำหนดขึ้น เป็นการบริการทางวิชาการเพื่อช่วยให้ผู้ปกครองมีความรู้เพิ่มพูนเกี่ยวกับการเลี้ยงดูเด็ก เพื่อสร้างเสริมศักยภาพของการเลี้ยงดูให้ถูกต้องและมีพัฒนาการที่ดี (สุภาพร สุวรรณศรีนนท์. 2549: 50 อ้างอิงจาก Fisher. 1991: 99)

รูปแบบของการสัมมนาให้ความรู้ผู้ปกครองจะมีหลากหลาย ทางโรงเรียนต้องคำนึงถึงความเหมาะสมเพื่อให้เกิดประโยชน์และมีคุณค่า

พินี่และคนอื่นๆ (สุภาพร สุวรรณศรีนนท์. 2549: 50 อ้างอิงจาก Feeney; et al. 1991: 490) กล่าวถึงการประชุมปรึกษาสำหรับผู้ปกครอง เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองได้พบปะกันที่ครูและผู้ปกครองได้แลกเปลี่ยนข้อมูล การรับรู้ซึ่งกันและกัน จุดประสงค์ของการประชุมมุ่งเน้นในการช่วยเด็กด้วยการเจริญเติบโตและการเรียนรู้ที่ดี สามารถแลกเปลี่ยนปัญหาและวิธีการแก้ปัญหา

การให้ความรู้ผู้ปกครองมักจะใช้เป็นการสัมมนา โดยการสัมมนาแต่ละครั้งจะกำหนดวัตถุประสงค์เฉพาะเพื่อสร้างเสริมความเข้าใจในบทบาทของผู้ปกครองรวมถึงอิทธิพลของครอบครัวที่มีต่อเด็กและสร้างความร่วมมือในการพัฒนาเด็กร่วมกันซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของกุลยา ตันติผลาชีวะ (2546: 18) ที่พูดถึงการประชุมสัมมนาว่าเป็นการช่วยให้ผู้ปกครองมีความรู้ในเรื่องต่างๆ อย่างลุ่มลึกและกว้างขวาง เพื่อให้ผู้ปกครองตระหนักถึงความสำคัญของตนเองในการอบรมเลี้ยงดูเด็ก

เดกเกอร์และเดกเกอร์ (สุภาพร สุวรรณศรีนนท์. 2549: 47 อ้างอิงจาก Decker; & Decker. 1992: 384) กล่าวถึงการให้ความรู้ผู้ปกครองจะมีวัตถุประสงค์เฉพาะคือ

1. เพื่อให้ผู้ปกครองเกิดการเรียนรู้ที่มากขึ้นเกี่ยวกับการเจริญเติบโต และพัฒนาการของเด็ก

2. เพื่อให้ผู้ปกครองเกิดความคิดรวบยอดเกี่ยวกับการพัฒนาเพื่อสร้างความเข้าใจถึงพฤติกรรมและการเลี้ยงดูเด็กที่ส่งผลกระทบต่อพัฒนาการของเด็ก

3. เพื่อให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมการให้ความรู้แก่ผู้ปกครองด้วยตนเอง

4. เพื่อให้เป็นความสำคัญส่วนหนึ่งของกระบวนการให้การศึกษา เนื่องจากมีการแลกเปลี่ยนทัศนคติที่ดีร่วมกันระหว่างผู้ปกครองกับโรงเรียน

ส่วนเบอร์เกอร์ (สุภาพร สุวรรณศรีนนท์. 2549: 49 อ้างอิงจาก Berger. 1995: 179-180) ได้กล่าวถึงความสำคัญในการให้ความรู้กับผู้ปกครองดังนี้

1. ผู้ปกครองมีแหล่งความรู้และความคิดในการอบรมเลี้ยงดูเด็ก และจะได้รับการฝึกฝนให้ทำตามความรู้และความคิดนั้นๆ
2. ผู้ปกครองที่รักและยอมรับเด็กจะทำตามคำแนะนำของผู้รู้โดยเฉพาะการยอมรับลูกหลานของตนอย่างไม่มีเงื่อนไข
3. ผู้ปกครองที่มีความรู้เรื่องการพัฒนาเด็ก สามารถเข้าใจและแนะแนวพฤติกรรมของเด็กได้ซึ่งจะนำไปสู่การปฏิบัติต่อเด็กได้เหมาะสมมากขึ้น
4. ผู้ปกครองมีความเข้าใจถึงผลของพฤติกรรมของตนที่มีต่อเด็ก และจะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของตนให้เหมาะสม
5. ผู้ปกครองสามารถวิเคราะห์ปัญหาของการอบรมเลี้ยงดูเด็ก สามารถหาความรู้ที่เป็นประโยชน์และสามารถประยุกต์ความรู้นั้นไปใช้แก้ปัญหาได้
6. ผู้ปกครองมีเทคนิคและทักษะในการจัดสภาพแวดล้อมในบ้าน เพื่อให้การอบรมเลี้ยงดูเด็กและการดำเนินชีวิตในครอบครัวเป็นไปอย่างราบรื่น
7. ผู้ปกครองจะมีความรู้สึกมั่นคง และสบายใจที่จะคิดทำสิ่งที่ดีที่สุดเพื่อลูกหลานของตนเอง

การสัมมนาให้ความรู้ผู้ปกครองเป็นการบริการทางวิชาการที่โรงเรียนสามารถช่วยให้ผู้ปกครองมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเด็ก ช่วยให้พ่อแม่มีข้อมูล ข้อเท็จจริงที่เกี่ยวกับพัฒนาการของเด็ก สามารถสนับสนุนให้เด็กเกิดการเรียนรู้ที่บ้านและสร้างความมั่นใจให้กับผู้ปกครองว่าเลี้ยงลูกได้ถูกวิธีและมีความสามารถจริง (สุภาพร สุวรรณศรีนนท์. 2549: 47 อ้างอิงจาก Click & Click. 1990: 32)

หน่วยศึกษานิเทศก์ (2544: 16-18) ได้กล่าวไว้ว่า พ่อ แม่ ผู้ปกครอง สามารถสร้างสิ่งแวดล้อมที่ถูกต้องเหมาะสมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของบุตรหลานไว้ 10 ประการคือ

1. เล่านิทานให้ฟังและลงให้บุตรหลานเล่านิทานให้พ่อ แม่ ผู้ปกครองฟัง เด็กจะเกิดจินตนาการของเขา และเป็นการเรียนรู้ภาษา คำพูดในการสื่อสาร
2. พาไปสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ เป็นการสร้างการเรียนรู้และประสบการณ์ตรง เด็กจะเรียนรู้และจดจำสิ่งต่างๆ ได้ดี
3. สร้างนิสัยรักการอ่าน ส่งผลดีต่อการพัฒนาการทางด้านภาษา พ่อ แม่ ผู้ปกครอง ควรเลือกหนังสือให้เหมาะสมกับวัยของบุตรหลาน
4. เปิดโอกาสให้บุตรหลานได้เล่น การเล่นเปรียบเสมือนชีวิตจิตใจของเด็ก เป็นรากฐานสำคัญที่จะทำให้เด็กได้รับการกระตุ้น และเกิดการเรียนรู้
5. กระตุ้นด้วยประสาทสัมผัส การกระตุ้นด้วยประสาทสัมผัสต่างๆ เช่น ตา หู จมูก ปาก ลิ้น ผิวหนัง ฯลฯ จะช่วยให้บุตรหลานเกิดการเรียนรู้ และจดจำสิ่งต่างๆ ได้เป็นอย่างดี จะมีผลต่อการพัฒนาสมองของเด็กเป็นอย่างมาก

6. กระตุ้นด้วยคำถาม สมอบุตรหลานจะแตกฉานได้ก็ต่อเมื่อเด็กได้มีโอกาสในการขบคิดเรื่องต่างๆ อยู่อย่างต่อเนื่อง
7. มอบหมายงานให้ทำหรือทำกิจกรรมร่วมกันภายในบ้าน ให้บุตรหลานรู้สึกว่าคุณเองมีคุณค่า มีความสามารถ สนุกสนานต่อการเรียนรู้งานบ้านที่ทำ ฝึกความรับผิดชอบ
8. จัดมุมแหล่งการเรียนรู้ภายในบ้าน เช่น มีโต๊ะอุปกรณ์เครื่องเขียน เกมหรือติดภาพข้อมูลข่าวสารต่างๆ ในมุมใดมุมหนึ่งภายในบ้าน ช่วยให้ผู้ปกครองได้รับความรู้ที่หลากหลาย
9. เปิดโอกาสให้ลูกหัดทำทุกอย่างด้วยตนเอง เป็นการพัฒนาศักยภาพของบุตรหลาน เพราะจะช่วยส่งเสริมให้ผู้ปกครองมีกำลังใจมากขึ้น เมื่อเขาสามารถทำสิ่งนั้นได้สำเร็จ เขาจะเกิดความภาคภูมิใจในตนเอง
10. จัดประสบการณ์เสริมการเรียนรู้ เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองได้ตัดสินใจในการเรียนรู้ในสิ่งที่เขาชอบ ถนัด สนใจ

สรุปได้ว่า พ่อแม่ ผู้ปกครองมีความสำคัญต่อพัฒนาการของเด็กปฐมวัย เนื่องจากเป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดกับเด็กมากที่สุด มีอิทธิพลต่อพัฒนาการของเด็กเป็นอย่างยิ่ง หากผู้ปกครองมีความรู้ความเข้าใจและให้ความสำคัญเรื่องพัฒนาการของเด็ก ย่อมสามารถส่งเสริมพัฒนาการเด็กให้เต็มตามศักยภาพและเหมาะสมกับวัยของเด็ก ดังนั้นการให้ความรู้ผู้ปกครองจึงเป็นสิ่งที่สำคัญที่จะประสานความรู้ความเข้าใจระหว่างบ้านและโรงเรียนเพื่อไปสู่ความร่วมมือในการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัยต่อไป

4.3.2 การให้ความรู้ทั่วไป

การให้ความรู้ทั่วไป คือการให้ข้อมูลเกี่ยวกับโครงการหรือกิจกรรมของโรงเรียน ที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการ การประชาสัมพันธ์ที่ทำให้ผู้ปกครองได้รับข้อมูลพื้นฐานของสถานศึกษา เช่น กฎระเบียบของสถานศึกษา ซึ่งรวมถึงกฎระเบียบการรับ-ส่งนักเรียน กฎระเบียบวินัยของสถานศึกษา ข้อมูลเกี่ยวกับด้านโภชนาการ ซึ่งรวมถึงรายการอาหารของแต่ละสัปดาห์ การรักษาสุขภาพนักเรียนรวมถึงข้อมูลอื่นๆ ที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานของโรงเรียน เช่น การจัดโปรแกรมพิเศษต่างๆ หรือการจัดกิจกรรมพิเศษ และการให้ข้อมูลอื่นๆ ของชุมชน หน่วยงานต่างๆ และข่าวสารสำคัญจากสื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ เช่น แนวโน้มของการปฏิรูปการศึกษาของรัฐ ผลการประเมินคุณภาพการศึกษาโดยผู้ประเมินภายนอกของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) แหล่งเรียนรู้ในชุมชน นิทรรศการหรือกิจกรรมต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชน ข้อมูลการรับสมัครนักเรียนของโรงเรียนที่เปิดรับสมัครผู้เรียนในระดับประถมศึกษา เป็นต้น การให้ความรู้ทั่วไปดังกล่าวโรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่ได้จัดส่งให้ผู้ปกครองในรูปแบบของอีเมล หนังสือแจ้งผู้ปกครองหรือแผ่นพับประชาสัมพันธ์

โรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่ได้กำหนดแนวคิดหลักที่ใช้ในการพัฒนาโรงเรียนเพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพ โดยใช้หลักการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม บุคลากรทุกฝ่ายต้องมีส่วนร่วมในการคิด การวางแผนและปฏิบัติร่วมกัน ประเมินผลของการดำเนินงานและนำผลของการประเมินมาวิเคราะห์ร่วมกัน เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขในปีต่อไปอย่างเป็นระบบครบวงจร PDCA นอกจากนี้โรงเรียนยังได้จัดทำรายงานการดำเนินงานประจำปีการศึกษาให้ผู้ปกครองซึ่งเป็นพ่อหรือแม่หรือญาติพี่น้องได้ทราบผลของการดำเนินงานของโรงเรียน (โรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่. 2550ก: 17)

ด้านการบริหารงานภายใน โรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่กำหนดแผนงานและเป้าหมายในการดำเนินงานอย่างชัดเจน พัฒนาผู้เรียนให้มีความพร้อมตามวัยและศักยภาพของแต่ละคน ให้เป็นเด็กที่ดี เก่งและมีความสุข มีการจัดโครงสร้างการบริหารอย่างเป็นระบบ เพื่อให้สามารถบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังได้ส่งเสริมครูและบุคลากรในสถานศึกษาให้ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอบรม ศึกษาดูงานและสัมมนาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะส่งผลให้โรงเรียนมีทิศทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในอนาคต เพื่อให้เป็นโรงเรียนที่ดีมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น (โรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่. 2550ก: 18-19)

การให้ความรู้ผู้ปกครองโดยการประชาสัมพันธ์ ประสานสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน ชุมชนและองค์กรต่างๆ เช่น การจัดทำป้ายนิเทศเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้แก่ผู้ปกครอง หรือ บุคคลขององค์กรต่างๆ หรือผู้ที่เกี่ยวข้องให้ได้รับความรู้ทางเทคโนโลยี การดูแลสุขภาพ แนวทางการเลือกโรงเรียนที่เด็กสามารถศึกษาต่อในระดับประถมศึกษา รวมถึงข้อมูลเกี่ยวกับระเบียบการรับสมัครของโรงเรียนเหล่านั้น การนำเสนอขั้นตอนการฝึกซ้อมดับเพลิงและการหนีไฟในโรงเรียน ซึ่งได้รับการอบรมรับความรู้เกี่ยวกับแผนของการดับเพลิง วิธีการดับเพลิงและแผนอพยพหนีไฟ โดยวิทยากรจากสำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย 4 และเจ้าหน้าที่จากสถานีดับเพลิงคลองเตย กองปฏิบัติการดับเพลิง 2 กรุงเทพมหานคร

การให้ความรู้ทั่วไปกับผู้ปกครองยังครอบคลุมไปถึงการที่โรงเรียนส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือในการช่วยเหลือสังคมผู้ด้อยโอกาสและคนพิการ โดยจัดทำแผนงานและโครงการด้านสัมพันธ์ชุมชนแห่งการเรียนรู้ซึ่งผู้บริหาร ครู คณะกรรมการอำนวยการโรงเรียนได้ร่วมกันวางแผนจัดกิจกรรมเพื่อขอบริจาคสิ่งของเครื่องใช้ เพื่อจัดส่งหรือนำไปขายเป็นการหาทุนให้กับผู้ด้อยโอกาส กิจกรรมสนับสนุนกระดาดเพื่อต้นไม้ กำหนดวัตถุประสงค์ให้ผู้ปกครองหรือครูหรือเด็กมีความเข้าใจและช่วยกันประหยัดทรัพยากรธรรมชาติ โดยร่วมกันบริจาคกระดาดที่ไม่ใช้แล้วนำไปส่งมอบให้มูลนิธิกระดาดเพื่อต้นไม้ เพื่อนำไปแยกประเภทและส่งต่อเพื่อการรีไซเคิลต่อไป โครงการแยกกล่องลดขยะ ซึ่งเป็นการให้ความรู้และส่งเสริมให้ผู้ปกครองหรือครูหรือเด็กมีพฤติกรรมคัดแยกกล่องเครื่องดื่ม นม เพื่อนำไปรีไซเคิลและช่วยลดปริมาณขยะตกค้างในสภาพแวดล้อม และเป็นการช่วยลดภาวะโลกร้อนได้ในทางอ้อมด้วย นอกจากนี้ยังมีการช่วยกันรณรงค์เก็บขวดดิงซึ่งเปิดกระป๋องเครื่องดื่มหรืออาหารและฝาขวดแบนด์ กระป๋องเครื่องดื่มที่เป็นอลูมิเนียมเพื่อช่วยสนับสนุนโครงการมูลนิธิฯ เทียมในสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ซึ่งกิจกรรมนี้จะปลูกฝังในเรื่องการมีน้ำใจและ

การรู้จักแบ่งปัน เอื้อให้ผู้ด้อยโอกาสได้อย่างง่าย ๆ และเป็นการเอื้อประโยชน์ต่อสังคมด้วย (โรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่. 2551: 72)

โรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่ ได้ให้ความรู้ทั่วไปกับผู้ปกครองและจัดทำเอกสารในรูปของวารสาร “สาระน่ารู้...เล่าสู่กันฟัง” ซึ่งมีข้อมูลเกี่ยวกับสุขภาพทั่วไป สาระน่าสนใจอื่นๆ เพื่อกระตุ้นให้ผู้ปกครองได้รับรู้ข่าวสารข้อมูลที่มีประโยชน์ต่างๆ และเชื่อมสัมพันธ์และพัฒนาทักษะความรู้ความเข้าใจในด้านต่างๆ เพื่อให้ผู้ปกครองสามารถพัฒนาตน ครอบครัวและมีส่วนร่วมพัฒนาเด็กได้อย่างมีคุณภาพ (โรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่. 2551: 82) ซึ่งสอดคล้องกับนิตยา ไสงาม (2543: 7) ได้กล่าวไว้ว่าการให้ความรู้ผู้ปกครองจะเป็นการจัดการศึกษาให้แก่ผู้ปกครองอย่างมีจุดประสงค์เพื่อพัฒนาทักษะ เจตคติ และพฤติกรรมของผู้ปกครองให้ผู้ปกครองได้รับรู้ เข้าใจในบทบาทหน้าที่และเป็นผู้ปกครองที่ดีขึ้น ซึ่งเป็นความเห็นที่ตรงกับแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ที่มีมาตรการหลักส่งเสริมบทบาทพ่อแม่ และสร้างความเข้มแข็งในการพัฒนาบุตรหลาน โดยการให้ความรู้กับผู้ปกครองให้สามารถช่วยให้เด็กปฐมวัยได้รับการพัฒนาอย่างมีคุณภาพ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2552: 15)

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองโรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่ ผู้วิจัยพบข้อมูลตามรายละเอียดต่อไปนี้

5.1 งานวิจัยในประเทศ

มามี โชติมา (2546: 103-106) ศึกษาความต้องการของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนอนุบาลโชติมา เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร พบว่าผู้ปกครองมีความต้องการในการจัดการศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับสูงทุกด้าน คือ ด้านการจัดประสบการณ์และกิจกรรมการเรียนการสอน การจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียน การจัดบริการนักเรียน และความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง พบว่าผู้ปกครองที่มีอายุแตกต่างกันมีความต้องการในการจัดการศึกษา ไม่แตกต่างกัน ส่วนผู้ที่มิวุฒิการศึกษาแตกต่างกันจะมีความต้องการที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ.05 แต่ผู้ที่มิอาชีพและรายได้ต่อเดือนที่แตกต่างกัน มีความต้องการในการจัดการศึกษาที่ไม่แตกต่างกัน

มณเฑียร ทุมพันธ์ (2546: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาบทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยที่ใช้การบ้านแบบมีส่วนร่วม และค้นพบว่า ผู้ปกครองเด็กปฐมวัยที่ใช้การบ้านแบบมีส่วนร่วม มีระดับการปฏิบัติในบทบาทการมีส่วนร่วมหลังการทดลอง อยู่ในระดับมาก เมื่อเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติในบทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยที่ใช้การบ้านแบบมีส่วนร่วมในภาพรวม พบว่า ก่อนและหลังทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 เมื่อจำแนกตามข้อมูลพื้นฐาน ได้แก่ ระดับการศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจ และอาชีพของผู้ปกครอง พบว่าไม่แตกต่างกัน และได้ข้อมูลว่า ผู้ปกครองมีความคิดเห็นว่ารูปแบบการบ้านเหมาะสมมาก และการทำการบ้านแบบมีส่วนร่วมมีประโยชน์มาก

สุวัช พานิชวงษ์ (2546: 100-101) ได้ศึกษาถึงข้อค้นพบว่า ปัจจัยด้านสถานภาพของผู้ปกครองนักเรียน ในส่วนของปัจจัยย่อย คือ วุฒิการศึกษา ความรู้เกี่ยวกับบทบาทการมีส่วนร่วม และเจตคติต่อการมีส่วนร่วมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ ด้านพฤติกรรม และด้านอาชีพ ส่วนปัจจัยด้านสถานภาพของผู้ปกครองนักเรียน ในปัจจัยย่อยด้านอาชีพของผู้ปกครองนั้น มีความสัมพันธ์ทางลบกับการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนในด้านความรู้ และด้านพฤติกรรม ตัวแปรจำนวนบุตรและตำแหน่งทางสังคมในท้องถิ่น พบว่า ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน ส่วนกลุ่มตัวแปรที่มีนัยสำคัญ (ประสิทธิภาพสูงสุด) ในการพยากรณ์การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน เรียงตามลำดับความสำคัญ ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับบทบาทการมีส่วนร่วม และเจตคติต่อการมีส่วนร่วม โดยทั้ง 2 ตัวแปรนี้มีอำนาจในการพยากรณ์การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนได้ร้อยละ 41.00

เกตุสุเดช กำแพงแก้ว (2547: 187-190) ศึกษากิจกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียน : กรณีศึกษาโรงเรียนอัญมณีสมัชชุนนทพรหม ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนตามรูปแบบ 6 แบบของเอปสไตร์น ซึ่งประกอบด้วยการอบรมเลี้ยงดูในฐานะผู้ปกครอง การติดต่อสื่อสาร การอาสาสมัคร การเรียนรู้ที่บ้าน การตัดสินใจ และการร่วมมือกับชุมชน ซึ่งเป็นแนวคิดที่เหมาะสมตามกรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ ขั้นตอนที่ 2 เป็นการศึกษากิจกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองด้วยวิธีการจัดกลุ่มสนทนา ขั้นตอนที่ 3 การหาฉันทามติจากพหุ คุณลักษณะของกิจกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง และขั้นตอนที่ 4 การประเมินความเหมาะสมในการนำกิจกรรมไปปฏิบัติในการจัดการศึกษา เป็นขั้นตอนสุดท้ายเพื่อประเมินความเหมาะสม ผลของการวิจัย พบว่า การศึกษากิจกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนด้วยวิธีการจัดกลุ่มสนทนา การหาฉันทามติจากพหุคุณลักษณะของกิจกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียน และการประเมินความเหมาะสมในการนำกิจกรรมไปปฏิบัติในการจัดการศึกษาของโรงเรียน ผลการศึกษาวิจัย พบว่า กิจกรรมที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดมี 2 กิจกรรม ได้แก่ 1) โรงเรียนควรกำหนดนโยบายและจัดระบบอาสาสมัครเพื่อช่วยงานโรงเรียนที่ชัดเจน 2) ผู้ปกครองควรมีเวลารับฟังและช่วยแก้ปัญหาให้เด็กทุกครั้งที่เด็กต้องการ และกิจกรรมที่มีฉันทามติจากพหุคุณลักษณะที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดมี 2 กิจกรรม ได้แก่ 1) โรงเรียนควรจัดให้มีการพบปะระหว่างครูประจำชั้นกับผู้ปกครอง 2) ผู้ปกครองควรมีส่วนร่วมและแสดงความคิดเห็นทุกครั้งที่มีโรงเรียนเปิดโอกาส

ธนาชัย ภูมาตร (2547: 70-71) ได้ศึกษาและเปรียบเทียบระดับความต้องการการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาโรงเรียนบ้านโป่งบริหารธุรกิจ-เทคโนโลยี จังหวัดราชบุรี 3 ด้าน คือ ด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียน จำแนกตามระดับการศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจ อาชีพ โดยใช้สถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว และทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเป็นราย

คู่โดยวิธี LSD พบว่า ความต้องการการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาทั้ง 3 ด้านอยู่ระดับปานกลาง เมื่อเปรียบเทียบความต้องการจำแนกตามระดับการศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจ อาชีพ พบว่า ระดับการศึกษาและฐานะทางเศรษฐกิจต่างกันมีความต้องการไม่แตกต่างกัน แต่ผู้ปกครองอาชีพต่างกันจะมีความต้องการแตกต่างกัน

นิตยา กอบนิลพรรณ (2548: บทคัดย่อ) ศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนอัสสัมชัญคอนแวนต์ ลำานารายณ์ ในด้านการวางแผนและกำหนดนโยบาย ด้านการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับบ้าน ด้านการสนับสนุนงบประมาณและทรัพยากร และด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล ผลของการวิจัยพบว่า 1) สภาพการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับบ้านอยู่ในระดับปานกลาง และการสนับสนุนงบประมาณและทรัพยากร การปฏิบัติและดำเนินกิจกรรม การวางแผนกำหนดนโยบายอยู่ในระดับน้อย 2) แนวทางการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าแนวทางการมีส่วนร่วมด้านการติดต่อประเมินผลและการสร้างสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับบ้านอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านการปฏิบัติและดำเนินกิจกรรม การสนับสนุนงบประมาณและทรัพยากรและการวางแผนกำหนดนโยบายมีแนวทางการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง 3) อายุ อาชีพ รายได้ ระดับชั้นของบุตรหลาน และสถานภาพทางสังคมของผู้ปกครองโดยภาพรวมพบว่ามีสภาพการมีส่วนร่วมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาและความสัมพันธ์กับทางโรงเรียน สภาพการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 4) อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา ระดับชั้นของบุตรหลาน สถานภาพทางสังคมและความสัมพันธ์กับทางโรงเรียนของผู้ปกครองโดยภาพรวมพบว่ามีแนวทางการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 5) แนวทางการมีส่วนร่วมพบว่า ควรเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองได้เข้ามาร่วมแสดงความคิดเห็น และจัดทำเอกสารเผยแพร่ข่าวสารงานในด้านการวางแผนและกำหนดนโยบาย การประสานงานกับผู้ปกครองล่วงหน้าโดยส่งจดหมายเวียนและชี้แจงรายละเอียดเพิ่มเติมให้ชัดเจน เชิญผู้เชี่ยวชาญมาเป็นวิทยากรสอนนักเรียน และขอความร่วมมือจากผู้ปกครองนักเรียนในการแก้ปัญหาของนักเรียนกับทางโรงเรียน

บัณฑิต เดชพันธ์ (2548: 107-111) ศึกษาและเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนบ้านนาดอกไม้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สกลนคร เขต 3 ในด้านการวางแผนจัดการศึกษา การจัดหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอน โดยจำแนกตามเพศ อายุ อาชีพ วุฒิการศึกษา ผลของการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านนาดอกไม้ โดยรวม รายด้าน และรายชั้นตอนอยู่ในระดับปานกลาง ผู้ที่มีเพศต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยเพศชายมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษามากกว่าเพศหญิง ผู้ที่มีอายุแตกต่าง

กันมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน และที่มีอาชีพแตกต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านนาดอกไม้สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 3 ที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาไม่แตกต่างกัน

ชนิตา กลั่นศรี (2548: 102-104) ได้ศึกษาระดับปฏิบัติการกิจกรรมการมีส่วนร่วมและเปรียบเทียบกิจกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 จำแนกตามสถานภาพของผู้ปกครองและขนาดสถานศึกษาใน 6 ด้านคือ การอบรมเลี้ยงดูเด็ก การติดต่อสื่อสาร การอาสาสมัคร การเรียนรู้ที่บ้าน การตัดสินใจ และการร่วมมือกับชุมชน ผลของการวิจัยพบว่า ระดับปฏิบัติการกิจกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลางเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าด้านการอบรมเลี้ยงดูเด็ก ด้านการติดต่อสื่อสาร และด้านการเรียนรู้ที่บ้านอยู่ในระดับมาก ด้านการร่วมมือกับชุมชน อยู่ในระดับปานกลาง ด้านการอาสาสมัครและด้านการตัดสินใจ อยู่ในระดับน้อย และระดับปฏิบัติการกิจกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ที่แตกต่างกัน มีระดับปฏิบัติการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

ศุภลภ โอวรงค์ (2548: 70-72) ได้ศึกษาระดับความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการติดต่อสื่อสารของโรงเรียนสันติสุขวิทยา และเพื่อเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการติดต่อสื่อสารของโรงเรียนสันติสุขวิทยา จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ระดับชั้นของนักเรียน และแบบของบุคลิกภาพ ผลของการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการติดต่อสื่อสารของโรงเรียนสันติสุขวิทยาอยู่ระดับมาก ผู้ปกครองที่มีเพศ อายุ และมีนักเรียนอยู่ในระดับชั้นต่างกันมีความพึงพอใจในการติดต่อสื่อสารไม่แตกต่างกัน ส่วนผู้ปกครองที่มีอายุ มีระดับการศึกษา อาชีพ และแบบบุคลิกภาพที่แตกต่างกัน มีความพึงพอใจในการติดต่อสื่อสารของโรงเรียนสันติสุขวิทยาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ.05

ไมตรี บณปาก (2549: 125-127) ศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) การมีส่วนร่วมที่เป็นจริงของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 2 ทั้ง 4 ด้านตามทัศนะของผู้ปกครอง ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนโดยรวมอยู่ในระดับมาก และความคาดหวังของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาในสถานศึกษาทั้ง 4 ด้านตามทัศนะของผู้ปกครอง ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 2) ผู้ปกครอง ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 2 มีทัศนะเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมที่เป็นจริงและคาดหวังของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาในสถานศึกษาโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 3) ผู้ปกครอง ผู้บริหารสถานศึกษาและ

ครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 2 ที่มีขนาดแตกต่างกันมีทัศนะเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมที่เป็นจริงโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ.05 ส่วนความคาดหวังของผู้ปกครองโดยรวมไม่แตกต่างกัน 4) การวิจัยนี้ผู้วิจัยได้เสนอแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษา

ด้านการบริหารบุคคล ด้านการบริหารงบประมาณ และด้านการบริหารทั่วไป

สุภาพร สุวรรณศรีนนท์ (2549: 100) ศึกษาบทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการสร้างเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยใน 4 ด้านคือด้านร่างกาย ด้านอารมณ์และสังคม ด้านสติปัญญา และด้านคุณธรรม จริยธรรม และเปรียบเทียบบทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการสร้างเสริมพัฒนาการเด็กเมื่อจำแนกตาม อาชีพ วุฒิการศึกษาและรายได้ และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง การให้ความรู้แก่ผู้ปกครองกับบทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการสร้างเสริมพัฒนาการเด็กมีการปฏิบัติในระดับมากทั้ง 4 ด้าน ผู้ปกครองที่มีอาชีพและวุฒิการศึกษาที่แตกต่างกัน จะมีบทบาทในการมีส่วนร่วมในการสร้างเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยทั้ง 4 ด้าน โดยรวมที่แตกต่างกันและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าแตกต่างกันเกือบทุกด้าน ส่วนการให้ความรู้แก่ผู้ปกครองกับบทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการสร้างเสริมพัฒนาการเด็กทั้ง 4 ด้านโดยรวมและรายด้านทุกด้าน คือ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์และสังคม ด้านสติปัญญาและด้านคุณธรรม จริยธรรม มีความสัมพันธ์กับทางลบ

จิตรา วิเชียร (2551: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดโปรแกรมการศึกษาปฐมวัยสำหรับเด็กไทย พบว่า ลักษณะโปรแกรมที่ผู้ปกครองต้องการมากที่สุดคือให้เด็กมีสุขภาพจิตดี มีความสุข ได้เรียนรู้มารยาทความเป็นไทย สร้างนิสัยการรับประทานอาหารที่ดี มีวิธีการจัดกิจกรรมเพื่อให้ผู้เรียนได้คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น มีการประเมินผลและรายงานให้ผู้ปกครองทราบเพื่อพัฒนาการเด็กอย่างต่อเนื่อง ในกิจกรรมเสริมโปรแกรมที่ผู้ปกครองต้องการสูงสุดคือการสอนภาษาต่างประเทศด้วยเจ้าของภาษา และกิจกรรมสร้างเสริมความพร้อมทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์สำหรับเด็ก และพบว่าความต้องการลักษณะโปรแกรมของผู้ปกครองจำแนกตามอายุ อาชีพและรายได้ไม่แตกต่างกัน แต่ระดับการศึกษาที่แตกต่างกันจะมีความต้องการที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ.05 ส่วนทางด้านจุดประสงค์ของการศึกษา ผู้ปกครองที่มีรายได้ต่างกัน ผู้ปกครองที่มีรายได้ต่างกัน จะมีความต้องการที่แตกต่างกัน เช่นเดียวกับด้านการประเมินผลที่ผู้ปกครองอายุต่างกันจะมีความต้องการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่สถิติ.05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน

สุพรรณิ วรรณเพ็ชร (2551:146-151) ได้ศึกษาสภาพความเป็นจริงและความคาดหวังในการจัดการศึกษาปฐมวัยตามความคิดเห็นของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย โรงเรียนเครือมาวีวิทย ในด้านต่างๆ 6 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหาร ด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน ด้านบุคลากร ด้านการจัดสภาพแวดล้อม ด้านการบริการ และด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชน เปรียบเทียบสภาพความเป็นจริงและความคาดหวังเกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัยตามความคิดเห็น

ของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยโรงเรียนในเครือมารีวิทย์ จำแนกตามสถานภาพของผู้ปกครอง เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับเด็ก และระดับชั้นเรียนของเด็ก พบว่า 1) ผู้ปกครองมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพความเป็นจริงในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนในเครือมารีวิทย์โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) ผู้ปกครองมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความคาดหวังในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนในเครือมารีวิทย์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 3) เปรียบเทียบสภาพความเป็นจริงและความคาดหวังในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนในเครือมารีวิทย์ โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 4) ผู้ปกครองมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพความเป็นจริงและความคาดหวังจำแนกตามเพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง ความสัมพันธ์ของผู้ปกครองกับเด็ก ระดับชั้นเรียนของเด็ก โดยรวมและรายด้าน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นวลศรี งามทรัพย์ (2552: 57-58) ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยจูงใจที่ทำให้ผู้ปกครองเด็กปฐมวัยมีส่วนร่วมกับโรงเรียน กรณีศึกษา : โรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองระดับปฐมวัย จำแนกตามปัจจัยจูงใจโดยรวมอยู่ในระดับมาก ด้านกิจกรรมการพัฒนาเด็กปฐมวัยมากที่สุดคือ การจัดกิจกรรมการแสดงผลงานและการเรียนรู้ของเด็กให้ทราบ รองลงมาคือการให้เด็กเรียนรู้ในการช่วยเหลือตนเองและให้เด็กรับรู้จากประสบการณ์ตรง ปัจจัยสร้างการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองที่สุด คือมีส่วนร่วมด้านการจัดหาอุปกรณ์และบริจาค และพบว่าในปัจจัยพื้นฐานของผู้ปกครอง จำแนกตามอาชีพและฐานะไม่แตกต่างกัน แต่ถ้าจำแนกตามระดับการศึกษา อายุและระดับชั้นเรียนของเด็กจะแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สุณีย์ สอนศรี (2552: 100-103) ได้ศึกษาความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาโรงเรียนสารสาสน์พิทยา กรุงเทพมหานคร พบว่า ความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองใน 5 ด้าน คือ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการจัดสภาพแวดล้อม อาคาร สถานที่ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง ด้านการประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนและด้านการปลูกฝังคุณลักษณะอันพึงประสงค์ พบว่า ความต้องการมีส่วนร่วมโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อเปรียบเทียบความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา จำแนกตามอาชีพและระดับการศึกษาโดยรวมไม่แตกต่างกัน

5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

แวนควาลา (Vankawala. 1999: 103-A) ได้ทำการศึกษาความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับครอบครัวเพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง จากการศึกษาพบว่า อุปสรรคที่ขัดขวางการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและโรงเรียนคือพื้นฐานทางการศึกษาของผู้ปกครอง ซึ่งครูต้องใช้กลยุทธ์ในการทำงานร่วมกับครอบครัวเด็กเพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน

อีริน และสเตฟานี (Erin; & Stephanie. 2000: 367-374) ได้วิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการศึกษาระดับปฐมวัย พบว่าการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการศึกษาระดับปฐมวัยมี 3 ลักษณะคือ การมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่บ้าน การมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่โรงเรียน และการเข้าร่วมประชุมของโรงเรียน ผลการศึกษาพบว่าผู้ปกครองที่มีการศึกษาสูงกว่าจะเข้ามามีส่วนร่วมมากกว่าผู้ปกครองที่มีการศึกษาน้อยกว่า ส่วนผู้ปกครองที่มีการติดต่อกับโรงเรียนในระดับสูง ไม่มีความสัมพันธ์กับระดับของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

โครว์ (Crowe. 2000: Abstract) ได้ศึกษาการติดต่อสื่อสารระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง เพื่อช่วยเหลือในเรื่องการเรียนของเด็กให้มีคุณภาพโดยได้ทดลองศึกษาการติดต่อสื่อสารระหว่างพ่อแม่กับทางโรงเรียน จากการสังเกตและสัมภาษณ์ ได้ข้อค้นพบว่า การติดต่อสื่อสารระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง เช่น เครื่องมือที่สำคัญซึ่งส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ทางด้านสติปัญญา ร่างกาย สามารถเพิ่มศักยภาพด้านต่างๆ ของนักเรียน เช่น ด้านสังคม และเป็นการเปิดโอกาสให้พ่อแม่ได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาการเรียนของลูก

กู (Guo. 2003: 118-121) ได้ศึกษาเจตคติของผู้ปกครองจีนต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ซึ่งมีจุดประสงค์ของการวิจัยนี้ เพื่อทดสอบปัจจัยที่ทำให้ผู้ปกครองชาวจีนมีเจตคติต่างๆ ต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการศึกษา และสำรวจความเป็นไปได้ในการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในโปรแกรมการศึกษาที่ดีขึ้นแก่ผู้ปกครองชาวจีน วิจัยนี้เป็นวิจัยเชิงบรรยาย และได้ทำการสำรวจผู้ปกครองชาวจีน – อเมริกันจำนวน 250 ครอบครัวของผู้เรียนภาษาอังกฤษในโรงเรียน ABC Unified School District ในเมืองลอสแอนเจลิส รัฐแคลิฟอร์เนีย ตัวแปรอิสระ 5 ตัวแปรได้ถูกนำมาใช้ในการทำนายทัศนคติ: ความสามารถทางภาษาอังกฤษของผู้ปกครอง ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง รายได้ของครอบครัว จำนวนปีที่อยู่ในประเทศสหรัฐอเมริกา และวิธีการที่ได้รับข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทางการศึกษา ผลการวิจัยแสดงผลทางบวกในการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองตามกรอบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองของ Epstein ปัจจัยที่มีส่วนทำให้การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองประสบความสำเร็จ คือ ระยะเวลาที่อยู่ในประเทศที่นานกว่า การศึกษาของผู้ปกครองที่สูงกว่า และรายได้ของครอบครัวที่สูงกว่า อีกสองปัจจัยที่มีอิทธิพลรองลงมาก็คือ ทักษะทางภาษาอังกฤษ และวิธีที่ได้รับข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษา

แมคเวนและโอซีอานิค (McWayne; & Owsianik. 2004: 363-377) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและความสามารถของเด็กด้านสังคมและวิชาการของเด็กอนุบาล (Parent Involvement and the Social and Academic Competencies of Urban Kindergarten Children) ผลจากการวิจัยครั้งนี้ได้พบ รูปแบบของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง 2 แบบด้วยกัน แบบแรก ผู้ปกครองที่เกี่ยวข้องถูกจัดให้อยู่ในประเภทที่จัดสิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ที่บ้านด้วยกิจกรรมต่างๆ รวมถึงการพูดคุยกับเด็กในความดูแลเกี่ยวกับความสำคัญของสถานศึกษาและช่วยให้เด็กได้ฝึกฝนในสิ่งที่ตนกำลังเรียนรู้ในสถานศึกษา เด็กๆ ของผู้ปกครองที่มีส่วนร่วมแสดงให้เห็นถึงการมีทักษะทางสังคมสูง และจากการสังเกตได้พบว่าสามารถร่วมมือกับผู้อื่นได้มากขึ้น สามารถควบคุมตนเองและมีปฏิสัมพันธ์

ทางสังคมทั้งในสภาพแวดล้อมที่บ้านและที่โรงเรียนมากขึ้น อีกทั้ง การเรียนรู้ทางวิชาการของเด็กที่ผู้ปกครองมีส่วนร่วมนั้นมีอัตราสูงกว่าเด็กที่ผู้ปกครองมีส่วนร่วมน้อยกว่า อีกทั้งยังแสดงให้เห็นถึงการมีแรงจูงใจต่อการเรียนรู้ทางวิชาการที่มากขึ้น และมีผลการเรียนรู้ด้านการอ่านและคณิตศาสตร์ที่ดีขึ้นด้วยการวิจัยค้นพบรูปแบบของความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นกับผู้ปกครองที่ได้รายงานไว้ว่า “ขาดการเชื่อมโยง” จากประสบการณ์การเรียนรู้ของเด็กในความดูแลของตน โดยเฉพาะสถานศึกษาที่มีระดับการมีส่วนร่วมแบบติดต่อกับสถานศึกษาและอุปสรรคการมีส่วนร่วมนั้นมีความสัมพันธ์กับเด็กทั้งด้านปัญหาภายในและภายนอก ผู้ปกครองเหล่านั้นได้รายงานถึงสิ่งกีดขวางต่างๆ เช่น ความเครียดและความรับผิดชอบต่องานที่เพิ่มขึ้น ซึ่งบ่อยครั้งทำให้หมดโอกาสที่จะมีส่วนร่วม สรุปได้ว่า ผลของการใช้เครื่องมือการประเมินในหลายระดับมุมมองนี้ได้ทำให้เห็นว่าผู้ปกครองที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กที่บ้านอย่างกระตือรือร้น มีการติดต่อกับสถานศึกษาโดยตรงอย่างสม่ำเสมอและประสบสิ่งกีดขวางการมีส่วนร่วมน้อยกว่า มีเด็กที่แสดงให้เห็นถึงการมีปฏิสัมพันธ์ร่วมมือกันทำกับเพื่อน ผู้ใหญ่ และการเรียนรู้ไปในทางบวก ทั้งนี้ความแตกต่างระหว่างชนกลุ่มน้อยไม่มีนัยสำคัญ แต่ความแตกต่างอยู่ที่ความมาก-น้อยของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

เคอร์ (Kerr. 2005: Abstract) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเพื่อกระตุ้นความสำเร็จของนักเรียน (Stimulation Parent Involvement to Stimulate Student Success) ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองในสถานศึกษา Alpha ในประเภทที่ 1 ที่ผู้บริหารและคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง มีส่วนร่วมด้านอาสาสมัครสูงกว่าสถานศึกษา Beta และ Delta ในประเภทที่ 2 อย่างมีนัยสำคัญ $P \leq .05$ ผู้มีส่วนร่วมในด้านอาสาสมัครในสถานศึกษาหรืออยู่ในคณะกรรมการบริหารสถานศึกษา มีอัตราการมีส่วนร่วมสูงกว่าอย่างมีนัยสำคัญในกิจกรรมมีส่วนร่วมอื่นๆ รวมถึงผู้ที่มีส่วนร่วมส่วนใหญ่ที่บ้านมีส่วนร่วมมากกว่ากลุ่มที่มุ่งเน้นมีส่วนร่วมเฉพาะที่บ้านผลวิจัยนี้บ่งชี้ว่าคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาที่มีโครงการหรือโปรแกรมที่สนับสนุนให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมสามารถกระตุ้นให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมด้านการอาสาสมัครมากขึ้นได้ และผู้ที่มีส่วนร่วมด้านอาสาสมัครมีส่วนร่วมในด้านอื่นๆ มากขึ้นได้ ผลการวิจัยยังสามารถยืนยันได้ว่าผู้ปกครองที่มีส่วนร่วมแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ ผู้ปกครองที่มุ่งเน้นที่จะช่วยเด็กที่บ้าน และผู้ปกครองที่อาสาสมัครเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ในสถานศึกษา ซึ่งมีปัจจัยส่วนบุคคลหลายประการที่ผู้ปกครองเลือกที่จะมีส่วนร่วม ประเภทใดรวมถึงเรื่องเวลาที่มีเวลาของงานที่ทำ การมีเด็กอื่นๆ อยู่บ้านเดียวกัน ผู้ปกครองทั้งสองประเภทมีส่วนร่วมส่งเสริมการศึกษาเด็กที่บ้านด้วยวิธีที่หลากหลายและมีอัตราการมีส่วนร่วมที่สูงพอสมควร ผู้ปกครองส่วนใหญ่ต่างบ่งชี้ว่ามีบทบาทการมีส่วนร่วมทางด้านการสื่อสาร การช่วยเหลือที่บ้าน การเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียน และการเสริมสร้างทักษะการเลี้ยงดูเด็ก

ริงเกนเบิร์ก และคนอื่นๆ (Ringenberg; et al. 2005: 128-129) ได้ทำการศึกษาเรื่องการทดสอบค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและสถานศึกษา ผลการวิจัยพบว่า จากการทดสอบที่นำทฤษฎีของ Epstein มาใช้ในการสร้างแบบสำรวจการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง PASS (Parent and School Survey) มีคำถาม 4 ข้อ ที่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ 9 ข้ออยู่

ในระดับดีมาก มี 9 ข้ออยู่ในระดับดี 2 ข้ออยู่ในระดับพอใช้ ได้นำข้อที่ยังใช้ไม่ได้มาปรับปรุงข้อคำถามไทย นอกจากนี้ยังได้มีการปรับปรุงเครื่องมือการประเมิน PASS (Parent and School Survery) ให้มีความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่นสูง และปรับปรุง PASS ในครั้งนี้ ได้แก่ เกณฑ์ 5 ระดับคือ เห็นด้วยมาก เห็นด้วย เห็นด้วยบางส่วนไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างมาก

แมคกี (McGhee. 2007: 73-82) ได้วิจัยและเขียนเชิงพรรณนาทัศนคติของครูและผู้ปกครองต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในสถานศึกษาระดับประถมศึกษาแห่งหนึ่งในเดลาแวร์ (A Descriptive Study of Teacher and Parental Attitudes Towards Parent Involvement at Elementary School in Delaware) ได้ค้นพบว่า คำตอบของคำถามวิจัยข้อที่ 1 ผลสำรวจปรากฏว่า ครู และผู้ปกครองต่างเห็นคุณค่าและความสำคัญของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการศึกษา การรายงานสิ่งที่ครูและผู้ปกครองเห็นว่ามีค่าสำคัญนั้นคล้ายคลึงกัน ผู้ปกครองทั้ง 76 คน มีทัศนคติที่ดีและความเชื่อถือต่อสถานศึกษา ผู้ปกครองเกือบครึ่งหนึ่ง (47.3%) ระบุว่าจะสามารถช่วยได้มากขึ้นถ้าได้รับการแนะนำเพิ่มขึ้นจากครู ผู้ปกครองระบุว่าพูดคุยกับเด็กเกี่ยวกับสถานศึกษา และบอกเด็ก ๆ ว่าสถานศึกษามีความสำคัญ ผู้ปกครองบางคนบ่งชี้ว่าสถานศึกษาสามารถดำเนินการให้ดีขึ้นในการให้ความช่วยเหลือผู้ปกครองในการให้ความเข้าใจขั้นพัฒนาการของเด็ก อธิบายว่าทักษะใดที่เด็กจำเป็นต้องเรียนรู้ในแต่ละปี และผู้ปกครองส่วนใหญ่เห็นพ้องกันว่าสถานศึกษาปฏิบัติได้ดีในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับการให้คะแนนในสมุดรายงานประจำตัวนักเรียน ครูบ่งชี้ว่าการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองมีความสำคัญต่อความสำเร็จของนักเรียน (100%) เป็นสถานศึกษาที่ดี (100%) และสถานศึกษาได้เพิ่มประสิทธิภาพให้ครู ครูระบุว่าสถานศึกษามีสมาคมครูและผู้ปกครองที่ทำงานและมีประสิทธิภาพ (79.8%) และเห็นพ้องกันว่าชุมชนเห็นคุณค่าของการศึกษา (74%) ครูหลายคนเห็นพ้องว่าต้องการการปรับปรุงเพื่อให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการเป็นผู้นำคณะกรรมการอื่นๆ หรือมีบทบาทการตัดสินใจ (55.6%) จากการปฏิบัติทั้งหมด ครูเห็นพ้องกันว่าด้านเหล่านี้ต้องได้รับการปรับปรุงได้แก่ จัดอบรมเชิงปฏิบัติการ (workshops) ให้ผู้ปกครองเพื่อสร้างทักษะในการดูแลเลี้ยงดูเด็กและเสริมสร้างความเข้าใจนักเรียนในระดับชั้นต่างๆ คำตอบของคำถามวิจัยที่ 2 ที่ต้องการทราบความแตกต่างทางทัศนคติเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในสถานศึกษาแห่งหนึ่งใน เดลาแวร์ นั้นมีดังนี้คือ การสื่อสาร ผู้ปกครองต้องการประชุมผู้ปกครองกับครูบ่อยขึ้น แต่ครูรายงานว่าได้จัดให้มีการประชุมกับผู้ปกครองเพียงพอแล้ว การเรียนรู้ของนักเรียนที่บ้าน ครูรายงานว่าต้องการให้ข้อมูลเพิ่มเติมแก่ผู้ปกครองเกี่ยวกับว่าจะดูแลเรื่องการบ้านของเด็กในปกครองอย่างไร ผู้ปกครองบ่งชี้ว่าวิธีที่จะตรวจการบ้านของเด็กอยู่แล้ว การให้ความร่วมมือกับชุมชน ผู้ปกครองรายงานว่าสถานศึกษาทำได้ดีในด้านการให้ข้อมูลเกี่ยวกับการบริการต่างๆ ของชุมชนที่ผู้ปกครองต้องการใช้ คำถามการวิจัยข้อที่ 3 ต้องการรู้ว่าการใช้รูปแบบของ Epstein การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองประเภทใดที่ครูใช้ในการส่งเสริมการเป็นหุ้นส่วนของครอบครัวและสถานศึกษา ซึ่งผล

การสำรวจแสดงให้เห็นประมาณการของจำนวนครูที่ดำเนินการปฏิบัติในด้านต่างๆ และวิธีการที่ครูให้ข้อมูลแก่ผู้ปกครอง และนำผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการให้การศึกษาแก่เด็ก ครูบ่งชี้ว่าได้สื่อสารกับผู้ปกครองมากผ่านการประชุมผู้ปกครอง (63%) ครูสำรวจความคิดเห็นของผู้ปกครองทุกปี

เฮนเดอร์สันและคนอื่นๆ (Henderson; et al. 2007: 2-11) ได้ศึกษาวิจัยความเป็นหุ้นส่วนของผู้ปกครองและสถานศึกษามีส่วนเชื่อมโยงกับความสำเร็จในการศึกษาของนักเรียน จากการสังเคราะห์ผลการวิจัยจำนวนมากสามารถสรุปผลค้นพบหลักได้ดังนี้คือ 1) นักเรียนที่ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการเรียนรู้และการศึกษาของนักเรียนจะมีคะแนนในการเรียนดีกว่า จบการศึกษามากกว่านักเรียนที่ผู้ปกครองไม่มีส่วนร่วม 2) เมื่อครอบครัวให้ความสนใจว่านักเรียนกำลังเรียนอะไรอยู่ นักเรียนจะมีเจตคติที่ดีต่อสถานศึกษาและมีพฤติกรรมที่ดีทั้งในและนอกสถานศึกษา 3) เด็กๆ จะประสบความสำเร็จทางการเรียนมากที่สุด ถ้าผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในบทบาทต่างๆ ของการเรียนรู้ของเด็ก : ช่วยเหลือที่บ้าน อาสาสมัครที่สถานศึกษา วางแผนสำหรับอนาคตของเด็กๆ และมีส่วนร่วมในการตัดสินใจหลักๆ เกี่ยวกับโปรแกรมการเรียนรู้ของสถานศึกษา 4) ถ้าผู้ปกครองของนักเรียนในระดับมัธยมต้นและมัธยมปลายยังมีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่อง จะสามารถปรับตัวในการเลื่อนชั้นได้ดีกว่าผลงานมีคุณภาพ และพัฒนาแผนสำหรับอนาคตได้อย่างสอดคล้องกับความเป็นจริง 5) เด็กจากพื้นฐานวัฒนธรรมที่แตกต่างกันจะมีผลการเรียนดีถ้าหากครอบครัวและบุคลากรสถานศึกษาร่วมกันลดช่องว่างระหว่างบ้านและสถานศึกษา ดังนั้น สถานศึกษาที่ให้ความสำคัญต่อการเป็นหุ้นส่วนของผู้ปกครองจะได้รับความนับถือและไว้วางใจจากชุมชน จากบุคลากรของสถานศึกษา และครอบครัวสถานศึกษาที่ดำเนินการให้เกิดความเป็นหุ้นส่วนของครอบครัวและสถานศึกษามักจะมีบุคลากรที่มีกำลังใจดี และได้รับการชื่นชมจากครอบครัวสูง สถานศึกษาเหล่านี้ยังได้รับการสนับสนุนจากครอบครัวมีชื่อเสียงดีในชุมชน และประสบความสำเร็จในการดำเนินการตามแผนพัฒนาสถานศึกษา

แอนโทนี (Anthony. 2008: 90-93) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่องผู้ปกครองมีส่วนร่วม : การสำรวจอุปสรรค มุมมอง และยุทธศาสตร์ที่มีผลกระทบต่อสัมพันธภาพระหว่างผู้ปกครองและสถานศึกษา (Parent Involvement : An Examination of Barriers, Perceptions, and Strategies that Effect the Relationship between Parent and School) ผลทางการวิจัยพบว่า ความรู้สึกเกี่ยวกับสถานศึกษาของเด็กในปกครอง ระดับของการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของสถานศึกษา มุมมองเกี่ยวกับสถานศึกษา และยุทธศาสตร์ที่จะเพิ่มการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง สรุปด้านความรู้สึกของผู้ปกครองต่อสถานศึกษานั้น เพศ อายุ และการศึกษาของผู้ปกครองมีผลกระทบต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองแต่เชื้อชาติ/ชนชาติ และรายได้ ไม่เป็นปัจจัยที่มีผลกระทบในด้านกิจกรรมของสถานศึกษา ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลด้านรายได้ แสดงให้เห็นว่าการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองขึ้นอยู่กับเชื้อชาติ/ชนชาติ รายได้ และการศึกษาของผู้ปกครอง ส่วนเพศและอายุไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วม แต่ผลการวิจัยบ่งชี้ว่ามีความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษาของผู้ปกครอง และมุมมองเกี่ยวกับสถานศึกษา ผลการวิจัยนี้ได้พบว่า เพศ เชื้อชาติ/ชนชาติ อายุ และรายได้ไม่มีผลกระทบต่อยุทธศาสตร์ที่จะเพิ่มการมีส่วนร่วมของ

ผู้ปกครอง แต่ระดับการศึกษาของผู้ปกครองมีผลกระทบ และสามารถเป็นปัจจัยสำคัญต่อการใช้ยุทธศาสตร์ใหม่ในการเพิ่มการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

มิตรา (Mittra. 2008: 73-74) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับทัศนคติของครูในเมืองเกี่ยวกับความร่วมมือของผู้ปกครองในชุมชนเมือง (Urban Teacher's Attitudes Regarding Urban Parental Involvement) ผลจากการวิจัยพบว่า ครูเกือบทุกคนคือ 99% เชื่อว่าการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองชุมชนเมืองมีความสำคัญสำหรับสถานศึกษาที่ดี ครูชุมชนเมืองส่วนใหญ่ (65%) เห็นพ้องว่า ผู้ปกครองชุมชนเมืองไม่รู้ว่าจะช่วยเด็กทำการบ้านอย่างไร ครูเกือบทุกคน (93%) เชื่อว่าผู้ปกครองสามารถเรียนรู้ที่จะช่วยเด็กทำการบ้านที่บ้านได้ ครูส่วนใหญ่ (57%) รู้สึกว่าไม่มีเวลาที่จะให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วม ครูส่วนใหญ่ (59%) ใช้ผู้ปกครองในด้านอาสาศักดิ์ เฉพาะในการไปทัศนศึกษา และงานรื่นเริงในชั้นเรียนเท่านั้น ครูเกือบทุกคน (91%) เชื่อว่าเป็นสิ่งสำคัญที่จะหาหนทางในการเพิ่มการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ครู Hispanic ให้คะแนนคำตอบของคำถามต่างๆ สูงกว่าชนชาติ/เชื้อชาติอื่นๆ ครู Hispanic ให้ความสำคัญมากที่สุดต่อความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองชุมชนเมืองและครู และรู้สึกว่าการใช้เวลาและทรัพยากรในการพัฒนาความสัมพันธ์นั้นคุ้มค่า ครูที่มีประสบการณ์ในการสอนยาวนาน (มากกว่า 10 ปี) มักจะมีทัศนคติไปในทางบวกเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองมากกว่าครูที่มีประสบการณ์น้อยกว่า ระดับชั้นที่ครูสอน ไม่เป็นปัจจัยที่สำคัญต่อทัศนคติของครู สิ่งที่ค้นพบในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ทำให้เขตการศึกษาสามารถหยั่งเห็นถึงพัฒนาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองชุมชนเมืองได้

แอนเจลูซซี่ (Angelucci. 2008: Abstract) ได้ทำการศึกษาวิจัยบทบาทของครูใหญ่ในสถานศึกษาระดับประถมศึกษาในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง : หลักฐานจากสถานศึกษาในชนบทที่ได้รับรางวัล “Blue Ribbon” ระดับประถมศึกษาในรัฐเพนซิลเวเนีย พบว่าสถานศึกษาระดับประถมศึกษาในชนบทที่มีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองโดยมุ่งเน้นการศึกษานบนพื้นฐานของ เอปสไตน์ ทั้ง 6 ด้าน ครูใหญ่จำนวน 5 คน จากสถานศึกษาระดับประถมศึกษาที่ได้รับรางวัล “Blue Ribbon Award” ในรัฐเพนซิลเวเนีย เป็นผู้ให้ข้อมูลหลักในการทำวิจัยเชิงพฤติกรรมผ่านการสัมภาษณ์อย่างลุ่มลึกเป็นรายบุคคล ณ สถานศึกษาแต่ละแห่ง นอกจากนั้นผู้วิจัยยังได้ดำเนินการสัมภาษณ์ผู้ปกครองสองกลุ่มจากสถานศึกษาเหล่านั้นเพื่อยืนยันข้อมูลที่รวบรวมจากครูใหญ่ การวิจัยนี้ได้พบว่า การที่ผู้ปกครองได้เห็นครูใหญ่อยู่เสมอ ความสามารถในการสื่อสาร และความสามารถในการให้ครูได้ทุ่มเทผูกพันต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง และความสามารถในการสร้างและสะสมความไว้วางใจของผู้ปกครอง เป็นส่วนสำคัญยิ่งต่อความสำเร็จของครูใหญ่ในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

ทรูเกอร์ (Truger. 2008: 208-217) ได้ทำการศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในสถานศึกษาระดับประถมศึกษาแห่งชาติ ในชนบทของประเทศ อาฟริกาใต้ พบว่า ครูใหญ่ ครู และผู้ปกครองเชื่อว่าการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองมีความสำคัญต่อกระบวนการเรียนรู้ของเด็กๆ แต่มีความไม่เชื่อมโยงระหว่างความคิดเห็นของผู้ปกครอง และสิ่งที่นักการศึกษาคาดหวังจากผู้ปกครอง เพราะขาด

ความเข้าใจถึงสภาพชีวิตของผู้ปกครองไม่มีส่วนร่วมที่ถูกประณามว่าไม่รักไม่สนใจเด็ก การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองจะมีประสิทธิภาพได้ จำเป็นจะต้องได้รับรู้ถึงอุปสรรคที่ทำให้การมีส่วนร่วมนี้ไม่ประสบผลสำเร็จด้วย จากการศึกษางานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศที่เกี่ยวข้องและนำเสนอมานั้นจะเห็นได้ว่ามีวิจัยมากมายที่ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญและผลดีต่อนักเรียนในการมีส่วนร่วมของครูและครอบครัวในการจัดการศึกษา การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองมีผลต่อการเรียนรู้และการประสบความสำเร็จด้านการศึกษานักเรียนอย่างเด่นชัด อีกทั้งยังช่วยผลักดันให้สถานศึกษาดำเนินงานจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลดีขึ้นอีกด้วย การศึกษาพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ โดยทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้ปกครองกับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองโรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่ เขตคลองเตย กรุงเทพมหานครใน 6 ด้านคือ ด้านการอบรมเลี้ยงดูเด็ก การติดต่อสื่อสาร การอาสาสมัคร การเรียนรู้ที่บ้าน การตัดสินใจ และการมีส่วนร่วมกับชุมชน โดยศึกษาหาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้ปกครองกับพฤติกรรมของผู้ปกครองตามกรอบทฤษฎีของ เอปสไตน์ 6 ด้าน เพื่อจะได้ร่วมกันแก้ไขพัฒนางานได้สอดคล้องตรงตามความต้องการของผู้ปกครอง ครู และมีความเหมาะสมในการเสริมสร้างคุณภาพของผู้ปกครองด้วย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของ ผู้ปกครองกับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง (Parent Involvement) ในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่ เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร โดยผู้วิจัยดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การจัดกระทำข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ผู้ปกครองของนักเรียนโรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่ เขตคลองเตยกรุงเทพมหานคร

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ปกครองของนักเรียนโรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่ เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร ที่มีบุตรหลานกำลังศึกษาในระดับชั้นอนุบาลปีที่ 1 - ชั้นอนุบาลปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 199 คน ซึ่งเลือกตัวอย่างมาด้วยวิธีแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยผู้ปกครองอาจเป็นคนใดคนหนึ่งหรือหลายคนซึ่งทำกิจกรรมร่วมกับเด็กได้โดยถือว่าผู้ปกครอง 1 คน : เด็ก 1 คน ถ้านักเรียนที่เรียนอยู่ในอนุบาลกุ๊กไก่ในครอบครัวใดมีมากกว่า 1 คน ให้ผู้ปกครองตอบแบบสอบถามของนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นสูงสุดเพียงคนเดียว

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างและพัฒนาขึ้น โดยอาศัยการศึกษาจากตำรา เอกสาร ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้น เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้ปกครอง ได้แก่ อาชีพและระดับการศึกษา เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามการรับบริการทางวิชาการ การรับความรู้ใน การพัฒนานักเรียน และการรับความรู้ทั่วไปของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่ เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร

โดยผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ คือ น้อยที่สุด น้อย ปานกลาง มาก และมากที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามพฤติกรรมกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่ เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร ในด้านการอบรมเลี้ยงดูเด็ก การติดต่อสื่อสาร การอาสาสมัคร การเรียนรู้ที่บ้าน การตัดสินใจและการมีส่วนร่วมกับชุมชน ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ คือ ปฏิบัติน้อยมาก นานๆ ครั้ง เมื่อมีโอกาสน้อยครั้ง สม่ำเสมอ

การสร้างและการพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการในการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาครั้งนี้จัดทำเป็น 2 ขั้นตอนโดยเริ่มต้นจากการสร้างแบบสัมภาษณ์ผู้ปกครองกำหนดประเด็นของการสัมภาษณ์ให้ครอบคลุมพฤติกรรมกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่ เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร ใน 6 ด้าน ได้แก่ การอบรมเลี้ยงดูเด็ก การติดต่อสื่อสาร การอาสาสมัคร การเรียนรู้ที่บ้าน การตัดสินใจ และการมีส่วนร่วมกับชุมชนโดยนำมาปรับและจัดสร้างเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้ปกครองกับพฤติกรรมกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่ เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

1. ขั้นตอนในการสร้างแบบสัมภาษณ์

ขั้นที่ 1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและหลักการจากหนังสือ วารสาร เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ขั้นที่ 2 กำหนดโครงสร้างของแบบสัมภาษณ์และเนื้อหาให้ตรงกับนิยามศัพท์เฉพาะ

ขั้นที่ 3 สร้างแบบสัมภาษณ์ตามขอบเขตเนื้อหา เสนออาจารย์ผู้ควบคุมสารนิพนธ์และนำมาปรับปรุงแก้ไขให้ชัดเจน ถูกต้องและตรงประเด็นตามคำแนะนำของอาจารย์ผู้ควบคุม

ขั้นที่ 4 นำแบบสัมภาษณ์ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งมีความเชี่ยวชาญทางด้านการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย การจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ระดับปฐมวัย การจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ระดับปฐมวัยและการวัดผล / ประเมินผลตามสภาพจริงและอิงพัฒนาการของผู้เรียน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) วิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) ซึ่งได้ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.8 - 1.0

จากผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญพบว่าผู้เชี่ยวชาญเห็นชอบกับแบบสอบถามในด้านความครอบคลุมของเนื้อหา ส่วนการใช้ภาษามีข้อปรับปรุงเพิ่มเติมตามรายการดังนี้

ประเด็นการสัมภาษณ์มีการปรับแก้ไขข้อความดังต่อไปนี้

2.5 ข้อความเดิมท่านได้พบปะครูประจำชั้น บุคลากร และผู้บริหารบ้างหรือไม่ บ่อยเพียงใด เป็นท่านได้เข้าร่วมประชุมตามที่โรงเรียนนัดหมายบ้างหรือไม่ บ่อยเพียงใด

2.8 ข้อความเดิมท่านได้รับทราบเกี่ยวกับการสื่อสารระหว่างผู้ปกครองกันเองทาง Facebook หรือ e-mail หรือไม่ และท่านได้มีส่วนร่วมสื่อสารหรือไม่ เป็นท่านมีส่วนร่วมในการติดต่อสื่อสารทาง Facebook หรือ e-mail หรือไม่

6.4 ข้อความเดิมท่านได้ร่วมกิจกรรมหรือโครงการที่บริษัท ห้างร้าน มูลนิธิ กทม. ฯลฯ จัดเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้และเสริมสร้างประสบการณ์เด็กบ้างหรือไม่อย่างไร เป็นท่านได้ร่วมกิจกรรม (event) ที่บริษัท ห้างร้าน มูลนิธิ กทม. จัดเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้และเสริมสร้างประสบการณ์เด็กบ้างหรือไม่อย่างไร

ขั้นที่ 5. นำแบบสัมภาษณ์ที่ปรับปรุงแก้ไขและให้อาจารย์ผู้ควบคุมสารนิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบอีกครั้งเพื่อความสมบูรณ์

ขั้นที่ 6. ทดลองใช้ (Try Out) กับผู้ปกครองที่ต่างอาชีพ ต่างระดับการศึกษา และเป็นผู้ปกครองของเด็กที่ศึกษาอยู่ในระดับชั้นที่ต่างกันจำนวน 3 คน และได้แบบสัมภาษณ์ที่สมบูรณ์

ขั้นที่ 7. นำแบบสัมภาษณ์ที่สมบูรณ์ไปใช้สัมภาษณ์ผู้ปกครองจำนวน 18 คน

ขั้นที่ 8. สรุปจากแบบบันทึกการสัมภาษณ์เพื่อนำมาจัดทำแบบสอบถาม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เริ่มต้นจากแบบสัมภาษณ์ผู้ปกครองนำมาปรับและจัดสร้างเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้ปกครองกับพฤติกรรม การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่ เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร โดยมีขั้นตอนในการสร้างดังนี้

1. จากการสัมภาษณ์ผู้ปกครองจำนวน 18 คน ครบถ้วนแล้ว ได้นำบันทึกการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบบันทึกการสัมภาษณ์ผู้ปกครอง โดยจำแนกพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่ เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร ว่าในแต่ละข้อคำถาม ผู้ปกครองแต่ละคนมีส่วนร่วม / ไม่มีส่วนร่วมในคำถามใดบ้าง และคิดเทียบออกมาเป็นร้อยละ โดยคัดเลือกข้อคำถามที่มีส่วนร่วมมาจัดทำเป็นแบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประมาณค่า

2. ปรับข้อความจากการสัมภาษณ์แบบสอบถามปลายเปิด (Open ended) ที่อยู่ในกรอบของการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนในด้านการอบรมเลี้ยงดูเด็ก การติดต่อสื่อสาร การอาสาสมัคร การเรียนรู้ที่บ้าน การตัดสินใจและการมีส่วนร่วมกับชุมชน ออกเป็นข้อๆ ในแต่ละด้าน โดยปรับภาษาให้กระชับและมีเนื้อหาตรงกับนิยามศัพท์เฉพาะ

3. ศึกษาบันทึกข้อความของการสัมภาษณ์ของผู้ปกครองจำแนกตามอาชีพ/ระดับชั้น และนำมาวิเคราะห์เพื่อนำมาจัดทำเป็นแบบสอบถามให้ตรงตามพฤติกรรมของผู้ปกครองให้มากที่สุดเพื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

2. ขั้นตอนของการสร้างแบบสอบถาม

การสร้างแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert's Scale) เพื่อสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้ปกครองด้านการรับบริการทางวิชาการและพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง (Parent Involvement) ในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่ เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1. ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี เอกสารตำราบทความและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องคุณลักษณะการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง (Parent Involvement) ในการส่งเสริมการเรียนรู้การจัดกิจกรรมตามกรอบทฤษฎี 6 ด้าน แบบเอปสไตร์มาปรับและพัฒนาใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามโดยวิเคราะห์จากแบบสัมภาษณ์ผู้ปกครองจำนวน 18 คนมาพัฒนาและปรับปรุงให้เป็นแบบสอบถามให้ครอบคลุมตรงตามเนื้อหาของเรื่องที่ทำการวิจัย

ขั้นที่ 2. ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามตามแนวคิดของ ลิเคิร์ต (Likert's Scale) ซึ่งเป็นมาตราส่วนประมาณค่าเพื่อวัดความคิดเห็นในการสร้างแบบสอบถามและวิเคราะห์เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยของวิเชียร เกตุสิงห์ (2538: 79-80) นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสาร และการสัมภาษณ์มาประมวลจัดทำโครงสร้างของเครื่องมือและขอบเขตเนื้อหาให้ตรงกับนิยามศัพท์เฉพาะ โดยขอคำแนะนำจากอาจารย์ผู้ควบคุมสารนิพนธ์

ขั้นที่ 3. ดำเนินการสร้างแบบสอบถามฉบับร่างให้ครอบคลุมตามกรอบที่กำหนดไว้ โดยใช้คำถามที่สั้น ชัดเจน เข้าใจง่ายและตรงประเด็น ครอบคลุมเนื้อหา นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จเสนออาจารย์ผู้ควบคุมสารนิพนธ์เพื่อให้ข้อเสนอแนะและปรับปรุงแก้ไข

ขั้นที่ 4. นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ซึ่งมีความเชี่ยวชาญทางด้านการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย การจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ระดับปฐมวัย และการวัดผล / ประเมินผลตามสภาพจริงและอิงพัฒนาการของผู้เรียน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) วิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) โดยกำหนดค่าของความสอดคล้องตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไปเป็นเกณฑ์ที่ยอมรับได้ โดยกำหนดคะแนนของการประเมินดังนี้

+1	หมายถึง	แน่ใจว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ
0	หมายถึง	ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ
-1	หมายถึง	แน่ใจว่าข้อคำถามไม่มีความสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

$$\text{สูตร} \quad \text{IOC} = \frac{\sum R}{N}$$

IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับลักษณะที่

ต้องการวัด

$\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนผู้เชี่ยวชาญ

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

จากผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญพบว่า ผลการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.97 ซึ่งแสดงว่าผู้เชี่ยวชาญทุกท่านมีความเห็นที่สอดคล้องกันทุกด้าน

ขั้นที่ 5. นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความเหมาะสมและปรับปรุงการใช้ภาษาให้เหมาะสม เพื่อให้ข้อคำถามมีความถูกต้องครอบคลุมครบถ้วนตามนิยามศัพท์เฉพาะ เป็นการตรวจสอบอีกครั้งหนึ่ง

ขั้นที่ 6. เมื่อได้แบบสอบถามที่ได้รับการแก้ไขแล้วจะนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนนนทบุรี (ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง) จำนวน 30 คน เพื่อนำไปหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha – Coefficient) ของ ครอนบาค (Cronbach. 1970: 200)

ขั้นที่ 7. นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างจริงต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่ เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร ที่มีบุตรหลานกำลังศึกษาระดับชั้นอนุบาลปีที่ 1 – อนุบาลปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553 ตามลำดับดังนี้

1. ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์ให้ครูหัวหน้าฝ่ายบริหารทั่วไปพร้อมทั้งชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับวัตถุประสงค์และเชิญให้ผู้ปกครองจำนวน 18 คน มาให้การสัมภาษณ์ตั้งแต่วันที่ 2 กุมภาพันธ์ – 25 กุมภาพันธ์ 2553 และนำแบบสัมภาษณ์มาวิเคราะห์ เพื่อวางกรอบการจัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ และจัดทำแบบสอบถามฉบับจริงเพื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้

2. ขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อขอความร่วมมือไปยังโรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่เพื่อให้ผู้ปกครองที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยนำหนังสือไปให้ด้วยตนเอง

3. การเก็บรวบรวมข้อมูลที่เป็นแบบสอบถาม ผู้วิจัยและครูผู้สอนจะเป็นผู้ช่วยนำแบบสอบถามส่งให้ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 199 คน พร้อมทั้งชี้แจงรายละเอียดให้ผู้ตอบแบบสอบถามเข้าใจ ได้รับแบบสอบถามคืนจำนวน 199 ฉบับ แต่เมื่อตรวจสอบแล้วเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ครบถ้วนจำนวน 197 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 99.00

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

การจัดกระทำข้อมูล โดยนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมา ตรวจสอบความสมบูรณ์และคัดเลือกเฉพาะแบบสอบถามที่สมบูรณ์เพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งต้องได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์อย่างน้อยร้อยละ 80 ของกลุ่มตัวอย่าง และนำผลคะแนนที่ได้มาหาค่าสถิติด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows (Statistical Package for Social Sciences for Windows) ซึ่งผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. แบบสอบถามตอนที่ 1 รวบรวมแบบสอบถามวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้ปกครองเกี่ยวกับระดับการศึกษาและอาชีพ ด้วยการวิเคราะห์ ค่าร้อยละ (Percentage)

2. แบบสอบถามตอนที่ 2 นำแบบสอบถามมาตรวจและให้คะแนนข้อมูลจากแบบสอบถามการมีส่วนร่วมในการรับบริการทางวิชาการตามระดับของการมีส่วนร่วมตามความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนของโรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่ เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร

เกณฑ์การให้คะแนนตอนที่ 2

ให้คะแนน 1	เมื่อตอบในช่องระดับการรับบริการทางวิชาการ	น้อยที่สุด
ให้คะแนน 2	เมื่อตอบในช่องระดับการรับบริการทางวิชาการ	น้อย
ให้คะแนน 3	เมื่อตอบในช่องระดับการรับบริการทางวิชาการ	ปานกลาง
ให้คะแนน 4	เมื่อตอบในช่องระดับการรับบริการทางวิชาการ	มาก
ให้คะแนน 5	เมื่อตอบในช่องระดับการรับบริการทางวิชาการ	มากที่สุด

การแปลความหมาย ใช้เกณฑ์ค่าเฉลี่ยของวิเชียร เกตุสิงห์ (2538: 9) มีรายละเอียด

ดังนี้

1.00 – 1.49	หมายความว่า	มีระดับการรับบริการทางวิชาการ	น้อยที่สุด
1.50 – 2.49	หมายความว่า	มีระดับการรับบริการทางวิชาการ	น้อย
2.50 – 3.49	หมายความว่า	มีระดับการรับบริการทางวิชาการ	ปานกลาง
3.50 – 4.49	หมายความว่า	มีระดับการรับบริการทางวิชาการ	มาก
4.50 – 5.00	หมายความว่า	มีระดับการรับบริการทางวิชาการ	มากที่สุด

3. แบบสอบถามตอนที่ 3 ตรวจให้คะแนนข้อมูลจากแบบสอบถามที่เป็นคำตอบที่แสดงถึงพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง (Parent Involvement) ในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่ในด้านการอบรมเลี้ยงดูเด็ก การติดต่อสื่อสาร การอาสาสมัคร การเรียนรู้ที่บ้าน การตัดสินใจและการมีส่วนร่วมกับชุมชน

เกณฑ์การให้คะแนนตอนที่ 3

ให้คะแนน	1	หมายถึงระดับการปฏิบัติกิจกรรม	ปฏิบัติน้อยมาก
ให้คะแนน	2	หมายถึงระดับการปฏิบัติกิจกรรม	ปฏิบัติปานๆ ครึ่ง
ให้คะแนน	3	หมายถึงระดับการปฏิบัติกิจกรรม	ปฏิบัติเมื่อมีโอกาส
ให้คะแนน	4	หมายถึงระดับการปฏิบัติกิจกรรม	ปฏิบัติบ่อยครั้ง
ให้คะแนน	5	หมายถึงระดับการปฏิบัติกิจกรรม	ปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ

การแปลความหมาย ใช้เกณฑ์ค่าเฉลี่ยของวิเชียร เกตุสิงห์ (2538: 9) มีรายละเอียด

ดังนี้

1.00 – 1.41	หมายความว่า มีระดับการปฏิบัติกิจกรรม	ปฏิบัติน้อยมาก
1.50 – 2.49	หมายความว่า มีระดับการปฏิบัติกิจกรรม	ปฏิบัติปานๆ ครึ่ง
2.50 – 3.49	หมายความว่า มีระดับการปฏิบัติกิจกรรม	ปฏิบัติเมื่อมีโอกาส
3.50 – 4.49	หมายความว่า มีระดับการปฏิบัติกิจกรรม	ปฏิบัติบ่อยครั้ง
4.50 – 5.00	หมายความว่า มีระดับการปฏิบัติกิจกรรม	ปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ

4. วิเคราะห์คุณลักษณะของผู้ปกครอง ได้แก่ อาชีพ ระดับการศึกษาและการรับบริการทางวิชาการที่สัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่ เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient)

5. วิเคราะห์หาตัวทำนายพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่ เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร จำแนกตามคุณลักษณะด้านอาชีพ ระดับการศึกษาและการรับบริการทางวิชาการ โดยใช้สถิติวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Enter Multiple Regression Analysis)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ

1.1 หาดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC)

1.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach)

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 สถิติพื้นฐาน

2.1.1 ค่าร้อยละ (Percentage)

2.1.2 ค่าเฉลี่ย (Mean)

2.1.3 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2.2 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

2.2.1 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient)

2.2.2 การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Enter Multiple Regression Analysis)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้ปกครองกับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่ เขตคลองเตย กรุงเทพมหานครมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาคุณลักษณะของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่ เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร 2) ศึกษาพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่ เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้ปกครอง ได้แก่ อาชีพ ระดับการศึกษา และการรับบริการทางวิชาการกับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่ และ 4) เพื่อศึกษาตัวแปรที่สามารถทำนายพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่ เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร

ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัยดังนี้

ตอนที่ 1 คุณลักษณะของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่ เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 2 พฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่ เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้ปกครองกับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่ เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 4 ตัวแปรที่สามารถทำนายพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่ เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร

เพื่อความเข้าใจในการอ่านผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยขอเสนอสัญลักษณ์บางประการที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล และการแปลความหมายของการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

- n แทน จำนวนผู้ปกครองที่ตอบแบบสอบถาม
- $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย
- S.D. แทน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
- r แทน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน
- R แทน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
- R^2 แทน กำลังสองของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ

(R ² adjusted)	แทน	สัมประสิทธิ์ของการทำนายที่ปรับแล้ว
t	แทน	ค่าสถิติในการแจกแจงใน t - Distribution
F	แทน	ค่าสถิติในการแจกแจงใน F – Distribution
SS	แทน	ผลบวกกำลังสองของคะแนน (Sum of Squares)
MS	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ยของผลบวกกำลังสองของคะแนน (Mean Squares)
df	แทน	ค่าของความเห็นอิสระ (Degrees of Freedom)
p	แทน	ค่าความน่าจะเป็น (Probability) ของสถิติทดสอบ
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
**	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
b	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวทำนายซึ่งพยากรณ์ในรูปของคะแนนดิบ
β	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวทำนายซึ่งพยากรณ์ในรูปของคะแนนมาตรฐาน
SE.b	แทน	ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของสัมประสิทธิ์ตัวทำนาย
a	แทน	ค่าคงที่ของตัวทำนายในรูปของคะแนนดิบ
x ₁	แทน	การมีอาชีพรับราชการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ
x ₂	แทน	การมีอาชีพพนักงานเอกชน
x ₃	แทน	การมีอาชีพทำงานส่วนตัว
x ₄	แทน	ระดับการศึกษาปริญญาตรีและต่ำกว่า
x ₅	แทน	ระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี
x ₆	แทน	การให้ความรู้ในการพัฒนานักเรียน
x ₇	แทน	การให้ความรู้ทั่วไป
y	แทน	คะแนนพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง
$\hat{y}$	แทน	คะแนนพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองที่ได้จากการทำนายด้วยตัวทำนายต่างๆ ในรูปคะแนนดิบ
Z'	แทน	คะแนนพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองที่ได้จากการทำนายด้วยตัวทำนายต่างๆ ในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 3 ตอนและใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 คุณลักษณะของผู้ปกครองนักเรียน

คุณลักษณะของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่ เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร นำเสนอด้านอาชีพ ระดับการศึกษาและการรับบริการทางวิชาการ ดังปรากฏตามตาราง 1-3 ได้ดังนี้

ตาราง 1 ความถี่และร้อยละของอาชีพของผู้ปกครองนักเรียน

อาชีพ	ความถี่	ร้อยละ
รับราชการและรัฐวิสาหกิจ	19	9.64
พนักงานเอกชน	85	43.15
ทำงานส่วนตัว	93	47.21
รวม	197	100

จากตาราง 1 พบว่า ผู้ปกครองของนักเรียนประกอบอาชีพทำงานส่วนตัวมากที่สุดจำนวน 93 คน คิดเป็นร้อยละ 47.21 รองลงมาคือพนักงานเอกชนจำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 43.15 และรับราชการและรัฐวิสาหกิจจำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 9.64

ตาราง 2 ความถี่และร้อยละของระดับการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน

ระดับการศึกษา	ความถี่	ร้อยละ
ปริญญาตรีและต่ำกว่า	107	54.31
สูงกว่าปริญญาตรี	90	45.69
รวม	197	100

จากตาราง 2 พบว่า ผู้ปกครองของนักเรียนมีระดับการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรีและต่ำกว่าจำนวน 107 คน คิดเป็นร้อยละ 54.31 และสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 45.69

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการรับบริการทางวิชาการของผู้ปกครองนักเรียน

การรับบริการทางวิชาการ	ระดับการบริการ		
	$\bar{X}$	S.D	ระดับ
การรับความรู้ในการพัฒนานักเรียน	4.26	0.46	มาก
การรับความรู้ทั่วไป	4.26	0.48	มาก
รวม	4.26	0.48	มาก

จากตาราง 3 พบว่า การรับบริการทางวิชาการของผู้ปกครองโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.26$, S.D = 0.48) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า การรับความรู้ในการพัฒนานักเรียนและการรับความรู้ทั่วไปมีระดับการรับบริการอยู่ในระดับมาก ทั้ง 2 ด้าน ($\bar{X} = 4.26$, S.D. = 0.46 และ $\bar{X} = 4.26$, S.D. = 0.48)

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการรับบริการทางวิชาการ ด้านความรู้ในการพัฒนานักเรียนของผู้ปกครองนักเรียน (n = 197 คน)

การรับบริการทางวิชาการ	ระดับการบริการ		
	$\bar{X}$	S.D	ระดับ
การรับความรู้ในการพัฒนานักเรียน			
1. ผู้ปกครองรับความรู้จากการที่ โรงเรียนจัดทำแผนพับเพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการและการเลี้ยงดูเด็ก	4.21	0.62	มาก
2. มีการประชุมเพื่อพูดคุยกับพ่อแม่หรือ ผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็ก	4.06	0.76	มาก
3. ท่านได้รับการให้คำปรึกษาจากโรงเรียนในกรณีที่ลูกมีปัญหาเกี่ยวกับการเรียน	3.96	0.82	มาก
4. ท่านสามารถโทรศัพท์ ปรึกษาครูได้เมื่อเกิดปัญหาเกี่ยวกับเด็ก	4.32	0.72	มาก
5. โรงเรียนมีสมุดสื่อสารประจำตัวนักเรียน	4.71	0.52	มากที่สุด
6. มีนิตรรศการให้ผู้ปกครองรับรู้วิธีการเรียนของนักเรียน และได้ชื่นชมผลงานนักเรียน	4.28	0.66	มาก
รวม	4.26	0.48	มาก

จากตาราง 4 พบว่า การรับบริการทางวิชาการด้านความรู้ในการพัฒนานักเรียนมีระดับการรับบริการของผู้ปกครองโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.26$, S.D. = 0.46) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อโรงเรียนมีสมุดสื่อสารประจำตัวนักเรียนมีระดับการรับบริการอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.71$, S.D. = 0.52) ส่วนข้ออื่นๆ มีการรับบริการอยู่ในระดับมากทุกข้อโดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง ($\bar{X} = 4.32$, S.D. = 0.72 - $\bar{X} = 3.96$, S.D. = 0.82)

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการรับบริการทางวิชาการด้านความรู้ทั่วไปของผู้ปกครองนักเรียน (n = 197 คน)

การรับบริการทางวิชาการ	ระดับการบริการ		
	$\bar{X}$	S.D	ระดับ
การรับความรู้ทั่วไป			
1. โรงเรียนจัดทำข่าวสารประจำสัปดาห์ในทุกระดับชั้น	4.69	0.52	มากที่สุด
2. มีข่าวสารประจำหน่วยและสมุดรายงานประจำปี	4.57	0.56	มากที่สุด
3. โรงเรียนจัดการอบรมสัมมนาให้ความรู้ในเรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการของเด็ก โดยมีผู้เชี่ยวชาญมาเป็นผู้ให้ความรู้ เช่น การอบรมเลี้ยงดูเด็กอย่างสร้างสรรค์	3.96	0.80	มาก
4. มีการจัดป้ายนิเทศให้ความรู้ทั่วไปเพื่อให้ผู้ปกครองได้รับรู้ เช่น ภาวะโลกร้อน ไข้หวัดใหญ่ 2009	3.93	0.81	มาก
5. การให้ความรู้เกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้ในชุมชน	4.11	0.77	มาก
6. การจัดทำวารสาร “สารนารู...เล่าสู่กันฟัง” โดยนำเสนอข่าวสารด้านสุขภาพและสาระน่าสนใจต่างๆ	4.28	0.67	มาก
รวม	4.26	0.48	มาก

จากตาราง 5 พบว่า การบริการทางวิชาการด้านการรับความรู้ทั่วไปมีระดับการรับบริการโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.26$, S.D.=0.48) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อโรงเรียนจัดทำข่าวสารประจำสัปดาห์ในทุกระดับชั้น และข้อมีข่าวสารประจำหน่วยและสมุดรายงานประจำปี มีการรับบริการอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.69$, S.D. = 0.52 และ $\bar{X} = 4.57$, S.D. = 0.56) นอกนั้นมีการรับบริการอยู่ในระดับมากทุกข้อโดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง ($\bar{X} = 4.28$, S.D. = 0.67 - $\bar{X} = 3.93$, S.D. = 0.81)

ตอนที่ 2 พฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน ทั้งราย
ข้อ ในภาพรวมและรายด้าน ดังปรากฏตามตาราง 6-12

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองใน
การส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน

พฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง	ระดับการมีส่วนร่วม		
	$\bar{X}$	S.D	ระดับ
การอบรมเลี้ยงดูเด็ก	4.32	0.48	มาก
การติดต่อสื่อสาร	4.15	0.62	มาก
การอาสาสมัคร	2.40	1.05	น้อย
การเรียนรู้ที่บ้าน	4.41	0.53	มาก
การตัดสินใจ	3.57	0.86	มาก
การมีส่วนร่วมกับชุมชน	3.17	0.88	ปานกลาง
รวม	3.67	0.53	มาก

จากตาราง 6 พบว่า พฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน โดยรวมมีการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.67$, S.D.=0.53) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การอบรมเลี้ยงดูเด็ก การติดต่อสื่อสาร การเรียนรู้ที่บ้าน และการตัดสินใจ มีการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง ($\bar{X} = 4.15$, S.D. = 0.62 - $\bar{X} = 3.57$, S.D. = 0.86) สำหรับ ด้านการมีส่วนร่วมกับชุมชน มีการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.17$, S.D. = 0.88) ด้านอาสาสมัคร มีการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.40$, S.D. = 1.05)

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนด้านการอบรมเลี้ยงดูเด็กในรายข้อและรายด้าน

พฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง	ระดับการมีส่วนร่วม		
	$\bar{X}$	S.D	ระดับ
ด้านการอบรมเลี้ยงดูเด็ก			
1. การดูแลเอาใจใส่พัฒนาเด็กในทุกด้านทั้งด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคมและสติปัญญา	4.61	0.58	มากที่สุด
2. รับฟังและตอบคำถามช่วยอธิบายข้อสงสัยของเด็ก	4.63	0.54	มากที่สุด
3. เล่าเรื่อง ประสบการณ์ หรือเล่านิทานให้เด็กฟัง/กระตุ้นให้เด็กเล่า	4.46	0.69	มาก
4. มีระเบียบวินัยและส่งเสริมการออกกำลังกายให้กับเด็ก	3.89	0.86	มาก
5. จัดสภาพแวดล้อมที่บ้าน สนับสนุนการเรียนรู้ของเด็ก	4.01	0.86	มาก
รวม	4.32	0.48	มาก

จากตาราง 7 พบว่า พฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนด้านการอบรมเลี้ยงดูเด็กโดยรวมมีการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.32$, S.D. = 0.48) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อการรับฟังและตอบคำถามช่วยอธิบายข้อสงสัยของเด็ก และการดูแลเอาใจใส่พัฒนาเด็กในทุกด้านทั้งด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคมและสติปัญญา มีระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.63$, S.D. = 0.54 และ $\bar{X} = 4.61$, S.D. = 0.58) สำหรับข้อการเล่าเรื่องประสบการณ์หรือเล่านิทานให้เด็กฟัง / กระตุ้นให้เด็กเล่า จัดสภาพแวดล้อมที่บ้าน สนับสนุนการเรียนรู้ของเด็ก และมีระเบียบวินัยและส่งเสริมการออกกำลังกายให้กับเด็ก มีการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากทุกข้อโดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง ($\bar{X} = 4.46$, S.D. = 0.69 - $\bar{X} = 3.89$, S.D. = 0.86)

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ด้านการติดต่อสื่อสาร ในรายข้อและรายด้าน

พฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง	ระดับการมีส่วนร่วม		
	$\bar{X}$	S.D	ระดับ
ด้านการติดต่อสื่อสาร			
1. การเข้าร่วมปฐมนิเทศ การประชุมกลุ่มใหญ่ กลุ่มย่อย	4.26	0.94	มาก
2. พูดคุยกับเด็กเกี่ยวกับสถานศึกษาหรือกิจกรรมที่ครูมอบหมายมาให้	4.31	0.71	มาก
3. พบปะครูประจำชั้น / รับข่าวสารจากโรงเรียน เช่น ข่าวสารประจำสัปดาห์ แฟ้มรายงานประจำเดือน	4.53	0.72	มากที่สุด
4. ติดตามเว็บไซต์ของโรงเรียนและสื่อสารระหว่างผู้ปกครองกันเองทาง Facebook หรือ e-mail	3.52	1.25	มาก
รวม	4.15	0.62	มาก

จากตาราง 8 พบว่า พฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนด้านการติดต่อสื่อสารโดยรวมมีการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.15$, S.D.=0.62) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อพบปะครูประจำชั้น / รับข่าวสารจากโรงเรียน เช่น ข่าวสารประจำสัปดาห์ แฟ้มรายงานประจำเดือนอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$, S.D.=0.72) สำหรับข้อพูดคุยกับเด็กเกี่ยวกับสถานศึกษาหรือกิจกรรมที่ครูมอบหมายมาให้การเข้าร่วมปฐมนิเทศ การประชุมกลุ่มใหญ่ กลุ่มย่อย และการติดตามเว็บไซต์ของโรงเรียนและสื่อสารระหว่างผู้ปกครองกันเองทาง Facebook หรือ e-mail มีการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากทุกข้อโดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง ($\bar{X} = 4.31$, S.D. = 0.71 - $\bar{X} = 3.52$, S.D. = 1.25)

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ด้านการอาสาศัมคร ในรายข้อและรายด้าน

พฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง	ระดับการมีส่วนร่วม		
	$\bar{X}$	S.D	ระดับ
ด้านการอาสาศัมคร			
1. มีส่วนร่วมในการจัดนิทรรศการหรือกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน	2.59	1.23	ปานกลาง
2. มีส่วนร่วมดูแลเด็กเมื่อไปทัศนศึกษากับโรงเรียน	2.27	1.43	น้อย
3. เป็นวิทยากรให้ความรู้แก่นักเรียนตามความถนัดและความเชี่ยวชาญ / แนะนำแหล่งเรียนรู้	2.10	1.28	น้อย
4. ร่วมสนับสนุนด้านโภชนาการ ส่งข้อมูล อุปกรณ์สื่อต่างๆ ร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ของเด็กที่โรงเรียน	2.62	1.21	ปานกลาง
รวม	2.40	1.05	น้อย

จากตาราง 9 พบว่า พฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนด้านการอาสาศัมครโดยรวมมีการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.40$, S.D. = 1.05) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อร่วมสนับสนุนด้านโภชนาการ ส่งข้อมูล อุปกรณ์สื่อต่างๆ ร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ของเด็กที่โรงเรียน และมีส่วนร่วมในการจัดนิทรรศการหรือกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียนมีการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.62$, S.D. = 1.21 และ $\bar{X} = 2.59$, S.D. = 1.23) สำหรับข้อมีส่วนร่วมดูแลเด็กเมื่อไปทัศนศึกษากับโรงเรียน และเป็นวิทยากรให้ความรู้แก่นักเรียนตามความถนัดและความเชี่ยวชาญ / แนะนำแหล่งเรียนรู้อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.27$, S.D. = 1.48 และ $\bar{X} = 2.10$, S.D. = 1.28)

ตาราง 10 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ด้านการเรียนรู้ที่บ้าน ในรายข้อและรายด้าน

พฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง	ระดับการมีส่วนร่วม		
	$\bar{X}$	S.D	ระดับ
ด้านการเรียนรู้ที่บ้าน			
1. มีส่วนร่วมทำการบ้านที่ครูมอบหมายให้กับเด็ก			
ตรวจตราว่าเด็กทำการบ้านจนเสร็จ	4.69	0.64	มากที่สุด
2. ชมเชยเด็ก เมื่อทำกิจวัตรหรือกิจกรรมต่างๆ ได้ดีและสำเร็จ	4.78	0.48	มากที่สุด
3. อ่านหนังสือให้เด็กฟัง เล่นเกมเพื่อสนับสนุนตามหลักสูตรและพัฒนาการของเด็ก	4.60	0.65	มากที่สุด
4. จัดแสดงผลงานของเด็กๆ ในบ้านและแสดงความชื่นชมให้คุ้มค่ากับความคิดของเด็ก	3.58	1.22	มาก
รวม	4.41	0.53	มาก

จากตาราง 10 พบว่า พฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนด้านการเรียนรู้ที่บ้านโดยรวมมีการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.41$, S.D. = 0.53) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อชมเชยเด็ก เมื่อทำกิจวัตรหรือกิจกรรมต่างๆ ได้ดีและสำเร็จ ข้อมีส่วนร่วมทำการบ้านที่ครูมอบหมายให้กับเด็ก ตรวจตราว่าเด็กทำการบ้านจนเสร็จ และอ่านหนังสือให้เด็กฟัง เล่นเกมเพื่อสนับสนุนตามหลักสูตรและพัฒนาการของเด็ก มีการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง ($\bar{X} = 4.78$, S.D. = 0.48 - $\bar{X} = 4.60$, S.D. = 0.65) สำหรับข้อจัดแสดงผลงานของเด็กๆ ในบ้านและแสดงความชื่นชมให้คุ้มค่ากับความคิดของเด็ก มีการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.58$, S.D. = 1.22)

ตาราง 11 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ด้านการตัดสินใจ ในรายข้อและรายด้าน

	$\bar{X}$	S.D	ระดับ
ด้านการตัดสินใจ			
1. รับรู้กฎระเบียบ วิสัยทัศน์ พันธกิจ ของโรงเรียน	4.15	0.80	มาก
2. เข้าร่วมประชุมกับโรงเรียน / ให้คำแนะนำครูเกี่ยวกับ			
การช่วยเหลือสนับสนุนการเรียนรู้ของเด็ก	3.52	1.25	มาก
3. ร่วมประเมินผลการดำเนินการของโรงเรียน			
ด้านการบริหารจัดการ เสนอแนะการจัดกิจกรรมต่างๆ			
ของโรงเรียน	3.10	1.39	ปานกลาง
4. ร่วมประเมินผลกิจกรรมต่างๆ เช่น นิทรรศการโปรเจค			
แอฟโพรช(Project Approach) กิจกรรมวันพ่อ/วันแม่แห่งชาติ			
ฯลฯ	3.47	1.36	ปานกลาง
รวม	3.57	0.86	มาก

จากตาราง 11 พบว่า พฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนด้านการตัดสินใจโดยรวมมีการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.57$, S.D.=0.86) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อรับรู้กฎระเบียบ วิสัยทัศน์ พันธกิจ ของโรงเรียน และข้อเข้าร่วมประชุมกับโรงเรียน / ให้คำแนะนำครูเกี่ยวกับการช่วยเหลือสนับสนุนการเรียนรู้ของเด็กมีการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.15$, S.D. = 0.80 และ $\bar{X} = 3.52$, S.D. = 1.25) สำหรับข้อร่วมประเมินผลกิจกรรมต่างๆ เช่น นิทรรศการโปรเจคแอฟโพรช(Project Approach) กิจกรรมวันพ่อ/วันแม่แห่งชาติ ฯลฯ และข้อเข้าร่วมประชุมกับโรงเรียน / ให้คำแนะนำครูเกี่ยวกับการช่วยเหลือสนับสนุนการเรียนรู้ของเด็ก มีการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.47$, S.D. = 1.36 และ $\bar{X} = 3.10$, S.D. = 1.39)

ตาราง 12 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง
ในการส่งเสริมการเรียนรู้ด้านการมีส่วนร่วมกับชุมชน ในรายข้อและรายด้าน

พฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง	ระดับการมีส่วนร่วม		
	$\bar{X}$	S.D	ระดับ
ด้านการมีส่วนร่วมกับชุมชน			
1. การพาเด็กเข้าร่วมกิจกรรมงานประเพณีต่างๆของชุมชน พาไปทำบุญที่วัด	3.29	1.16	ปานกลาง
2. การพาเด็กไปแหล่งเรียนรู้ในชุมชน เช่น ห้องสมุดชุมชน สวนสาธารณะ สวนสัตว์ พิพิธภัณฑ์ นิทรรศการต่างๆ	3.29	1.04	ปานกลาง
3. การสร้างจิตอาสาให้เด็กช่วยเหลือชุมชนหรือร่วมโครงการการกุศล	3.11	1.14	ปานกลาง
4. การใช้สื่อบริการต่างๆ ที่มีในชุมชน เพื่อประโยชน์ของเด็ก	3.00	1.12	ปานกลาง
รวม	3.17	0.88	ปานกลาง

จากตาราง 12 พบว่า พฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนด้านการมีส่วนร่วมกับชุมชนโดยรวมมีการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.17$, S.D. = 0.88) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ทุกข้อได้แก่ การพาเด็กไปแหล่งเรียนรู้ในชุมชน เช่น ห้องสมุดชุมชน สวนสาธารณะ สวนสัตว์ พิพิธภัณฑ์ นิทรรศการต่างๆ การพาเด็กเข้าร่วมกิจกรรมงานประเพณีต่างๆของชุมชน พาไปทำบุญที่วัด การสร้างจิตอาสาให้เด็กช่วยเหลือชุมชนหรือร่วมโครงการการกุศล และการใช้สื่อบริการต่างๆ ที่มีในชุมชน เพื่อประโยชน์ของเด็กมีการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลางโดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง ($\bar{X} = 3.29$, S.D. = 1.04 - $\bar{X} = 3.00$, S.D. = 1.12)

ตอนที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้ปกครองกับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) ระหว่างคุณลักษณะของผู้ปกครองด้านอาชีพ ระดับการศึกษาและการรับบริการทางวิชาการ ด้านความรู้ในการพัฒนานักเรียนและความรู้ทั่วไปกับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่ เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร
ดังตาราง 13

ตาราง 13 ค่าสัมประสิทธิ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้ปกครองกับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน
โรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่ เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร

ตัวแปร	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X ₆	X ₇	y
อาชีพ								
การมีอาชีพรับราชการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ (X ₁)	1	-.151	.067	.031	-.140	.008	.071	.012
การมีอาชีพพนักงานเอกชน (X ₂)	-	1	-0.824**	-.147*	.035	-.054	-.080	.054
การมีอาชีพทำงานส่วนตัว (X ₃)	-	-	1	153*	.016	.010	.052	-.096
ระดับการศึกษา								
ปริญญาตรีและต่ำกว่า (X ₄)	-	-	-	1	.063	-.145	-.018	-.022
สูงกว่าปริญญาตรี (X ₅)	-	-	-	-	1	.071	.045	.032
การรับบริการทางวิชาการ								
ความรู้ในการพัฒนานักเรียน (X ₆)	-	-	-	-	-	1	.607**	.407**
ความรู้ทั่วไป (X ₇)	-	-	-	-	-	-	1	.344**
พฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง (y)	-	-	-	-	-	-	-	1

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 13 พบว่า คุณลักษณะของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.1 ได้แก่ การรับบริการทางวิชาการด้านความรู้ในการพัฒนานักเรียน โดยมีค่าความสัมพันธ์เท่ากับ .407 ส่วนด้านการรับความรู้ทั่วไปมีค่าความสัมพันธ์เท่ากับ .334 สำหรับตัวแปรด้านอาชีพ และระดับการศึกษา ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่างๆ กับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง -.096 - .407

ตอนที่ 4 ตัวแปรที่สามารถทำนายพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน ดังปรากฏตามตาราง 14-15

ตาราง 14 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนของปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน

	model	SS	df	MS	F	Sig.
1	Regression	0.03	1	0.03	0.09	0.76
	Residual	55.27	195	0.28		
	Total	55.30	196			
2	Regression	0.51	2	0.26	0.90	0.41
	Residual	54.79	194	0.28		
	Total	55.30	196			
3	Regression	0.62	3	0.21	0.73	0.53
	Residual	54.68	193	0.28		
	Total	55.30	196			
4	Regression	6.90	4	1.73	6.85	0.00
	Residual	48.39	192	0.25		
	Total	55.30	196			
5	Regression	10.54	5	2.11	9.00	0.00
	Residual	44.75	191	0.23		
	Total	55.30	196			

จากตาราง 14 การวิเคราะห์ความแปรปรวนได้ค่านัยสำคัญที่ระดับ .000 แสดงว่ามีตัวแปรอิสระอย่างน้อย 1 ตัวที่สามารถทำนายพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน

ตาราง 15 แสดงการวิเคราะห์คุณลักษณะของผู้ปกครองที่สามารถทำนายพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน

ตัวแปร	b	SE.b	β	t	หมายเหตุ
ขั้นที่ 1					R=.412
ความรู้ในการพัฒนานักเรียน	.462	.073	.412	6.310*	$R^2=.170$
a	1.730	.314	-	5.517	Adjusted $R^2=.165$
ขั้นที่ 2					R=.333
ความรู้ทั่วไป	.366	.074	.333	4.926*	$R^2=.111$
a	2.140	.318	-	6.725*	Adjusted $R^2=.106$
ขั้นที่ 3					R=.419
ความรู้ในการพัฒนานักเรียน	.466	.074	.415	6.316*	$R^2=.176$
อาชีพพนักงานเอกชน	-.029	.031	-.067	-.921	Adjusted $R^2=.163$
ปริญญาตรีและต่ำกว่า	.020	.067	.021	.291	
a	1.877	.349	-	18.220	
ขั้นที่ 4					R=.353
ปริญญาตรีและต่ำกว่า	.00	.000	.071	.000	$R^2=.125$
อาชีพพนักงานเอกชน	-.160	.130	-.150	-1.230	Adjusted $R^2=.107$
อาชีพทำงานส่วนตัว	-.040	.130	.040	.333	
ความรู้ทั่วไป	.380	.080	.340	4.990	
a	2.16	.350	-	6.180	
ขั้นที่ 5					R=.437
ความรู้ในการพัฒนานักเรียน	.380	.100	.333	3.944	$R^2=.191$
ความรู้ทั่วไป	.160	.090	.140	1.711	Adjusted $R^2=.187$
อาชีพทำงานส่วนตัว	-.010	.120	-.010	.333	
อาชีพพนักงานเอกชน	.130	.120	-.120	-1.080	
ปริญญาตรีและต่ำกว่า	.005	.070	.050	.670	
a	1.44	.380	-	3.784	

จากตาราง 15 พบว่าคุณลักษณะของผู้ปกครองที่มีความสามารถทำนายสูงสุดคือ การรับบริการทางวิชาการด้านความรู้ในการพัฒนานักเรียนซึ่งสามารถทำนายพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่ เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร ได้ร้อยละ 17 ส่วนคุณลักษณะทั้งหมดในสมการร่วมกันทำนายพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่ เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร ได้ร้อยละ 19.1 เมื่อพิจารณาค่านัยสำคัญพบว่ามีเพียงตัวแปรความรู้ในการพัฒนานักเรียนเท่านั้น ($\beta=.33$) สามารถทำนายพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่ เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร ส่วนตัวแปรที่เหลือคือการมีอาชีพพนักงานเอกชนเมื่อเทียบกับรับราชการและรัฐวิสาหกิจ การมีอาชีพทำงานส่วนตัวเมื่อเทียบกับรับราชการและรัฐวิสาหกิจ การศึกษาปริญญาตรีและต่ำกว่าเมื่อเทียบกับสูงกว่าปริญญาตรี และการรับความรู้ทั่วไป สามารถทำนายพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่ เขตคลองเตย กรุงเทพมหานครโดยสามารถเขียนสมการการทำนายในรูปคะแนนดิบได้ดังนี้

พฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน = $1.45 - 0.01$ (การมีอาชีพพนักงานเอกชน) - 0.13 (การมีอาชีพทำงานส่วนตัว) + 0.05 (การศึกษาปริญญาตรีและต่ำกว่า) + 0.38 (ความรู้ในการพัฒนานักเรียน)* + 0.16 (การรับความรู้ทั่วไป)

$$\hat{y} = 144 + 0.05(X_4) - 0.13 (X_2) - 0.01(X_3) + 0.16(X_6)^* + 0.38(X_7)$$

และเขียนสมการในรูปคะแนนมาตรฐานได้ดังนี้

$$Z' = 0.05(X_4) - 0.12 (X_2) - 0.01(X_3) + 0.14(X_6)^* + 0.33(X_7)$$

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาค้นคว้าเรื่องการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้ปกครองกับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่ เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร มีบทสรุปผลของการศึกษาค้นคว่าดังต่อไปนี้

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้ปกครองกับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่ เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร มีความมุ่งหมายดังนี้

1. เพื่อศึกษาคุณลักษณะของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่ เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร โดยจำแนกตามคุณลักษณะของผู้ปกครอง ได้แก่ อาชีพ ระดับการศึกษาและการรับบริการทางวิชาการ
2. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่ เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร ได้แก่ การอบรมเลี้ยงดูเด็ก การติดต่อสื่อสาร การอาสาสมัคร การเรียนรู้ที่บ้าน การตัดสินใจและการมีส่วนร่วมกับชุมชน
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้ปกครอง ได้แก่ ด้านอาชีพ ระดับการศึกษา และการรับบริการทางวิชาการกับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง (Parent Involvement) ในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่ เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร
4. เพื่อศึกษาตัวแปรที่สามารถทำนายพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่ เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. คุณลักษณะของผู้ปกครอง ได้แก่ อาชีพ ระดับการศึกษา และการรับบริการทางวิชาการมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่ เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร
2. ตัวแปรต้นอย่างน้อย 1 ตัวแปร สามารถทำนายพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่ เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างและพัฒนาขึ้น โดยอาศัยการศึกษาจากตำรา เอกสาร ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้น เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้ปกครอง ได้แก่ อาชีพและระดับการศึกษา ซึ่งจัดทำเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามคุณลักษณะด้านการรับบริการทางวิชาการ ด้านการรับความรู้ในการพัฒนานักเรียนและการรับความรู้ทั่วไปของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่ เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร โดยผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ จำนวน 12 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ (Parent Involvement) ของนักเรียนโรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่ เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร ในด้านการอบรมเลี้ยงดูเด็ก การติดต่อสื่อสาร การอาสาสมัคร การเรียนรู้ที่บ้าน การตัดสินใจและการมีส่วนร่วมกับชุมชน โดยผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ จำนวน 25 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่น .896

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาค้นคว้า

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่ เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร ที่มีบุตรกำลังศึกษาระดับชั้นอนุบาลปีที่ 1 – อนุบาลปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 ตามลำดับดังนี้

1. ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์ให้ครูหัวหน้าฝ่ายบริหารทั่วไปพร้อมทั้งชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับวัตถุประสงค์และเชิญให้ผู้ปกครองจำนวน 18 คน มาให้การสัมภาษณ์ตั้งแต่วันที่ 2 กุมภาพันธ์ – 25 กุมภาพันธ์ 2553 และนำแบบสัมภาษณ์มาวิเคราะห์ เพื่อวางกรอบการจัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์

2. ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อขอความร่วมมือไปยังโรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่เพื่อให้ผู้ปกครองที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยนำหนังสือไปให้ด้วยตนเอง

3. การเก็บรวบรวมข้อมูลที่เป็นแบบสอบถาม ผู้วิจัยและครูผู้สอนจะเป็นผู้ช่วยนำแบบสอบถามส่งให้ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 199 คน พร้อมทั้งชี้แจงรายละเอียดให้ผู้ตอบแบบสอบถามเข้าใจ ได้รับแบบสอบถามคืนจำนวน 199 ฉบับ แต่เมื่อตรวจสอบแล้วเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ครบถ้วนจำนวน 197 ฉบับคิดเป็นร้อยละ 99.00

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

การจัดกระทำข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการจัดกระทำข้อมูลโดยนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมา ตรวจสอบความสมบูรณ์และคัดเลือกเฉพาะแบบสอบถามที่สมบูรณ์เพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์ร้อยละ 99.00 ของกลุ่มตัวอย่าง และนำมาทำการวิเคราะห์ดังนี้

1. แบบสอบถามตอนที่ 1 รวบรวมแบบสอบถามวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้ปกครองเกี่ยวกับระดับการศึกษาและอาชีพ ด้วยการวิเคราะห์ ค่าร้อยละ (Percentage)

2. แบบสอบถามตอนที่ 2 นำแบบสอบถามมาตรวจและให้คะแนนข้อมูลจากแบบสอบถามการมีส่วนร่วมในการรับบริการทางวิชาการตามระดับของการมีส่วนร่วมตามความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนของโรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่ เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

3. แบบสอบถามตอนที่ 3 ตรวจให้คะแนนข้อมูลจากแบบสอบถามที่เป็นคำตอบที่แสดงถึงพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง (Parent Involvement) ในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่ในด้านการอบรมเลี้ยงดูเด็ก การติดต่อสื่อสาร การอาสาสมัคร การเรียนรู้ที่บ้าน การตัดสินใจและการมีส่วนร่วมกับชุมชนและให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

จึงนำผลคะแนนที่ได้มาหาค่าสถิติด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows (Statistical Package for Social Sciences for Windows) ซึ่งผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลของแบบสอบถามตอนที่ 1 ซึ่งเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้ปกครองได้แก่ อาชีพและระดับการศึกษาโดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage)

2. การวิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 2 การรับบริการทางวิชาการของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่ เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ตามรายข้อ รายด้านและภาพรวม

3. การวิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 3 เป็นการวิเคราะห์แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง (Parent Involvement) ในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่ เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร ในด้านการอบรมเลี้ยงดูเด็ก การติดต่อสื่อสาร การอาสาสมัคร การเรียนรู้ที่บ้าน การตัดสินใจและการมีส่วนร่วมกับชุมชน ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ตามรายข้อ รายด้านและภาพรวมในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

4. วิเคราะห์คุณลักษณะของผู้ปกครอง ได้แก่ อาชีพ ระดับการศึกษาและการรับบริการทางวิชาการที่สัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่ เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร จำแนกตามคุณลักษณะด้านอาชีพ ระดับการศึกษาและการรับบริการทางวิชาการโดยหาค่าประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) และเสนอการวิเคราะห์ในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

5. วิเคราะห์หาตัวทำนายพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่ เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร จำแนกตามคุณลักษณะด้านอาชีพ ระดับการศึกษาและการรับบริการทางวิชาการ โดยใช้สถิติวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Enter Multiple Regression Analysis) และเสนอการวิเคราะห์ในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้ปกครองกับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่ เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยสรุปข้อค้นพบที่ได้จากการศึกษาวิจัยดังนี้

1. การศึกษาคุณลักษณะของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่ เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร พบว่า ผู้ปกครองที่มีอาชีพรับราชการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ พนักงานเอกชน ทำงานส่วนตัว มีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรีและต่ำกว่า และจบการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี มีการรับบริการโดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งด้านการรับความรู้ในการพัฒนานักเรียนและด้านการรับความรู้ทั่วไป มีระดับการรับบริการอยู่ในระดับมากทั้ง 2 ด้าน

2. การศึกษาพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่ เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร โดยรวมมีการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า ด้านการเรียนรู้ที่บ้าน การอบรมเลี้ยงดูเด็ก การติดต่อสื่อสาร การตัดสินใจ มีการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านการมีส่วนร่วมกับชุมชนพบว่าผู้ปกครองมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง แต่ด้านการอาสาสมัครมีการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย

3. ผลของการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้ปกครองกับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง พบว่า คุณลักษณะของผู้ปกครองที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมกับผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.1 ได้แก่ คุณลักษณะของผู้ปกครองในการรับบริการทางวิชาการ ด้านความรู้ในการพัฒนานักเรียน โดยมีค่าความสัมพันธ์เท่ากับ .407 ส่วนด้านการรับความรู้ทั่วไปมีค่าความสัมพันธ์เท่ากับ .334 สำหรับตัวแปรด้านอาชีพ และระดับการศึกษา ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ กับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง -.096 - .407

4. ผลของการวิเคราะห์ตัวแปรที่มีความสามารถในการทำนายพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน พบว่า คุณลักษณะของผู้ปกครองในการรับบริการทางวิชาการ ด้านความรู้ในการพัฒนานักเรียนสามารถทำนายพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่ เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร โดยความรู้ในการพัฒนานักเรียนเป็นตัวทำนายที่มีความสามารถในการทำนายมากที่สุด ได้ร้อยละ 17 ($R^2 = 0.170$)

การอภิปรายผล

ผลจากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้ปกครองกับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของโรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่ เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร ในด้านการอบรมเลี้ยงดู การติดต่อสื่อสาร การอาสาสมัคร การเรียนรู้ที่บ้าน การตัดสินใจและการร่วมมือกับชุมชน สามารถอภิปรายผลที่ได้จากการค้นพบในการศึกษา ดังต่อไปนี้

1. คุณลักษณะของผู้ปกครองโรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่ เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร ส่วนใหญ่มีอาชีพทำงานส่วนตัว และเป็นแม่บ้าน มีส่วนน้อยมากที่มีอาชีพรับราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ ส่วนระดับการศึกษาของผู้ปกครองอยู่ในระดับปริญญาตรีและต่ำกว่า สูงกว่าปริญญาตรีสะท้อนให้เห็นว่าผู้ปกครองส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาสูง คุณลักษณะของผู้ปกครองในการรับบริการทางวิชาการทั้งด้านความรู้ในการพัฒนานักเรียนและด้านความรู้ทั่วไปอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากโรงเรียนได้ให้ความสำคัญในการส่งเสริมให้ผู้ปกครองได้รับความรู้ในการพัฒนาเด็กโดยการจัดกิจกรรมพัฒนาศักยภาพนักเรียน และมีกิจกรรมที่สนับสนุนได้แก่ การปฐมนิเทศผู้ปกครองนักเรียนใหม่ การประชุมผู้ปกครองของนักเรียนทุกระดับชั้นร่วมกันเป็นกลุ่มใหญ่ เพื่อชี้แจงนโยบาย หลักการและหลักสูตรของโรงเรียน นอกจากนี้โรงเรียนยังจัดประชุมผู้ปกครองกลุ่มเล็กเพื่อพบปะครูประจำชั้น การส่งข่าวสารโดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กอย่างต่อเนื่อง

2. การศึกษาพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่ เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร โดยรวมของทุกด้านอยู่ในระดับมาก แต่เมื่อจำแนกเป็นรายด้านและรายข้อในแต่ละด้าน เรียงลำดับจากด้านที่มีระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด จนถึงด้านที่มีระดับการมีส่วนร่วมน้อยที่สุด ดังนี้

2.1 ด้านการเรียนรู้ที่บ้าน พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมโดยรวมอยู่ในระดับมาก เป็นไปตามแนวคิดของเอปสไตน์ (Epstein, 1995: 705) ได้ให้แนวทางในการจัดกิจกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองโดยวิธีการควบคุมดูแลและพูดคุย อภิปรายการเรียนรู้และการบ้านร่วมกับนักเรียนที่บ้าน ซึ่งโรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่ ได้นำมาเป็นแนวทางส่งเสริมให้ผู้ปกครองได้ปฏิบัติซึ่งจากการสัมภาษณ์พบว่า ผู้ปกครองมีส่วนร่วมทำการบ้าน ตรวจตราให้ทำจนเสร็จ มีการชมเชยเด็กเมื่อทำกิจวัตร / กิจกรรมต่างๆ ได้โดยสำเร็จ จึงส่งผลให้ด้านการเรียนรู้ที่บ้านมีระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก และอาจเนื่องมาจากผู้ปกครองมีเวลาเหลือมากในช่วงหลังจากเลิกงานแล้ว โดยผลของการวิจัยครั้งนี้ตรงกับน้ำทิพย์

เสื่อสารต์ (2546: 80-81) ที่ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาในโรงเรียนอนุบาล เอกชน กรุงเทพมหานคร พบว่าผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการส่งเสริมประสบการณ์ให้กับเด็กที่บ้านโดยให้เด็กทำการบ้าน สนทนากับสิ่งที่เด็กๆ ได้เรียนรู้ และ กลุยา ดันติผลาชีวะ (2545 ก: 63) ให้ความคิดเห็นไว้ว่า ผู้ปกครองแสดงความรักความเอาใจใส่ สนใจสอนกิจกรรมที่เด็กทำที่โรงเรียน การอ่านหนังสือให้เด็กฟังก่อนนอนสามารถก่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันด้วย

2.2 ด้านการอบรมเลี้ยงดูเด็ก พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมโดยรวมอยู่ในระดับมาก เป็นไปตามแนวคิดของเอปสไตน์ (Epstein. 2002: 2) ที่ให้ความสำคัญเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็ก และจัดว่าเป็นภาระหน้าที่พื้นฐานของผู้ปกครองทุกคนและตรงกับไมตรี บนปาก (2549: 20) ที่มีข้อสรุปถึงการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาในสถานศึกษา การพัฒนาเด็กเพื่อเตรียมความพร้อมให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ที่ดี พ่อแม่ ผู้ปกครอง มีบทบาทและหน้าที่ต่อลูกโดยการเลี้ยงดูด้วยความเอาใจใส่เพื่อให้เด็กมีความสมบูรณ์พร้อมทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา ซึ่งผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่ ให้ความสำคัญในการพัฒนาทางด้านการสนใจใฝ่รู้ของเด็กว่าควรได้รับการตอบสนอง ผู้ปกครองจึงรับฟังและตอบข้อสงสัยของเด็ก ให้ความสนใจในการพัฒนาเด็กในทุกๆ ด้านอย่างเหมาะสมกับวัย อันเป็นแนวทางการปฏิบัติของโรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่ที่กำหนดไว้ในนโยบายของโรงเรียน ซึ่งส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการและการเรียนรู้ในทุกด้านทั้งด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคมและสติปัญญา และดำเนินไปเต็มตามศักยภาพของแต่ละบุคคล ซึ่งเป็นแนวทางการจัดการเรียนรู้ ที่สอดคล้องแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2545-2559 ซึ่งระบุว่าการจัดการศึกษาปฐมวัยเป็นการพัฒนาเด็กตามศักยภาพของแต่ละคน (สำนักงานเลขาธิการ สภาการศึกษา. 2552: 18)

2.3 ด้านการติดต่อสื่อสาร พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมโดยรวมอยู่ในระดับมาก เป็นไปตามแนวคิดของเอปสไตน์ (Epstein; et al. 1995: 704) ที่กล่าวไว้ว่าการประชุมกับผู้ปกครองปีละครั้ง การส่งแฟ้มผลงานนักเรียนกลับบ้านทุกสัปดาห์เป็นการสื่อสารที่ดี เอปสไตน์ (Epstein; et al. 1997: 77) กล่าวว่า การติดต่อสื่อสารมีความสำคัญที่สุด เป็นสิ่งที่สถานศึกษาต้องมีปฏิสัมพันธ์กับผู้ปกครองโดยผ่านสื่อต่างๆ และเป็นการติดต่อสื่อสารจากโรงเรียนสู่บ้าน และจากบ้านสู่โรงเรียนในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน ซึ่งทางโรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่ได้เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองมีโอกาสได้พบปะครูประจำชั้นอย่างสะดวกได้ทุกวัน นอกจากนี้ยังมีข่าวสารประจำสัปดาห์ แฟ้มรายงานประจำเดือน ที่สะท้อนให้เห็นว่าครูดูแลและเอาใจใส่เด็กเป็นอย่างดี ซึ่งจากการสัมภาษณ์พบว่า เป็นที่ชื่นชอบของผู้ปกครอง และเป็นแนวทางที่ก่อให้เกิดการติดต่อสื่อสารกับครูได้อย่างสม่ำเสมอ นอกจากนี้ยังมีกิจกรรมสนับสนุนทางด้านการติดต่อสื่อสาร โดยโรงเรียนได้จัดให้มีการปฐมนิเทศ การประชุมกลุ่มใหญ่ กลุ่มย่อย และสื่อสารทาง facebook หรือ e-mail ซึ่งเป็นแนวทางที่โรงเรียนได้จัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับสังคมยุค IT เพื่อสามารถสื่อสารได้อย่างรวดเร็ว ทันต่อเหตุการณ์ ทำให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมกับโรงเรียน และสามารถสร้างความเข้าใจกับผู้ปกครอง โดยการสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงกับผู้ปกครองที่รู้จักกันเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น และเป็นแนวทางที่สอดคล้องกับศุภลาภ โอวรงค์

(2548: 48) ซึ่งได้กล่าวถึงวิธีการสื่อสารที่เหมาะสมคือ การประชุม การใช้สมุดรายงานประจำปี การใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ และการจัดนิทรรศการต่าง ๆ

2.4 ด้านการตัดสินใจ พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมโดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งตามทฤษฎีของเอปสไตน์ (Epstein. 1995: 704) กล่าวถึงการที่ผู้ปกครองจะเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจนโยบาย และการประชาสัมพันธ์ สนับสนุนงานพัฒนาสถานศึกษา ซึ่งผู้ปกครองของนักเรียนโรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่ ได้รับรู้กฎ ระเบียบ วิสัยทัศน์ พันธกิจของโรงเรียน มีการเข้าร่วมประชุมกับโรงเรียนมีส่วนร่วมให้คำแนะนำครูเกี่ยวกับการช่วยเหลือ สนับสนุนการเรียนรู้ของเด็กที่อยู่ในระดับมาก เนื่องจากผู้ปกครองส่วนหนึ่งมีความคิดว่าโรงเรียนสามารถจัดการเรียนการสอนได้ดีอยู่แล้ว จึงรับรู้และมีความพึงพอใจเกิดความศรัทธาและเชื่อมั่นว่าโรงเรียนให้สิ่งที่ดีที่สุดอยู่แล้ว ทำให้ไม่ได้เข้าร่วมตัดสินใจกับกิจกรรมต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้นเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็ก ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่สอดคล้องกับแนวคิดของทัศนศาสตร์ (2549: 148) ที่กล่าวถึงการที่ผู้ปกครองให้ความสำคัญในการพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนโดยการเข้าร่วมตามข้อตกลง ตามกฎระเบียบของสถานศึกษาด้วย ซึ่งทางสถานศึกษาควรสร้างสัมพันธภาพที่เหมาะสมและเป็นธรรมชาติมากกว่าความสัมพันธ์ที่เป็นแบบทางการเพราะจะช่วยเสริมบทบาทของผู้ปกครองในเรื่องของการตัดสินใจได้ดีขึ้น

2.5 ด้านการมีส่วนร่วมกับชุมชน พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งตามทฤษฎีของเอปสไตน์ (Epstein; et al. 1997: 81) ได้กล่าวถึงพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเป็นการเชื่อมโยงให้ชุมชนได้สนับสนุนโรงเรียน การเรียนรู้ของนักเรียน ผู้ปกครองหรือเชื่อมโยงให้โรงเรียนช่วยเหลือชุมชน ซึ่งผู้ปกครองของนักเรียนโรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่ได้พานักเรียนไปร่วมกิจกรรมประเพณีต่างๆ เช่น พาไปวัด สอนสาธิต สอนสัตว์ บ้างบางโอกาสแล้วแต่ความเหมาะสม ส่วนการใช้บริการต่างๆ ในภายในชุมชนจากการสัมภาษณ์ผู้ปกครองระบุว่าต้องคำนึงถึงเวลาของผู้ปกครองด้วย เพราะผู้ปกครองพยายามจัดสรรเวลาให้พอประมาณอยู่แล้วเท่าที่โอกาสและเวลาจะอำนวยให้ ซึ่งตามแนวคิดของเอปสไตน์ (Epstein; et al. 2009: 16-18) กล่าวได้ว่าการที่ผู้ปกครองและเด็กเข้าร่วมกับกิจกรรมของชุมชนจะเป็นการพัฒนาทักษะความสามารถของเด็ก และสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีของบุคคลในครอบครัวได้

2.6 ด้านการอาสาสมัคร พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมโดยรวมอยู่ในระดับน้อย ซึ่งแนวคิดของเอปสไตน์ (Epstein. 1995: 704) กล่าวถึงการ จัดตารางเวลาให้ยืดหยุ่นสำหรับการอาสาสมัคร การประชุมต่างๆ เพื่อจะได้จัดสรรเวลาให้ผู้ปกครองมาร่วมกิจกรรมได้จากการสัมภาษณ์ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่ ไม่มีเวลาและโอกาสที่จะเข้ามาช่วยเหลือสถานศึกษา และยังไม่เข้าใจในเรื่องอาสาสมัครมากนัก ประกอบกับผู้ปกครองนักเรียนส่วนมากต้องทำงานจึงทำให้เป็นข้อจำกัดในเรื่องของเวลา ถึงแม้ว่าจะมีความสนใจและต้องการจะร่วมในกิจกรรมแต่ก็ไม่สามารถลงานหรือปลีกตัวจากงานมาได้ จึงส่งผลให้ระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองยังอยู่ในระดับน้อย ผลวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของเกตุสุดา กำแพงแก้ว (2547: 204) ได้กล่าวถึงพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองทางด้านอาสาสมัครยังเป็นเรื่องใหม่ของสังคมไทย ดังนั้นสถานศึกษาควรจัดทำคู่มือบทบาท

หน้าที่ของผู้ปกครอง การสนับสนุนเครือข่ายผู้ปกครองเพื่อให้ผู้ปกครองได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

3. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้ปกครองซึ่งจำแนกตามอาชีพ ระดับการศึกษา และการรับบริการทางวิชาการ กับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่ เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร ได้พบประเด็นสำคัญจากผลการศึกษาดังต่อไปนี้

การรับบริการทางวิชาการ ด้านความรู้ในการพัฒนานักเรียนและด้านความรู้ทั่วไปมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ซึ่งตามแนวทางการปฏิรูปคุณภาพการศึกษา ซึ่งระบุไว้ในการแถลงนโยบายของรัฐบาล (นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ) ที่แถลงต่อรัฐสภาและดำเนินการปฏิรูปอย่างเร่งด่วนนั้นได้กำหนดมาตรการหลักให้มีการให้ความรู้กับผู้ปกครอง (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2552: 15) ซึ่งตรงกับแนวคิดของสุภาพร สุวรรณศรีนนท์. (2549: 3 อ้างอิงจาก Fisher. 1991: 99) ที่กล่าวว่า การให้ความรู้แก่ผู้ปกครองจะช่วยให้มีความรู้เพิ่มพูนในการพัฒนาเด็ก และเป็นที่ยอมรับว่าการให้ความรู้แก่ผู้ปกครองเป็นกลวิธีหนึ่งที่จะช่วยผู้ปกครองให้มีความรู้เพิ่มพูนเกี่ยวกับการพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพของเด็กให้ดีขึ้น และสอดคล้องกับกุลยา ตันติผลาชีวะ. (2545ก: 68) ที่สนับสนุนถึงการให้ความรู้กับผู้ปกครองว่าเป็นการสร้างเสริมพฤติกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้ปกครองเพื่อนำไปพัฒนาเด็กให้เกิดการเรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ โรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่ ได้เห็นความสำคัญในการให้บริการทางวิชาการกับผู้ปกครองทาง ด้านความรู้ในการพัฒนานักเรียน ซึ่งผู้ปกครองได้รับความรู้ในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอทำให้เกิดความมั่นใจ และเข้าใจวิธีการพัฒนาเด็กมากขึ้น จึงเกิดความต้องการที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็ก ส่วนการให้ความรู้ทั่วไปทางโรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่ได้จัดทำกิจกรรมให้ความรู้ทั่วไปได้จัดทำข่าวสารประจำสัปดาห์ ประจำหน่วย และรายงานประจำปี มีการอบรมสัมมนาให้ความรู้ในเรื่องต่างๆ การจัดป้ายนิเทศ การให้ความรู้เกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้ในชุมชน เพื่อให้ผู้ปกครองเกิดความเข้าใจว่าสามารถจะเข้าร่วมกับชุมชนได้โดยวิธีใดบ้าง ทางโรงเรียนควรปรับปรุงแบบการให้ความรู้ทั่วไปโดยด้วยการกระตุ้นและติดตามผลให้ผู้ปกครองได้คำนึงถึงประโยชน์และความสำคัญของความรู้ทั่วไปมากขึ้น

4. การศึกษาตัวแปรที่มีความสามารถในการทำนาย พบว่า ตัวแปรที่ดีที่สุด คือ คุณลักษณะของผู้ปกครองในการรับบริการทางวิชาการด้านความรู้ในการพัฒนานักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนิตยา โสงาม. (2543: 7) ที่กล่าวว่า การให้ความรู้กับผู้ปกครองอย่างมีจุดประสงค์สามารถพัฒนาทักษะ เจตคติและพฤติกรรมของผู้ปกครองให้ผู้ปกครองได้รับรู้ เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเองได้ดีขึ้น สามารถช่วยให้เด็กปฐมวัยได้รับการพัฒนาอย่างมีคุณภาพ และตรงกับนโยบายในการจัดการศึกษาอย่างมีส่วนร่วมของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2552: 15) โดยทางโรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่ได้มีการจัดบริการทางวิชาการให้ผู้ปกครองอย่างต่อเนื่อง ขยายผลการให้ความรู้เพื่อการพัฒนาบทเรียนโดยการจัดนิทรรศการวิธีการเรียนรู้แบบโปรเจกต์แอพโพรช (Project Approach) อย่างเป็นขั้นตอนและเป็นรูปธรรมในทุกปีการศึกษา ซึ่งการให้ความรู้ในเรื่องการพัฒนานักเรียนเป็นการสร้าง

ความเข้าใจแก่ผู้ปกครองในเรื่องการอบรมเลี้ยงดูเด็ก การส่งเสริมการพัฒนาการเด็ก เป็นเรื่องที่เด็กจะได้รับประโยชน์โดยตรง ทำให้ผู้ปกครองสนใจแสดงให้เห็นว่าผู้ปกครองสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปเสริมสร้างศักยภาพการเลี้ยงดูเด็กให้ถูกต้อง และมีพัฒนาการที่ดี เมื่อผู้ปกครองได้รับความรู้ในการพัฒนาเด็กอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องจึงเกิดความต้องการที่จะเข้ามาร่วมกิจกรรม โดยเลือกกิจกรรมเท่าที่เวลาจะอำนวยให้ และ การที่ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนสามารถจะพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้อย่างถ่องแท้และลุ่มลึก ส่วนด้านการให้ความรู้ทั่วไปได้จัดทำข่าวสารประจำสัปดาห์ ประจำหน่วยและรายงานประจำปี มีการอบรมสัมมนาให้ความรู้ต่างๆ แต่ผู้ปกครองให้ความสำคัญน้อยกว่าความรู้ในเรื่องของการพัฒนานักเรียน จึงส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมมีส่วนร่วมในบางด้าน เช่น ด้านการเข้าร่วมกับชุมชนมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง และการอาสาสมัครมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. โรงเรียนควรมีการจัดกิจกรรมกระตุ้น ร่วมกันวางแผนกำหนดนโยบายให้ผู้ปกครองรับรู้ และรับทราบถึงโครงการ / กิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในรูปแบบต่างๆ ให้หลากหลายยิ่งขึ้น เพื่อให้ผู้ปกครองได้เข้ามามีส่วนร่วมกับโรงเรียนและสร้างความผูกพัน เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองได้ร่วมคิด ร่วมสนับสนุนและร่วมตัดสินใจหรือมีส่วนร่วมกำหนดแผนยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการศึกษา การเลือกตัวแทนของผู้ปกครองเข้ามาเป็นคณะกรรมการ อำนาวยการโรงเรียน การจัดตั้งผู้ปกครองเครือข่าย โรงเรียนควรมีกิจกรรมกระตุ้นให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียนในการปฏิบัติการกิจต่างๆ เพราะจะทำให้เกิดความผูกพัน (Commitment) ในกิจกรรมและส่งเสริมพฤติกรรมมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในกิจกรรมต่างๆ มากขึ้น
2. โรงเรียนหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองโดยการพัฒนาโครงการหรือกิจกรรมมีส่วนร่วมกับชุมชนและการอาสาสมัครให้มากขึ้นเพื่อเป็นแนวทางให้เกิดการพัฒนาการส่งเสริมพฤติกรรมของผู้ปกครองให้มากขึ้น
3. การให้ความรู้ด้านพัฒนานักเรียนเป็นการสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับผู้ปกครองได้เป็นอย่างดี จะส่งผลให้ผู้ปกครองเลี้ยงดูเด็กได้ถูกต้องและมีพัฒนาการที่ดี วิธีการให้ความรู้ก็สามารถทำได้อย่างหลากหลาย ส่วนการให้ความรู้ทั่วไปสามารถจัดทำเป็นรูปของวารสาร การจัดอบรมสัมมนา การจัดป้ายนิเทศ ซึ่งควรเป็นการให้บริการทางวิชาการที่หลากหลายและน่าสนใจ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

จากผลของการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้ปกครองกับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่ เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร โดยจำแนกตามอาชีพ ระดับการศึกษา และการรับบริการทางวิชาการของผู้ปกครอง ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไปดังต่อไปนี้

1. ศึกษาวิจัยรูปแบบการส่งเสริมพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ให้หลากหลายยิ่งขึ้น
2. การศึกษาวิจัยแนวทางการส่งเสริมการอาสาสมัครและการมีส่วนร่วมกับชุมชนของผู้ปกครองเพื่อยกระดับการพัฒนาการจัดการศึกษาให้มากขึ้น

บรรณานุกรม

- กมลชัย คีรีศรี. (2546). การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์. คุรุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขา การบริหารการศึกษา. เพชรบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี. ถ่ายสำเนา.
- กรมวิชาการ. (2545). การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ: คุรุสภาลาดพร้าว.
- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2548). ร่างนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาเด็กปฐมวัย (0-5 ปี) ระยะยาว พ.ศ.2549-2558. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). การปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียนสำคัญที่สุด. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: คุรุสภา.
- กั้วล เทียนกันต์เทศน์. (2542). การจัดการวิเคราะห์การประเมินทางการศึกษาเบื้องต้น. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพฯ.
- เกรียงศักดิ์ พราวศรี; ภาสกร เกิดอ่อนและคนอื่นๆ. (2544). การจัดระบบสารสนเทศในการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานเพื่อประเมินคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย.
- กุลยา ตันติผลาชีวะ. (2541, ตุลาคม). รายงานการวิจัย วิชาการจัดการศึกษาสำหรับผู้ปกครองและสารสนเทศสำหรับผู้ปกครองเด็กอนุบาลต้องการ. การศึกษาปฐมวัย. 2(4): 64-65.
- (2542). การศึกษาสำหรับผู้ปกครองเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ: สาขาการศึกษาปฐมวัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- (2544, ตุลาคม). “การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองกับโรงเรียน”. การศึกษาปฐมวัย. 5(4): 30-37.
- (2545ก, กรกฎาคม). “การจัดการศึกษาสำหรับวัยเตาะแตะ”. วารสารการศึกษาปฐมวัย. 6(3): 64-75.
- (2545ข). รูปแบบการเรียนการสอนปฐมวัยศึกษา. : กรุงเทพฯ: เอ็ดดิสันเพรสโปรดักส์.
- (2546, ตุลาคม). การพัฒนาสารสนเทศเพื่อให้ความรู้แก่ผู้ปกครองและชุมชน. การศึกษาปฐมวัย. 7(4): 16-23.
- (2547). การศึกษาสำหรับผู้ปกครองเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- (2551). การจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ: มิตรสัมพันธ์กราฟฟิค.
- เกตุสุเดช กำแพงแก้ว. (2547). การศึกษากิจกรรมรูปแบบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียน : กรณีศึกษา โรงเรียนอัสสัมชัญแผนกประถม. ปริญญาโท กศ.ด. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- งามตา วรินทร์านนท์. (2545). การอบรมขัดเกลาทางสังคมของครอบครัวในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (บก.), ประมวลสาระชุดวิชา จิตวิทยาครอบครัวและครอบครัวศึกษา. หน่วยที่ 5-7 (หน้า 348-394). นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- จรรยา สุวรรณทัต. (2545). ระบบครอบครัวกับระบบสังคมในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (บก.), ประมวลสาระชุดวิชา จิตวิทยาครอบครัวและครอบครัวศึกษา. หน่วยที่ 5-7 หน้า 1-44. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- จิตร วิเชียร. (2551). ความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดโปรแกรมการศึกษาปฐมวัยสำหรับเด็กไทย. ปรินญาณพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- จิตตินันท์ เตชะคุปต์. (2545). “แนวคิดทฤษฎีทางจิตวิทยาครอบครัวและครอบครัวศึกษา,” ใน ประมวลสาระชุดวิชา จิตวิทยาครอบครัวและครอบครัวศึกษา หน่วยที่ 1-4 หน้า 1-58. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- จินตนา สัจจามันท์. (2549). การศึกษาและการพัฒนาชุมชน. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ฉันทนา ภาคบงกช. (2531). เอกสารประกอบการศึกษาวิชา ปว.541. การศึกษาสำหรับผู้ปกครอง. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ชนิตา กลั่นศรี. (2548). กิจกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). เพชรบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี. ถ่ายเอกสาร.
- ชมแข พงษ์เจริญ. (2542). การศึกษาการมีส่วนร่วมและความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการปฏิบัติตามระเบียบของนักเรียน มัธยมศึกษา สังกัดสามัญศึกษา จ.นนทบุรี. ปรินญาณพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต (บริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ถวิล อรัญเวศ. (2544, กุมภาพันธ์). “นักบริหารมืออาชีพในยุคปฏิรูปการศึกษา”. วารสารวิชาการ. 4(2) หน้า 42-43.
- (2545, 6-10 พฤษภาคม). “สถานศึกษากับการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการ”. วารสารวิชาการ. 5 (5) หน้า 38-40.
- ทัศนาศวศักดิ์. (2539). รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการฝึกอาชีพระยะสั้นช่างอุตสาหกรรม กรมอาชีวศึกษา. ปรินญาณพนธ์ กศ.ด. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.

- (2549). ความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชนตามแนวปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ทัศนีย์ ทองสว่าง. (2543). สังคมวิทยา. กรุงเทพฯ: โอ. เอส. พรินติ้ง เฮ้าส์.
- ธนาชัย ภูมาต. (2547). ศึกษาความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาโรงเรียนบ้านโป่งบริหารธุรกิจ - เทคโนโลยี จ.ราชบุรี. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ธีระ รุญเจริญ. (2545). สภาพและปัญหาการบริหารและจัดการการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาในประเทศไทย. กรุงเทพฯ: วี.ที.ซี. คอมมิวนิเคชั่น.
- ธีรภัทร์ เจริญดี. (2542). การศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 11. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (ประถมศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- ธำรง บัวศรี. (2528). “การเตรียมตัวเยาวชนเพื่องานและอาชีพในระดับประถมศึกษา” ใน บทความวิทยุกระจายเสียง. กรุงเทพฯ: เจริญวิทยุการพิมพ์. (ชุดการศึกษาเพื่อการทำงานและอาชีพ) ธำรง อุดมไพจิตรกุล. (2543). สังคมศาสตร์พื้นฐานการศึกษา. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- นิตยา ไสงาม. (2543). การศึกษาสภาพความเป็นจริงและความคาดหวังเกี่ยวกับการจัดการศึกษาสำหรับผู้ใหญ่ตามความคิดเห็นของผู้ปกครองเด็กอนุบาลในจังหวัดศรีสะเกษ. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถ่ายเอกสาร.
- นิตยา กอบนิลพรรณ. (2548). สภาพและแนวทางการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนอัสสัมชัญคอนแวนต์ ลำานารายณ์. ปรินูญานิพนธ์ ศศ.ม. (หลักสูตรและการสอน). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร. ถ่ายเอกสาร.
- น้ำทิพย์ เสือสารรัตน์. (2546). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาในโรงเรียนอนุบาลเอกชนกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- นวลศรี งามทรัพย์. (2552). ปัจจัยจูงใจที่ทำให้ผู้ปกครองเด็กปฐมวัยมีส่วนร่วมกับการโรงเรียน : กรณีศึกษา โรงเรียนพระตำหนักสวนกุหลาบ มหามงคล จ.นครปฐม. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- นภเนตร ธรรมบวร. (2546). บทบาทของครอบครัวกับการศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- (2549). หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- บัณฑิต เดชขันธ์. (2548). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านนาดอกไม้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 3. วิทยานิพนธ์ คม. (บริหารการศึกษา). สกลนคร: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร. ถ่ายเอกสาร.
- ปัญญา แก้วกียูร และสุภัทร พันธุ์พัฒนกุล. (2545). “การบริหารจัดการศึกษาในรูปแบบการใช้โรงเรียนหรือเขตพื้นที่การศึกษาเป็นฐาน”. เอกสารชุดประกอบ: ประมวลสาระ. กรุงเทพฯ. ฝ่ายวิชาการ บริษัทสกายบุ๊ก จำกัด. (2549). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 พ.ศ. 2549-2554. ปทุมธานี: สกายบุ๊ก จำกัด.
- พนม พงษ์ไพบูลย์. (2542). การบริหารการศึกษากระทรวงเดียวในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (บก.) การบริหารการศึกษากระทรวงเดียว. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พวงเล็ก วรกุล; และทัศนีย์ ประธาน. (2547). รายงานการวิจัย : การพัฒนาชุดเสริมความรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญาเด็กปฐมวัยสำหรับผู้ปกครอง. สงขลา: สถาบันราชภัฏสงขลา.
- พิมพ์พรรณ เทพสุเมธานนท์. (2549). การศึกษาความต้องการการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ไพฑูรย์ เจริญพันธุ์วงศ์. (2529). หลักการบริหารงานโรงเรียน. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: โอ เอส พริ้นติ้ง เฮาส์.
- ไพรัช อรรถกามาพันธ์ และ มัทนา โชควรรณกร. (2545). การส่งเสริมชุมชนและท้องถิ่นในการปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- ปามี โชติมา. (2546). การศึกษาความต้องการของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนอนุบาลโชติมา เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เมตต์ เมตต์การุณจิต. (2547). การบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วม. กรุงเทพฯ: บুদ্ধ พอยท์, 2547.
- ไมตรี บินปาก. (2549). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาในสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). สกลนคร: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร. ถ่ายเอกสาร.
- มณฑิยา ทุมพันธ์. (2546). บทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยที่ใช้การบ้านแบบมีส่วนร่วม. ปรินญาณินท์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ยุทนา ปฐมวรชาติ. (พฤษภาคม 2545). “การพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่น : แนวคิดเชิงปฏิบัติที่เป็นพื้นฐานสำคัญสู่การพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับสถานศึกษา”. วารสารวิชาการ. 5(5): 11-18.

- เยาวนุช ทานาม. (2542). การศึกษาความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยในโรงเรียนสอนภาษาจีน. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เยาวภา ทนชัยบุตร. (2542). การสอนเพื่อสร้างคนเก่ง ดี มีสุข. สุราษฎร์ธานี: สถาบันสุราษฎร์ธานี. ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ: ศิริวัฒนาอินเตอร์พริ้น.
- รุ่งเรือง สุขากิริมย์. (2544, กุมภาพันธ์). ปัจจัยมีผลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายการปฏิรูปการศึกษาไปปฏิบัติในระดับสถานศึกษา, ประสบการณ์จากนานาชาติ. วารสารวิชาการ. 2(4): 11-12.
- โรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่. (2548). คู่มือครู-ฉบับปรับปรุง (8 ธันวาคม) 2548. กรุงเทพฯ: ฝ่ายวิชาการ.
- (2550ก). รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา (ระดับการศึกษาปฐมวัย) โรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ปีการศึกษา 2550. กรุงเทพฯ: ฝ่ายวิชาการ.
- (2550ข). หลักสูตรสถานศึกษา ระดับปฐมวัย. กรุงเทพฯ.
- (2551). รายงานการดำเนินงานของโรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่ ปีการศึกษา 2551 (website : www.kukai.ac.th). กรุงเทพฯ: ฝ่ายวิชาการ.
- (2552). รายงานการดำเนินงานของโรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่ ปีการศึกษา 2552 (website : www.kukai.ac.th). กรุงเทพฯ: ฝ่ายวิชาการ.
- ลักษณา ฤทธาคนี. (2547). ทศนคติของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยต่อการมีส่วนร่วมกับโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วรนุช เสนีวงศ์ ณ อยุธยา. (2547). ความต้องการของผู้ปกครองที่นับถือศาสนาอิสลามที่มีต่อการส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคมของเด็กปฐมวัยในโรงเรียน. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. กรุงเทพฯ.
- วัชรภรณ์ พยัคฆเมธี. (2546). การศึกษาความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับลักษณะที่พึงประสงค์ ด้านการจัดการศึกษาปฐมวัยในอำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ ศศม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- วัชรวิ์ อันนาค. (2540, มกราคม-ธันวาคม). “การสื่อสารในครอบครัว”. วารสารศูนย์สุขวิทยา. 1(22) : 31-34.

- วิเชียร เกตุสิงห์. (2538). *การวิจัยเชิงปฏิบัติการ*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- ศิริกุล อิศรานุรักษ์ และคณะ. (2538, มกราคม - มิถุนายน). *แบบแผนการเลี้ยงดูเด็กอายุ 6-24 เดือน ตามเกณฑ์สภาวะความต้องการขั้นพื้นฐานและบริการสำหรับเด็ก*. *กุมารเวชศาสตร์*. 34(67) : 12-23.
- ศุภลาภ โอวรงค์. (2548). *ความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการติดต่อสื่อสารของโรงเรียนสันติสุข*. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สนานจิตร์ สุนทรทรัพย์. (2536). “ผู้บริหารสถานศึกษาปฐมวัยกับการตัดสินใจ” ในประมวลสาระ ชุติวิชา การบริหารสถานศึกษาปฐมวัย หน่วยที่ 1-4 หน้า 161-224. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. (2550: คำนำ). *มาตรฐาน ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การพิจารณา เพื่อการประเมิน คุณภาพภายนอก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน รอบที่ 2 (พ.ศ.2549 – 2553)*. กรุงเทพฯ: จุดทอง.
- สมาน ลอยฟ้า. (2544, ตุลาคม-ธันวาคม). “การรู้สารสนเทศ : ทักษะที่จำเป็นสำหรับ สังคมสารสนเทศ *Information Literacy : Essential Skill for Information Society*,”. *บรรณารักษศาสตร์*. มข.19(1): หน้า 1-5.
- สิริมา ภิญโญนันตพงษ์. (2543, ตุลาคม). *ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมกับบ้านกับ ความสามารถด้านสติปัญญาของเด็กอายุ 4-7 ปี*. *วารสารการศึกษาปฐมวัย*. 4(1): 59-75.
- (2546). *รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์เรื่องปัจจัยสิ่งแวดล้อมทางบ้าน โรงเรียนและท้องถิ่น ตามวิถีไทยที่ส่งผลต่อศักยภาพทางปัญญาของเด็กปฐมวัยในชนบท*. กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สิรินทิพย์ เกสร. (2545). *บทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและผู้นำชุมชนต่อการจัดการศึกษา ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (สาขา การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏพระนคร. ถ่ายเอกสาร.
- สุกัญญา ดอกพวง. (2549). *การศึกษาความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนปฐมวัยต่อ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามแนวปฏิรูปการศึกษา ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เขตราชบุรีบูรณะ*. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร
- สุณีย์ สวนศรี. (2552). *ศึกษาความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา โรงเรียน สารสาสน์พิทยา กรุงเทพมหานคร*. สารนิพนธ์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- สุพรรณิ วรรณเพ็ชร. (2551). การศึกษาสภาพความเป็นจริงและความคาดหวังในการจัดการศึกษาปฐมวัยตามความคิดเห็นของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย โรงเรียนในเครือมารีวิทย์. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุภาพร สุวรรณศรีนนท์. (2549). บทบาทการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการสร้างเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย ในเขตบางกอกน้อย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานครเขต 3. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุวัช พานิชวงษ์. (2546). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนในเขตอำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุวิรัช รัตนมณีโชติ. (2536). ความรู้และเจตคติของพยาบาลต่อการบริจาคอวัยวะ. วิทยานิพนธ์ (วท.ม.) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 กรุงเทพฯ: พรักหวานกราฟฟิค.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2544). รายงานการศึกษาเรื่องความร่วมมือระหว่างบ้านและโรงเรียน. กรุงเทพฯ: พรักหวานกราฟฟิค.
- . (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ: พรักหวานกราฟฟิค.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). ภาพอนาคตและกลยุทธ์: เราจะใช้ ICT เพื่อสนับสนุนการปฏิรูปการเรียนรู้ใน โรงเรียนได้อย่างไร. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดีการพิมพ์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน, กระทรวงศึกษาธิการ. (2544). แนวปฏิบัติของพ่อแม่ผู้ปกครองในสถานศึกษาเอกชน เพื่อการปฏิรูปการเรียนรู้ตาม พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. (2546). คู่มือหลักสูตรปฐมวัย พุทธศักราช 2546. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2549). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554). กรุงเทพฯ: เม็ดทรายพรินติ้ง.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา. (2545). ปฏิรูปการศึกษาไทยในมุมมองประชาชน. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. (องค์การมหาชน) (สมศ.). (2552). รายงานการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานรอบ 2 (พ.ศ.2549 – 2553) ของโรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่. เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร.

- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2552). ข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ.2552-2561). กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- สำนักงานบัณฑิตยสถาน. (2546). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2525. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2547). คู่มือการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช. 2546 (สำหรับเด็ก 3-5 ปี). พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ: ศูนย์ลาดพร้าว.
- หน่วยศึกษานิเทศก์, กระทรวงศึกษาธิการ. (2544). แนวปฏิบัติของพ่อแม่ ผู้ปกครองในสถานศึกษาเอกชนเพื่อการปฏิรูปการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน.
- อภิชาติ การ์ิกายจน์. หลักสูตรใหม่กับการพัฒนาคุณภาพขั้นพื้นฐาน. คมชัดลึก. 2552 พฤศจิกายน 24; หน้า 7. (คอลัมน์การศึกษา สาธารณสุขวัฒนธรรม).
- อภิญญา เวชยชัย. (2544). รายงานการวิจัยเรื่องความร่วมมือของพ่อแม่ ผู้ปกครองในการพัฒนาการศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- อมรชัย ตันติเมธ. (2536). แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัย. ในประมวลสาระชุดวิชาการบริหารสถานศึกษาปฐมวัย หน่วยที่ 1, หน้า 20-29. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- อาภา ภมรบุตร. (2545). จิตวิทยาเกี่ยวกับครูและการบริหารงานการศึกษา. กรุงเทพฯ : ดวงกมล.
- อารี มั่นศิลป์. (2547). การศึกษาความต้องการการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนในเครือคณะภคินีพระหฤทัยของพระเยซูเจ้าแห่งกรุงเทพฯ. วิทยานิพนธ์ ค.ม. ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์. ถ่ายเอกสาร.
- อุดม เขยกิจวงศ์. (2545). หลักสูตร : ยุทธศาสตร์การปฏิรูปการเรียนรู้. กรุงเทพฯ: กรุงเทพฯบรรพกิจ.
- อรรณณ อัญชลีสักการ. (2540). ความพึงพอใจในการติดต่อสื่อสารในองค์กรกับความพึงพอใจในการปฏิบัติของพนักงานองค์กรขนส่งมวลชน. วิทยานิพนธ์ นศ.ม. (การประชาสัมพันธ์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- อรรณณ พาณิชปฐมพงษ์. (2542). ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับพฤติกรรมด้านความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้น ป.6. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (วัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เอิร์ชแมน, เจเน็ต. เอกสารประกอบการประชุมปฏิบัติการ การศึกษาปฐมวัย : สร้างคนสร้างชาติ. ณ อาคารสารนิเทศ 50 ปี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. 2542 กรกฎาคม 11-12; หน้า 15- 16.

- Alfonso, Angelucci. (2008, May). *The Role of the Elementary Principal in Promoting Parent Involvement* : Evidence from Rural, Blue Ribbon Elementary Schools in Pennsylvania: Proquest Information and Learning.
- Allen, JoBeth. (2009, January). *Effective Home-School Communication*. *Harvard Family Research Project*. Retrieved May 4, 2009, from http://www.hfrp.org/family_involvement/publications_resources/effective_home_school_c.
- Anthony, Chartotte. M. (2008). *Parent Involvement : An Examination of Barriers, Perceptions, and Strategies that Effect the Relationship between Parent and School*. Walden University : U.S.A.
- Blank, Martin ; et al. (2004, January-February). *Community School : Engaging Parents and Families*. Principle 83 (3) : 19-21.
- Callahan, Kevin, Rademacher, Joyce A. and Hidreth, Bertinal. (1998, May-June). "The effect of Parent participation in strategies to improve the homework performance of students who are at risk". Remedial and special educayion. 9(3) : 131-141.
- Caspe, Margaret; Lopez, M.Elena; & Wolos, Cassandra. (2006/2007). *Family Involvement in Elementary School Children's Education*. Harvard Family Research Project. Retrieved May 4, 2009, from www.hfrp.org
- Coots, Jenneifer J. (1998, Win). "Family resources and Parent Participation in schooling activities for their children with developmental delays". *Journal of special education*. 31(4) : 498-520.
- Crowe, A. H. (2000). *Connecting parents and schools : An ecological Construction of parent Involvement in their children's education*. University of Kentucky.
- Draper, Lucy.; & Duffy, Bernadette. (2006). Working with Parents. In *Contemporary Issues in the Early Years*. Pp. 151-159. Great Britain: Cromwell Press.
- Epstein, Joyce. L. (1992). "School and Family Partnership". In *Encyclopedia of Educational Research* 6th ed. New York: Mac Millan.
- (1995). *Six Types of Parent Involvement in Schools*. North Central Regional Educational Laboratory. Retrieved May 4, 2009, from <http://www.ncrel.org/sdrs/areas/issues/envrnmnt/famncomm/pa11k4.htm>
- (2001). *School, Family and Community Partnership : Preparing Educators and Improving School*. U.S.A.: Westview Press.

- Epstein, Joyce L.; and others. (1997). *School, family, community partnerships : your hand book action*. Thousand Oaks; Corwin Press.
- (2009). *School, family, community partnerships : your hand book action*. Thousand Oaks; Corwin Press.
- Erin, John, F; & Stephanine, T. (2000, June). *Family Involvement Questionnaire : A Multivariate Assessment of Family Participation in Early Childhood Education*. *Journal of Educational Psychology*. 92(2) : 367-376.
- Forsythe, Lillian A. (1995). *Teacher_As_Resercher : Empowering : Empowering Children And Involving Parents in Evaluation Process M. Ed. Dissertation*, The University of Regina (Canada).
- Fuller, M.L. & Olsen, G. (1998). *Home-School Relation*. London: Allyn & Bacon.
- Guo, Pao-Lig W. (2003, August). *Chinese Parents' Attitudes Toward Parental Involvement : A Case Study of The ABC Unified School District*. Degree Doctor of Education. University of Southern California, Los Angeles; U.S.A.
- Henderson, Anne T; & Mapp Karen L. (2002). *A New Wave of Evidence-The impact of School, Family, and Community Connections on Student Achievement*. U.S.A.: Building Knowledge to Support Learning.
- Henderson, Anne T ; et al. (2007). *Beyond the Bake Sale : The Essential Guide to Family-School Partnerships*. U.S.A. : The New Press.
- Hyde, J.S.; et al. (2006). *Mathematics in the home: Homework practices and mother-child interactions doing mathematics*. *Journal of Mathematical Behavior*, 15 : 136-152.
- Jones, Caroline A.; & Pound, Linda. (2008). *Leardership and Management in the Early Years*. London: Bell and Bain.
- Johns, Hopkins University ; & Northwest Regional Education Laboratory. (1997). *Measure of School, Family, and Community Partnerships*. Baltimore: National Network of Partnerships schools.
- Kerr, Gord. (2005). *Stimulation Parent Involvement to Stimulate Student Success*. Canada: Richmond Hill.
- Louise, W.T. (1998, June). "Parental perceptions of current and ideal levels of family participation in early intervention program practices in Illinois (Parent involvement)." *Dissertation Abstracts Program International*. 58(12) : 4551-A.
- (1998, Sum). "Family-Centered Early Intervention Service : Factors Comtributing to increased Parent Involvement and Paricipation", Focus on Autism and other Development Disabilities", 13(2) : 80-86.

- McGhee, Cynthia. (2007, December). *A Descriptive Study of Teacher and Parental Attitudes Towards Parent Involvement at Elementary School in Delaware*. Wilmington University : U.S.A.
- McWayne, Christine ; & Owsianik, Marissa. (2004). *Parent Involvement and the Social and Academic Competencies of Urban Kindergarten Children*. New York University : U.S.A.
- Mitra, Indrani. (2008). *Urban Teacher's Attitudes Regarding Urban Parental Involvement*. University of Rochester : New York, U.S.A.
- Nicole, Miriam. (1995, July) *"The Family and the School : A Study of Parental Involvement and Institutional Opportunities."* *Dissertation Abstracts International*. 33: 3873-A
- O'Sullivan, June. (2009). *Leadership Skills in the Early Years*. London: Ashford Colour Press.
- Ringenberg, Matthew C.; et al. (2005). *Parent and School Survey*. Retrieved Aug 5, 2009, from <http://www.adi.org/journal/fw05/RingenbergFunkMullenWilfordKramerFall2005.pdf>
- Tableman, Betty; et al. (2004, June). *Parent Involvement in schools*. Best Practice Briefs. 30-R. Retrieved July 2, 2009, from <http://outreach.msu.edu/bpbriefts/issues/brief30.pdf>
- Trueger, Barbara. (2008, May). *Parental Involvement in Two Rural South African Primary Schools*. New Jersey : U.S.A.
- U.S. Department of Education. (2002). *National Education Goals*. Washington D.C. : U.S. Government Printing office.
- Vankawala, Kaushal H. (1999, June). *"Pre-service Teachers' Perception of Family-School Collaboration : A Qualitative Study,"* *Masters Abstracts International*. 37(03) : 103.
- Weiss, Heather B; Caspe Margaret; & Lopez, M. Elena. (2006). *Family Involvement in Early Childhood Education*. Harvard Family Research Project. Retrieved May 4, 2009, from www.gse.harvard.edu/hfrp/project/fine/resources/guide.html
- Westmoreland, Helen. (2009). *Family Involvement Across Learning Setting*. Harvard Family Research Project. Retrieved August 17, 2009, from <http://www.hfrp.org/family-involvement/publications-resources/family-involvement-across-learning-settings>
- Wright, Lori. (2008). *Parental Involvement Strongly Impacts Student Achievement*. Retrieved Aug 5, 2009, from http://www.unh.edu/news/cj_nr/2008/may/lw27parents.cfm

ภาคผนวก ก
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

1. ดร.พัฒนา ชัชพงศ์	อาจารย์ประจำภาควิชาการศึกษาปฐมวัย
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. ดร.ราชนัย บุญธิมา	อาจารย์ประจำสำนักทดลองทางการศึกษา
และจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. ดร.สมชาย เทพแสง	อาจารย์ประจำภาควิชาบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
4. นางสาวเกศินี วัฒนสมบัติ	ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลมณีรัตน์
5. นางสาวจินตนา ธรรมวานิช	นายกสมาคมอนุบาลศึกษาแห่งประเทศไทยฯ

ที่ ศร 0519.12/๖๖๑๑

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

3 พฤษภาคม 2553

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน นายกสมาคมอนุบาลศึกษาแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์

เนื่องด้วย นางวิวรรณ สารกิจปรีชา นิติระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง คุณลักษณะของผู้ปกครองกับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน โรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่ เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พวงรัตน์ เกษรแพทย์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ นางสาวจินตนา ธรรมวานิช ผู้จัดการ และผู้อำนวยการโรงเรียนสมาคมสตรีไทย เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง คุณลักษณะของผู้ปกครองกับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน โรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่ เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้บุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางวิวรรณ สารกิจปรีชา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2649-5067

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อนิติ โทรศัพท 081-408-8888

ที่ ศธ 0519.12/๖ ๖๙๓

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

3 พฤษภาคม 2553

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลฉัตร

เนื่องด้วย นางวิวรรณ สารกิจปรีชา นิติระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์เรื่อง “การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้ปกครองกับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่ เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พวงรัตน์ เกษรแพทย์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบสอบถามการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้ปกครองกับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่ เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางวิวรรณ สารกิจปรีชา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2649-5067

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อนิติ โทรศัพท 081-408-8888

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โทร. 5730

ที่ ศธ 0519.12/2694

วันที่ ๔ พฤษภาคม 2553

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

เนื่องด้วย นางวิวรรณ สารกิจปรีชา นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์เรื่อง “การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้ปกครองกับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่ เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พวงรัตน์ เกสรแพทย์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ อาจารย์ ดร.พัฒนา ชัชพงษ์ และ อาจารย์ ดร.สมชาย เทพแสง เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้ปกครองกับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่ เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้บุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางวิวรรณ สารกิจปรีชา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โทร. 5730

ที่ ศธ 0519.12/2605

วันที่ 3 พฤษภาคม 2553

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้อำนวยการสำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา

เนื่องด้วย นางวิวรรณ สารกิจปรีชา นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้ปกครองกับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่ เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พวงรัตน์ เกสรแพทย์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ อาจารย์ ดร.ราชนัย บุญธิมา เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้ปกครองกับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่ เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้บุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางวิวรรณ สารกิจปรีชา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ภาคผนวก ข
แบบประเมินความสอดคล้องของแบบสัมภาษณ์
แบบสัมภาษณ์ผู้ปกครอง
การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิด (Open ended)

แบบประเมินความสอดคล้องของแบบสัมภาษณ์

คำชี้แจง ขอให้ท่านโปรดพิจารณาแบบสัมภาษณ์สำหรับการวิจัยเรื่อง การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง
คุณลักษณะของผู้ปกครองกับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของ
นักเรียน โรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่ เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open
ended) แล้วให้คะแนนความสอดคล้องของแบบสัมภาษณ์ในแต่ละข้อ หากพิจารณาเห็นว่าควรปรับปรุง
เพิ่มเติมในข้อใด ขอให้โปรดระบุไว้ในช่องข้อเสนอแนะด้วย

ประเด็นการสัมภาษณ์ / ข้อคำถาม	ผลการพิจารณา ความสอดคล้อง				ข้อเสนอแนะ
	(+1)	(0)	(-1)		
1. การอบรมเลี้ยงดูเด็ก 1.1 การดูแลเอาใจใส่เด็กในทุกด้าน 1.2 เด็กได้ทำกิจกรรมร่วมกับผู้ปกครอง 1.3 ท่านรับฟังและตอบข้อสงสัยของเด็ก 1.4 ท่านกระตุ้นให้เด็กเล่าประสบการณ์ 1.5 ท่านเล่าเรื่องประสบการณ์หรือนิทานให้เด็กฟัง 1.6 ท่านฝึกระเบียบวินัยและการช่วยเหลือตนเองของเด็ก 1.7 ท่านเลือกสรรและร่วมดูโทรทัศน์กับเด็ก 1.8 ท่านส่งเสริมการออกกำลังกายให้เด็ก 1.9 ท่านจัดสภาพแวดล้อมที่บ้านสนับสนุนการเรียนรู้ ของเด็ก 2. การติดต่อสื่อสาร 2.1 ท่านติดต่อสื่อสารกับครู/บุคลากรและผู้บริหาร ได้โดยง่าย 2.2 เมื่อมีหัวข้อสนทนาหรือเรื่องราวเกี่ยวกับเด็ก สามารถติดต่อกับครูประจำชั้นได้ 2.3 ท่านใช้สมุดสื่อสารประจำตัวนักเรียนของเด็ก 2.4 ท่านติดต่อสื่อสารกับครู บุคลากรและผู้บริหารของ โรงเรียนทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ โทรศัพท์ 2.5 ท่านได้เข้าร่วมประชุมตามที่ทางโรงเรียนได้ นัดหมายมา 2.6 ท่านสามารถรับรู้อย่างต่อเนื่องว่าเด็กเรียนเนื้อหา และทักษะอะไร อย่างไรที่โรงเรียน					ในแต่ละด้าน ควรเพิ่ม ความคิดเห็น / ข้อมูล / ข้อคิด / ข้อเสนอแนะ เพิ่มเติมด้วย

ประเด็นการสัมภาษณ์ / ข้อคำถาม	ผลการพิจารณา ความสอดคล้อง				ข้อเสนอแนะ
	(+1)	(0)	(-1)		
2.7 ท่านได้รับรู้เกี่ยวกับระดับพัฒนาการของเด็กใน ปกครองของท่านอย่างต่อเนื่อง					
2.8 ท่านมีส่วนร่วมในการติดต่อสื่อสารทาง Facebook หรือ e-mail					
3. การอาสาสมัคร					
3.1 ท่านได้ร่วมเข้ามาหาความรู้แก่นักเรียน					
3.2 ท่านได้ร่วมดูแลเมื่อเด็กไปทัศนศึกษา					
3.3 ท่านได้แนะนำแหล่งเรียนรู้หรือวิทยากรเพื่อ สนับสนุนให้เด็กหรือครูได้พัฒนาการเรียนรู้					
3.4 ท่านได้มีส่วนร่วมในการจัดนิทรรศการหรือ กิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน					
3.5 ท่านได้ร่วมดูแลสนับสนุนด้านโภชนาการหรือ สุขภาพอนามัยของเด็กที่โรงเรียน					
3.6 ท่านได้ร่วมส่งข้อมูล อุปกรณ์ สื่อต่างๆ มา สนับสนุนกิจกรรมการเรียนรู้ของเด็กที่โรงเรียน					
3.7 ท่านได้เข้าเยี่ยมชมห้องเรียนเด็กและสนับสนุน กิจกรรมต่างๆ					
4. การเรียนรู้ที่บ้าน					
4.1 ท่านมีส่วนร่วมของการบ้านที่ครูมอบหมายให้ เด็กทำกับผู้ปกครอง					
4.2 ท่านมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็ก ที่บ้าน					
4.3 ท่านได้ตัดสินใจร่วมกับเด็กว่าจะเรียนอะไรเพิ่มเติม หรือทำกิจกรรมพิเศษใด					
4.4 ท่านชมเชยเมื่อเด็กทำกิจวัตรหรือกิจกรรมต่างๆ ได้ดี					
4.5 ท่านดูแลให้เด็กทำการบ้านจนเสร็จ					
4.6 ท่านอ่านหนังสือให้เด็กฟัง					
4.7 ท่านได้เล่นกับเด็กเพื่อสนับสนุนตามหลักสูตรและ พัฒนาการเด็ก					
4.8 ท่านจัดแสดงผลงานของเด็กๆ ในบ้าน					

แสดงความชื่นชมให้คุณค่ากับความคิดของเด็ก					
ประเด็นการสัมภาษณ์ / ข้อคำถาม	ผลการพิจารณา ความสอดคล้อง				ข้อเสนอแนะ
	(+1)	(0)	(-1)		
5. การตัดสินใจ 5.1 ท่านรับรู้กฎ ระเบียบ วิสัยทัศน์ และพันธกิจของโรงเรียน 5.2 ท่านให้คำแนะนำครูเกี่ยวกับการช่วยเหลือสนับสนุนการเรียนรู้ของเด็ก 5.3 ท่านเข้าร่วมประชุมกับโรงเรียนและมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน 5.4 ท่านให้คำแนะนำเกี่ยวกับการบริหารจัดการของโรงเรียน 5.5 ท่านได้ร่วมประเมินผลการดำเนินการของโรงเรียนด้านการบริหารจัดการ 5.6 ท่านร่วมประเมินผลกิจกรรมต่างๆ เช่น กิจกรรมวันพ่อ Project Approach กิจกรรมวันแม่ ฯลฯ 5.7 ท่านได้เคยเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน 6. การมีส่วนร่วมกับชุมชน 6.1 ท่านพาเด็กเข้าร่วมกิจกรรมงานประเพณีต่างๆ ของชุมชนหรือพาไปทำบุญ 6.2 ท่านพาเด็กไปเยี่ยมชมแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ในชุมชน 6.3 ท่านใช้สื่อและบริการต่างๆ ที่มีในประชุมเพื่อประโยชน์ของเด็ก 6.4 ท่านได้ร่วมกิจกรรมที่บริษัท ห้างร้าน มูลนิธิ กทม. ฯลฯ จัดเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ และเสริมสร้างประสบการณ์เด็ก 6.5 ท่านได้ร่วมกิจกรรมหรือโครงการการกุศลหรือช่วยเหลือชุมชนซึ่งเป็นการทำประโยชน์ให้ส่วนรวมและสร้างจิตอาสาให้แก่เด็ก					

แบบสัมภาษณ์ผู้ปกครอง

ผู้ถูกสัมภาษณ์ ชื่อ.....นามสกุล

.....

ผู้ปกครองนักเรียนระดับชั้น.....วันที่สัมภาษณ์

.....

ประเด็นการสัมภาษณ์

ในฐานะที่ท่านเป็นผู้ปกครองของนักเรียนโรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่ เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร ท่านมีพฤติกรรมการมีส่วนร่วมส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนในโรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่ ทั้งที่บ้านและที่โรงเรียนอย่างไรบ้าง

1. การอบรมเลี้ยงดูเด็ก

คือ การดูแลเอาใจใส่เด็กในทุกด้านโดยมีพื้นฐานความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาเด็กปฐมวัย

1.1 ท่านดูแลเอาใจใส่พัฒนาเด็กในทุกด้านอย่างไร

1.1.1 ด้านร่างกาย

.....

.....

.....

.....

1.1.2 ด้านอารมณ์-จิตใจ

.....

.....

.....

.....

1.1.3 ด้านสังคม

.....

.....

.....

.....

.....

1.1.4 ด้านสติปัญญา

.....

.....

.....

.....

.....

1.2 ท่านให้เด็กได้ร่วมทำกิจกรรมกับท่านบ้างหรือไม่ อย่างไร (ตามความสนใจด้วยหรือไม่ อย่างไร)

.....

.....

.....

.....

1.3 ท่านรับฟังและตอบคำถาม ช่วยอธิบายในข้อสงสัยที่เด็กมีหรือไม่ อย่างไร

.....

.....

.....

.....

- ..
- 1.4 ท่านกระตุ้นให้เด็กเล่าประสบการณ์ ความรู้สึก และการคิดในลักษณะต่างๆ หรือไม่ อย่างไร
-
- ..
-
- ..
-
- ..
-
- ..
-
- 1.5 ท่านเล่าเรื่อง ประสบการณ์ หรือนิทานให้เด็กฟังหรือไม่ บ่อยเพียงใด
-
- ..
-
- ..
-
- ..
-
- 1.6 ท่านช่วยส่งเสริมหรือฝึกระเบียบวินัยและการช่วยตนเองของเด็กหรือไม่ อย่างไร
-
- ..
-
- ..
-
- ..
-
- 1.7 ท่านเลือกสรรและร่วมดูรายการโทรทัศน์กับเด็กหรือไม่ อย่างไร
-
- ..
-
- ..

.....

..

.....

..

1.8 ท่านส่งเสริมการออกกำลังกายให้เด็ก รวมทั้งดูแลด้านสุขภาพอนามัยให้เด็กหรือไม่ อย่างไร

.....

..

.....

..

.....

..

.....

..

1.9 ท่านจัดสภาพแวดล้อมที่บ้านสนับสนุนการเรียนรู้ของเด็กหรือไม่ อย่างไร

.....

..

.....

..

.....

..

.....

..

1.10 ความคิดเห็น/ข้อมูล/ข้อคิด/ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

..

.....

..

.....

..

.....

..

2. การติดต่อสื่อสาร

คือ การที่ผู้ปกครองติดต่อสื่อสารกับครู บุคลากร และผู้บริหารเกี่ยวกับเด็กและพัฒนาการ
การเรียนรู้ของเด็ก

2.1 ท่านติดต่อสื่อสารกับครู บุคลากร และผู้บริหารได้โดยง่ายหรือไม่

.....

..

.....

..

.....

..

.....

2.2 เมื่อมีข้อสงสัย หรือเรื่องราวเกี่ยวกับเด็ก ท่านติดต่อกับใคร ด้วยเหตุผลใด

.....

..

.....

..

.....

..

.....

2.3 ท่านใช้สมุดสื่อสารประจำตัวนักเรียนของเด็ก เมื่อใด

.....

..

.....

..

.....

..

.....

- 2.4 ท่านติดต่อสื่อสารกับครู บุคลากร และผู้บริหารของโรงเรียนทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ โทรศัพท์ โทรสาร หรือไม่ บ่อยเพียงใด

.....

..

.....

..

.....

..

.....

..

- 2.5 ท่านได้เข้าร่วมประชุมตามที่โรงเรียนนัดหมายบ้างหรือไม่ บ่อยเพียงใด

.....

..

.....

..

.....

..

.....

..

- 2.6 ท่านสามารถรับรู้อย่างต่อเนื่องว่าเด็กเรียนรู้เนื้อหาและทักษะอะไร และอย่างไรที่โรงเรียนหรือไม่ อย่างไร

.....

..

.....

..

.....

..

.....

..

- 2.7 ท่านได้รับรู้ระดับพัฒนาการของเด็กในปกครองของท่านอย่างต่อเนื่อง พอเพียงหรือไม่ และด้วยวิธีใดบ้าง

.....

..

.....

..

.....

..

.....

..

2.8 ท่านมีส่วนร่วมในการติดต่อสื่อสารระหว่างทาง Facebook หรือ e-mail หรือไม่

.....

..

.....

..

.....

..

.....

..

2.9 ความคิดเห็น/ข้อมูล/ข้อคิด/ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

..

.....

..

.....

..

.....

..

3. การอาสาสมัคร

คือการทำงานที่ผู้ปกครองเข้าร่วมจัดการศึกษาเด็กที่โรงเรียนด้วยความสมัครใจ

3.1 ท่านได้เข้าร่วมกับโรงเรียนในการหาความรู้แก่นักเรียนหรือไม่ อย่างไร

.....

..

.....

..

.....

..

.....

..

3.2 ท่านได้มีส่วนร่วมดูแลเมื่อเด็กไปทัศนศึกษาหรือไม่ อย่างไร

.....

..

.....

..

.....

..

.....

3.3 ท่านได้แนะนำแหล่งเรียนรู้ หรือ วิทยากร เพื่อสนับสนุนให้เด็กหรือครูได้พัฒนากิจกรรมการเรียนรู้บ้างหรือไม่ อย่างไร

.....

..

.....

..

.....

..

.....

3.4 ท่านได้มีส่วนร่วมจัดกิจกรรมนิทรรศการ (กิจกรรมต่างๆ) ของโรงเรียนหรือไม่ อย่างไร

.....

..

.....

..

.....

..

.....

..

.....

3.5 ท่านได้ร่วมดูแลสนับสนุนด้านโภชนาการ หรือ สุขภาพพลานามัยของเด็กที่โรงเรียนหรือไม่
อย่างไร

.....

..

.....

..

.....

..

.....

..

3.6 ท่านได้ร่วมส่งข้อมูล อุปกรณ์ สื่อต่างๆ มาร่วมสนับสนุนกิจกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนที่
โรงเรียนหรือไม่ อย่างไร

.....

..

.....

..

.....

..

3.7 ท่านได้เยี่ยมชมห้องเรียนของเด็ก และสนับสนุนการจัดกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียนหรือไม่
อย่างไร

.....

..

.....

..

.....

..

.....

..

3.8 ความคิดเห็น/ข้อมูล/ข้อคิด/ข้อเสนอแนะ เพิ่มเติม

.....

..

.....

..

.....

..

.....

..

.....

..

.....

..

4. การเรียนรู้ที่บ้าน

หมายถึงกระบวนการที่เด็กได้เรียนรู้จากครอบครัวเมื่ออยู่ที่บ้าน

4.1 ท่านมีส่วนร่วมทำการบ้านที่ครูมอบหมายให้เด็กทำกับผู้ปกครองหรือไม่ อย่างไร

.....

..

.....

..

.....

..

.....

..

4.2 ท่านมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กที่บ้านอย่างสอดคล้องกับหลักสูตรหรือ
หน่วยการเรียนรู้ของเด็กบ้างหรือไม่ อย่างไร

.....

..

.....

..

.....

..

.....

..

- 4.3 ท่านได้ตัดสินใจร่วมกับเด็กหรือไม่ว่าจะเรียนอะไรเพิ่มเติมหรือต้องการเข้าร่วมโปรแกรม กิจกรรมพิเศษใดบ้าง อย่างไร

.....

..

.....

..

.....

..

.....

..

- 4.4 ท่านชมเชยเด็กเมื่อเด็กทำกิจวัตร หรือ กิจกรรมต่างๆ ที่โรงเรียนและที่บ้านหรือไม่ อย่างไร เมื่อใด

.....

..

.....

..

.....

..

.....

..

- 4.5 ท่านดูแลเด็กให้ทำการบ้าน ตรวจตราว่าเด็กทำการบ้านจนเสร็จหรือไม่ อย่างไร

.....

..

.....

..

.....

..

.....

..

4.6 ท่านอ่านหนังสือให้เด็กฟังหรือไม่ บ่อยแค่ไหน อย่างไร

.....

..

.....

..

.....

..

.....

..

4.7 ท่านเล่นกับเด็กหรือเล่นเกมกับเด็กเพื่อสนับสนุนตามหลักสูตรและพัฒนาการเด็กหรือไม่ อย่างไร

.....

..

.....

..

.....

..

.....

..

4.8 ท่านจัดแสดงผลงานของเด็กในบ้าน แสดงความชื่นชมให้คู่คุณค่ากับความดีของเด็กหรือไม่ อย่างไร

.....

..

.....

..

.....

..

.....

..

4.9 ความคิดเห็น/ข้อมูล/ข้อคิด/ข้อเสนอแนะ เพิ่มเติม

.....

..

.....

..

.....

..

.....

..

5. การตัดสินใจ

คือ การที่ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน กิจกรรมต่างๆที่โรงเรียนจัด หรือการดำเนินงานของโรงเรียน และร่วมตัดสินใจ หรือแสดงความคิดเห็น หรือประเมิน เสนอแนะเพื่อพัฒนานักเรียน การเรียนการสอน และการดำเนินงานของโรงเรียน

5.1 ท่านรับรู้กฎระเบียบ วิสัยทัศน์ พันธกิจของโรงเรียนหรือไม่ อย่างไร

.....

..

.....

..

.....

..

.....

..

5.2 ท่านได้ให้คำแนะนำช่วยเหลือครูเกี่ยวกับการช่วยเหลือสนับสนุนการเรียนรู้ของเด็กในครอบครัวของท่านบ้างหรือไม่ อย่างไร

.....

..

.....

..

.....

..

.....

..

5.3 ท่านเข้าร่วมประชุมกับโรงเรียนและมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียนหรือไม่ อย่างไร

.....

..

.....

..

.....

..

.....

..

5.4 ท่านให้คำแนะนำเกี่ยวกับการบริหารจัดการของโรงเรียนบ้างหรือไม่ อย่างไร

.....

..

.....

..

.....

..

.....

..

5.5 ท่านได้ร่วมประเมินผลการดำเนินการของโรงเรียนด้านการบริหารจัดการหรือไม่ อย่างไร

.....

..

.....

..

.....

..

.....

..

5.6 ท่านร่วมประเมินผลกิจกรรมต่างๆ เช่น กิจกรรมนิทรรศการ Project Approach กิจกรรมวันพ่อ หรือวันแม่ ฯลฯ หรือไม่ อย่างไร

.....

..

.....

..

.....

..

.....

..

5.7 ท่านได้เคยเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมต่างๆของโรงเรียนหรือไม่ อย่างไร

.....

..

.....

..

.....

..

.....

..

5.8 ความคิดเห็น/ข้อมูล/ข้อคิด/ข้อเสนอแนะ เพิ่มเติม

.....

..

.....

..

.....

..

.....

..

6. การมีส่วนร่วมกับชุมชน

คือ การที่ผู้ปกครองพาเด็กเข้าร่วมกิจกรรม หรือใช้สื่อ ทรัพยากรต่างๆ ที่ชุมชนมีหรือจัดขึ้น

- 6.1 ท่านพาเด็กเข้าร่วมกิจกรรมงานประเพณีต่างๆ ของชุมชน หรือพาเด็กทำบุญ หรือ พาเด็กไปโบสถ์ เข้าวัด มัสยิด บ้างหรือไม่ เมื่อใด

.....

..

.....

..

.....

..

.....

..

- 6.2 ท่านพาเด็กไปเยี่ยมชม แหล่งเรียนรู้ต่างๆ ในชุมชนบ้างหรือไม่ เช่น อะไรบ้าง

.....

..

.....

..

.....

..

.....

..

- 6.3 ท่านใช้สื่อและบริการต่างๆ ที่มีในชุมชนเพื่อประโยชน์ของเด็กและครอบครัวบ้างหรือไม่
เช่น

อะไรบ้าง

.....

..

.....

..

-
- ..
-
- ..
- 6.4 ท่านได้ร่วมกิจกรรม (event) ที่บริษัท ห้างร้าน มูลนิธิ กทม. ฯลฯ จัดเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้และเสริมสร้างประสบการณ์เด็กบ้างหรือไม่ อย่างไร
-
- ..
-
- ..
-
- ..
- 6.5 ท่านได้ร่วมกิจกรรมหรือโครงการการกุศล หรือ ช่วยเหลือชุมชน ซึ่งเป็นการทำประโยชน์ให้ส่วนร่วม และสร้างจิตอาสาให้แก่เด็กในปกครองท่านบ้างหรือไม่ อย่างไร
-
- ..
-
- ..
-
- ..
- 6.6 ความคิดเห็น/ข้อมูล/ข้อคิด/ข้อเสนอแนะ เพิ่มเติม
-
- ..
-
- ..

ขอขอบพระคุณในความร่วมมือ
 วิวรรณ สารกิจปรีชา
 โรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิด (Open ended)

เรื่อง

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้ปกครองกับพฤติกรรมการมีส่วนร่วม
ของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่

เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร

จากการวิเคราะห์ข้อมูลในการสัมภาษณ์ผู้ปกครองจำนวน 18 คน และนำมาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ถึงพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง และการที่ผู้ปกครองไม่มีส่วนร่วม หรือมีส่วนร่วมน้อยมาก และคิดออกมาเป็นร้อยละ ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

ประเด็นการสัมภาษณ์ / ข้อคำถาม	พฤติกรรมการมีส่วนร่วม จำนวน / ร้อยละ	ไม่มีส่วนร่วม จำนวน / ร้อยละ
1. การอบรมเลี้ยงดูเด็ก		
1.1 การดูแลเอาใจใส่เด็กในทุกด้าน	18 คน / 100.00	-
1.2 เด็กได้ทำกิจกรรมร่วมกับผู้ปกครอง	18 คน / 100.00	-
1.3 ท่านรับฟังและตอบข้อสงสัยของเด็ก	18 คน / 100.00	-
1.4 ท่านกระตุ้นให้เด็กเล่าประสบการณ์	18 คน / 100.00	-
1.5 ท่านเล่าเรื่องประสบการณ์หรือนิทานให้ เด็กฟัง	18 คน / 100.00	-
1.6 ท่านฝึกระเบียบวินัยและการช่วยตนเอง ของเด็ก	18 คน / 100.00	-
1.7 ท่านเลือกสรรและร่วมดูโทรทัศน์กับเด็ก	17 คน / 94.44	1 คน / 5.56
1.8 ท่านส่งเสริมการออกกำลังกายให้เด็ก	18 คน / 100.00	-
1.9 ท่านจัดสภาพแวดล้อมที่บ้านสนับสนุน การเรียนรู้ของเด็ก	17 คน / 94.44	1 คน / 5.56
2. การติดต่อสื่อสาร		
2.1 ท่านติดต่อสื่อสารกับครู/บุคลากรและ ผู้บริหารของโรงเรียน	18 คน / 100.00	-
2.2 เมื่อมีหัวข้อสนทนาหรือเรื่องราว เกี่ยวกับเด็กสามารถติดต่อกับครูประจำชั้นได้	18 คน / 100.00	-
2.3 ท่านใช้สมุดสื่อสารประจำตัวนักเรียน ของเด็กอย่างสม่ำเสมอ	18 คน / 100.00	-

ประเด็นการสัมภาษณ์ / ข้อคำถาม	พฤติกรรมที่มีส่วนร่วม คิดเป็นร้อยละ	ไม่มีส่วนร่วม คิดเป็นร้อยละ
2.4 ท่านติดต่อสื่อสารกับครู บุคลากรและ ผู้บริหารของโรงเรียนทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ โทรศัพท์	17 คน / 94.44	1 คน / 5.56
2.5 ท่านได้เข้าร่วมประชุมตามที่ทาง โรงเรียน	18 คน / 100.00	-
2.6 ท่านสามารถรับรู้อย่างต่อเนื่องว่าเด็ก เรียนเนื้อหาและทักษะอะไร อย่างไรที่โรงเรียน	18 คน / 100.00	-
2.7 ท่านได้รับรู้ระดับพัฒนาการของ เด็กในปกครองของท่านอย่างต่อเนื่อง	17 คน / 94.44	1 คน / 5.56
2.8 ท่านมีส่วนร่วมในการติดต่อสื่อสารทาง Facebook หรือ e-mail	14 คน / 77.78	4 คน / 22.22
3. การอาสาสมัคร		
3.1 ท่านได้ร่วมกับทางโรงเรียนในการหา ความรู้ให้แก่นักเรียน	10 คน / 55.56	8 คน / 44.44
3.2 ท่านได้มีส่วนร่วมดูแลเมื่อเด็กไป ทัศนศึกษา	9 คน / 50.00	9 คน / 50.00
3.3 ท่านได้แนะนำแหล่งเรียนรู้หรือวิทยากร เพื่อสนับสนุนให้เด็กหรือครูได้พัฒนากิจกรรม การเรียนรู้	7 คน / 38.89	11 คน / 61.11
3.4 ท่านได้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม นิทรรศการ (กิจกรรมต่างๆ) ของโรงเรียน	12 คน / 66.67	6 คน / 33.33
3.5 ท่านได้ร่วมดูแลสนับสนุนด้าน โภชนาการหรือสุขภาพอนามัยของเด็กที่โรงเรียน	8 คน / 44.44	10 คน / 55.56
3.6 ท่านได้ร่วมส่งข้อมูล อุปกรณ์ สื่อต่างๆ มาสนับสนุนกิจกรรมการเรียนรู้ของเด็กที่โรงเรียน	15 คน / 83.33	3 คน / 16.67
3.7 ท่านได้เข้าเยี่ยมชมห้องเรียนเด็ก	18 คน / 100.00	-
4. การเรียนรู้ที่บ้าน		
4.1 ท่านมีส่วนร่วมของการบ้านที่ครู มอบหมายให้เด็กทำกับผู้ปกครอง	18 คน / 100.00	-
4.2 ท่านมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการเรียนรู้ ของเด็กที่บ้าน	16 คน / 88.8	2 คน / 11.11

ประเด็นการสัมภาษณ์ / ข้อคำถาม	พฤติกรรมการณ์มีส่วนร่วม คิดเป็นร้อยละ	ไม่มีส่วนร่วม คิดเป็นร้อยละ
4.3 ท่านได้ตัดสินใจร่วมกับเด็กว่าจะเลือกเรียนอะไรเพิ่มเติม หรือทำกิจกรรมพิเศษใด	18 คน / 100.00	-
4.4 ท่านชมเชยเมื่อเด็กทำกิจวัตรหรือกิจกรรมต่างๆ	18 คน / 100.00	-
4.5 ท่านดูแลให้เด็กทำการบ้านจนเสร็จ	18 คน / 100.00	-
4.6 ท่านอ่านหนังสือให้เด็กฟัง	18 คน / 100.00	-
4.7 ท่านได้เล่นกับเด็กเพื่อสนับสนุนตามหลักสูตรและพัฒนาการเด็ก	17 คน / 94.44	1 คน / 5.56
4.8 ท่านจัดแสดงผลงานของเด็กในบ้าน แสดงความชื่นชมให้คุณค่ากับความคิดของเด็ก	16 คน / 88.89	2 คน / 11.11
5. การตัดสินใจ		
5.1 ท่านรับรู้กฎ ระเบียบ วิสัยทัศน์ และพันธกิจของโรงเรียน	15 คน / 83.33	3 คน / 16.67
5.2 ท่านให้คำแนะนำ ช่วยเหลือครูเกี่ยวกับการ การสนับสนุนการเรียนรู้ของเด็ก	13 คน / 72.22	5 คน / 27.78
5.3 ท่านเข้าร่วมประชุมกับโรงเรียนและมี ส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการจัดกิจกรรม ต่างๆ ของโรงเรียน	13 คน / 72.22	5 คน / 27.78
5.4 ท่านให้คำแนะนำเกี่ยวกับการบริหาร จัดการของโรงเรียน	8 คน / 44.44	10 คน / 55.56
5.5 ท่านได้ร่วมประเมินผลการดำเนินการ ของโรงเรียนด้านการบริหารจัดการ	14 คน / 77.78	4 คน / 22.22
5.6 ท่านร่วมประเมินผลกิจกรรมต่างๆ เช่น กิจกรรมวันพ่อ Project Approach กิจกรรมวันพ่อ กิจกรรมวันแม่ ฯลฯ	17 คน / 94.44	1 คน / 5.56
5.7 ท่านได้เคยเสนอแนะเกี่ยวกับการจัด กิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน	5 คน / 27.78	13 คน / 72.22

ประเด็นการสัมภาษณ์ / ข้อคำถาม	พฤติกรรมการมีส่วนร่วม คิดเป็นร้อยละ	ไม่มีส่วนร่วม คิดเป็นร้อยละ
6. การมีส่วนร่วมกับชุมชน		
6.1 ท่านพาเด็กเข้าร่วมกิจกรรมงานประเพณี ต่างๆ ของชุมชนหรือพาไปทำบุญ	18 คน / 100.00	-
6.2 ท่านพาเด็กไปเยี่ยมชมแหล่งเรียนรู้ ต่างๆ ในชุมชน	14 คน / 77.78	4 คน / 22.22
6.3 ท่านใช้สื่อและบริการต่างๆ ที่มีในชุมชน เพื่อประโยชน์ของเด็ก	11 คน / 55.56	7 คน / 38.89
6.4 ท่านได้ร่วมกิจกรรม (event) ที่บริษัท ห้างร้าน มูลนิธิฯ ฯลฯ จัดเพื่อสนับสนุน การเรียนรู้ และเสริมสร้างประสบการณ์เด็ก	10 คน / 55.56	8 คน / 44.44
6.5 ท่านได้ร่วมกิจกรรมหรือโครงการการกุศล หรือช่วยเหลือชุมชนซึ่งเป็นการทำประโยชน์ ให้ส่วนรวมและสร้างจิตอาสาให้แก่เด็ก	14 คน / 77.78	4 คน / 22.22

ประมวลความคิดเห็น / ข้อมูล / ข้อคิด / ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
(จากแบบสัมภาษณ์จำนวน 18 คน)

1. การอบรมเลี้ยงดูเด็ก
 1. การจัดผู้ปกครองเครือข่ายทำให้มีโอกาสทำกิจกรรมพิเศษของลูก
 2. ควรพัฒนาเด็กในทุกๆ ด้านและให้เด็กมีประสบการณ์ที่ดีเพื่อสร้างเสริมพัฒนาการอย่างต่อเนื่อง
 3. การเอาใจใส่เรื่องโรคภัยไข้เจ็บที่เป็นสายพันธุ์ใหม่และพ่อแม่ควรระวังมากกว่าปกติ
 4. อยากฝึกให้เด็กช่วยเหลือตนเองให้มาก ทำผิดแล้วยอมรับผิด ไม่โกหก
2. การติดต่อสื่อสาร
 1. อยากให้ผู้ปกครองทุกคนร่วมเป็นเครือข่าย
 2. การติดต่อทาง Facebook ช่วยทำให้รู้ข่าวสารมากขึ้น
3. การอาสาสมัคร

ไม่มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
4. การเรียนรู้ที่บ้าน
 1. ทางบ้านได้สอดแทรกเรื่องคุณธรรม จริยธรรมให้กับเด็กเสมอ เช่น การแบ่งปัน การเคารพผู้ใหญ่ เพราะจะเป็นพื้นฐานและรากฐานที่ดีในอนาคต
5. การตัดสินใจ

ไม่มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
6. การมีส่วนร่วมกับชุมชน
 1. อยากให้เด็กมีสังคมมากขึ้น

รายชื่อของผู้ให้สัมภาษณ์

ลำดับที่	ชื่อ-สกุล	ระดับชั้น ของนักเรียน	วันที่สัมภาษณ์
1	นางปิยวรรณ อนันต์เวทยานนท์	อ.2/3	2 กุมภาพันธ์ 2553
2	นางอำไพ กรัยเสถียรไพศาล	อ.1/1	4 กุมภาพันธ์ 2553
3	นายสุรศักดิ์ ยอดหาญ	อ.1/2	11 กุมภาพันธ์ 2553
4	นายวาทัญญู แซ่โจ้ว	อ.2/3	16 กุมภาพันธ์ 2553
5	แพทย์หญิงปนัดดา พรศิริรุ่ง	อ.2/1	17 กุมภาพันธ์ 2553
6	นายแพทย์จิรศักดิ์ วรรณประเสริฐ	อ.1/3	19 กุมภาพันธ์ 2553
7	นายพิบูลย์ ม่วงสนิท	อ.2/3	19 กุมภาพันธ์ 2553
8	นางวรินทร์ ศิริสุวรรณ	อ.3/2	20 กุมภาพันธ์ 2553
9	นายวันเฉลิม โปรา	อ.2/1	21 กุมภาพันธ์ 2553
10	นางบุญญา เจริญภักดี	อ.1/2	22 กุมภาพันธ์ 2553
11	นางชีวรัตน์ นิตยวิบูลย์	อ.2/1	22 กุมภาพันธ์ 2553
12	นางกาญจนา ชมพุดอง	อ.3/1	22 กุมภาพันธ์ 2553
13	นางพิมชนก นิมิตรวานิช	อ.3/2	22 กุมภาพันธ์ 2553
14	นางวรัญญา เกวลี	อ.1/3	23 กุมภาพันธ์ 2553
15	นางเตือนตา ประสพทรัพย์	อ.3/1	23 กุมภาพันธ์ 2553
16	นางสุภาภรณ์ เตมียะประดิษฐ์	อ.3/2	23 กุมภาพันธ์ 2553
17	นางนัตดาราม ปัจฉิมสวัสดิ์	อ.3/2	23 กุมภาพันธ์ 2553
18	พันธุ์หญิงเกศกมล ทวีพิมลสัจจะ	อ.3/1	25 กุมภาพันธ์ 2553

ภาคผนวก ง
แบบประเมินความสอดคล้องของแบบสอบถาม
ค่าสถิติแสดงดัชนีความสอดคล้องข้อคำถามกับลักษณะที่ต้องการวัด

แบบประเมินความสอดคล้องของแบบสอบถาม

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อวิจัยเรื่อง การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้ปกครองกับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน โรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่ เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร โดยจัดทำเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่าตามแนวคิดของ ลิเคิร์ต (Likert's Scale)

2. ขอให้ท่านโปรดพิจารณาแบบสอบถาม ซึ่งมี 3 ตอน และให้คะแนนความสอดคล้องของข้อคำถามในแต่ละข้อ

ประเด็นการสอบถาม / ข้อคำถาม	ผลการพิจารณาความสอดคล้อง		
	(+1)	(0)	(-1)
ตอนที่ 1 คุณลักษณะของผู้ตอบแบบสอบถาม 1) อาชีพของผู้ปกครอง ☐ รับราชการและรัฐวิสาหกิจ ☐ พนักงานเอกชน ☐ ทำงานส่วนตัว ☐ อื่นๆ..... (โปรดระบุให้ชัดเจน) 2) ระดับการศึกษา ☐ ปริญญาตรีและต่ำกว่า ☐ สูงกว่าปริญญาตรี			
ตอนที่ 2 แบบสอบถามการมีส่วนร่วมในการรับบริการทางวิชาการด้านการรับความรู้ในการพัฒนานักเรียนและการรับความรู้ทั่วไปของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่ เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร การรับความรู้ในการพัฒนานักเรียน 1. ผู้ปกครองรับความรู้จากการที่ โรงเรียนจัดทำแผ่นพับเพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการและการเลี้ยงดูเด็ก 2. มีการประชุมเพื่อพูดคุยกับพ่อแม่หรือ ผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็ก			

ประเด็นการสอบถาม / ข้อคำถาม	ผลการพิจารณาความสอดคล้อง		
	(+1)	(0)	(-1)
3. ท่านได้รับการให้คำปรึกษาจากโรงเรียนในกรณีที่คุณมีปัญหาเกี่ยวกับการเรียน 4. ท่านสามารถโทรศัพท์ปรึกษาครูได้เมื่อเกิดปัญหาเกี่ยวกับเด็ก 5. โรงเรียนมีสมุดสื่อสารประจำตัวนักเรียน 6. มีนิตยสารการให้ผู้ปกครองรับรู้วิธีการเรียนของนักเรียนและได้ชื่นชมผลงานนักเรียน การรับความรู้ทั่วไป 7. โรงเรียนจัดทำข่าวสารประจำสัปดาห์ในทุกระดับชั้นอย่างต่อเนื่อง 8. มีข่าวสารประจำหน่วยและสมุดรายงานประจำปี 9. โรงเรียนจัดการอบรมสัมมนาให้ความรู้ในเรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการของเด็ก โดยมีผู้เชี่ยวชาญมาเป็นผู้ให้ความรู้ เช่น การอบรมเลี้ยงดูเด็กอย่างสร้างสรรค์ การรับความรู้ทั่วไป 10. มีการจัดป้ายนิเทศให้ความรู้ทั่วไปเพื่อให้ผู้ปกครองได้รับรู้ เช่น ภาวะโลกร้อน ไข้หวัดใหญ่ 2009 11. การให้ความรู้เกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้ในชุมชน 12. การจัดทำวารสาร “สาระน่ารู้...เล่าสู่กันฟัง” โดยนำเสนอข่าวสารด้านสุขภาพและสาระน่าสนใจต่างๆ ตอนที่ 3 แบบสอบถามพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง (Parent Involvement) ในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่ เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร ในด้านการอบรมเลี้ยงดูเด็ก การติดต่อสื่อสาร การอาสาสมัคร การเรียนรู้ที่บ้าน การตัดสินใจและการร่วมมือกับชุมชน ด้านการอบรมเลี้ยงดูเด็ก 1. การดูแลเอาใจใส่พัฒนาเด็กในทุกด้านทั้งด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคมและจิตปัญญา 2. รับฟังและตอบคำถามช่วยอธิบายข้อสงสัยของเด็ก 3. เล่าเรื่อง ประสพการณ์ หรือเล่านิทานให้เด็กฟัง/กระตุ้นให้เด็กเล่า			

ประเด็นการสอบถาม / ข้อคำถาม	ผลการพิจารณาความสอดคล้อง		
	(+1)	(0)	(-1)
ด้านการอบรมเลี้ยงดูเด็ก 4. มีระเบียบวินัยและส่งเสริมการออกกำลังกายให้กับเด็ก 5. จัดสภาพแวดล้อมที่บ้าน สนับสนุนการเรียนรู้ของเด็ก ด้านการติดต่อสื่อสาร 6. การเข้าร่วมปฐมนิเทศ การประชุมกลุ่มใหญ่ กลุ่มย่อย 7. พูดคุยกับเด็กเกี่ยวกับสถานศึกษาหรือกิจกรรมที่ครูมอบหมายมาให้ 8. พบปะครูประจำชั้น / รับข่าวสารจากโรงเรียน เช่น ข่าวสารประจำสัปดาห์ แฟ้มรายงานประจำเดือน 9. ติดตามเว็บไซต์ของโรงเรียนและสื่อสารระหว่างผู้ปกครองกันเองทาง Facebook หรือ e-mail การอาสาสมัคร 10. มีส่วนร่วมในการจัดนิทรรศการหรือกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน 11. มีส่วนร่วมดูแลเด็กเมื่อไปทัศนศึกษากับโรงเรียน 12. เป็นวิทยากรให้ความรู้แก่นักเรียนตามความถนัดและความเชี่ยวชาญ / แนะนำแหล่งเรียนรู้ 13. ร่วมสนับสนุนด้านโภชนาการ ส่งข้อมูล อุปกรณ์สื่อต่างๆ ร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ของเด็กที่โรงเรียน การเรียนรู้ที่บ้าน 14. มีส่วนร่วมทำการบ้านที่ครูมอบหมายให้กับเด็ก ตรวจตราว่าเด็กทำการบ้านจนเสร็จ 15. ชมเชยเด็ก เมื่อทำกิจวัตรหรือกิจกรรมต่างๆ ได้ดีและสำเร็จ 16. อ่านหนังสือให้เด็กฟัง เล่นเกมเพื่อสนับสนุนตามหลักสูตรและพัฒนาการของเด็ก 17. จัดแสดงผลงานของเด็กๆ ในบ้านและแสดงความชื่นชมให้ค้ำค้ำกับความคิดของเด็ก การตัดสินใจ 18. รับรู้กฎระเบียบ วิสัยทัศน์ พันธกิจ ของโรงเรียน			

ประเด็นการสอบถาม / ข้อคำถาม	ผลการพิจารณาความสอดคล้อง		
	(+1)	(0)	(-1)
การตัดสินใจ 19. เข้าร่วมประชุมกับโรงเรียน / ให้คำแนะนำครูเกี่ยวกับการช่วยเหลือสนับสนุนการเรียนรู้ของเด็ก 20. ร่วมประเมินผลการดำเนินการของโรงเรียนด้านการบริหารจัดการ เสนอแนะการจัดกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน 21. ร่วมประเมินผลกิจกรรมต่างๆ เช่น นิทรรศการ Project Approach กิจกรรมวันพ่อ / วันแม่แห่งชาติ ฯลฯ การมีส่วนร่วมกับชุมชน 22. การพาเด็กเข้าร่วมกิจกรรมงานประเพณีต่างๆ ของชุมชน พาไปทำบุญที่วัด 23. การพาเด็กไปแหล่งเรียนรู้ในชุมชน เช่น ห้องสมุด ชุมชน สวนสาธารณะ สวนสัตว์ พิพิธภัณฑ์ นิทรรศการต่างๆ 24. การสร้างจิตอาสาให้เด็กช่วยเหลือชุมชนหรือร่วมโครงการการกุศล 25. การใช้สื่อบริการต่างๆ ที่มีในชุมชน เพื่อประโยชน์ของเด็ก			

แบบสอบถามพฤติกรรมการมีส่วนร่วม ของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่ เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร	ผลการพิจารณาความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ						
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	รวม	IOC
6. มีนิทรรศการให้ผู้ปกครองรับรู้วิธีการ เรียนของนักเรียนและได้ชื่นชมผลงานนักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
การรับความรู้ทั่วไป							
7. โรงเรียนจัดทำข่าวสารประจำสัปดาห์ ในทุกระดับชั้นอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
8. มีข่าวสารประจำหน่วยและสมุด รายงานประจำปี	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
9. โรงเรียนจัดการอบรมสัมมนาให้ ความรู้ในเรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการของเด็ก โดยมีผู้เชี่ยวชาญมาเป็นผู้ให้ความรู้ เช่น การอบรม เลี้ยงดูเด็กอย่างสร้างสรรค์	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
10. มีการจัดป้ายนิเทศให้ความรู้ทั่วไป เพื่อให้ผู้ปกครองได้รับรู้ เช่น ภาวะโลกร้อน ไข้หวัด ใหญ่ 2009	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
11. การให้ความรู้เกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้ใน ชุมชน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
12. การจัดทำวารสาร “สาระน่ารู้...เล่าสู่ กันฟัง” โดยนำเสนอข่าวสารด้านสุขภาพและสาระ น่าสนใจต่างๆ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
ตอนที่ 3 แบบสอบถามพฤติกรรมการมีส่วนร่วม ของผู้ปกครอง (Parent Involvement) ในการส่งเสริม การเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่ เขต คลองเตย กรุงเทพมหานคร ในด้านการอบรมเลี้ยงดู เด็ก การติดต่อสื่อสาร การอาสาสมัคร การเรียนรู้ที่ บ้าน การตัดสินใจและการร่วมมือกับชุมชน							
ด้านการอบรมเลี้ยงดูเด็ก							
1. การดูแลเอาใจใส่พัฒนาเด็กในทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคมและจิตปัญญา	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80
2. รับฟังและตอบคำถามช่วยอธิบายข้อ สงสัยของเด็ก	+1	+1	+1	+1	+1	5	1

แบบสอบถามพฤติกรรมที่มีส่วนร่วม ของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่ เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร	ผลการพิจารณาความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ						
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	รวม	IOC
3. เล่าเรื่อง ประสบการณ์ หรือเล่านิทาน ให้เด็กฟัง/กระตุ้นให้เด็กเล่า	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
4. มีระเบียบวินัยและส่งเสริมการออกกำลังกายให้กับเด็ก	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
5. จัดสภาพแวดล้อมที่บ้าน สนับสนุนการเรียนรู้ของเด็ก	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
ด้านการติดต่อสื่อสาร							
6. การเข้าร่วมปฐมนิเทศ การประชุมกลุ่มใหญ่ กลุ่มย่อย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
7. พูดคุยกับเด็กเกี่ยวกับสถานศึกษา หรือกิจกรรมที่ครูมอบหมายมาให้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
8. พบปะครูประจำชั้น / รับข่าวสารจาก โรงเรียน เช่น ข่าวสารประจำสัปดาห์ แฟ้มรายงาน ประจำเดือน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
9. ติดตามเว็บไซต์ของโรงเรียนและ สื่อสารระหว่างผู้ปกครองกันเองทาง Facebook หรือ e-mail	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
การอาสาสมัคร							
10. มีส่วนร่วมในการจัดนิทรรศการหรือ กิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
11. มีส่วนร่วมดูแลเด็กเมื่อไปทัศนศึกษา กับโรงเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
12. เป็นวิทยากรให้ความรู้แก่นักเรียนตาม ความถนัดและความเชี่ยวชาญ / แนะนำแหล่งเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
13. ร่วมสนับสนุนด้านโภชนาการ ส่ง ข้อมูล อุปกรณ์สื่อต่างๆ ร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ของ เด็กที่โรงเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
การเรียนรู้ที่บ้าน							
14. มีส่วนร่วมทำการบ้านที่ครูมอบหมาย ให้กับเด็ก ตรวจสอบว่าเด็กทำการบ้านจนเสร็จ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1

แบบสอบถามพฤติกรรมการมีส่วนร่วม ของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่ เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร	ผลการพิจารณาความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ						
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	รวม	IOC
15. ชมเชยเด็ก เมื่อทำกิจวัตรหรือกิจกรรม ต่างๆ ได้ดีและสำเร็จ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
16. อ่านหนังสือให้เด็กฟัง เล่นเกมเพื่อ สนับสนุนตามหลักสูตรและพัฒนาการของเด็ก	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
17. จัดแสดงผลงานของเด็กๆ ในบ้านและ แสดงความชื่นชมให้ค้ำค่ากับความคิดของเด็ก	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
การตัดสินใจ							
18. รับรู้กฎระเบียบ วิสัยทัศน์ พันธกิจ ของโรงเรียน	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80
19. เข้าร่วมประชุมกับโรงเรียน / ให้คำแนะนำครูเกี่ยวกับการช่วยเหลือสนับสนุน การเรียนรู้ของเด็ก	+1	+1	+1	0	+1	4	0.80
20. ร่วมประเมินผลการดำเนินการของ โรงเรียนด้านการบริหารจัดการ เสนอแนะการจัด กิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
21. ร่วมประเมินผลกิจกรรมต่างๆ เช่น นิทรรศการ Project Approach กิจกรรมวันพ่อ / วันแม่ แห่งชาติ ฯลฯ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
การมีส่วนร่วมกับชุมชน							
22. การพาเด็กเข้าร่วมกิจกรรม งานประเพณีต่างๆของชุมชน พาไปทำบุญที่วัด	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
23. การพาเด็กไปแหล่งเรียนรู้ในชุมชน เช่น ห้องสมุดชุมชน สวนสาธารณะ สวนสัตว์ พิพิธภัณฑ์ นิทรรศการต่างๆ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
24. การสร้างจิตอาสาให้เด็กช่วยเหลือชุมชน หรือร่วมโครงการการกุศล	+1	+1	+1	+1	+1	5	1
25. การใช้สื่อบริการต่างๆ ที่มีในชุมชน เพื่อประโยชน์ของเด็ก	+1	+1	+1	+1	+1	5	1

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้ปกครองกับพฤติกรรม
การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน
โรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่ เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง

1. ผู้ตอบแบบสอบถามฉบับนี้คือผู้ปกครองของนักเรียนโรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่ เขต
คลองเตย กรุงเทพมหานคร
2. แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของ
ผู้ปกครองกับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียน
อนุบาลกุ๊กไก่ เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร ท่านผู้ปกครองสามารถแสดงความรู้สึกหรือมีความคิดเห็น
ได้อย่างอิสระ และไม่มีผลกระทบกระเทือนต่อการเรียนของบุตรหลานของท่านแต่อย่างใด ในการตอบ
แบบสอบถามนี้ ไม่ต้องลงชื่อของท่าน
3. คำตอบของท่านจะเก็บไว้เป็นความลับเพื่อสำหรับการศึกษาวิจัยเท่านั้น ไม่มีการเปิดเผยให้
ผู้อื่นทราบ ขอความกรุณาให้ท่านผู้ปกครองตอบคำถามให้ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุดในทุกข้อตาม
คำชี้แจงของแต่ละตอน กรุณาอย่าเว้นคำตอบข้อใดข้อหนึ่ง เพราะจะทำให้ข้อมูลในการศึกษาไม่สมบูรณ์
4. แบบสอบถามนี้มี 3 ตอนได้แก่
 - ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้ปกครอง
 - ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามการมีส่วนร่วมในการบริการทางวิชาการด้านการรับความรู้
ในการพัฒนานักเรียนและการรับความรู้ทั่วไป
 - ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง (Parent
Involvement) ในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนในด้านการอบรมเลี้ยงดูเด็ก การติดต่อสื่อสาร
การอาสาสมัคร การเรียนรู้ที่บ้าน การตัดสินใจและการมีส่วนร่วมกับชุมชน

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือและเสียสละเวลาในการตอบ
แบบสอบถามไว้ ณ โอกาสนี้

นางวิวรรณ สารกิจปรีชา

นิสิตปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามคุณลักษณะของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ ซึ่งตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

1) อาชีพของผู้ปกครอง

- ☐ รับราชการและรัฐวิสาหกิจ
☐ พนักงานเอกชน
☐ ทำงานส่วนตัว
☐ อื่นๆ.....(โปรดระบุให้ชัดเจน)

2) ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง

- ☐ ปริญญาตรีและต่ำกว่า
☐ สูงกว่าปริญญาตรี

ตอนที่ 2 แบบสอบถามการมีส่วนร่วมในการรับบริการทางวิชาการ ด้านการรับความรู้ในการพัฒนา
 นักเรียนและการรับความรู้ทั่วไปของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่ เขตคลองเตย
 กรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความในแต่ละข้ออย่างละเอียดและพิจารณาตัดสินใจโดยทำเครื่องหมาย
 ✓ ในช่องว่างทางขวามือ ซึ่งตรงกับระดับการรับบริการทางวิชาการของท่านให้มากที่สุด โดย
 กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนไว้ดังนี้

1	หมายถึง	มีระดับการรับบริการทางวิชาการ	น้อยที่สุด
2	หมายถึง	มีระดับการรับบริการทางวิชาการ	น้อย
3	หมายถึง	มีระดับการรับบริการทางวิชาการ	ปานกลาง
4	หมายถึง	มีระดับการรับบริการทางวิชาการ	มาก
5	หมายถึง	มีระดับการรับบริการทางวิชาการ	มากที่สุด

ข้อ	การบริการทางวิชาการ	ระดับการรับบริการทางวิชาการ				
		น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
		1	2	3	4	5
1	การรับความรู้ในการพัฒนา นักเรียน ผู้ปกครองรับความรู้จากการที่ โรงเรียนจัดทำแผ่นพับเพื่อให้ความรู้ เกี่ยวกับพัฒนาการและการเลี้ยงดูเด็ก					
2	มีการประชุมเพื่อพูดคุยกับพ่อแม่ หรือ ผู้ปกครองเพื่อส่งเสริม พัฒนาการเด็ก					
3	ท่านได้รับการให้คำปรึกษาจาก โรงเรียนในกรณีที่คุณมีปัญหา เกี่ยวกับการเรียน					
4	ท่านสามารถโทรศัพท์ ปรึกษาครูได้ เมื่อเกิดปัญหาเกี่ยวกับเด็ก					
5	โรงเรียนมีสมุดสื่อสารประจำตัว นักเรียน					
6	มีนิตยสารการให้ผู้ปกครองรับรู้วิธีการ เรียนของนักเรียนและได้ชื่นชม ผลงานนักเรียน					
7	การรับความรู้ทั่วไป โรงเรียนจัดทำข่าวสารประจำ สัปดาห์ในทุกระดับชั้นอย่างต่อเนื่อง					
8	มีข่าวสารประจำหน่วยและ สมุดรายงานประจำปี					
9	โรงเรียนจัดการอบรมสัมมนาให้ ความรู้ในเรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับ พัฒนาการของเด็ก โดยมี ผู้เชี่ยวชาญมาเป็นผู้ให้ความรู้ เช่น การอบรมเลี้ยงดูเด็กอย่างสร้างสรรค์					

ข้อ	การบริการทางวิชาการ	ระดับการรับบริการทางวิชาการ				
		น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
		1	2	3	4	5
10	การรับความรู้ทั่วไป มีการจัดป้ายนิเทศให้ความรู้ทั่วไป เพื่อให้ผู้ปกครองได้รับรู้ เช่น ภาวะ โลกร้อน ไข้หวัดใหญ่ 2009					
11	การให้ความรู้เกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้ ในชุมชน					
12	การจัดทำวารสาร “สาระน่ารู้...เล่าสู่ กันฟัง” โดยนำเสนอข่าวสารด้าน สุขภาพและสาระน่าสนใจต่างๆ					

ตอนที่ 3 แบบสอบถามพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง (Parent Involvement) ในการส่งเสริม
การเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่ เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร ในด้านการอบรมเลี้ยงดู
เด็ก การติดต่อสื่อสาร การอาสาสมัคร การเรียนรู้ที่บ้าน การตัดสินใจและการร่วมมือกับชุมชน
คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความในแต่ละข้อให้ละเอียดและพิจารณาเพื่อตัดสินใจโดยทำเครื่องหมาย
✓ ลงในช่องว่างทางขวามือซึ่งตรงกับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของท่านมากที่สุด โดยผู้วิจัยได้
กำหนดค่าของการปฏิบัติไว้ 5 ระดับดังนี้

- 1 หมายถึง ปฏิบัติน้อยมาก
- 2 หมายถึง ได้ปฏิบัตินานๆ ครั้ง
- 3 หมายถึง ได้ปฏิบัติเมื่อมีโอกาส
- 4 หมายถึง ได้ปฏิบัติบ่อยครั้ง
- 5 หมายถึง ได้ปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ

ข้อ	พฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง	ระดับการปฏิบัติกิจกรรม				
		ปฏิบัติ น้อยมาก	นาน ๆ ครั้ง	เมื่อมีโอกาส	บ่อยครั้ง	สม่ำเสมอ
		1	2	3	4	5
1	ด้านการอบรมเลี้ยงดูเด็ก การดูแลเอาใจใส่พัฒนาเด็กในทุก ด้านทั้งด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคมและสติปัญญา					
2	รับฟังและตอบคำถามช่วยอธิบาย ข้อสงสัยของเด็ก					
3	เล่าเรื่อง ประสบการณ์ หรือเล่า นิทานให้เด็กฟัง/กระตุ้นให้เด็กเล่า					
4	มีระเบียบวินัยและส่งเสริมการออก กำลังกายให้กับเด็ก					
5	จัดสภาพแวดล้อมที่บ้าน สนับสนุน การเรียนรู้ของเด็ก					
6	ด้านการติดต่อสื่อสาร การเข้าร่วมปฐมนิเทศ การประชุมกลุ่มใหญ่ กลุ่มย่อย					
7	พูดคุยกับเด็กเกี่ยวกับสถานศึกษา หรือกิจกรรมที่ครูมอบหมายมาให้					
8	พบปะครูประจำชั้น / รับข่าวสาร จากโรงเรียน เช่น ข่าวสารประจำ สัปดาห์ แฟ้มรายงานประจำเดือน					
9	ติดตามเว็บไซต์ของโรงเรียนและ สื่อสารระหว่างผู้ปกครองกันเอง ทาง Facebook หรือ e-mail					
10	การอาสาสมัคร มีส่วนร่วมในการจัดนิทรรศการ หรือกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน					

ข้อ	พฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง	ระดับการปฏิบัติกิจกรรม				
		ปฏิบัติ น้อยมาก	นาน ๆ ครั้ง	เมื่อมีโอกาส	บ่อยครั้ง	สม่ำเสมอ
		1	2	3	4	5
11	มีส่วนร่วมดูแลเด็กเมื่อไปทัศนศึกษากับโรงเรียน					
12	เป็นวิทยากรให้ความรู้แก่นักเรียนตามความถนัดและความเชี่ยวชาญ / แนะนำแหล่งเรียนรู้					
13	ร่วมสนับสนุนด้านโภชนาการ ส่งข้อมูล อุปกรณ์สื่อต่างๆ ร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ของเด็กที่โรงเรียน					
14	การเรียนรู้ที่บ้าน มีส่วนร่วมทำการบ้านที่ครูมอบหมายให้กับเด็ก ตรวจสอบว่าเด็กทำการบ้านจนเสร็จ					
15	ชมเชยเด็ก เมื่อทำกิจวัตรหรือกิจกรรมต่างๆ ได้ดีและสำเร็จ					
16	อ่านหนังสือให้เด็กฟัง เล่นเกมเพื่อสนับสนุนตามหลักสูตรและพัฒนาการของเด็ก					
17	จัดแสดงผลงานของเด็กๆ ในบ้าน และแสดงความชื่นชมให้คุ้มค่ากับความคิดของเด็ก					
18	การตัดสินใจ รับรู้กฎระเบียบ วิสัยทัศน์ พันธกิจ ของโรงเรียน					
19	เข้าร่วมประชุมกับโรงเรียน / ให้คำแนะนำครูเกี่ยวกับการช่วยเหลือสนับสนุนการเรียนรู้ของเด็ก					

ข้อ	พฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง	ระดับการปฏิบัติกิจกรรม				
		ปฏิบัติ น้อยมาก	นาน ๆ ครั้ง	เมื่อมีโอกาส	บ่อยครั้ง	สม่ำเสมอ
		1	2	3	4	5
20	ร่วมประเมินผลการดำเนินการของโรงเรียนด้านการบริหารจัดการ เสนอแนะการจัดกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน					
21	ร่วมประเมินผลกิจกรรมต่างๆ เช่น นิทรรศการ โปรเจคแอปโพรช (Project Approach) กิจกรรมวันพ่อ / วันแม่แห่งชาติ ฯลฯ					
22	การมีส่วนร่วมกับชุมชน การพาเด็กเข้าร่วมกิจกรรมงาน ประเพณีต่างๆ ของชุมชน พาไป ทำบุญที่วัด					
23	การพาเด็กไปแหล่งเรียนรู้ใน ชุมชน เช่น ห้องสมุดชุมชน สวนสาธารณะ สวนสัตว์ พิพิธภัณฑ์ นิทรรศการต่างๆ					
24	การสร้างจิตอาสาให้เด็กช่วยเหลือ ชุมชนหรือร่วมโครงการการกุศล					
25	การใช้สื่อบริการต่างๆ ที่มีใน ชุมชน เพื่อประโยชน์ของเด็ก					

ภาคผนวก จ

หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม

ที่ ศธ 0519.12/3729

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

17 สิงหาคม 2553

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่

เนื่องด้วย นางวิวรรณ สารกิจปรีชา นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง คุณลักษณะของผู้ปกครองกับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน โรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่ เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พวงรัตน์ เกษรแพทย์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอใช้สถานที่ เพื่อให้ผู้ปกครองนักเรียนระดับอนุบาล ชั้นอนุบาลปีที่ 1 - 3 จำนวน 199 คน ในระหว่างเดือนกันยายน 2553

จึงเรียนมาเพื่อขอบความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางวิวรรณ สารกิจปรีชา ได้เก็บข้อมูล เพื่อการวิจัย และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2649-5067

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 081-408-8888

ที่ ศธ 0519.12/3728

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

17 สิงหาคม 2553

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลฉัตร

เนื่องด้วย นางวิวรรณ สารกิจปรีชา นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง คุณลักษณะของผู้ปกครองกับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน โรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่ เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พวงรัตน์ เกษรแพทย์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย โดยขอใช้สถานที่เพื่อให้ผู้ปกครองนักเรียนระดับอนุบาล ชั้นอนุบาลปีที่ 1 - 3 จำนวน 30 คน ในระหว่าง เดือนสิงหาคม 2553

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางวิวรรณ สารกิจปรีชา ได้เก็บข้อมูล เพื่อการวิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2649-5067

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 081-408-8888

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	นางวิวรรณ สารกิจปรีชา
วันเดือนปีเกิด	31 มกราคม 2499
สถานที่เกิด	กรุงเทพมหานคร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	3812 ถ.พระราม 4 แขวงคลองตัน เขตคลองเตย กรุงเทพฯ 10110
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	ผู้บริหาร เจ้าของโรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่ กรรมการและอุปนายก สมาคมอนุบาลศึกษาแห่งประเทศไทย ที่ปรึกษา สมาคมผู้ปกครองและครูโรงเรียนสาธิต มศว. ประสานมิตร กรรมการ คณะกรรมการอำนวยการ โรงเรียนมาแตร์เดอีวิทยาลัย โรงเรียนอนุบาลกุ๊กไก่ 3810 ถ.พระราม 4 แขวงคลองตัน เขตคลองเตย กรุงเทพฯ 10110
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2513	ระดับประถมศึกษา จาก โรงเรียนมาแตร์เดอีวิทยาลัย
พ.ศ. 2516	ระดับมัธยมศึกษา จาก Heathfield School, Ascot, Berkshire, England.
พ.ศ. 2517	Dipoma in Montessori St. Nicholas Foundation Teaching Course St. Nicholas Montessori Teacher's Training College, London, England.
พ.ศ. 2519	AA The Degree of Associate in Art. Pine Manor Junior College, Massachusetts, USA.
พ.ศ. 2550	ครุศาสตรบัณฑิตการศึกษาปฐมวัย จาก มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
พ.ศ. 2554	การศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขาการบริหารการศึกษา จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ